

FISKERIDIREKTORATET

Årsrapport

Klikk for å starte >

Innhold

Del 1 Leders beretning	3
Del 2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall	6
Del 3 Årets aktiviteter og resultater	14
Miljø og arealforvaltning	17
• Regionale og globale havmiljøprosesser	17
• Marin forsøpling	17
• Arealforvaltning	20
Akvakulturforvaltning	25
• Utvikling i salg og lønnsomhet	26
• Regelverk og tillatelsessystem som fremmer lønnsomhet og bærekraft	27
• Tilsyn med næringen	32
• Rømming fra oppdrettsanlegg	38
• Oppdrett og miljøfakta	41
• Produksjonsstyring	44
• Reaksjoner	45
• Samarbeid med andre etater	45

Havressursforvaltning	46
• Utvikling i fiskeriene – bærekraftig høsting	46
• Regelverk og reguleringsmodeller som fremmer lønnsomhet og bærekraft	54
• Fritids- og turistfiske	59
• Fiskerikontroll	60
• Reaksjoner	65
• Kontrollsamarbeid	66
• Digitalisering og utvikling av fiskerikontrollen	67
Statistikk og data	69
En effektiv og brukerrettet forvaltning	70
Klagesaksenheten	71
Del 4 Styring og kontroll i virksomheten	73
Del 5 Vurdering av framtidsutsikter	92
Del 6 Årsregnskap	94
Vedlegg	114

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til
virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter
og resultater

Miljø og
arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og
brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll
av virksomheten

Del 5

Vurdering av
framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

1

Leders beretning

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Leders beretning

Det siste året har vært preget av omfattende endringer og utvikling som har formet oss som organisasjon. Etter en grundig omorganisering har vi nå etablert oss som en effektiv og solid etat, og vi er bedre posisjonert til å oppfylle samfunnsoppdraget vårt.

Mål og utfordringer

Det er litt varierende hvor godt vi har lyktes med å realisere hovedmålene, men vi er i godt driv etter omorganiseringen.

Når det gjelder fiskerikontrollen har vi gjort fremskritt innen rapportering, veiesystemer og åpenhet, noe som er avgjørende for en moderne kontroll i tråd med anbefalingene i NOU 2019:21 Fremtidens fiskerikontroll. Likevel møter vi utfordringer med å gjennomføre hele reformen. En konservativ tilnærming, skepsis og begrenset helhetsforståelse i deler av samfunnet gjør prosessen krevende. Vi har identifisert flere forbedringsområder og jobber videre med disse.

Vi leverer svært godt på havbruksforvaltningen, takket være høy fagkompetanse og godt samarbeid. Den nye organiseringen viser at vi lettere samarbeider på tvers av seksjonene når bare oppdraget eller målet er tydelig. Utfordringene rundt oppdrett av torsk er et godt eksempel i så måte.

Vi viser sterke resultater når det gjelder vårt indre liv, som for eksempel virksomhetsstyring, informasjons-sikkerhet og organisasjonsutvikling. Vi ser en betydelig forbedring i sykefraværet over tid. Medarbeiderundersøkelsen viser at vi i stort skårer likt med, eller bedre enn, gjennomsnittet for statlige virksomheter. Den kanskje viktigste indikatoren er at vi skårer høyt på medarbeidermedvirkning. Vi opplever at vi får være med å forme egen arbeidshverdag. Det skal vi være veldig godt fornøyd med, sett i lys av at vi har vært gjennom en omorganiseringsprosess.

Opprettelsen av den nye seksjon for kriminalitetsforebygging har vært en stor suksess. Gjennom effektivt samarbeid med andre etater og en strukturert tilnærming, har vi styrket innsatsen på nasjonalt nivå. Det har vært avgjørende å legge vekt på metodikk, opplæring og faktabasert kunnskap, og arbeidet sikrer enhetlig metodebruk og bidrar til økt profesjonalitet.

Det er oppmuntrende å se den store interessen for livet i havet i befolkningen. Dette har kommet til uttrykk gjennom en befolkningsundersøkelse om marin forsøpling og fritidsfiske som direktoratet gjennomførte høsten 2024. Ut fra svarprosenten vet vi nå at våre holdningskampanjer bør nå frem til rundt 2,2 millioner nordmenn. Vi skal vise hvorfor Norge trenger en sterk og ansvarlig fiskeri- og havbruksforvaltning, og med målrettede tiltak styrke forståelsen for utfordringene vi står overfor som samfunn hvis vi skal sikre rene og rike hav for kommende generasjoner.

På den mer dystre siden, skaper den globale geopolitikken utfordringer som tester oss. Tidligere opparbeidet goodwill mellom nasjoner med ulike interesser, har blitt svekket, og vi ser hvor viktige de tidligere nære relasjonene til Russland har vært for vårt arbeid med å forvalte bestandene i Barentshavet. Vi må nå navigere gjennom en mer kompleks situasjon som krever strategisk innsats og tett samarbeid på bred front.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

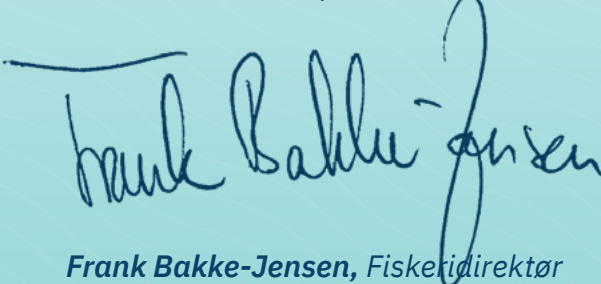
Vedlegg

Takk til alle som står på for havet

Jeg vil rette en stor takk til direktoratets medarbeidere og alle våre samarbeidspartnere for årets innsats. Gjennom fellesskap og samarbeid har vi i stor grad lykket med å oppfylle samfunnsoppdraget, og vi har levert viktige bidrag til fellesskapet.

Året har vært utfordrende, men samtidig fullt av muligheter. Gjennom hardt arbeid har vi oppnådd mye, selv om det fortsatt er rom for forbedring. Jeg ser frem til å bygge videre på dette grunnlaget i årene som kommer, og jeg er overbevist om at vi sammen kan sette oss nye mål og oppnå enda bedre resultater i fremtiden.

Fiskeridirektoratet, 22. februar 2025

Frank Bakke-Jensen, Fiskeridirektør

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Samfunnsoppdraget	7
Mål	8
Myndighet, roller og ansvarsområder	8
Resultatkjeden	9
Samarbeid med andre	10
Antall ansatte og årsverk	10
Kontorsteder	11
Organisering	12
Økonomiske hovedtall	13

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til
virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter
og resultater

Miljø og
arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og
brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll
av virksomheten

Del 5

Vurdering av
framtidssutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

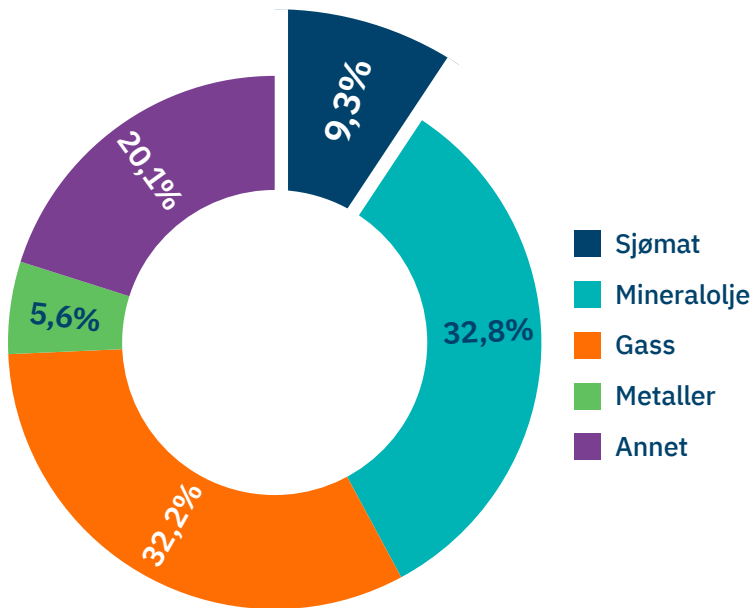
Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Sjømatnæringene gir grunnlag for arbeidsplasser, bosetting langs kysten, store eksportinntekter og dekker matbehov. I 2024 eksporterte Norge sjømat til en verdi av 175,4 milliarder kroner, og næringen er Norges tredje største eksportnæring. God forvaltning av marine areal, fiskerier og akvakultur, basert på lang erfaring, forskning og kunnskapsutveksling, er en grunnpilar for utviklingen.

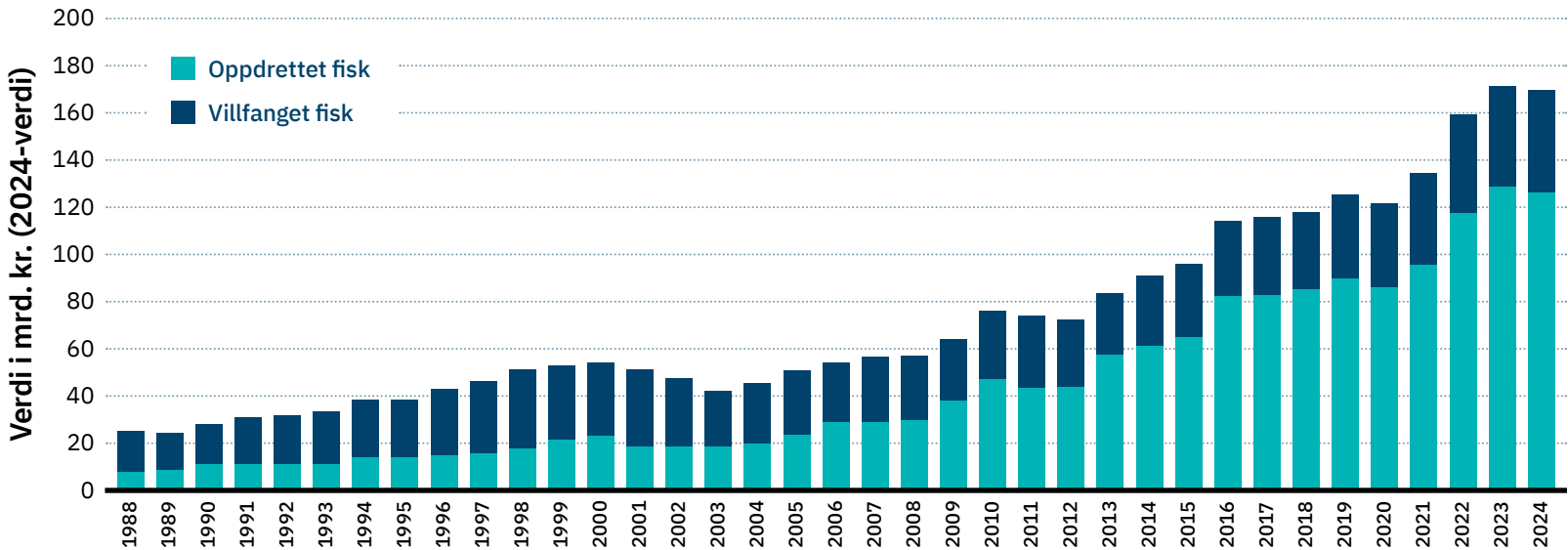

Figur 1: Sjømatnæringens andel av norsk eksport i 2024.
Kilde SSB – utenrikshandel med varer

Fiskeridirektoratet er det sentrale rådgivende og utøvende forvaltningsorganet for fiskeri- og akvakulturnæringen, og er underlagt Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). Fra 2024 har direktoratet rollen som sekretariat og klagemyndighet for Priserådet for havbruk, som ligger under Finansdepartementet.

Samfunnsoppdraget

Fiskeridirektoratet skal fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø.

Figur 2: Norsk eksport av sjømat 1988–2024*. Kilde: Norges sjømatråd.
*) Tallene er foreløpige.

Sjømat til en verdi av

175,4

milliarder kroner eksportert

Mål

Direktoratets samfunnsoppdrag er nærmere konkretisert i sentrale mål.

Innen marin arealforvaltning skal direktoratet arbeide for:

- en balansert og bærekraftig utnyttelse av kystsonen og havområdene, med utviklingsmuligheter for marine næringer

Innen akvakulturforvaltningen skal direktoratet arbeide for:

- regelverk og tillatelsessystemer som fremmer bærekraft og lønnsomhet
- akvakultur i tråd med fastsatte krav

Innen havressursforvaltningen skal direktoratet arbeide for:

- regelverk og reguleringsmodeller som sikrer bærekraft og lønnsomhet
- høsting av marine ressurser i samsvar med nasjonale og internasjonale reguleringer

Innen utvikling og drift av virksomheten skal direktoratet arbeide for:

- en brukerrettet og effektiv saksbehandling
- fremtidsrettede og rasjonelle it-løsninger

Direktoratet reviderte i 2023 virksomhetsstrategien. Strategien skal styrke evnen vår til å løse samfunnsoppdraget, og gi en felles retning for arbeidet. Du kan lese mer om strategien på www.fiskeridir.no.

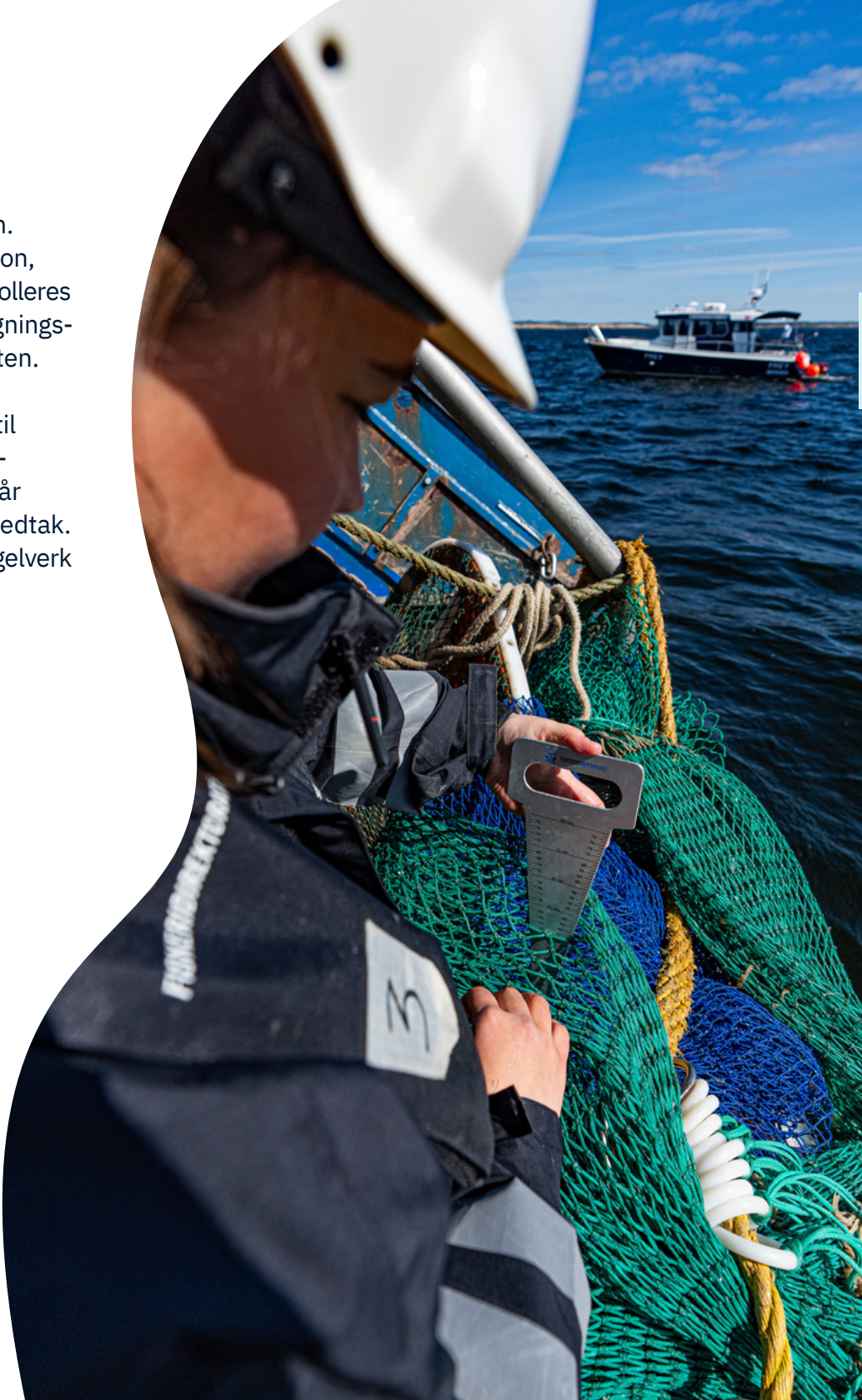
Myndighet, roller og ansvarsområder

Fiskeridirektoratet er et ordinært forvaltningsorgan. Virksomheten er en del av staten som juridisk person, styres ved instruksjon, er bevilgningsfinansiert, kontrolleres av Riksrevisjonen og er underlagt det statlige bevilgningsreglementet og reglement for økonomistyring i staten.

Direktoratet gir kunnskapsbaserte råd som bidrar til å utvikle og iverksette politikken innen marin arealforvaltning, akvakultur og fiskeri. Med bakgrunn i vår kunnskap utarbeider vi regelverk, gir råd og fatter vedtak. Vi gjennomfører tilsyn og kontroller på gjeldende regelverk og illegger reaksjoner ved brudd på regelverket.

Følgende lover er sentrale i Fiskeridirektoratets myndighetsutøvelse:

- akvakulturloven
- havressurslova
- deltakerloven
- økonomiske soneloven
- fiskeforbudsloven

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

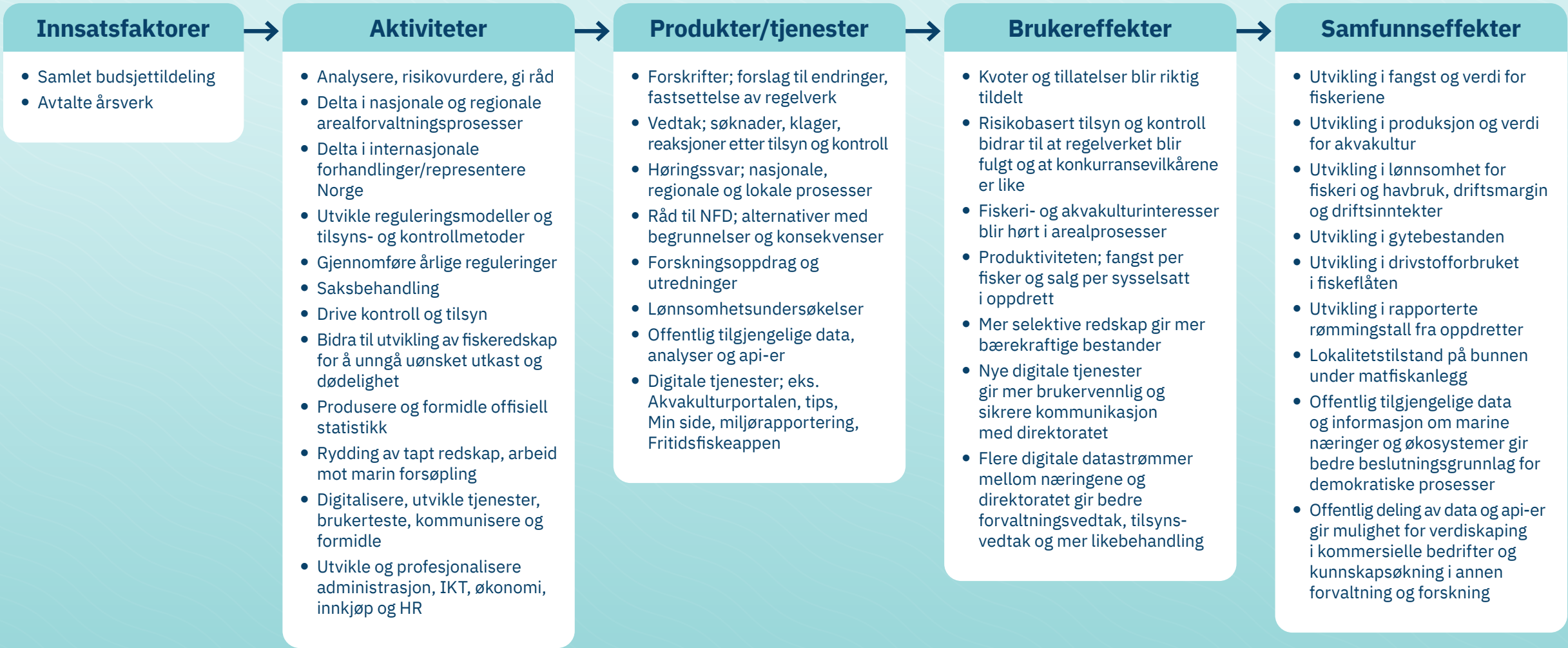
Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Resultatkjeden

Resultatkjeden illustrerer hvordan Fiskeridirektoratet jobber for å sikre at innsatsfaktorer, gjennom planlagte aktiviteter, gir produkter og tjenester til direktoratets brukere. Effekter for fellesskapet skisseres under samfunnseffekter.

Illustrasjon 1: Resultatkjeden.

Samarbeid med andre

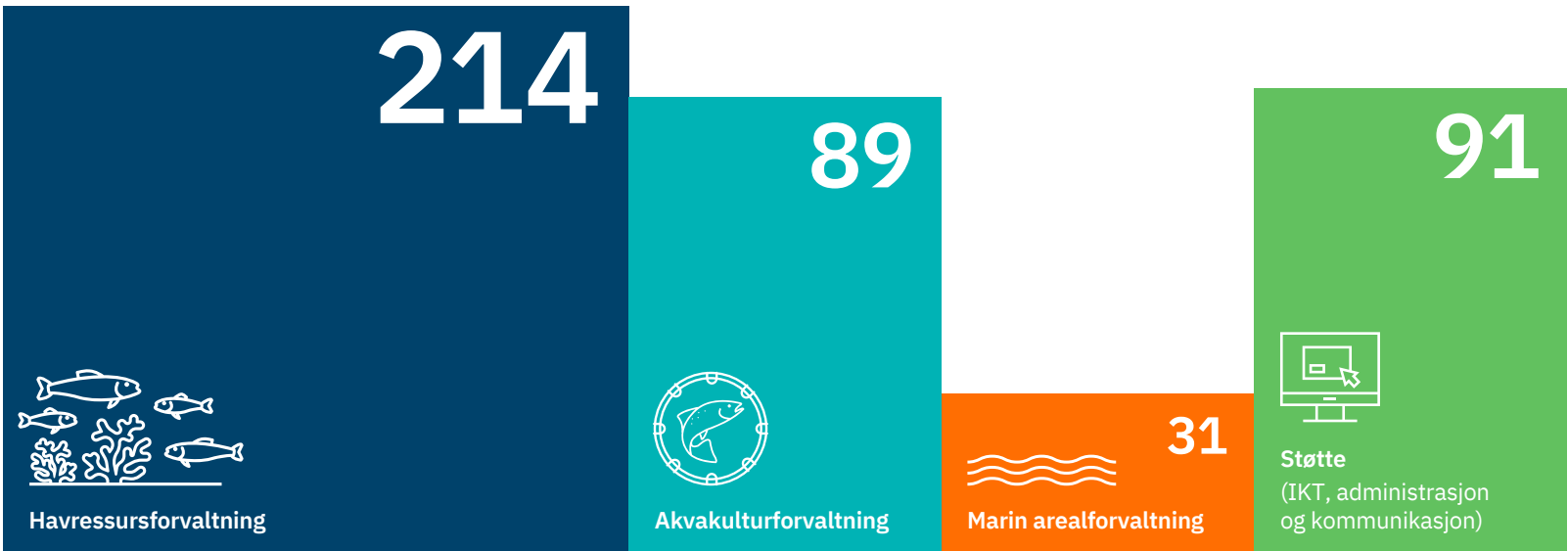
For å lykkes med å nå målene har Fiskeridirektoratet et nært samarbeid med både private og offentlige aktører. Innen offentlig sektor samarbeider vi blant annet med Havforskningsinstituttet, Kystvakten, Mattilsynet, Kystverket, Sjøfartsdirektoratet, Miljødirektoratet, Kartverket, Økokrim, Skatteetaten, Tolletaten, Norges vassdrags- og energidirektorat, fylkeskommunene, Sametinget og BarentsWatch. Vi samarbeider også med salgslagene, Sjømat Norge, Norges fiskarlag, Pelagisk forening, Norges kystfiskarlag, Sjømatbedriftene, Kystrederiene og Norsk industri, for å nevne noen. Direktoratet samarbeider også mye internasjonalt.

Antall ansatte og årsverk

I 2024 hadde vi i snitt 436 avtalte årsverk. Havressursforvaltningen utgjør hoveddelen av årsverkene, med 214 årsverk. Deretter kommer akvakulturforvaltning med 89 årsverk. 31 årsverk brukes til marin arealforvaltning og 91 årsverk går til fellesutvikling og drift av virksomheten.

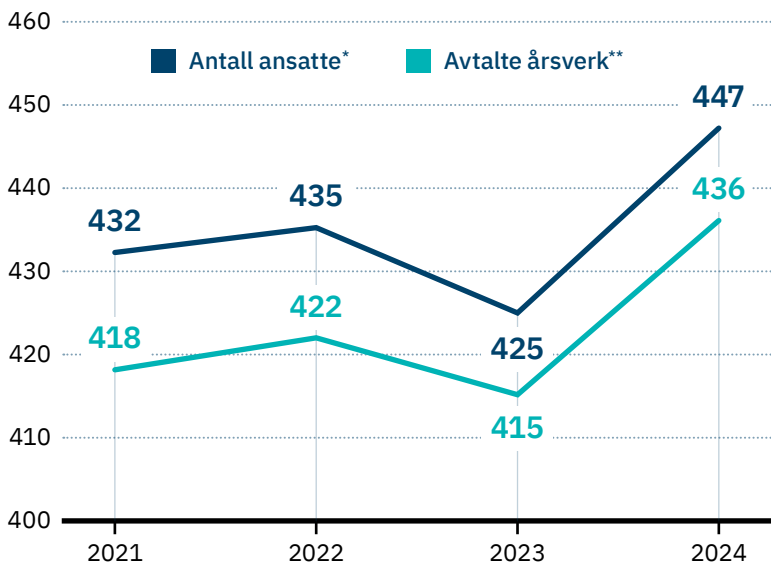
De fleste som jobber i direktoratet er ansatt i full stilling. Det er derfor relativt liten forskjell på antall ansatte og antall avtalte årsverk.

Antall ansatte har økt det siste året som følge av blant annet erstattet innleie med fast ansatte it-utviklere, sekretariat for Prisrådet og oppbygning av en OU-seksjon.

Figur 3: Fordeling av avtalte årsverk på virksomhetsområder i 2024*.

*) I tillegg kommer fravær og permisjon med lønn på 11 årsverk.

Figur 4: Antall ansatte og avtalte årsverk, 2021–2024

*) **Antall ansatte:** Ansatte omfatter alle som mottar kompensasjon for arbeid i form av lønn o.l. Ansatte omfatter ikke frilansere, oppdragstakere og personer som mottar honorar. For ansatte med flere arbeidsforhold er ett av arbeidsforholdene fastsatt som det viktigste (hovedarbeidsforholdet).

) **Avtalte årsverk: Avtalte årsverk omfatter det man forventer å arbeide ifølge arbeidskontrakten, og man tar ikke hensyn til overtid og ulike typer fravær. Avtalte årsverk defineres som summen av antall jobber (arbeidsforhold) omregnet til heltidsjobber.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

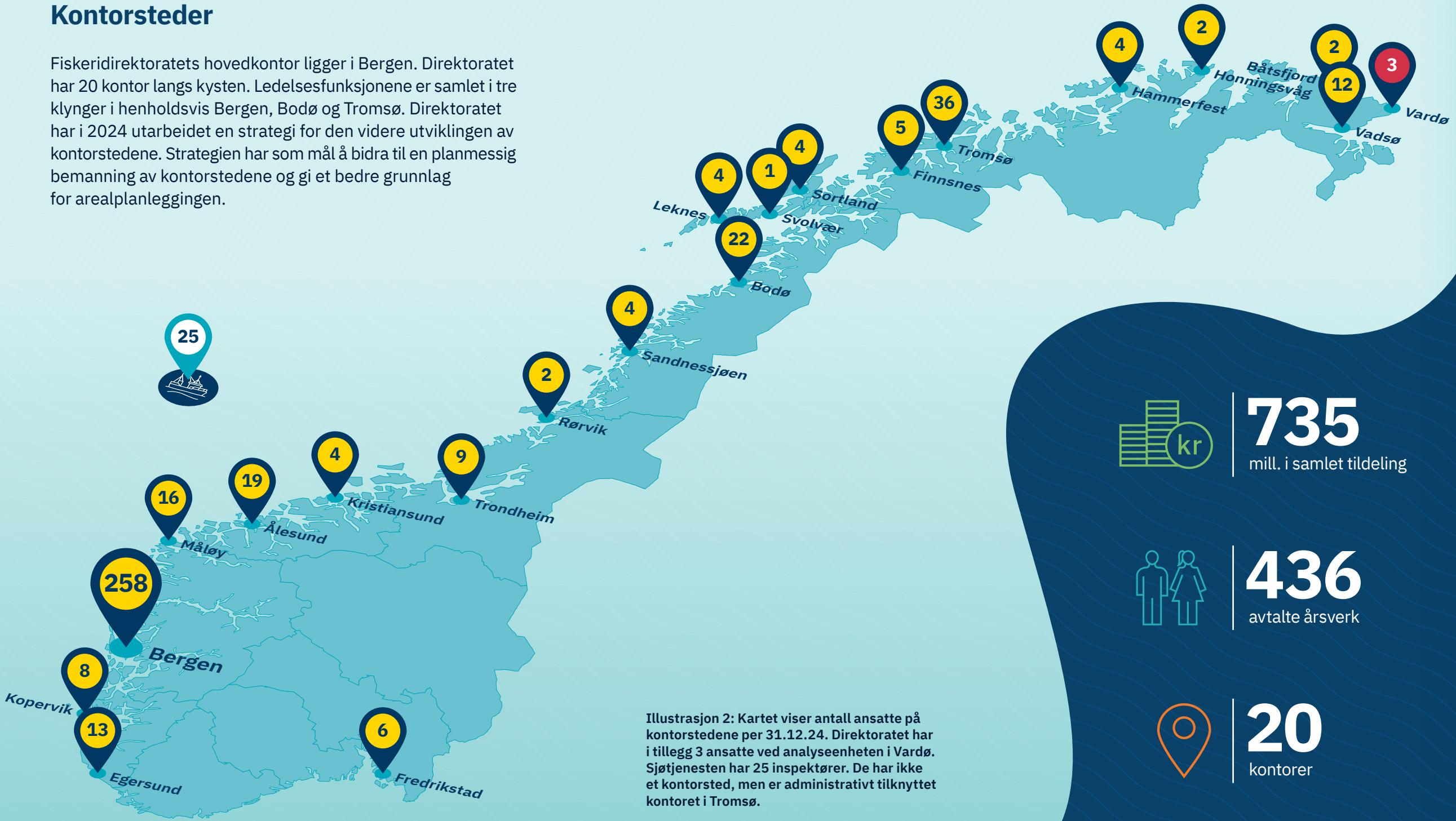
Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Kontorsteder

Fiskeridirektoratets hovedkontor ligger i Bergen. Direktoratet har 20 kontor langs kysten. Ledelsesfunksjonene er samlet i tre klynger i henholdsvis Bergen, Bodø og Tromsø. Direktoratet har i 2024 utarbeidet en strategi for den videre utviklingen av kontorstedene. Strategien har som mål å bidra til en planmessig bemanning av kontorstedene og gi et bedre grunnlag for arealplanleggingen.

Illustrasjon 2: Kartet viser antall ansatte på kontorstedene per 31.12.24. Direktoratet har i tillegg 3 ansatte ved analyseenheten i Vardø. Sjøtjenesten har 25 inspektører. De har ikke et kontorsted, men er administrativt tilknyttet kontoret i Tromsø.

735

mill. i samlet tildeling

436

avtalte årsverk

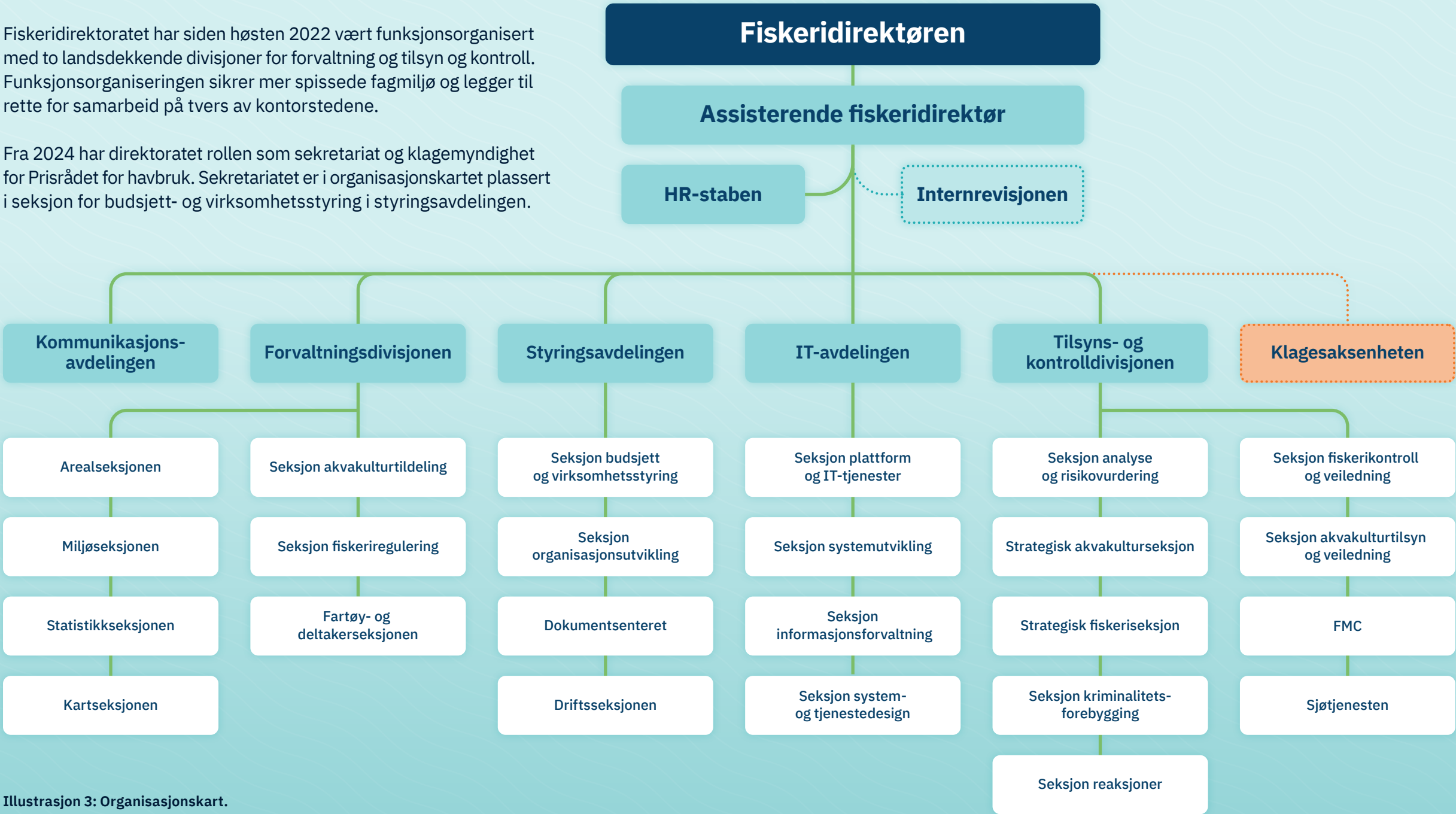
20

kontorer

Organisering

Fiskeridirektoratet har siden høsten 2022 vært funksjonsorganisert med to landsdekkende divisjoner for forvaltning og tilsyn og kontroll. Funksjonsorganiseringen sikrer mer spissede fagmiljø og legger til rette for samarbeid på tvers av kontorstedene.

Fra 2024 har direktoratet rollen som sekretariat og klagemyndighet for Priserådet for havbruk. Sekretariatet er i organisasjonskartet plassert i seksjon for budsjett- og virksomhetsstyring i styringsavdelingen.

Illustrasjon 3: Organisasjonskart.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Økonomiske hovedtall

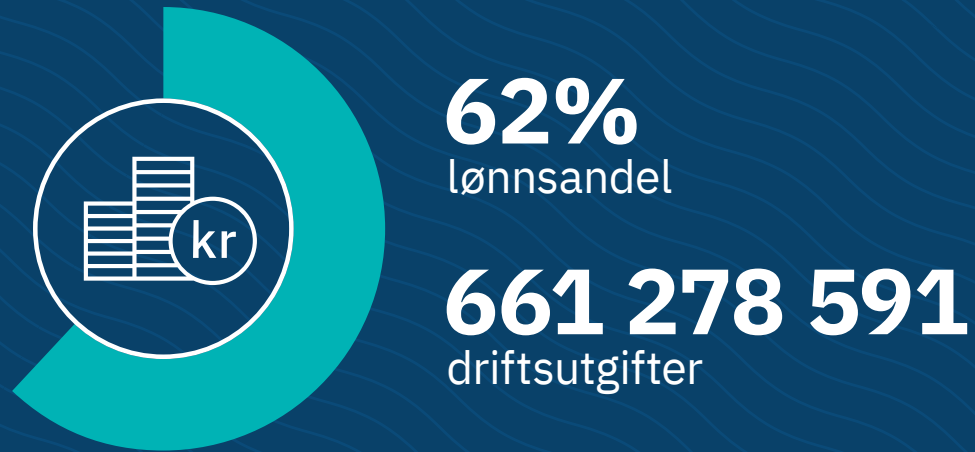
Direktoratet har holdt seg innenfor den tildelte økonomiske rammen for 2024. Ikke benyttede midler på post 01 søkes overført til 2025. Lønn som andel av totale driftskostnader har vært relativt stabil i perioden.

Tabell 1: Sentrale nøkkeltall fra årsregnskapene 2021-2024

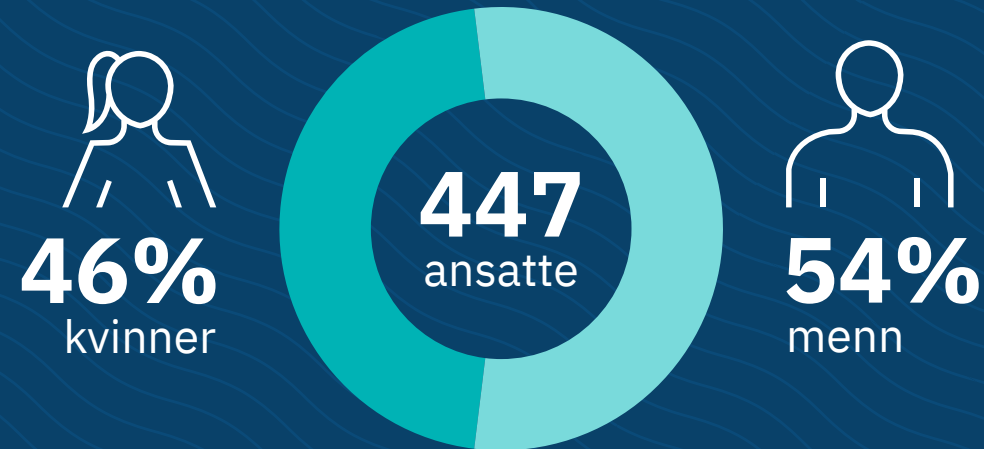
	2021	2022	2023	2024
Antall utførte årsverk*	381	388	383	402
Samlet tildeling post 01-45	672 425 469	710 015 000	719 584 000	735 486 000
Utnyttelsesgrad post 01	97 %	96 %	97 %	97 %
Driftsutgifter 01-45	567 824 555	644 892 344	654 559 095	661 278 591
Lønnsandel driftskostnader	60 %	57 %	60 %	62 %
Lønnskostnader per utførte årsverk	911 000	955 000	1 018 000	1 034 000

*) Antall uførte årsverk følger av definisjon i PM-2019-13.

Ved beregning av antall utførte årsverk kommer reisetid, overtid og annet betalt merarbeid, som er avtalt og godkjent, til utbetaling i tillegg. Tillegg for merarbeid skal være i forhold til den ansattes arbeidstidsavtale, målt opp mot en full stilling. Beregningen av utførte årsverk påvirkes ikke av ferieavvikling, hjemmekontor, eller opparbeiding og avvikling av reisetid, overtid og fleksitid til avspasering. Fravær på mindre enn en dag regnes ikke med ved beregning av utførte årsverk. Alt annet fravær på en dag eller mer kommer til fratrekk ved beregning av utførte årsverk. Om fraværet er med eller uten lønn har ingen betydning (lovdata.no/dokument/SPHPM/pm-2019-13)

Figur 5: Lønnsandel og driftskostnader 2024.

Figur 6: Antall ansatte fordelt på kjønn 2024.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

3 Årets aktiviteter og resultater

FNs bærekraftsmål	15
• Fiskeridirektoratets ansvar	15
Miljø og arealforvaltning	17
• Regionale og globale havmiljøprosesser	17
• Marin forsøpling	17
• Arealforvaltning	20
Akvakulturforvaltning	25
• Utvikling i salg og lønnsomhet	26
• Regelverk og tillatelsessystem som fremmer lønnsomhet og bærekraft	27
• Tilsyn med næringen	32
• Rømming fra oppdrettsanlegg	38
• Oppdrett og miljøfakta	41
• Produksjonsstyring	44
• Reaksjoner	45
• Samarbeid med andre etater	45
Havressursforvaltning	46
• Utvikling i fiskeriene – bærekraftig høsting	46
• Regelverk og modeller som fremmer lønnsomhet og bærekraft	54
• Fritids- og turistfiske	59
• Fiskerikontroll	60
• Reaksjoner	65
• Kontrollsamarbeid	66
• Digitalisering og utvikling av fiskerikontrollen	67
Statistikk og data	69
En effektiv og brukerrettet forvaltning	70
Klagesaksenheten	71

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Årets aktiviteter og resultater

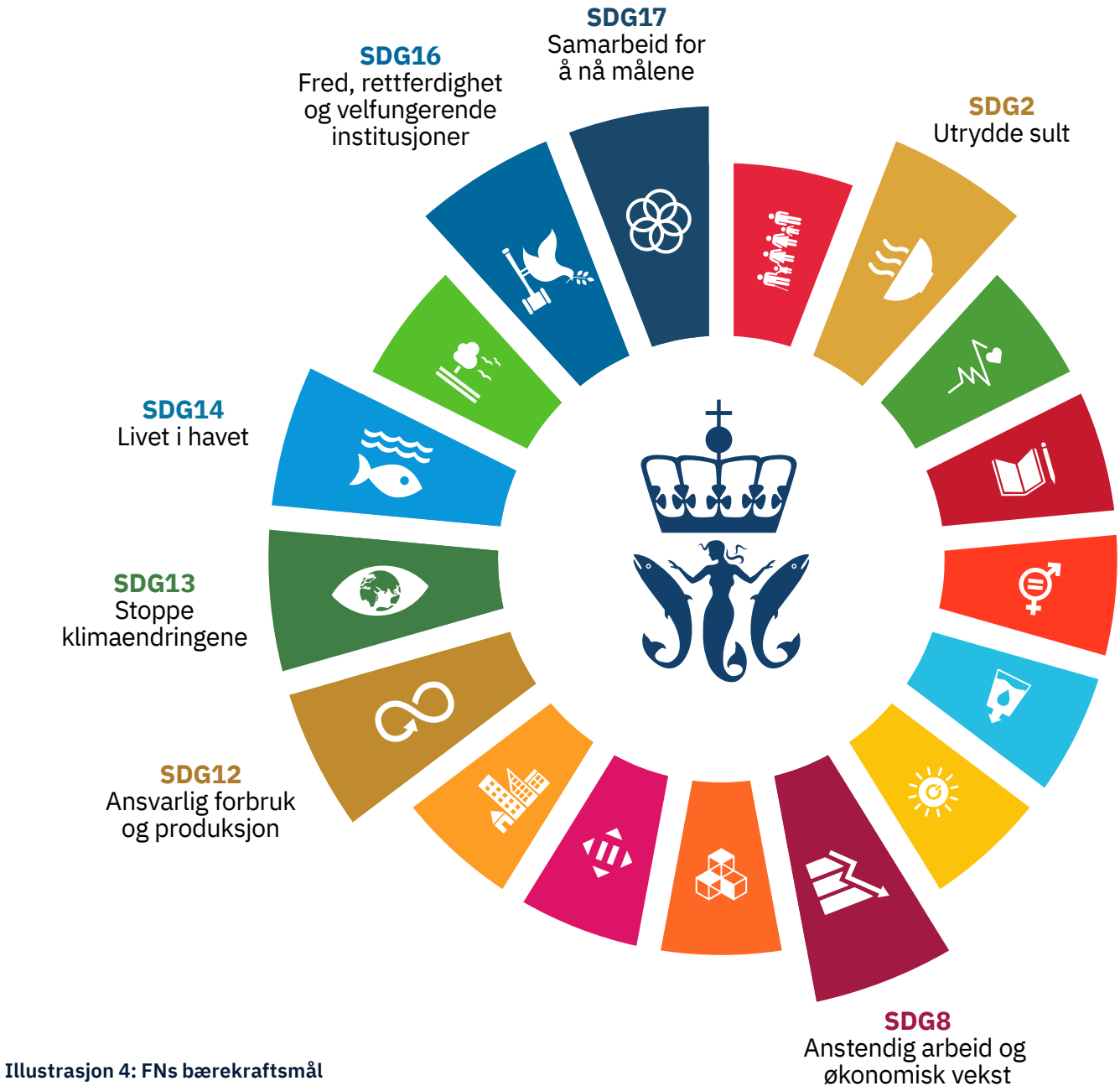
FNs bærekraftsmål

I 2015 vedtok FNs generalforsamling 17 bærekraftsmål og 169 delmål for å sikre en bærekraftig utvikling. Alle 193 medlemslandene, inkludert Norge, støttet målene som skal oppnås innen 2030. Statistisk Sentralbyrå har ansvar for å rapportere [måloppnåelsen i Norge](#).

Fiskeridirektoratets ansvar

Som offentlig etat har Fiskeridirektoratet ansvar for å bidra til at bærekraftsmålene nås innenfor vårt felt. For å oppnå dette har vi kartlagt hvordan våre arbeidsoppgaver er knyttet til målene. Kartleggingen er gjort ved at 27 ledere har vurdert hvordan arbeidsoppgavene deres relaterer seg til hvert enkelt mål. Resultatet viser at direktoratet har en relasjon til 16 av de 17 bærekraftsmålene, men at de 7 målene vist i illustrasjon 4 er spesielt relevante.

Fiskeridirektoratet har etablert et eget program for klima og natur, for å kunne jobbe målrettet med FNs bærekraftsmål. Programmet vil i første omgang fokusere på kunnskapsoppbygging og forvaltning inn mot bærekraftsmål 13 og 14.

Illustrasjon 4: FNs bærekraftsmål

13 Stoppe klimaendringer

Store deler av norsk fiskeri og havbruk har klimautslipp som ligger lavt i forhold til sammenliknbar matproduksjon per kg matvare. De største utslippene kommer fra råvarer og produksjon av fôr til oppdrettsnæringen, fra fiskefartøyenes motorer og fra transport av fiskeprodukter ut til markedene.

Klimagassutslipp fra den norske fiskeflåten har økt siden 2014. Fiskeridirektoratet vil:

- vurdere om fiskerireguleringene bidrar til for høyt utslipp av klimagasser eller om de hemmer næringens tilpasning til mer klimavennlige fartøy og drift

Direktoratet har behov for bedre data om sjømatnæringenes klimagassutslipp for å utvikle treffsikre og klimasmarte reguleringer.

14 Livet i havet

Dette bærekraftsmålet sammenfaller i stor grad med Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag. For å møte utfordringene vi står overfor, er det viktig å redusere sjømatnæringenes negative påvirkning på naturen og dens økosystemtjenester og sikre best mulig klimatilpasning. Det er også viktig for direktoratet å ivareta sjømatnæringenes behov for rene og rike hav. Fiskeridirektoratet arbeider for å:

- sikre bærekraftig forvaltning av fiskeri og akvakultur, og drive kontroll og tilsyn med at næringsaktiviteten foregår innenfor fastsatte regler
- forvalte trafikklyssystemet som skal sørge for forutsigbar og bærekraftig vekst i havbruksnæringen og legge opp til vekst innenfor en moderat risikoprofil
- gjennomføre årlige tokt for å hente opp fiskeredskap som er mistet
- følge opp vår handlingsplan mot marin forsøpling

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Miljø og arealforvaltning

Truslene i form av økte klimagassutslipp og redusert naturmangfold treffer ressurs- og miljøgrunnlaget for sjømatsektoren i økende grad. Dette innebærer i seg selv vesentlige endringer og dermed krav til omstillingsevne for direktoratet som næringsforvalter. På overordnet nivå er sektoransvaret for miljøutfordringene lagt inn i både akvakulturloven og havressursloven. Betydningen av dette ansvaret øker etter hvert som vi får ny kunnskap om tilstanden i havet og ulike påvirkninger.

Sjømatmarkedene stiller større krav til at høstingen og produksjonen skjer på en bærekraftig måte, og da spesielt på en miljømessig bærekraftig måte. Sektoransvaret for å ivareta miljøhensyn tilsier at Fiskeridirektoratet vil måtte legge inn mer arbeidsinnsats knyttet til utredning, tiltak, rapportering, kommunikasjon og samarbeid.

Vi har i 2024 deltatt i flere regionale og globale havmiljøprosesser, og fortsatt arbeidet med tiltakene i handlingsplanen mot marin forsøpling.

Regionale og globale havmiljøprosesser

Håndteringen av klimaendringer og fiskerienes påvirkning på økosystemet har vært sentralt i ulike internasjonale prosesser i 2024. Naturavtalen, som ble inngått i 2022, setter preg på temaene som behandles i internasjonale organisasjoner der Fiskeridirektoratet deltar. De siste tiårene har det vært utviklet og implementert tiltak for å beskytte sårbare habitat, sjøfjell, koraller og svamp-samfunn, både i internasjonale fiskeriorganisasjoner og nasjonalt. Det er økende oppmerksomhet om slike fiskeriforvaltningstiltak og de positive effektene av disse. Fiskeridirektoratet har ledet en arbeidsgruppe i den Nordøstatlantiske fiskeriorganisasjonen (NEAFC), som har utarbeidet rapporter om tiltakene til Biomangfoldskonvensjonen (CBD). Formålet er at områder hvor det er forbud mot fiske for å beskytte sårbare arter og habitater, kan bli regnet med når det globale målet i naturavtalen om 30 prosent vern innen 2030 skal avregnes.

Norge har, som et av få land i verden, et engasjement fra fiskeriforvaltningen i CBD. Naturkrisen finnes også i havet, og fiskeri er en sektor med stor påvirkning på naturmangfoldet. Vår deltakelse i norske delegasjoner bidrar til synliggjøring og gir mulighet til å finne gode løsninger der hensynet til natur blir integrert i sektorforvaltningen. Direktoratet deltok i 2024 på møtet i vitenskapskomiteen og på partsmøtet i Colombia. Vi var aktive i den norske innsatsen for å få vedtatt det nye arbeidsprogrammet innen hav og kyst, og for de nye prosedyrene for å bygge opp og sammenstille kunnskap om økologisk og biologisk viktige områder til havs. Kriteriene for å identifisere slike områder kalles EBSA-kriteriene. De er brukt for å identifisere de norske

SVOene (særlig verdifulle og sårbare områder) i de helhetlige forvaltningsplanene for havområdene. Vedtaket på partsmøtet om prosedyrer for å beskrive og oppdatere slike områder, kom etter åtte års forhandlinger og regnes som et gjennombrudd i internasjonal havforvaltning. Prosedyrene vil få betydning for kunnskapsgrunnlaget, som gjennomføringen av den nye globale implementeringsavtalen for miljø i havområdene utenfor nasjonal jurisdiksjon, er avhengig av.

Marin forsøpling

Fiskeridirektoratet jobber mot marin forsøpling. For å bevare marint miljø og dyreliv i havet må forsøpling forhindres. Næring og aktivitet som vi forvalter er kjente kilder til plastforsøpling i våre havområder. Slik forsøpling er eksempelvis tapte faststående fiskeredskap, mistet utstyr fra akvakulturnæringen, avkapp og taustumper og slitasjefragmenter fra plastutstyr.

For å styrke innsatsen mot forsøpling fra yrkesfiske, fritidsfiske og akvakultur lanserte vi i 2021 en femårig handlingsplan for arbeidet. Handlingsplanen inneholder tiltak for forebygging, opprydning og bidrag til forskning og utvikling, hvor vår visjon er at opprydningsbehovet etter hvert skal reduseres. I 2024 har vi jobbet videre med å følge opp tiltakene i handlingsplanen, som i 2025 går inn i siste gjeldende år. Opprydningsbehovet ser dessverre ikke ut til å være redusert så langt, noe som tyder på at dette er et arbeid som vil måtte pågå over tid.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Holdningsarbeid og kunnskapsspredning

Sentralt i handlingsplanen mot marin forsøpling er arbeidet for å øke kunnskapen og gi gode holdninger om marin forsøpling. I 2024 har vi fokusert på å kommunisere til fritidsfiskere om hvordan de kan unngå marin forsøpling. Vi har blant annet gått sammen med forhandlere av fiskeredskap til fritidsfiskere for å spre informasjon om Fritidsfiskeappen og et nettkurs. De unge er en særlig viktig gruppe å nå for å endre holdninger. Direktoratet har derfor inngått et samarbeid med vitensentre og museum.

I 2024 lanserte Fiskeridirektoratet en film om marin forsøpling som retter seg mot havbruksnæringen. Hovedbudskapet er at havbruksnæringen kan redusere marin forsøpling fra sin virksomhet gjennom forebyggende rutiner og å legge inn sjekkpunkter knyttet til dette i eget tilsyn med anlegg. Vi vil med filmen kommunisere vår forventning til at næringen følger opp ansvaret sitt for å forebygge marin forsøpling. Filmen vil bli brukt på ulike arrangementer og arenaer hvor direktoratet møter havbruksnæringen.

Samarbeid nasjonalt og internasjonalt

Marin forsøpling er en tematikk som krever utstrakt samarbeid både i Norge og internasjonalt. Fiskeridirektoratet deltar i relevante forskningsprosjekter, referansegrupper og samarbeidsforum sammen med forskere, næringsaktører, interesseorganisasjoner og andre offentlige etater. Det foregår mange internasjonale prosesser knyttet til marin forsøpling. I samarbeid med andre statlige direktoratet bidrar vi blant annet i arbeidet i OSPAR, Arktisk råd og Den internasjonale sjøfartsorganisasjonen.

Opprenskning av tapte fiskeredskap på fiskefeltene

Hovedtoktet for opprenskning av tapte fiskeredskap på fiskefeltene i 2024 ble gjennomført på prioriterte områder mellom Ålesund og Honningsvåg. Hoveddelen av innsatsen er relatert til strekningen mellom Røst og Honningsvåg. Dette er også området med høyest fiskeriaktivitet med faststående fiskeredskap som garn, line og teiner. Det ble meldt like stor mengde tapte fiskeredskap som tidligere år, bortsett fra innen garnfiske etter blåkveite, hvor mengden var høyere.

Det har vært gjennomført opprenskningstokt i 40 år. Til tross for at innsatsen ble redusert med cirka 20 prosent i 2024 sammenlignet med året før, ble rekorden i opprensket mengde garn fra 2023 slått med over 20 prosent. Årsakene til at mengden som tas opp gjennom det årlige toktet øker, er sammensatt. I 2024 er det høye antallet fartøy som deltar i blåkveitefisket, kombinert med kort åpningstid i fisket, en av hovedårsakene. Det er imidlertid bekymringsfullt at det settes nye opprenskningsrekorder innen yrkesfiske, når det geografiske området som ryddes er mindre.

Tabell 2: Resultat fra årlige opprenskningstokt på fiskefeltene 2020–2024.

År	Garn (stk)	Teiner (stk)	Liner (meter)	Wire (meter)	Tauverk (meter)	Trål/not (hel/del)	Anker/ dregg (stk)	Bøyer/ flaggm (stk)
2020	681	2 669	38 800	4 745	133 800	210	66	46
2021	1 000	82	78 000	4 700	15 000	136	46	29
2022	1 128	204	25 200	8 540	68 100	125	40	39
2023	1 339	229	42 000	8 000	30 000	250	41	30
2024	1 637	78	25 000	5 200	25 000	325	37	44
Siste 5 år	5 785	3 262	209 000	31 185	271 900	1046	230	188

Opprenskningstoktet gjennomføres med en innleid pelagisk tråler, som bemannes av personell fra Fiskeridirektoratet som styrer gjennomføringen av arbeidet. Selve opprenskningen pågikk i cirka én måned fra oppstart 7. august. I den grad det er praktisk mulig, sett i forhold til toktets fremdrift og om redskapen er lovlig, blir garn og teiner levert tilbake til eier. Andre funn går enten til gjenvinning eller til godkjent avfallsmottak.

Mengden fisk (over 20 tonn) og krabbe (rundt 1 700 stykk, hovedsakelig kongekrabbe) i de tapte redskapene er innenfor normalen, men det er viktig å være tydelig på at dette kun er nåtidskvantumet. Garn fortsetter å fange fisk og skalldyr fra det tidspunktet de er tapt. Når fisken råtner, stiger garnet opp fra bunnen, hvor nye fisk fanges. Slik fortsetter spøkelsesfisket til garnet blir ødelagt, overgrodd eller fjernet. Bruken av rømmingshull i kongekrabbeteiner gir synlig reduksjon av spøkelsesfisket. Det ble registrert to døde niser og en død håbrann. Det ble ikke registrert sjøfugl i redskapen.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Som et ledd i samarbeidet mellom Fiskeridirektoratet og Universitet i Tromsø (UiT), og deres arbeid med nedbrytbare fiskeredskap (Dsolve), ble det i oktober gjennomført et femdagers tokt med UiTs forskningsfartøy «Helmer Hansen». Toktet hadde til hensikt å vise studenter og forskere, gjennom opprenskning, hvilke skadevirkninger tapte og gjenstående fiskeredskap har. Toktet ble finansiert av UiT, men selve opprenskningen ble ledet av personell fra Fiskeridirektoratet. Mengden fiskeredskap fremkommer i tabell 2. I tillegg ble det registrert cirka 3 000 kongekrabber og 225 kg fisk.

Tabell 3: Resultat fra samarbeidstoktet med Universitet i Tromsø, oktober 2024.

År	Garn (stk)	Teiner (stk)	Liner (meter)	Tauverk (meter)	Trål/not (hel/del)	Anker/dregg (stk)
2024	78	131	950	5 750	6	12

Sjøtjenesten, ved «Fjorgyn» og «Rind», bidro i 2024 til å fjerne tapte fiskeredskap fra havbunnen med sokning. Hovedsakelig ble dette utført i Finnmark (Nordkapp-Varangerfjorden), men det ble også gjennomført noen oppdrag på kyststrekningen sørover til Møre og Romsdal. Det ble registrert varierende fangst i redskapene, men det var til dels mye fisk og kongekrabbe.

Tabell 4: Resultat fra opprenskning av fiskeredskap med egne fartøy i 2024.

År	Garn (stk)	Teiner (stk)	Liner (meter)	Tauverk (meter)	Vaier (meter)	Trål/not (hel/del)	Anker/ dregg (stk)
2023	184	27	300	1 000	0	3*	2
2024	178	21	10 090	1 700	1 600	2	4

*) Fjernet diverse trål/trålkomponenter fra strandsonen

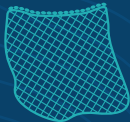
Det ble ikke gjennomført lokale opprenskningstokt fra hovedsakelig fritidsfiske i 2024. Fiskeridirektoratet tilrettelegger med kunnskap om tapte redskap i Fritidsfiskeappen, slik at andre kan bidra i opprydding, for eksempel dykkerklubber.

Merking av fiskeredskap

I tillegg til krav om merking av fløyt og markeringsbøyer ved fiske med faststående redskap, er det behov for merking av selve fiskeredskapen, slik at tap av redskap blir meldt inn. Fra 01.01.24 ble det innført krav til merking av alle snøkrabbeteiner. Dette er det fiskeriet med høyest antall tillatte redskap per fartøy. Merking av så store mengder teiner er krevende, men næringsaktørene har fulgt opp kravet på en rasjonell måte.

På bakgrunn av økende mengde tapte blåkveitegarn, kombinert med utfordringer med å identifisere eier, ble det i 2024 innført krav til merking av blåkveitegarn. Blåkveitegarn settes i lenker på 20–50 garn, og kravet omfatter merking av første og siste garn i lenken. Erfaringen fra 2024 viser at endringen ikke er registrert av alle brukere ennå. Dette vil bli fulgt opp i 2025.

Tatt opp...

1 637
garn

78
teiner

25 000
meter line

25 000
meter tau

5 200
meter trålwire

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Arealforvaltning

Fiskeridirektoratet har ett delmål innenfor marin arealforvaltning:

- En balansert og bærekraftig utnyttelse av kystsonen og havområdene med utviklingsmuligheter for marine næringer.

Med økt næringsaktivitet både i kystsonen og havområdene, samtidig som marin natur skal ivaretas, er dette et krevende mål å jobbe mot. En balansert og bærekraftig utnyttelse av kystsonen og havområdene krever god kunnskap om økosystemene, de ulike marine næringene og hvordan ulik menneskelig aktivitet påvirker marin natur. Samtidig er det sentralt å ha gode prosesser der beslutningstakerne kan veie ulike hensyn opp mot hverandre og håndtere utfordringer knyttet til klima- og naturrisiko.

Akvakultur krever arealer med egnede strøm-, bølge- og dybdeforhold for å sikre gode produksjonsforhold og god fiskevelferd. Fiskeri krever tilgang til arealer hvor fisk er tilgjengelig, og som samtidig er egnet for bruk av moderne fiskeredskap. Begge næringene er avhengige av rene og rike hav for å gi god lønnsomhet. Fiskeri trenger svært store areal, og begge næringene er sårbare i den forstand at annen aktivitet som oftest er ekskluderende.

Fiskeridirektoratet mener det er betydelig risiko for at det blir tatt uheldige beslutninger i arealprosesser på grunn av manglende kunnskap. Videre at det er tilsvarende risiko for at marine næringer kan tape i konkurransen om arealer, på grunn av manglende samarbeid mellom ulike aktører og økende konfliktnivå om arealbruk i kystsonen og havområdene.

Vi har i 2024 fortsatt arbeidet med å bidra til at kunnskap om økosystemene og de marine næringene er tilgjengelig i plan- og arealprosesser, herunder i vår kartløsning Yggdrasil. Kunnskapsgrunnlaget om marine naturverdier i havet og i kystsonen er imidlertid begrenset, noe som utgjør en risiko for at beslutninger om arealbruk blir fattet på sviktende grunnlag. Det er derfor viktig med kontinuerlig innsats og samarbeid mellom kunnskapsmiljøer, ulike interessegrupper og myndigheter, for å øke innsikten om marint miljø og marine ressurser. Et eksempel på dette er arbeidet vi gjør med kystnære fiskeridata, og gjennom rapportering av data fra fiskeflåten.

Vi gir råd om hvordan fiskeri- og akvakulturinteresser kan ivaretas i ulike arealprosesser, og om tilrettelegging for sameksistens mellom fiskeri og akvakultur, og mellom sjømatnæringene og annen næringsvirksomhet. Direktoratet bruker 31 årsverk på marin arealforvaltning.

Utvikling og formidling av kunnskap

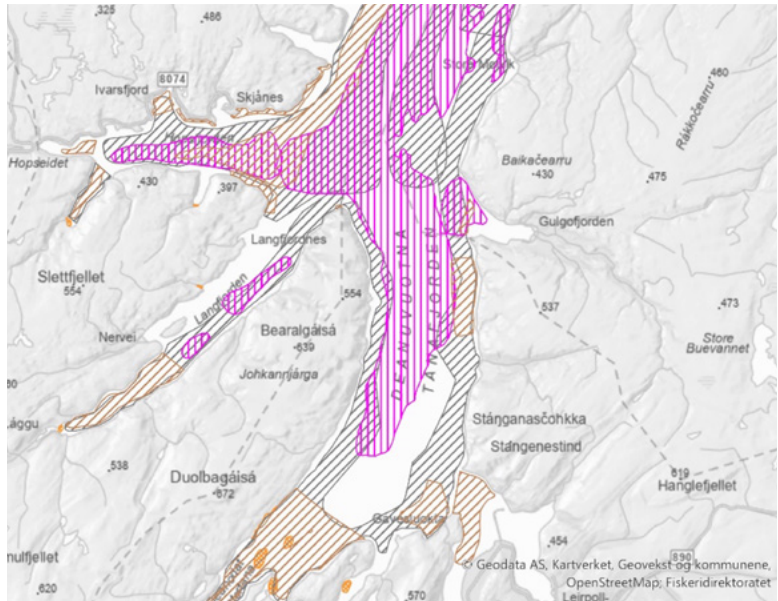
Kystnære fiskeridata

Fiskeridirektoratet har i en årrekke samlet inn informasjon om hvilke kystnære områder som er viktige i fiskeri-sammenheng. Frem til 2022 ble datasettet Kystnære fiskeridata i all hovedsak registrert ved inntegning på store papirkart og digitalisert i ettertid.

I 2024 har vi satt i gang prosjektet «Kystnære fiskeridata: økt datakvalitet, forbedret metode, nye kilder og bruk av erfaringskunnskap». Hovedformålet med prosjektet er å øke kvaliteten på datasettet, både gjennom revisjon av kartleggingsmetodikk samt økt og optimalisert ressursbruk for å oppnå høyere oppdateringsfrekvens.

Mer og bedre elektroniske data, digital registreringsløsning, tydeligere veiledning og bedre innarbeidede arbeidsmåter skal gi arbeidet fart og bedre kvalitet. I november 2024 gikk prosjektet fra planleggingsfase til gjennomføringsfase.

I løpet av 2024 har vi oppdatert data i Båtsfjord, Berlevåg, Tana, Gamvik, Loppa og Bodø kommuner. Vi har datasett for flere kommuner under arbeid. I tillegg har vi gjennomført heldigitale oppdateringer av fiskeplasser i Herøy og Dønna kommuner, og vi har gjort mindre endringer av registreringer som inngår i datasettet i en rekke kommuner. Ved oppstart av kommunale arealplaner i sjø, vurderer vi kvaliteten på og mulighetene for å oppdatere kystnære fiskeridata for det aktuelle området.

Illustrasjon 5: Kartutsnitt fra Yggdrasil som viser reviderte kystnære fiskeridata i Tanafjorden.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Kartverktøyet Yggdrasil

Yggdrasil har blitt en god kanal for formidling av fiskeri- og akvakulturdata. Vi analyserer og tilrettelegger våre data i mange kartløsninger tilpasset forskjellige behov, både for interne og eksterne brukere.

Kart er i mange sammenhenger brukervennlig og det er nyttig å dele våre data i kartløsninger sammen med visning av andres data, for eksempel for å illustrere fiskeri- og akvakulturnæringens arealbehov. Kartløsninger gjør våre data lett tilgjengelig, og vi kan kommunisere åpent og tydelig med offentligheten og etater vi samarbeider med. I den senere tid har vi gjort dette i flere prosjekt: konsekvensvurdering av områder for havbruk til havs, utredning av områder for havvind og utarbeiding av forslag til fiskeforbudsområder i Oslofjorden. Kartløsningene og data er åpent tilgjengelig, følger utviklingen i prosjektene og blir oppdatert med nye data etter behov.

Vi forbedrer stadig kart med fiskeriaktivitet. Vi har oppdatert kartlag med lengre tidsserie, mer detaljerte data, inkludert områder lenger til havs og tilrettelagt for at ulike brukergrupper kan være selvbetjente og hente informasjonen de ønsker i kartene.

Tilrettelagte kartdata er etterspurt av offentlige etater, forskning og private aktører. Yggdrasil gir muligheter for gjenbruk og ny bruk av oppdaterte data og karttjenester. Slik kan kunnskap om fiskeri og akvakultur bli kjent for flere, både næringens behov for areal og god vannkvalitet, og påvirkninger på miljøet.

I lukket system har vi tilpasset flere kartløsninger. Godkjente fiskerikyndige får hjelp i arbeidet med sporingskart for å ha oversikt over pågående og forventet fiskeriaktivitet i områder hvor seismiske undersøkelser utføres. Salgslagene får informasjon om VMS til hjelp for fiskerikontroll, og internt har vi kart med oversikt over risikobasert tilsyn og kontroll og kontrollerte objekt.

I Akvakulturportalen registreres søknader med arealavgrensning og forankring i egen integrert kartløsning, og visning er tilgjengelig gjennom Yggdrasil. Alle kan se hvor og hva søknaden gjelder, og se andre interesser i sammenheng.

Et utvalg av innrapporterte NYTEK-data er tilrettelagt i Yggdrasil, og etter hvert som tilfanget av nye digitale data øker, ser vi store muligheter for analyser som kan bidra til mer detaljerte tekniske data om akvakulturdata tilrettelagt geografisk.

Fiskeridirektoratet har et godt samarbeid med BarentsWatch (BW). Vi deltar i etatsgruppen, den operative gruppen og har jevnlige statusmøter. Vi deler fiskeridata som kan sammenstilles med data fra andre etater med ansvar i sjøområder, og kan samhandle om felles kontrollaksjoner. Gjennom BW lukket del har andre kontrollmyndigheter fått tilgang til ERS-data og Kystvakten har i tillegg tilgang til utvalgt informasjon om tips.

Helhetlige forvaltningsplaner for havområdene

Fiskeridirektoratet deltar i Faglig forum for norske havområder og Gruppen for overvåkning av de marine økosystemene.

Faglig forum har i 2024 planlagt arbeidet frem til 2027 og fulgt opp evalueringen av den forrige perioden. Et større arbeid med samlet påvirkning er startet opp, og forumet vil følge opp oppdraget til HI om en pilot på romlig oppløste vurderinger av samlet påvirkning. Overvåkningsgruppens indikatorsett har i 2024 blitt revidert, og endelig rapport er ferdigstilt. Arbeidet med å innføre de nye indikatorene vil starte opp i 2025. Faglig Forum har i samarbeid med SSB fått i oppdrag å utarbeide en pilot på et marint økosystemregnskap (naturregnskap), som er et relativt nytt tema for norsk forvaltning. Forumet har i 2024 levert på bestillingen om å foreslå hvordan en pilot for et marint naturregnskap i særlig verdifullt og sårbart område (SVO) Kystsonen Lofoten kan gjennomføres. Piloten skal fokusere på de tre biofysiske regnskapene i et naturregnskap.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Medvirkning i areal- og miljøprosesser

Kystsonen – kommunale arealplaner

Fiskeridirektoratet har i 2024 vært involvert i en rekke kommunale arealplanprosesser langs kysten. Vi har arbeidet med 112 kommuneplaner (arealdel). Dette omfatter et mangfold av saker, som spenner fra store interkommunale kystsoneplaner til avgrensede kommuneplaner for deler av sjøarealet i en kommune. Vi har vært involvert i 613 reguleringsplanprosesser. Dette omfatter både områdeplaner og detaljplaner, for både offentlige og private prosjekt.

Vi har fremmet innsigelse for å ivareta nasjonale fiskeri-interesser i 15 plansaker. I noen av sakene er innsigelsen knyttet til mer enn ett forhold, for eksempel til både arealbruk og bestemmelser. Innsigelsene er fremmet for å beskytte gyteområder, oppvekstområder (ålegresamfunn, tareskog) og fiskefelt (inkludert låssettingsplasser) mot negativ påvirkning fra annen virksomhet. En innsigelse er knyttet til statlig fiskerihavn. To saker gjelder forholdet mellom havressursloven og plan- og bygningsloven - den ene tarehøsting, den andre regulering av redskapsbruk.

To av innsigelsene er avklart ved at kommunen imøtekom Fiskeridirektoratet. De øvrige innsigelsene fra 2024 er uavklarte.

Det kan erfaringsmessig ta lang tid før innsigelsessaker blir avklart. I 2023 fremmet direktoratet innsigelse i 13 arealplansaker. Per november 2024 var kun fire av disse avklart, tre ved at kommunen imøtekom Fiskeridirektoratet, én ved at kommunen imøtekom oss på ett punkt og vi kommunen på ett annet. Se for øvrig tabell 24 i vedlegget.

I mange av sakene vi arbeider med, må vi ta stilling til om, eller hvordan, fiskeri og akvakultur kan sameksistere. Vi tilstreber å gi vedtaksmyndighetene konkrete råd om dette. Et eksempel er å gi råd om hvordan en justert plassering av et akvakulturanlegg kan redusere potensialet for konflikt. Rådgivning om hvordan sjømatnæringene og annen næringsvirksomhet i kyst- og havområdet kan sameksistere, er også viktig i planprosesser.

Vannforvaltning

Fiskeridirektoratet medvirker i vannforvaltningsarbeidet på nasjonalt og regionalt nivå. Vi er representert i direktoratsgruppen for vannforvaltning og i vannregionutvalg i de ti vannregionene.

I vannregionene har arbeidet med å oppdatere regionale vannforvaltningsplaner 2022–2027, med tilhørende tiltaksprogrammer, startet. Utpekte fylkeskommuner (vannregionmyndigheter) koordinerer arbeidet, og har utarbeidet utkast til høringsdokument for planprogram og hovedutfordringer, med oppdatert oversikt over miljøtilstand, påvirkning og status for gjennomføring av tiltak. Fiskeridirektoratet har i dette arbeidet bidratt med tekstinnspill og oppdatert kunnskap. Etter behandling i vannregionutvalgene sendes dokumentene til politisk behandling i de ulike fylkeskommunene, og legges ut på høring første halvår 2025.

Vann-Nett er kunnskapsdatabasen for arbeidet med vannforskriften. Der vises avgrensningen av vannforekomster (elv, innsjø, grunnvann og kyst), og informasjon om blant annet miljøtilstand, påvirkning og tiltak. Å styrke kunnskapsgrunnlaget i Vann-Nett er en løpende oppgave, og vi har gått gjennom data og kunnskap om påvirkning fra akvakultur i form av utslipp og rømt oppdrettsfisk.

Dette vil bidra til at kunnskapsgrunnlaget for planarbeidet blir mest mulig oppdatert.

Direktoratet er også representert i to grupper under direktoratsgruppen. Faggruppen for miljøtilstand utarbeider og videreutvikler veiledning knyttet til overvåkning, karakterisering og klassifisering av økologisk og kjemisk tilstand etter vannforskriften. Prosjektgruppen, som har utarbeidet ny veileder for vannmiljø i arealplaner, oversendte høsten 2024 utkastet til KLD for godkjenning hos departementsgruppen for vannforvaltning. Gjennom arealplanleggingen kan kommunen sette restriksjoner på arealbruken, for å beskytte vannforekomstene mot forringelse, samt forbedre miljøtilstanden der det er mulig. Veiledningen er avgrenset til arealplanlegging som berører ferskvann, og omfatter ikke kystvann.

Marint vern

Det pågår verneprosesser av ulikt omfang langs kysten. I tillegg kommer spørsmål om behov for vern opp i kommunale arealplanprosesser. Vi har vært involvert i flere verneplanprosesser i 2024. Vi står som tidligere overfor prosesser der det er ulik tilnærming til krav om kunnskapsgrunnlag, hvilke behov det er for vern, hva verneformålet skal være og hvilke tiltak som er nødvendige.

Andfjorden marine verneområde nærmer seg ferdigstillelse. Dette er et stort område der fiskeri, inkludert turistfiske, og akvakultur er viktige næringer. Statsforvalteren i Nordland har sendt tilrådning om Andfjorden marine verneområde til Miljødirektoratet. Vi opplever at Statsforvalteren har gjennomført en god prosess, og at de har balansert hensynet til fiske med behovet for vern.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Vi har vært involvert i prosesser knyttet til Giske marine verneområde og kandidatområde for marint vern i Sognefjorden. I disse prosessene har vi blant annet bidratt med alternativt forslag til sone med forbud mot taretråling, som ivaretar de aktuelle verneverdiene samtidig som høstetapet blir mindre. Vi har også bidratt med kunnskap om låssettingsplasser.

I 2024 har vi mottatt flere saker som er knyttet til arbeidet med bevaring av verdifull natur, som er forankret i Stortingets behandling av Meld. St. 14 (2015–2016) Natur for livet.

Vi har videre svart på høring om forslag til ny lov om marint vern utenfor territorialfarvannet. Loven vil kunne være et godt verktøy for verdifull og sårbar natur som trenger beskyttelse mot påvirkninger fra flere aktiviteter enn bare fiskeri og akvakultur. Vi viste i vårt høringssvar til forskjellene mellom kystsonen og havområdene, blant annet med tanke på aktivitetsnivå, og at det er viktig å ha så enkle verneprosesser som mulig. Samtidig vektla vi behovet for godt kunnskapsgrunnlag og involvering, og forutsigbarhet for interessentene.

Oslofjorden

Fiskeridirektoratet har levert [faglige råd om nye tiltak for fiskeri i Oslofjorden](#). Rådet hadde som mål å bevare og restaurere det marine økosystemet i fjorden. I tillegg til fiskeri, er økosystemet påvirket av aktivitet på land og klimaendringer. Tre alternative forslag til forvaltning av yrkes- og fritidsfiske, med tilhørende vurdering av effekt på økosystemet, ble foreslått. I det strengeste forslaget foreslo vi nullfiske i tre større områder, samt redusert fiske i et større område fra svenskegrensen til og med Telemark. Områdene er vist i [«Notat faglige råd om nye tiltak innen fiskeri i Oslofjorden»](#) og i direktoratets kartløsning.

En mer detaljert beskrivelse av de berørte interessene i rådet for Oslofjorden, ble ytterligere beskrevet i «Vurderinger av konsekvenser av de foreslåtte tiltakene innen fiskeri i Oslofjorden». Vurderingen inneholder informasjon om berørt fiskeriaktivitet, fartøy og mottak på land. Den inneholder også en alternativ fordeling av rekefartøy, for å sikre fremtidig aktivitet for mindre fartøy utenfor de foreslåtte nullfiskeområdene.

Sameksistens til havs

De senere årene har det blitt stadig flere aktører som ønsker å benytte havområdene. Dette utfordrer samfunnet, som må legge til rette for sameksistens slik at både nye og tradisjonelle næringsaktiviteter kan drive på best mulig måte.

Fiskeridirektoratet legger til grunn dialog med aktørene og fiskerifaglige vurderinger når vi behandler saker knyttet til sameksistens med andre næringer, herunder petroleumsaktivitet, havvind, havbruk til havs, karbonfangst og lagring, mineralutvinning til havs og annen bruk av havet. Vår kartløsning er til veldig stor nytte i disse vurderingene.

Innenfor petroleumsaktivitet er det særlig geofysiske undersøkelser som krever oppmerksomhet, for å sikre god sameksistens med fiskerinæringen. Erfaringsvis er dette ikke alltid mulig. Dermed blir fiskefelt beslaglagt og fiskere henvist til å søke erstatning. Ved alle seismiske undersøkelser er det pålagt å ha minst én fiskerikyndig om bord. Den fiskerikyndige har en viktig rolle som rådgiver overfor ledelsen om bord på det seismiske fartøyet, og skal bidra til å skape forståelse mellom næringene og sikre god sameksistens på havet.

For å sikre at det er tilgjengelig tilstrekkelig antall fiskerikyndige, arrangerer Fiskeridirektoratet og Sokkeldirektoratet jevnlig kurs for fiskerikyndige. Det ble avholdt kurs for fiskerikyndige i november 2024.

Det finnes tre erstatningsnemnder med grunnlag i petroleumsloven. Erstatningsnemnd 1 (erstatning som følge av beslagte fiskefelt) har hatt tre møter i 2024 og behandlet fem saker. En sak ble innvilget, en ble delvis innvilget og tre saker ble avslått. Erstatningsnemnd 2 (krav om erstatning for forurensing og avfall) har hatt to møter og behandlet to saker. En sak ble innvilget og en sak ble avslått. Klagenemnda har hatt ett møte og har behandlet én sak. Her ble erstatningsnemndas tidligere avslag i saken opprettholdt av klagenemnda. Det har ikke vært aktivitet i erstatningsnemnd 3 (kompensasjon for tapt fangsttid).

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Havvind

Utbygging av havvind vil kreve areal. Areal, som er teknisk egnet for havvind, vil kunne overlappe med områder som brukes til fiske, som er viktige gyte- og/eller vandrings-områder, eller områder som kan benyttes til havbruk til havs.

Norges vassdrags- og energidirektoratet (NVE) ledet en direktoratsgruppe som la frem forslag til områder som er egnet for utbygging av havvind i 2023. Fiskeridirektoratet deltar i en referansegruppe for arbeidet, sammen med Miljødirektoratet, Søkeldirektoratet, Kystverket og Forsvarsbygg.

NVE ble bedt om å gjennomføre en strategisk konsekvens-utredning (SKU) av områdene Sørvest F, Vestavind B og Vestavind F (se illustrasjon 6) innen november 2024, med sikte på åpning og utlysning av prosjektområder i 2025. Fiskeridirektoratet har deltatt aktivt i arbeidet med å vurdere konsekvensene i de tre områdene. Energidepartementet har sendt utredningen på høring med frist 12.03.25. Felles for disse områdene er at det er lav konflikt med fiskeri- og akvakulturinteresser.

Vurderingen av de resterende 17 områdene skal leveres innen utgangen av juni 2025. I flere av disse områdene er det høy fiskeriaktivitet. Det er også delvis overlapping med gytefelt og gyteinnsig, samt med områder som kan åpnes for havbruk til havs. Til tross for at Fiskeridirektoratet tok dissens i 2023 på ett av områdene, Sønnavind A, valgte NVE å inkludere dette området i det videre arbeidet med SKU-en.

Fagrapportene som er levert i forbindelse med SKU-en viser at det er store kunnskapsmangler på flere områder, og endelige fagrapporter knyttet til naturmangfold i de frie vannmassene, bunnsamfunn og naturtyper er ennå ikke formelt ferdigstilt. Dette sammenfaller med rapport fra HI om menneskeskapt støy, der de hittil ikke har noe annet råd enn å fraråde havvind i viktige gyteområder og i viktige områder for gyteinnsig, inntil det kommer mer kunnskap på plass. Mangler i kunnskapsgrunnlaget vil ha betydning for vårt videre arbeid. Særlig vil usikkerhet om konsekvens for viktige fiskebestander kunne tilsi at føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9, og vurdering av samlet belastning § 10, bør vektlegges. Kunnskaps-hullene vil kunne lukkes via forskning på området. Innsamling av data, enten før områder vedtas åpnet, og/eller som ledd i konsesjonsvilkår, vil være sentralt.

Havenergilova inneholder i likhet med petroleumsloven bestemmelser om at fiskere kan få erstatning dersom fiskefelt blir beslaglagt, eller ved forurensing og avfall. Det er besluttet at det skal oppnevnes to erstatnings-nemder og en klagenemnd.

Illustrasjon 6: Områder som er identifisert som mulige områder for utbygging av havvind. Sørvest F, Vestavind B og Vestavind F er markert i grønt.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Akvakulturforvaltning

Fiskeridirektoratet har en sentral rolle som tildelings- og tilsynsmyndighet i forvaltningen av akvakulturnæringen. Vi har to delmål innenfor akvakultur:

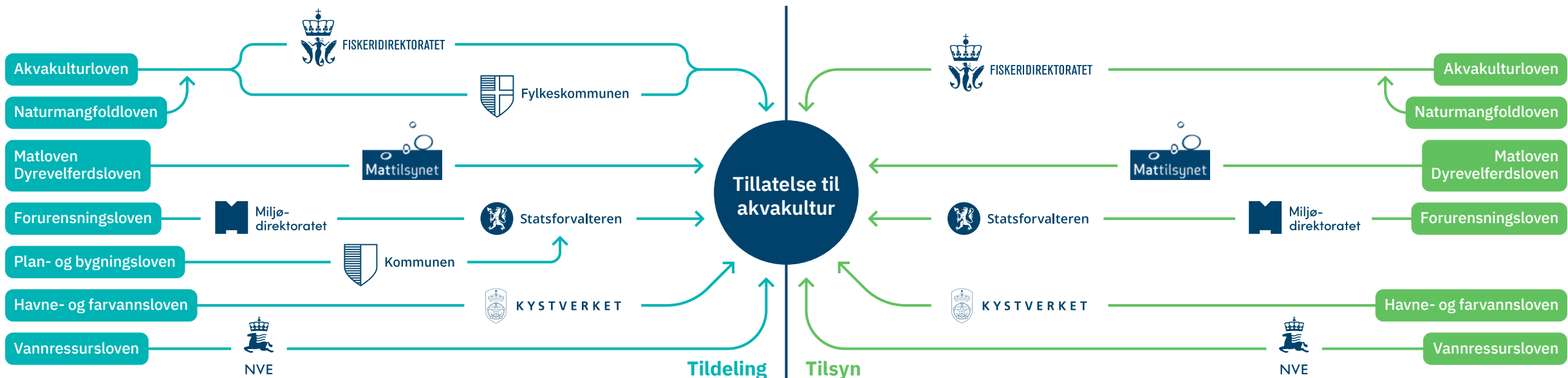
- Regelverk og tillatelsessystemer som fremmer lønnsomhet og bærekraft
- Akvakultur i tråd med fastsatte krav

Tildelingen av akvakulturtillatelser skjer i to trinn, først ved at det gis tillatelse til å drive akvakultur, deretter ved at denne lokaliseres. Når dette er gjort, utstedes endelig tillatelsedokument, slik at den som har fått tillatelse kan starte driften.

Direktoratet har fått delegert myndighet til å gi tillatelser til akvakultur i sjø til matfisk av laks, ørret og regnbueørret til særlige formål som visning, undervisning, utvikling, forskning og stamfisk. Fylkeskommunene utsteder tillatelsedokument til kommersielle matfisktillatelser etter kjøp av vekst til fastpris eller auksjon. For de fleste andre marine arter og driftsformer er tildelingsansvaret delegert til fylkeskommunene, mens Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Når tillatelsene er i drift, har direktoratet ansvar for å følge opp at de kravene som er satt, blir fulgt. Vårt tilsynsansvar retter seg mot miljømessig forsvarlig drift, forebygging og skadebegrensning etter rømming og at biomassen holdes innenfor de rammene som er satt i regelverk og tillatelser. Øvrige sektormyndigheter gjennomfører tilsyn etter egne sektorlover. Vi samarbeider om tilsyn med de fleste involverte etater.

I 2024 brukte direktoratet 89 årsverk på akvakulturforvaltning.

Illustrasjon 7: Ansvar og prosesser i akvakulturforvaltningen. Fylkeskommunene har også ansvaret for å lokalisere tillatelsene. Ved lokalisering må flere sektormyndigheter treffe vedtak innenfor sine ansvarsområder. Fylkeskommunene har ansvaret for å koordinere dette arbeidet og treffe endelige vedtak. Fiskeridirektoratet har faglig veiledningsansvar overfor fylkeskommunene og er i tillegg klageinstans.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

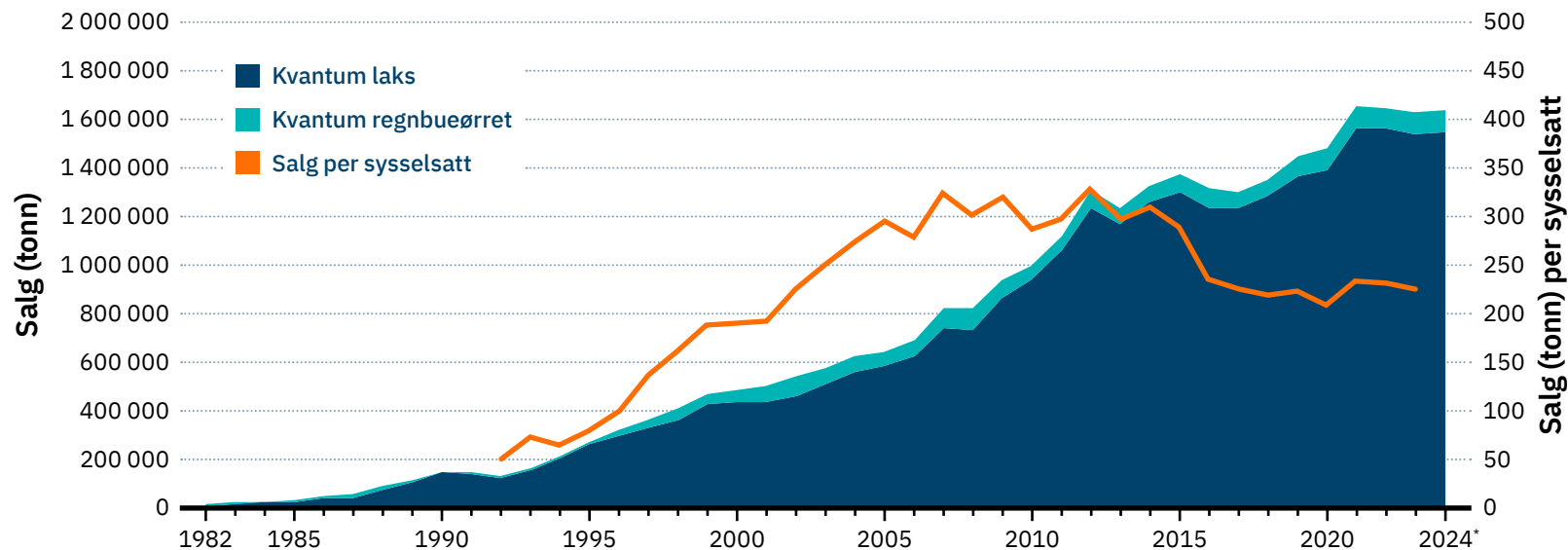
Utvikling i salg og lønnsomhet

Salg for 2024 viser små endringer i mengden solgt laks og regnbueørret fra oppdrett sammenliknet med året før. Samtidig har eksportverdien for laks og regnbueørret aldri vært høyere. Den rekordhøye eksportverdien skyldes høye priser.

Oppdrett av torsk er i vekst. Salg av oppdrettstorsk har økt de siste årene, og foreløpige tall viser at det ble solgt litt over 14 000 tonn oppdrettstorsk i 2024.

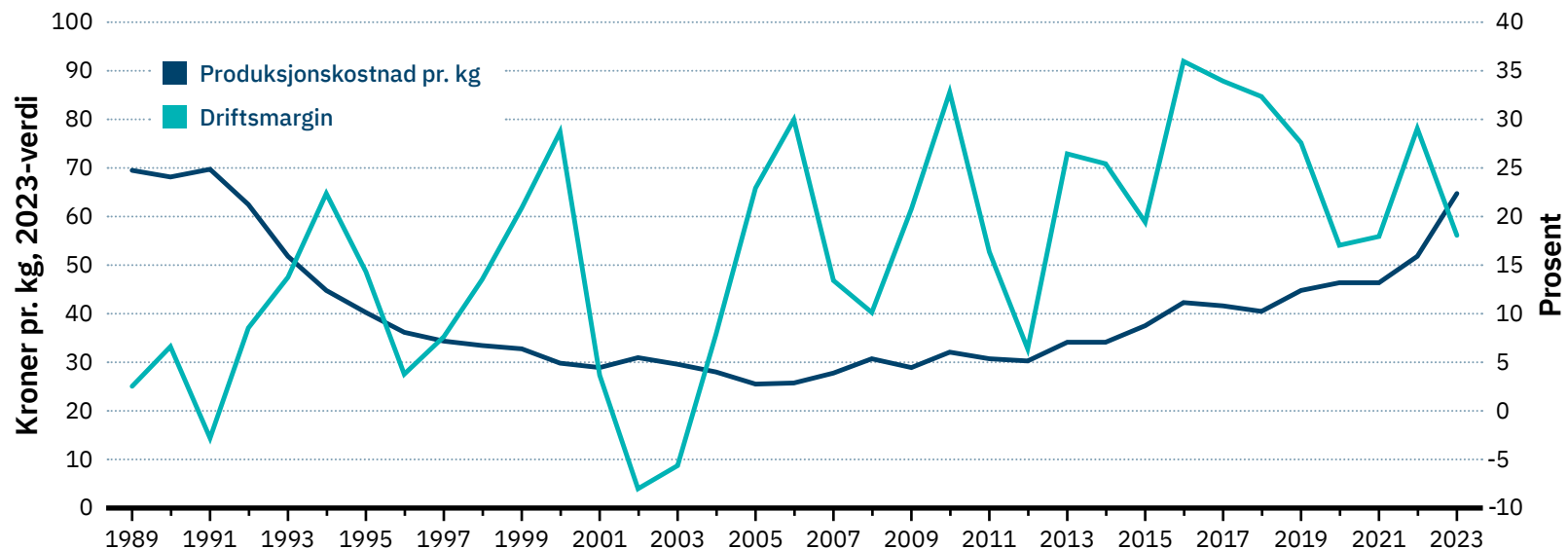
Mengden solgt laks og regnbueørret per sysselsatt lå i perioden 2005–2015 på samme nivå, rundt 300 tonn per sysselsatt. I 2016 sank dette tallet til 235 tonn, og frem til 2021 gikk solgt mengde per sysselsatt nedover. I 2021 økte solgt mengde per sysselsatt til 234 tonn, og var med det tilbake på samme nivå som i 2016. Solgt mengde per sysselsatt gikk ned både i 2022 og 2023, og var i 2023 på 226 tonn. Samtidig har produksjonen per lokalitet doblet seg i samme periode, og ligger nå på over 2 000 tonn per lokalitet.

Lønnsomheten i matfiskproduksjonen av laks og regnbueørret har historisk sett variert mye, som følge av svingninger i markedsprisene på laks og regnbueørret. Driftsmarginen hadde en negativ utvikling i 2023. Årsaken til den negative utviklingen i driftsmarginen var en kraftig økning i kostnadene. Kostnadsøkningen kan forklares med den generelle kostnadsøkningen, men også økte kostnader som et resultat av en endring i selskapsstruktur fra 2022 til 2023.

Figur 7: Salg av laks og regnbueørret, og salg per sysselsatt, 1982–2024.

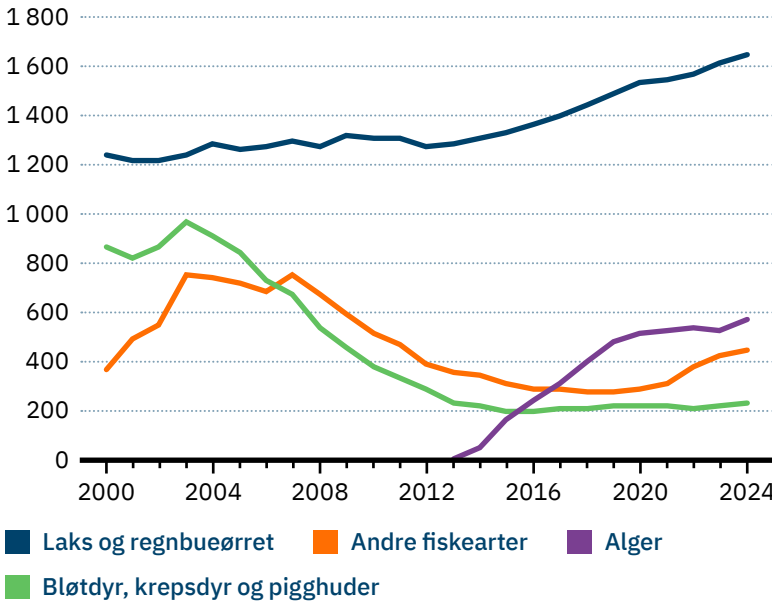
*) Foreløpige tall for 2024.

Figur 8: Gjennomsnittlig driftsmargin og gjennomsnittlig produksjonskostnad per kg laks og regnbueørret, 1989–2023.

Regelverk og tillatelsessystem som fremmer lønnsomhet og bærekraft

Akvakulturnæringens lønnsomhet og bærekraft er avhengig av en rekke faktorer. Rammebetingelser, som vekst i produksjonen av laks innenfor trafikklyssystemet, og tilgang til egnede lokaliteter, er sentrale faktorer for å utvikle næringen. Samtidig er det enkelte selskapets drift avgjørende for både miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft. Miljømessig bærekraft blir omtalt under kapitlene om rømming og miljø.

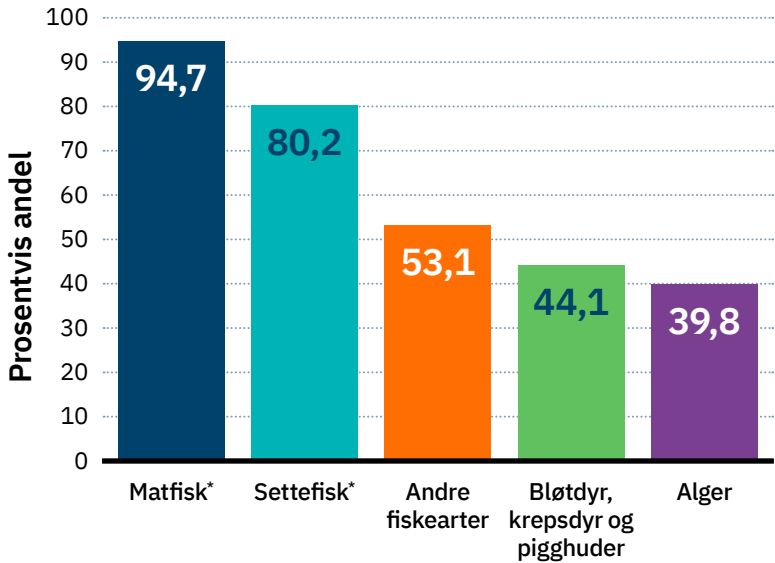

Figur 9: Antall tildelte tillatelser for ulike produksjonsformer, 2000–2024.

I tillegg til å behandle søknader om tillatelser, har Fiskeridirektoratet lagt til rette for mer effektive og brukervennlige prosesser for både næringsaktørene og andre myndigheter gjennom å utvikle akvakulturportalen videre. Vi har også bidratt i utviklingen av havbruk til havs, gjennom å legge til rette for konsekvensvurdering av aktuelle områder samt i arbeidet med regelverk.

Akvakulturtillatelser

Det var en økning i antall tildelte tillatelser fra 2023 til 2024. Størst økning var det i antall tillatelser for laks og regnbueørret, men også antall tillatelser for andre fiskearter økte. Andelen tillatelser i drift er høy for laks og regnbueørret, mens andelen er betydelig lavere for andre arter.

Figur 10: Andel tillatelser i drift i 2023. Tall for 2024 er klare i slutten av mai 2025. *) Laks, regnbueørret og ørret. **) Matfiskproduksjon.

Tabell 5: Tildelte tillatelser for laks, ørret og regnbueørret per 31.12.24.

Fylke	Settefisk	Matfisk*	Stamfisk	Forskning	Undervisning	Utvikling	Visning
Finnmark	9	116	0	6	1		1
Troms	13	125	1	9	3	8	4
Nordland	39	239	12	13	7	8	10
Trøndelag	39	206	11	15	3	4	4
Møre og Romsdal	31	119	5	4	2	3	3
Vestland	78	269	10	20	4	5	8
Rogaland	18	66	5	11	1	0	1
Agder	6	28	1	0	1	0	1
Øvrige fylker	7	27	2	1	0	0	0
Havbruk til havs	0	0	0	0	0	8	0
Antall tillatelser	240	1195	47	79	22	36	32
Fylkesvis fordeling av antall akvakulturtillatelser er sjø/land, samt tillatelser i ferskvann.							
Tildelt MTB i sjø** (tonn)	-	924 230	30 860	56 884	14 590	26 860	23 000

*) Kommersiell. **) Ikke ferskvann- eller landbaserte tillatelser.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Tillatelser med særlig formål

Formålet med særtillatelsene som Fiskeridirektoratet har ansvar for å tildele, er på ulikt vis å bidra til utvikling av næringen, herunder både lønnsomhet og miljømessig bærekraft.

Forskningstillatelser

Formålet med forskningstillatelsene er å fremme forskningsprosjekter som kan bringe norsk oppdrettsnæring fremover, og hvor risikoen er for stor til å kunne gjennomføres med ordinære matfisktillatelser.

Fiskeridirektoratet har i 2024 fattet vedtak i 18 søknader om forskningstillatelser. Dette omfatter nye tillatelser, tillatelser om forlengelser og om godkjenning av forsøksplaner. I tillegg har vi behandlet 4 klager på vedtak om forskningstillatelser. Direktoratet mottok til sammen 13 søknader om forskningstillatelser og godkjenning av forsøksplaner i løpet av 2024. Ved utgangen av året var det i alt 79 aktive forskningstillatelser for laks, ørret og regnbueørret, med en samlet kapasitet på 56 884 tonn MTB (maksimalt tillatt biomasse), fordelt på 33 selskap.

Forskningstillatelsene er lokalisert langs hele kysten, med flest tillatelser i Vestland og Trøndelag. Sentrale forskningsinstitusjoner som HI, SINTEF, Nofima, NIVA og NINA har til sammen 8 tillatelser til forskningsformål. Tillatelsene blir brukt til kunnskapsutvikling på en rekke områder som avl og genetikk, fiskehelse, fôr, teknologi og drift, økologi og velferd. Det er satt som vilkår for forskningstillatelsene at resultatrapporter skal være allment tilgjengelige.

Vi lanserte en ny digital rapporteringsløsning for [resultatrapportering for forskningstillatelser](#) i begynnelsen av 2025. Den nye løsningen innebærer teknisk og innholdsmessig revisjon. Den er effektiv og brukervennlig både for næringen og myndighetene, og den legger til rette for bedre formidling av resultater, kontroll av at vilkår oppfylles og enklere oppfølging av avvik.

Fiskeridirektoratet har i 2024 fokusert på å oppdatere og videreutvikle brev- og vedtaksmaler. Målet med arbeidet har vært å øke kvaliteten i saksbehandlingen, samtidig som tiltaket vil ha en effektiviserende effekt på saksbehandlingstiden. Vi har prioritert veiledningen knyttet til forskningstillatelser, og oppdatert veileder for søknad om forskningstillatelse ble ferdigstilt i juli 2024.

Vi har også arbeidet med utleieforbudet i akvakulturloven. Vi har juridisk vurdert hvorvidt avtaler mellom søker/ innehaver av forskningstillatelse og kommersielle aktører, strider mot utleieforbudet. Arbeidet har vært avgrenset til nye søknader og søknader om forlengelse. Målet har vært å sikre at søkere/næringsaktører etterlever regelverket.

Stamfisktillatelser

Formålet med stamfisktillatelser for laks, ørret og regnbueørret er å produsere og tilby nok rogn av høy kvalitet til settefisk- og matfiskproduksjonen av laks, ørret og regnbueørret i Norge. Per 31.12.24 er det registrert 47 akvakulturtillatelser for stamfisk av laks, ørret og regnbueørret, med en MTB på til sammen 31 746 tonn, hvorav 886 tonn kun er klarert på land. De 47 tillatelsene er fordelt på 14 selskap, hvorav 1 er forskningsinstitusjon og resten er kommersielle stamfisk- og rognprodusenter.

I løpet av 2024 har Fiskeridirektoratet behandlet 7 søknader om fornyelse av totalt 16 stamfisktillatelser, alle de aktuelle tillatelsene ble gitt tilsagn om forlengelse. Det kom inn 4 søknader om totalt 8 nye stamfisktillatelser.

Vi har behandlet 7 søknader om dispensasjon jf. lakse- tildelingsforskriften § 8-6, for å holde matfisk og stamfisk på samme lokalitet. Etter § 8-6 kreves det «særlige tilfeller» for at en dispensasjon kan gis. Direktoratet har innvilget dispensasjon i 3 av 7 saker.

Utviklingstillatelser

Ordningen med utviklingstillatelser til akvakultur av matfisk i sjø var midlertidig. Det var åpent for søknader fra 20.11.15 til 17.11.17. Formålet med tillatelsene var å legge til rette for utvikling av teknologi som kunne bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen sto overfor, for eksempel ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon. Det ble videre stilt krav om at prosjektene skulle innebære betydelig innovasjon og betydelige investeringer.

Fiskeridirektoratet mottok 104 søknader. Samtlige søknader var behandlet i første instans per 30.04.19. NFD har ved utgangen av 2024 fortsatt et par saker til behandling. Vi har arbeidet med å følge opp aktører som er gitt tilsagn/tillatelse. Direktoratet kan, etter søknad, innvilge at utviklingstillatelser konverteres til ordinære kommersielle tillatelser for akvakultur av matfisk, laks og regnbueørret i sjø. Forutsetningen er at fastsatte målkriterier for utviklingsfasen er oppfylt. Vederlaget for en tillatelse er satt til 10 millioner kroner. Ved utgangen av 2024 er i alt 28 utviklingstillatelser blitt konvertert til ordinære kommersielle matfisktillatelser.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Visningstillatelser

Formålet med visningstillatelsene er å styrke kunnskapen om akvakultur hos publikum. Ved årsskiftet er det registrert 32 visningstillatelser i Akvakulturregisteret. Av disse er 7 tillatelser ikke tidsavgrensede med en maksimalt tillatt biomasse på 500 tonn MTB hver, mens 25 er tidsavgrensede og har maksimalt tillatt biomasse på 780 tonn MTB per tillatelse. Tildelt biomasse til visnings- tillatelser utgjør 23 000 tonn MTB. I tillegg kommer 2 tilsagn som foreløpig ikke er realisert.

Fiskeridirektoratet har gitt 1 tilsagn til visningstillatelser i 2024, og hadde ved årsskiftet kun 2 søknader om fornyelse av visningstillatelse til behandling. Inntaks- stoppen for nye søknader om visningstillatelse, som ble innført i 2021, gjelder fremdeles. Det samme gjelder regelen om at fornyelse av visningstillatelse kun kan gis for maksimalt 5 år fra tillatelsesdokumentet er utstedt.

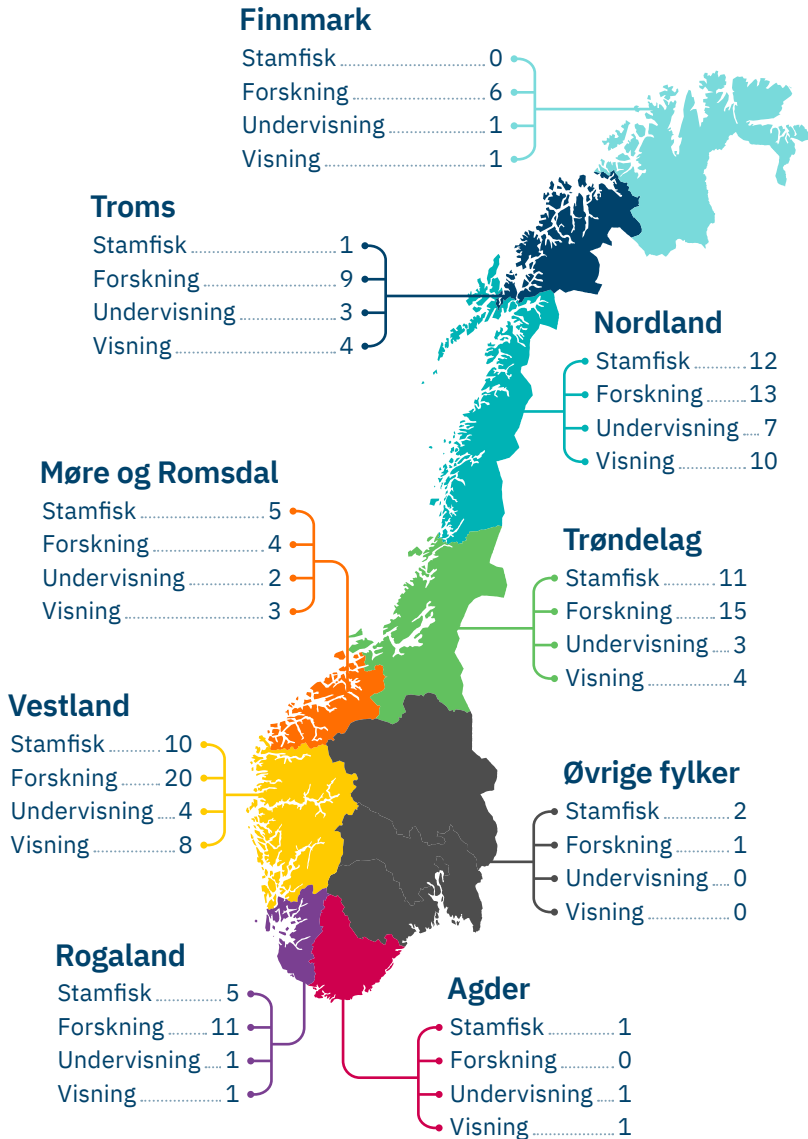
Vi har per 31.12.24 1 klagesak til behandling. NFD har gitt 1 tilsagn om visningstillatelse etter klagebehandling i 2024.

Vår vurdering er at det er god dekning av visningstillatelser i de havbrukstette fylkene. Antall tillatelser, sammen med god geografisk spredning, innebærer at det er høy terskel for å tildele ytterligere tillatelser. Dette gjelder særlig i områder hvor reiseavstanden mellom visningsanleggene er kort.

Undervisningstillatelser

Det er totalt 22 undervisningstillatelser spredt langs kysten fra Agder til Finnmark, med samlet kapasitet på 14 590 tonn MTB matfisk i sjø. Ved utgangen av 2024 hadde Fiskeridirektoratet 3 søknader om ny undervisnings- tillatelse til behandling, samt 1 søknad om fornyelse. Vi har gitt 4 tilsagn om undervisningstillatelse og ingen tilsagn om fornyelse av undervisningstillatelse.

Undervisningstillatelser kan tildeles utdanningsinstitusjoner på universitets- eller høyskolenivå, til fylkeskommuner for bruk i videregående skole eller til privatskoler som har, eller planlegger, et undervisningstilbud hvor akvakultur inngår. Undervisningstillatelsen skal bidra til at institusjonen tilbyr attraktiv, realistisk og kvalitativ god undervisning i praktisk akvakultur og akvakulturregelverk, og gjennom det bidra til rekruttering av personer med relevant kompetanse til akvakulturnæringen.

Illustrasjon 8: Tildelte tillatelser for stamfisk, forskning, undervisning og visning fordelt på fylke.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Trafikklyssystemet

Samtlige kommersielle matfisktillatelser for laks, ørret og regnbueørret i sjø er innplassert i produksjonsområder.

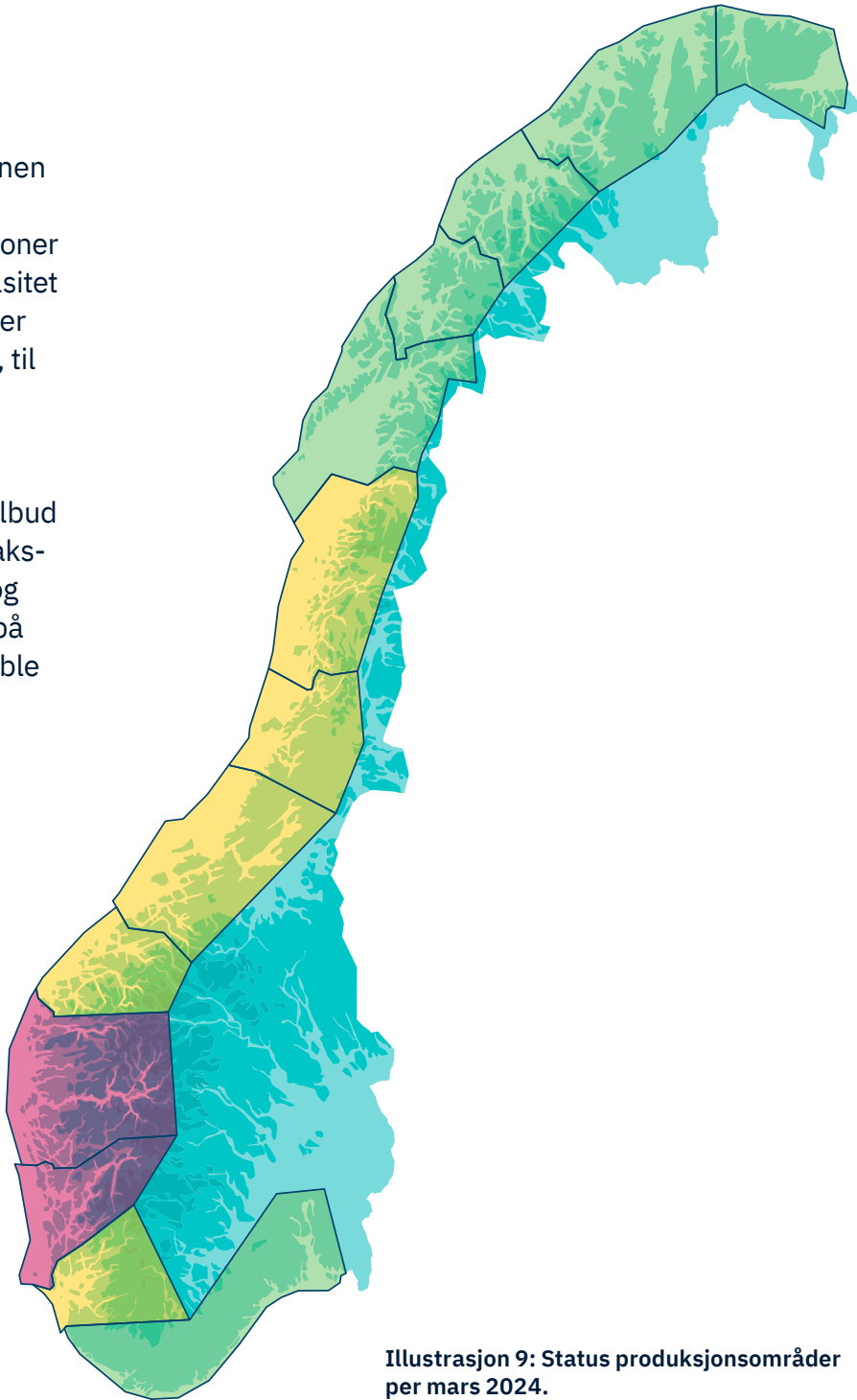
Trafikklyssystemet skal sørge for forutsigbar og bærekraftig vekst i havbruksnæringen og legger opp til vekst innenfor en moderat risikoprofil på 6 prosent annethvert år. Fargen settes på bakgrunn av hvordan lakselus påvirker villaksen i produksjonsområdet, og avgjør om oppdretterne i området får lov til å vokse, om de må fortsette med samme kapasitet eller om de må redusere. Produksjonskapasiteten er den øvre grensen for hvor mye fisk en oppdretter kan ha i sjøen til enhver tid.

I mars 2024 fastsatte NFD farger i de 13 produksjonsområdene for de neste 2 årene:

- **6 områder fikk grønt lys og mulighet for å øke produksjonskapasiteten med inntil 6 prosent:** Svenskegrensen til Jæren (1), Vestfjorden og Vesterålen (9), Andøya til Senja (10), Kvaløya til Loppa (11), Vest-Finnmark (12) og Øst-Finnmark (13).
- **5 områder fikk gult lys og ingen endring i produksjonskapasiteten:** Ryfylket (2), Stadt til Hustadvika (5), Nordmøre og Sør-Trøndelag (6), Nord-Trøndelag med Bindal (7) og Helgeland til Bodø (8).
- **2 områder fikk rødt lys og måtte redusere produksjonskapasiteten med 6 prosent:** Karmøy til Sotra (3) og Nordhordland til Stadt (4).

I 2024 avholdt Fiskeridirektoratet auksjon av ny produksjonskapasitet sammen med NFD. Den nye produksjonskapasiteten ble tilbudt i de grønne produksjonsområdene 1, 9, 10, 11, 12 og 13. Auksjonen ble gjennomført som en simultan klokkeauksjon 24.–25.06.24. Minsteprisen var fastsatt til 170 000 kroner per tonn i alle produksjonsområder, og all tilbudt kapasitet ble solgt til et samlet vederlag på nesten 5,3 milliarder kroner. En blanding av store og mellomstore selskap, til sammen 16, kjøpte kapasitet i auksjonen.

Fiskeridirektoratet har kontrollert opplysninger etter kapasitetsjusteringsforskriftens § 19 for å beregne tilbud og unntak for nedjustering for årets runde med unntaksvekst. Det ble beregnet tilbud om kapasitetsøkning og unntak for nedjustering for til sammen 89 søknader på våren og sommeren 2024. Samtlige brev med tilbud ble oversendt fylkeskommunen innen 10.07.24.

Illustrasjon 9: Status produksjonsområder per mars 2024.

Akvakulturportalen

Akvakulturportalen er en samhandlingsplattform for myndigheter som behandler søknader om akvakultur-tillatelser. Fiskeridirektoratet lanserte en minimumsversjon av akvakulturportalen i januar 2023. Nye søknadsskjema for ny lokalitet, og endring av lokalitet, etter laksetildelings-forskriften ble samtidig tilgjengelig for oppdrettsselskaper på Min Side (Logg inn på www.fiskeridir.no).

Målet med prosjektet akvakulturportalen er effektive og dynamiske søknads- og saksbehandlingsprosesser, som gjør det mulig med vekst og næringsutvikling på en bærekraftig måte. Direktoratet har gjennom organiseringen av prosjektet lagt opp til sterk grad av brukermedvirkning fra fylkeskommuner, sektormyndigheter og næringen.

I 2024 har vi jobbet med tekniske og innholdsmessige forbedringer av portalen og Min side. Vi har blant annet fått på plass et generelt søknadsskjema, som sørger for at alle søknader om akvakultur havner i akvakulturportalen, også der vi ikke har fått utviklet nye søknadsskjema ennå.

I 2025 planlegger vi å forbedre eksisterende skjema, og samtidig utvikle nye skjema, herunder skjema for søknad om forskningstillatelser og søknader om tillatelse til andre særlige formål. Videre planlegger vi utredning av langsiktig arkivløsning, samt å få klagebehandlingsløpet inn i portalen.

Prosjektet har blitt finansiert gjennom økte saksbehandlingsgebyr for akvakultursøknader.

Havbruk til havs

Fiskeridirektoratet har i tråd med tildelingsbrevet for 2024 bidratt i arbeidet med å avklare rammebetingelser for havbruk som foregår lengre til havs enn det som er vanlig i dag. Vi har utarbeidet en strategi for direktoratets arbeid med havbruk til havs. Det overordnede målet er at havbruk til havs skal forvaltes helhetlig for å legge til rette for forsvarlig og bærekraftig næringsaktivitet.

Direktoratet har i samarbeid med Havindustritilsynet, og med innspill fra Mattilsynet og Miljødirektoratet, ferdigstilt forslag til teknisk regelverk for utforming og utrustning av akvakulturanlegg til havs. Målet har vært å utarbeide et forsvarlig helhetlig teknisk regelverk som skal trygge liv og helse, materielle verdier, fiskevelferd og miljø inkludert rømming.

Vi har bistått NFD i konkurranseutsetting av overordnet konsekvensvurdering av havbruk til havs i områdene «Norskerenna sør», «Frøyabanken nord» og «Trænabanken». Anbudet ble tildelt DNV, som har levert en konsekvensvurdering. Vi har levert høringssvar til konsekvensvurderingen, og mener alle de tre områdene kan være egnet for havbruk til havs, forutsatt at mulige negative konsekvenser for villaksen ivaretas, herunder god forebygging av rømming.

Sekretariat Prisoråd for havbruk

Prisorådet er et uavhengig råd oppnevnt av Finansdepartementet, som skal sette bindende priser til bruk ved beregningen av grunnrenteskatten på havbruk.

Sekretariatsfunksjonen for prisrådet og klagemyndigheten er lagt til Fiskeridirektoratet. Sekretariatets oppgaver er å innhente og kvalitetssikre data, utføre økonomiske analyser av markedet, og systematisere, analysere og presentere data for prisrådet. Sekretariatet holder kontakt med selskapene på vegne av prisrådet og innhenter ytterligere informasjon ved behov. Videre er sekretariatet teknisk arrangør for prisrådets møter og seminarer, samt møter med selskapene.

Direktoratet har i 2024 ansatt to analytikere og en jurist i sekretariatet, og en jurist i klagesaksenheten. Ytterligere én stilling som analytiker i sekretariatet er lyst ut og én stilling i klagesaksenheten er planlagt lyst ut.

Sekretariatet har i etableringsfasen bidratt med å få på plass IT-systemer, nettsider og saksbehandlingsrutiner for prisrådet. Det er avholdt regelmessige møter, og sekretariatet har utført analyser av innhentede data og presentert disse for prisrådet.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

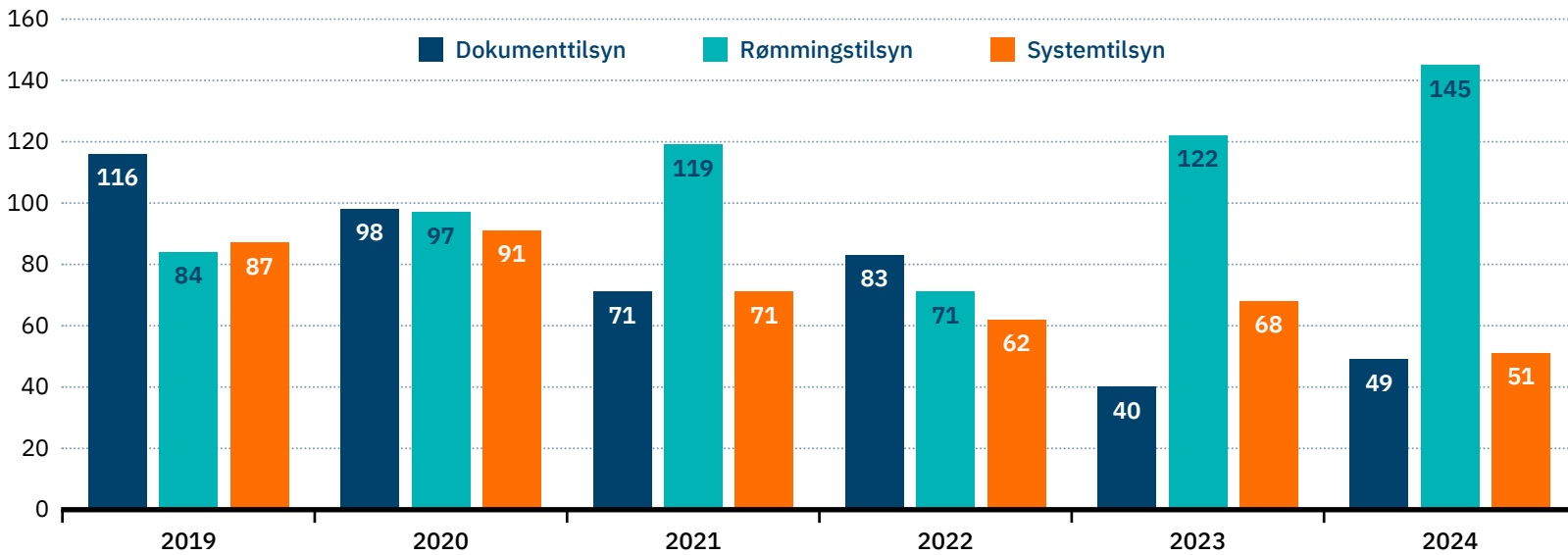
Vedlegg

Tilsyn med næringen

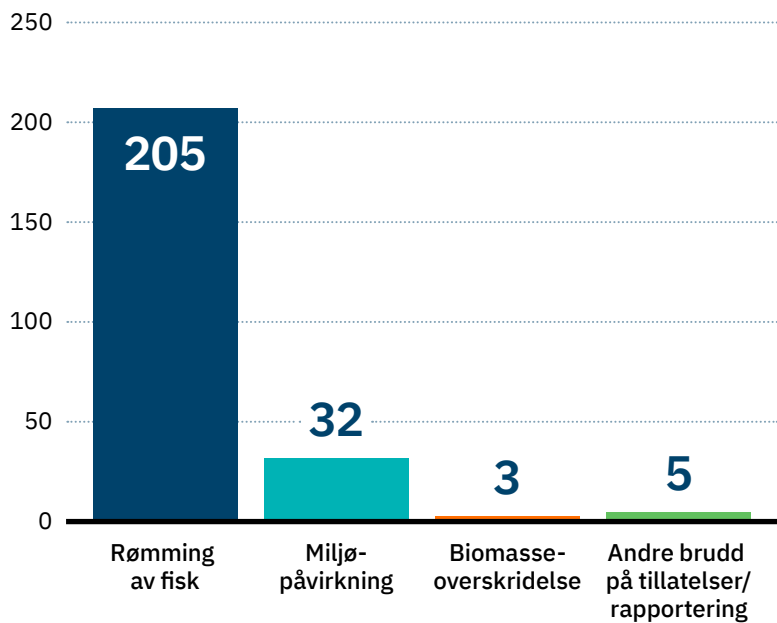
Fiskeridirektoratet har ansvar for å drive tilsyn med akvakulturnæringen for å sikre at gjeldende regler blir fulgt. Tilsynene er risikobaserte, noe som innebærer at valg og vinkling av tilsynstema tar utgangspunkt i områder der vi mener risikoen for regelbrudd er størst. På den måten får vi størst effekt av tilsynene og utnytter ressursene på en effektiv måte.

I 2024 vurderte direktoratet risikoen knyttet til akvakultur i tråd med fastsatte krav som stor på flere områder. Vi mener at økt næringskompleksitet kan føre til økt risiko.

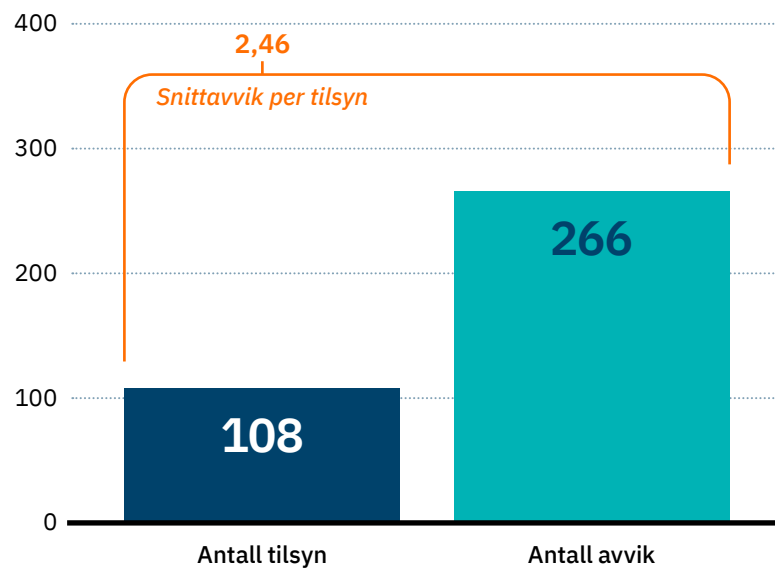
I løpet av 2024 har vi utviklet flere nye funksjoner i tilsynsverktøyet SAGA. Vi har blant annet automatisert prosessen med å generere avslutningsbrev i tilsyn som ikke medfører reaksjon, innført visning av dokumenter som rapporteres inn via den nye rapporteringsløsningen for NYTEK og forbedret automatiske biomassekontroller. I 2025 fortsetter utviklingen av SAGA.

Figur 11: Tilsyn med oppdrettsselskap, antall og type, 2019–2024. Systemtilsyn omfatter selskapsrevisjon, revisjon og inspeksjon.

Figur 12: Antall tilsyn ført mot risikoområder. System-, dokument- og rømmingstilsyn, i og utenfor SAGA, er inkludert.

Figur 13: Antall tilsyn, avvik og snittavvik per tilsyn. System-, dokument- og rømmingstilsyn registrert i SAGA er inkludert.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

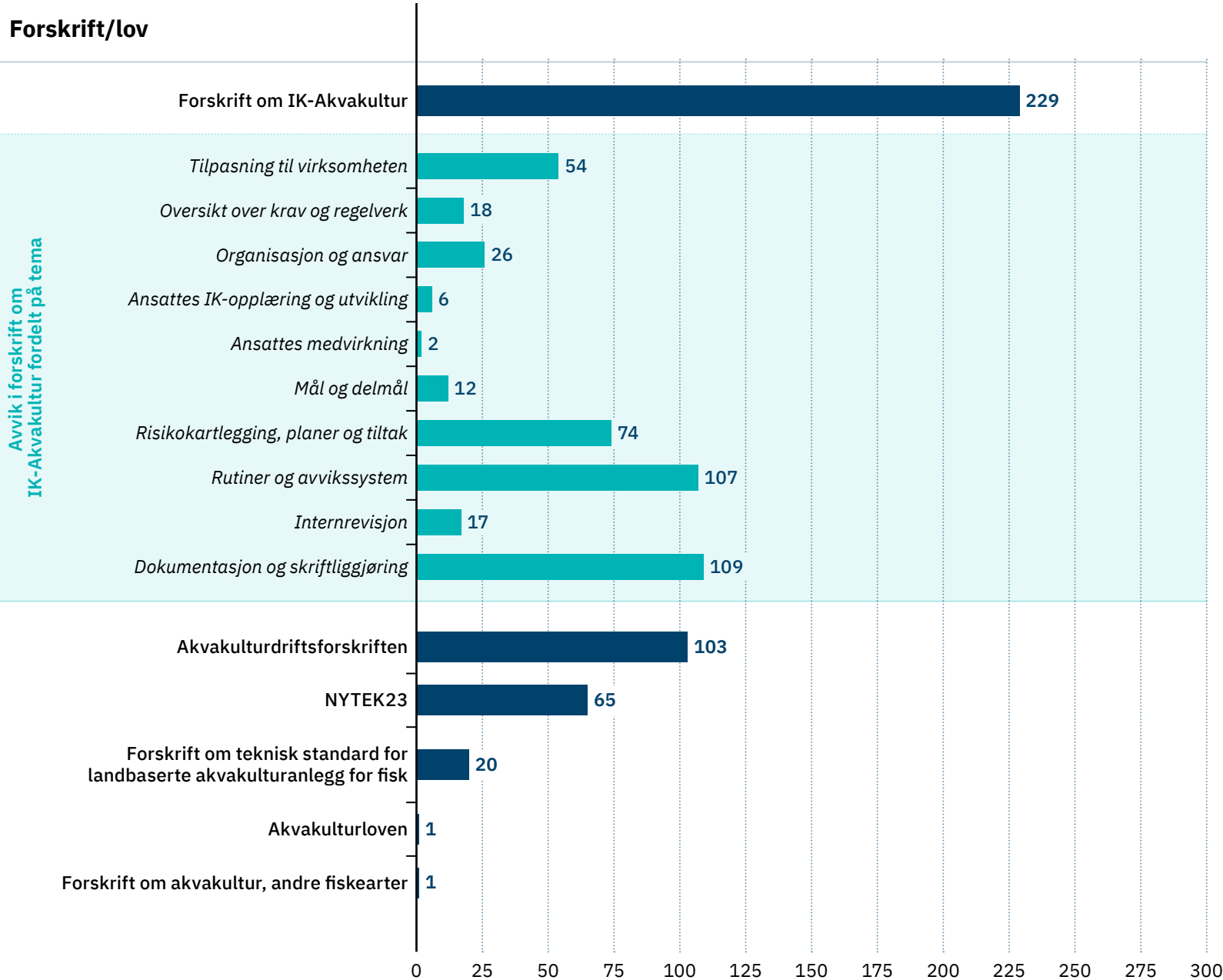
Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Forskrift/lov

Figur 14: Antall avvik per lov og lovhjemmel i SAGA. Ett avvik kan være koblet til flere forskriftshjemler.

Rømming

Rømminger kan gi negative effekter på natur og miljø, der innkryssing i ville bestander er den mest fremtredende. Fiskeridirektoratet arbeider etter en nullvisjon når det gjelder rømt oppdrettsfisk. Av strategisk risikovurdering akvakultur 2024–2026, fremgår det at sannsynligheten for rømming fortsatt er høy for sjøbaserte lakseanlegg, og at kunnskapen om dette er god. Risikoen er først og fremst knyttet til arbeidsoperasjoner. Vi har derfor i 2024 videreført tilsynskampanjen rettet mot risikostyring ved arbeidsoperasjoner, NYTEK, NYTEK23 og vare- og tjenesteprodusenter.

For landbaserte anlegg er det høy sannsynlighet for mindre rømmingsomfang, moderat for betydelig rømmingsomfang og lav for stort rømmingsomfang. Kunnskapen knyttet til disse vurderingene er moderat. Flest rømmingshendelser skyldes rømming gjennom avløp, men det er også pekt på rømming ved karsvikt og ved levering og henting med brønnbåt. Vi har derfor i 2024 hatt tilsyn med landbaserte anlegg, og fokusert særlig på rømmingsteknisk rapport.

I tillegg til tilsyn, har vi også veiledet gjennom erfaringsbasen om rømming, webinarer og rapporter, for at næringen skal ha et best mulig grunnlag for å gjøre risikovurderinger.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Resultater og effekter av tilsyn og veiledning

Risikostyring ved arbeidsoperasjoner

Formålet med tilsynene er å undersøke om næringen har etablerte risikostyringssystemer som fungerer under ulike arbeidsoperasjoner.

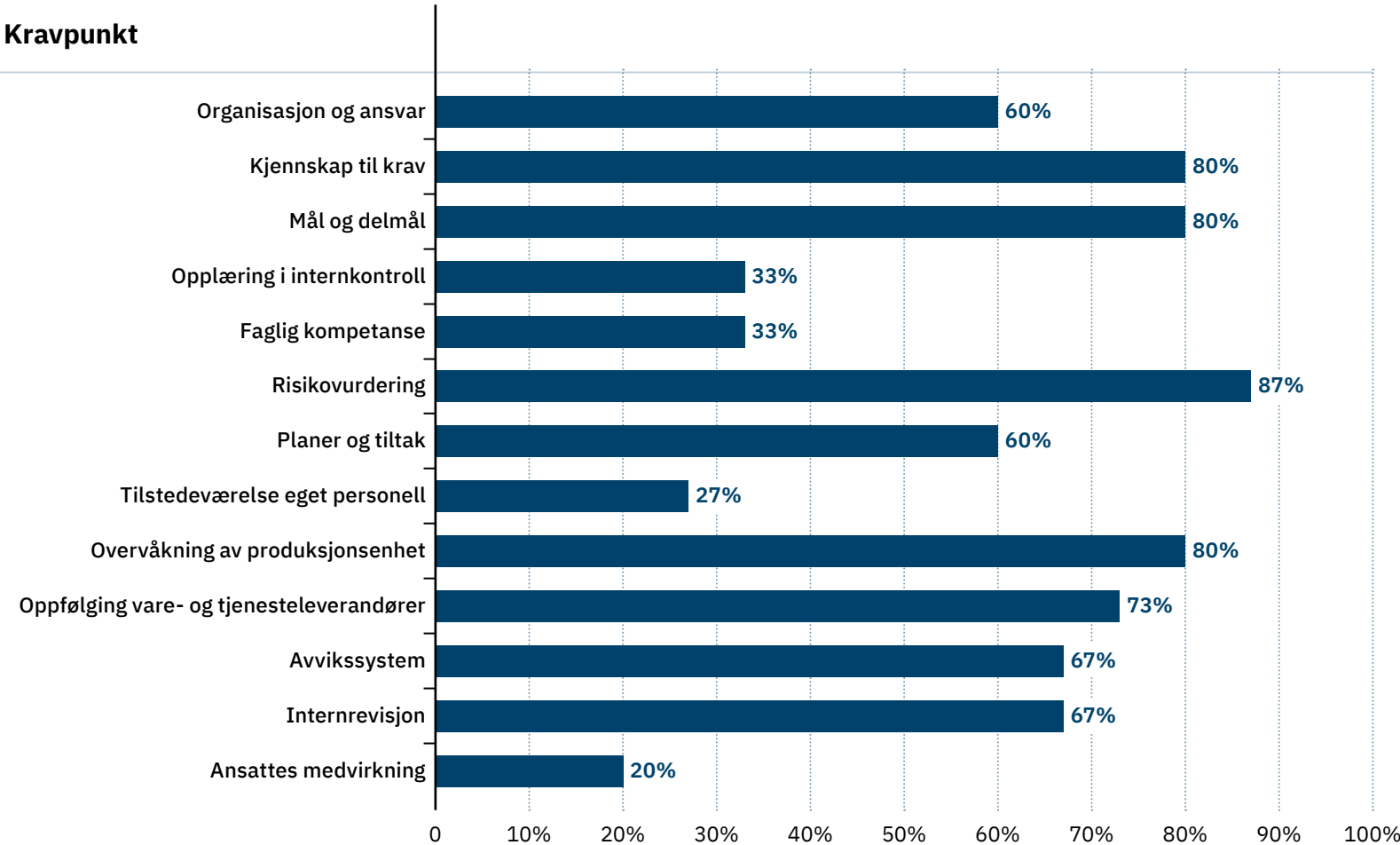
Tilsynene viste:

- Det er stor variasjon når det kommer til modenhet i virksomhetenes risikostyringssystem.
- Det er generelt god forståelse for rømmingssikkerhet i næringen. Utfordringene handler ofte om å bruke denne kunnskapen systematisk i risikostyringen. Risikovurderingene har derfor betydelige mangler, både når det gjelder de ulike elementene, men også i sammenhengen mellom dem. Dette gjør det vanskelig å bruke risikovurderingene til å styre risikoen under arbeidsoperasjoner.
- Som et eksempel ser vi at virksomhetene i stor grad har risikovurderinger som består av samleposter, som ikke beskriver de ulike farene knyttet til forskjellige arbeidsoperasjoner, eller til ulikt utstyr. Det vanligste er å gi forskjellige uønskede hendelser samme sannsynlighet og konsekvens. De fleste er ikke oppmerksom på at de har slike samleposter, og har fått avvik som handler om å forbedre strukturen.
- Som et annet eksempel ser vi at det er manglende sammenheng mellom risikovurderingen og iverksetting av tiltak i praksis.
- Samlet sett vurderes vår tilsynsmetodikk på området som egnet til å avdekke avvik hos virksomheter som ikke har et fungerende risikostyringssystem.

Effekter:

- Økt forståelse for risikostyring. Virksomhetene er positive til det vi kommer med, og vi opplever gode diskusjoner på tilsynsdagen.
- Generelt forbedret internkontrollsystem.

Kravpunkt

Figur 15: Andel virksomheter med avvik på kravpunktene i hele kampanjen, 2023–2024.

NYTEK

Formålet med tilsynene er å kontrollere etterlevelse av bestemmelser i det tekniske regelverket for flytende akvakulturanlegg. Dette innebærer blant annet rutiner for drift, vedlikehold og journalføring.

Tilsynene viste:

- Det blir utført mye godt arbeid i næringen, men det er generelt sett behov for bedre dokumentasjon.
- Manglende kjennskap til innholdet i brukerhåndbøker for komponenter og ekstrautstyr. Det er krav til at brukerhåndbok skal benyttes ved montering, drift og vedlikehold. Det er viktig at dette er en del av opplæringsarbeidet i virksomheten. Den manglende kjennskapen gjorde seg utslag i form av feilmontering av utstyret på lokaliteten, og at det rutinemessige ettersynet ikke avdekket feil og mangler på anlegget.

Effekter:

- Ved å gjennomføre NYTEK-tilsyn avdekkes både konkrete feil og mangler på anlegget, og systemfeil hos virksomhetene. For eksempel vil en feilmontert not gi indikasjoner på mangelfulle opplæringsrutiner. Når feilene utbedres, vil det kunne gi utslag på rømmingssikkerheten på alle lokalitetene til virksomheten.
- De tekniske kontrollene har vært viktige for å styrke direktoratets kunnskapsgrunnlag når det gjelder hvilke tekniske forhold som kan utgjøre en risiko for rømming. Denne kunnskapen brukes videre i våre interne risikovurderinger.

Vare- og tjenesteprodusenter

I august 2022 ble deler av akvakulturdriftsforskriften gjort gjeldende for vare- og tjenesteprodusenter til akvakulturnæringen. Fiskeridirektoratet har i 2024 satt i gang en tilsynskampanje med tema rømmingssikkerhet, rettet mot disse produsentene.

Vi har kontrollert om bestemmelser i akvakulturdriftsforskriften, som skal sikre at rømming forebygges, blir fulgt. Vi har undersøkt om internkontrollsystemet er egnet til å ivareta rømmingssikkerheten på en god og funksjonell måte.

Tilsynene viste:

- Vi oppdaget tidlig at virksomhetene ikke hadde kjennskap til regelverket i akvakulturdriftsforskriften. Kunnskap om kravene i forskrift om IK-akvakultur var mangelfull, men ikke fraværende.
- Denne delen av næringen har fokusert på HMS og sikkerhet til sjøs. Virksomhetene har ofte på plass gode rutiner for avviksrapportering og risikovurderinger.
- Det er vanlig at vare- og tjenesteprodusenter, særlig servicebåter, benytter seg av oppdretternes prosedyrer når de gjennomfører arbeidsoperasjoner på oppdrettsanlegg. Dette har til dels blitt gjort ukritisk, uten en egen vurdering av forsvarlighet.

Effekter:

- Økt kjennskap til akvakulturregelverket, noe som vil kunne føre til økt etterlevelse.
- Økt bevissthet når det gjelder fare for rømming.
- Forbedringer i internkontrollsystemet som helhet.
- På sikt mener vi tilsynene er egnet til å gjøre virksomhetene bedre rustet til å gjennomføre et systematisk rømmingsforebyggende arbeid.

Det ble altså tidlig klart at vare- og tjenesteprodusentene hadde mangelfull kjennskap til den delen av akvakulturregelverket som gjelder for dem. Vi sendte derfor ut et informasjonsbrev for å redegjøre for kravene. Dette kan på sikt føre til at næringen selv forbedrer seg, uavhengig av om vi kommer på tilsyn eller ikke.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Landbaserte akvakulturanlegg

Formålet med tilsynene er å undersøke om virksomhetene har tatt inn ordningen med rømmingsteknisk rapport, jf. forskrift om krav til teknisk standard for landbaserte akvakulturanlegg, i internkontrollsystemene sine. Vi har fokusert på å kontrollere om ordningen med rømmings-teknisk rapport blir fulgt i henhold til krav i forskriften.

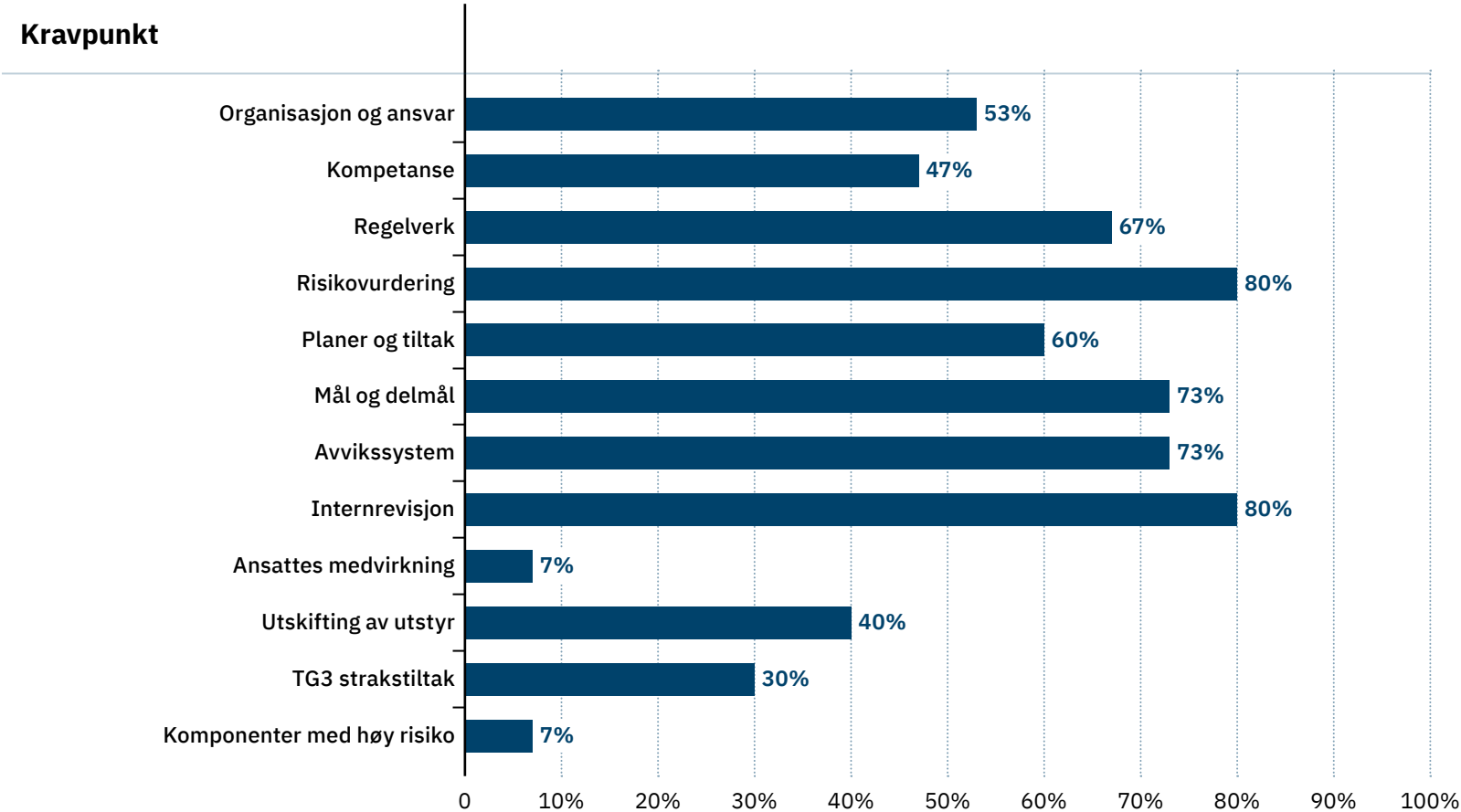
Tilsynene viste:

- Når vi er ute på tilsyn på settefiskanlegg, møter vi mennesker med høy kompetanse innen drift, og som har god teknisk innsikt. Virksomhetene er ofte små, med effektiv beslutningstaking, korte kommunikasjonslinjer og stor grad av medvirkning fra de ansatte.
- Vi avdekket manglende kompetanse innen risiko-styringsfaget og etterlevelse av regelverket. Manglende klarhet når det gjelder ansvarsfordeling og rollen som stedfortreder i ledelsen, har vært et gjennomgående problem. Videre har det vært betydelige svakheter i dokumentasjonen av ansattes kompetanse. Utilstrekkelige systemer for å holde seg oppdatert på gjeldende regelverk har ført til feil i andre deler av systemet.
- Resultatene fra tilstandsanalysen har ikke i tilstrekkelig grad blitt tatt til følge på en systematisk måte. For eksempel har ikke foreslåtte tiltak blitt systematisk fulgt opp, og ofte blir ikke informasjon fra tilstandsanalysen tatt med i risikovurderingene.
- Oppsummert viser tilsynene at det er behov for mer systematikk og forbedret dokumentasjonspraksis i den landbaserte delen av akvakulturnæringen.

Effekter:

- Bedre forståelse for og etterlevelse av det tekniske regelverket for landanlegg.
- I tillegg til å fokusere på det tekniske regelverket, blir det større oppmerksomhet om internkontroll generelt. Tilsynene har derfor medført til dels store løft i virksomhetenes styringssystemer.

Tilsyn på landbaserte anlegg viste at de samme avvikene gikk igjen hos de fleste virksomhetene. Vi besluttet derfor å gå ut med detaljert informasjon til alle aktørene, gjennom å arrangere et webinar der vi informerte om regelverket og våre forventninger.

Figur 16: Andel virksomheter med avvik på kravpunktene i hele kampanjen (2023–2024).

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Erfaringsformidling om rømming

Fiskeridirektoratets nettbaserte erfaringsbase samler viktige læringsmoment fra rømmingshendelser, og målet er at virksomhetene kan lære av tidligere hendelser og unngå nye rømminger. I 2024 har direktoratet hatt et mål om å formidle erfaringer fra hendelser med rømming av torsk, og vi har brukt disse erfaringene til å forklare hva regelverket betyr i praksis. Et av erfaringsarkene er basert på et svært omfattende tilsyn etter en torskerømming. Dette viser at grundige tilsyn kan ha stor påvirkning på tilsynsobjektet, og samtidig legge grunnlag for erfaringsoverføring av verdi for andre virksomheter. I tillegg til erfaringer med torskerømming, er det i løpet av året publisert rømmingsrelevante erfaringer fra settefiskanlegg og erfaringer med risiko knyttet til bruk av nytt utstyr i merd. Direktoratet bruker nå erfaringsbasen i større grad enn tidligere til å forklare og avklare krav i regelverket. Rømmingshendelsene, som ble valgt ut til erfaringsarkene i 2024, har alle vært strategiske utgangspunkt for å formidle den praktiske betydningen av regelverket.

Siden 2021 har Fiskeridirektoratet arrangert årlige webinar om rømmingssikkerhet. Tematikken varierer ut fra hva som er aktuelt det enkelte året. Blant annet løfter vi problemstillinger og erfaringer fra rømmingssaker vi har jobbet grundig med gjennom erfaringsbasen. Opptak av alle webinarene ligger på www.fiskeridir.no, under erfaringsbasen. I 2024 arrangerte direktoratet to webinar om rømmingssikring knyttet til drift av akvakulturanlegg i sjø. Begge arrangementene var, som tidligere år, gjennomført i samarbeid med bransjeorganisasjonene Sjømat Norge, Sjømatbedriftene, Norsk industri og Kystrederiene. På det siste arrangementet var det godt over 200 påmeldte, over halvparten var oppdrettere og den nest største gruppen deltakere var vare- og tjenesteprodusenter.

I tillegg arrangerte vi et webinar om rømmingssikring knyttet til drift av akvakulturanlegg på land. Deltakerne var fordelt på mange ulike virksomheter, noe som viser at vi når bredt ut i de mest relevante målgruppene. Samarbeidet med bransjeorganisasjonene om de digitale seminarene er viktig å videreføre for å sikre at direktoratet også i fremtiden når bredt ut til målgruppene.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

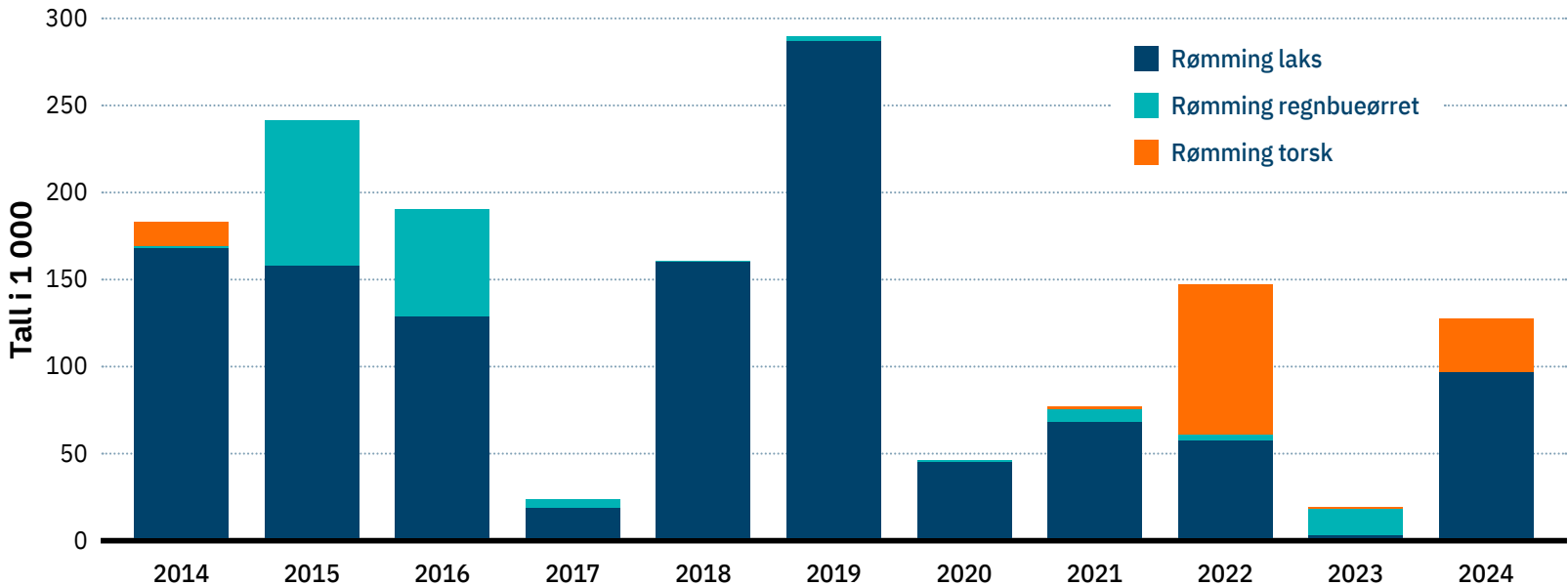
Vedlegg

Rømming fra oppdrettsanlegg

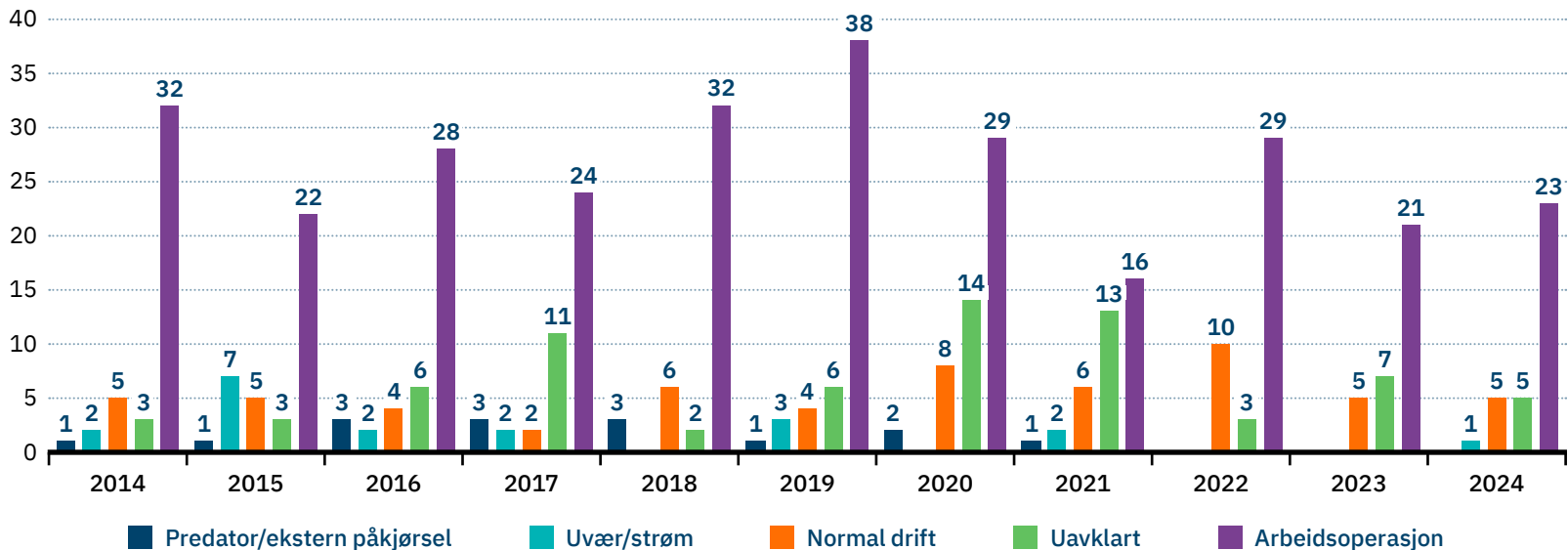
I 2024 har vi hatt et eget team som har fulgt opp alle meldinger om rømming eller mistanke om rømming. Det er gjennomført tilsyn i 140 saker. Formålet med disse tilsynene er å finne ut hva som forårsaket hendelsen. I tilfeller der rømmingen skyldes overtredelser av regelverket, følger direktoratet opp virksomheten for å utbedre forholdene, om nødvendig ved å ilegge virksomheten reaksjoner.

Fiskeridirektoratet samler også inn data om under hvilke omstendigheter det skjer rømming. Arbeidsoperasjoner har vært fremtredende i flere år. Opplysningene er tilgjengelige på www.fiskeridir.no. Når vi ser på hvilke arbeidsoperasjoner som oftest fører til rømming, er avlusing fortsatt den dominerende enkeltstående arbeidsoperasjonen. Flytting av fisk, håndtering av enkeltfisk og vedlikehold av not er andre omstendigheter.

Direktoratet er kjent med at det forekommer flere rømminger enn de som blir rapportert. Vi får regelmessig tips og meldinger om fangster av rømt oppdrettsfisk som vi ikke kan knytte til rapporterte hendelser. I slike tilfeller samler vi inn opplysninger og etablerer kontakt med oppdretterne i det aktuelle området. I en del saker blir kilden avdekket. Dersom kilden ikke blir avdekket, og det er indikasjoner på en stor rømming, kan direktoratet sette i gang sporing. Vi kan også gjøre avrop på rammeavtaler vi har med konsulentselskap, for å få utført overvåking og uttak av rømt oppdrettsfisk i vassdrag.

Figur 17: Antall rømte fisk fordelt på art 2014–2024, ifølge meldinger fra oppdrettere.

Figur 18: Aktivitet ved rømmingshendelser, 2014–2024.

I 2024 mottok vi 147 meldinger om hendelser fra oppdrettere. I 30 av disse har virksomheten bekreftet rømming ved å sende inn et tall på hvor mye fisk som har rømt. I 48 av de innmeldte hendelsene er meldingen ikke ferdigstilt på dette punktet.

Antall rømte fisk rapportert fra oppdrettere i 2024 er cirka 93 000 laks, 30 000 torsk og 250 regnbueørret. På grunn av utfordringer knyttet til å fastsette hvorvidt det har rømt fisk og antall rømte fisk, vurderer vi at estimatene er beheftet med høy usikkerhet og må brukes med varsomhet. Etter vår vurdering er rapporterte rømmingstall derfor ikke egnet som indikator på bærekraft.

Rapporterte rømmingstall er **ikke egnet** som indikator på bærekraft

Rømt oppdrettslaks i vassdrag

Overvåkning av rømt laks i vassdrag har pågått siden 1989 og utføres av flere institusjoner og med en rekke oppdragsgivere. I 2013 fikk HI, på oppdrag fra direktoratet, ansvar for å organisere den nåværende overvåkingen i et nasjonalt overvåkningsprogram. Programmet gir oversikt over innslagene av rømt laks og er et viktig redskap for forvaltningen, for å evaluere effekten av det rømmingsforebyggende arbeidet.

Fra den første rapporten kom ut i 2015, har antall vassdrag som inngår i programmet økt fra 140 til en topp på 218 overvåkede vassdrag i 2020. Av forskjellige grunner, ikke minst knyttet til forhold i felt, ble det i 2023 overvåket 189 vassdrag. Av de 189, var 171 vurdert til å ha lave innslag av rømt laks, ni vassdrag ble vurdert til å ha moderat innslag og ni vassdrag ble vurdert til å ha høye innslag. Merk at rapporten som kom i 2024 omhandler innslagene i 2023.

Det var også i 2023 variasjoner langs kysten, hvor hovedmengden av vassdrag med moderate og høye innslag, ligger i området fra Vestland til Nordland. Generelt har det vært en positiv utvikling med høyere andel vassdrag med lavere innslag av rømt oppdrettslaks siden programmet startet. Ved sammenlikning mellom år, må det tas høyde for at både antall og utvalg av vassdrag kan variere.

Fiskeridirektoratet understreker at rapporten må ses i sammenheng med overvåkningsprogrammet for genetisk innblanding i ville laksebestander, som viser at over en tredel av de undersøkte bestandene har dårlig eller svært dårlig genetisk tilstand (NINA Rapport 1926). Genetikkovervåkingen måler påvirkning fra rømt oppdrettslaks på villaksbestandene over tid.

Tiltak og skadebegrensning i vassdrag

Per i dag utføres tiltak både i regi av Fiskeridirektoratet og av næringen, sistnevnte etter en egen forskrift. Målet er i hovedsak å hindre innblanding av oppdrettslaks i villaksbestander og å hindre at regnbueørret etablerer seg i norsk natur. Analyser utført ved HI viser likevel at dagens tiltak ikke i tilstrekkelig grad treffer vassdrag med høye innslag av oppdrettslaks.

Næringens tiltak planlegges av Oppdrettsnæringens sammenslutning for utfisking av rømt oppdrettsfisk (OURO) etter utfiskingsforskriften. De planla i 2024 tiltak i 35 vassdrag. I tillegg bidrar OURO til finansieringen av 3 kilenotstasjoner i Trøndelag og uttak i Etnefella. For å sikre skadebegrensning etter enkelthendelser, har Fiskeridirektoratet gitt oppdrettsselskap pålegg om miljøundersøkelser og uttak av rømt oppdrettsfisk i vassdrag i 4 rømmingssaker. Erfaringer viser at slik oppfølging av enkeltrømminger, sammen med andre tiltak, er en viktig forvaltningsstrategi for å redusere risikoen for innblanding av rømt oppdrettslaks i de ville laksebestandene. I 2 innsjøer i Vestland, Skogseidvatnet og Henangervatnet, drives det merdbasert produksjon av smolt. Selskapene som har tillatelser i innsjøene har fått pålegg om miljøovervåkning, først i årene 2020–2021 og videre i perioden 2022–2026. Det er gjort funn av rømt fisk i innsjøene under undersøkelsene i samtlige år så langt. Det har også tidligere blitt dokumentert rømt fisk der.

Fiskeridirektoratet har landsdekkende rammeavtaler med profesjonelle aktører for å kunne iverksette egne tiltak der vi finner det nødvendig. Vi har de siste 8 årene iverksatt tiltak ved å bruke disse avtalene, blant annet for å ta ut rømt oppdrettslaks i forbindelse med annet feltarbeid. I 2024 har vi fulgt opp 1 rømmingshendelse med regnbueørret fra 2023 gjennom bruk av rammeavtalene.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Vi har i 2024 svart opp tilleggsbestillinger knyttet til forslaget om en felles forskriftsfestet sporingsløsning for rømt oppdrettsfisk som ble levert i 2023. En slik løsning vil gjøre det mulig å fordele utgiftene med å fjerne oppdrettsfisk fra vassdrag, til ansvarlig eier, etter forurensner betaler prinsippet. Videre vil en slik sporingsløsning gi verdifulle data til det forebyggende tilsynsarbeidet samt til virksomhetenes eget kvalitetsarbeid.

Torsk - rømming og modning

Det pågår en ny satsing på oppdrett av torsk, men næringen har utfordringer knyttet til rømming og med å hindre at oppdrettstorsk modner og gyter i merdene. Dette medfører høy risiko for genetisk påvirkning på bestandene av kysttorsk.

Fiskeridirektoratet hadde sesongen 2023–2024 en tilsynssatsing rettet mot modning og gyting i merd hos oppdrettstorsk. Formålet med denne satsingen var å følge opp føringene gitt i tildelingsbrevet om å styrke arbeidet med tilsyn med torskeoppdrett, med særlig vekt på problemene med kjønnsmodning i merd. Resultatene viste at selskapene ikke har nådd målet om at oppdrettstorsk ikke skal gyte i merd. Direktoratet har evaluert satsingen og brukt erfaringene til å videreutvikle tilsynsmetodikken på dette feltet. Vi har også gjennomført et dialogmøte med torskeoppdretterne der tema var modning og gyting i merd.

Direktoratet har hatt flere bestillinger og samarbeid med HI for å øke kunnskapsgrunnlaget knyttet til miljøeffekter av torskeoppdrett, samt overvåkning av modningsstatus. Blant annet har vi sammen med HI gjennomført tre tokt for å undersøke tilstedeværelsen av egg fra oppdrettstorsk, en videreføring av et prosjekt som startet i 2023.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Oppdrett og miljøfakta

Miljøeffekter som følge av partikulære organiske utslipp

Alle oppdrettere har siden akvakulturloven kom i 2005 hatt plikt til å overvåke hvordan utslipp fra marine akvakulturanlegg påvirker sjøbunnen under og rundt anleggene. Dette er viktig for å kunne følge med på om miljøpåvirkningen til enhver tid er forsvarlig og bærekraftig, både på den enkelte lokalitet, samlet i et fjordsystem eller regionalt.

Fiskeridirektoratet har ansvar for B-undersøkelsene, som er en trendovervåkning av bunnforholdene under og i umiddelbar nærhet til et akvakulturanlegg. Disse måler den organiske påvirkningen fra driften. Metodikken som benyttes er risikobasert, slik at økt påvirkning medfører hyppigere undersøkelser og eventuelle tiltak. De rapporterte B-undersøkelsene i 2024 viser gode til meget gode lokalitetsforhold på bunnen under de fleste marine akvakulturanlegg, og det synes å være liten geografisk forskjell. Trenden har vært stabil de siste 13 årene (tabell 6).

Totalt var det 8 lokaliteter på landsbasis som hadde uakseptabel organisk bunnpåvirkning i anleggssonen som følge av driften. Hvis B-undersøkelsene viser meget dårlig lokalitetstilstand i anleggssonen, skal oppdretter snarest mulig utarbeide en tiltaksplan og gjennomføre tiltakene for å bedre lokalitetstilstanden. Tiltaksplanen blir vurdert og fulgt opp av direktoratet.

Tabell 6: Prosentvis fordeling av lokalitetstilstand ved innrapporterte B-undersøkelser, 2012–2024.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1. Meget god	72,5	71,7	74,2	72,9	75,3	72,7	71	73,6	74,1	76	71,4	75,5	74,6
2. God	19,1	21,2	19,2	18,9	18,3	19,2	20,1	17,8	18,9	18,4	19,5	18,9	18,2
3. Dårlig	7,2	6,1	5,8	7,4	6	7,1	7,3	7,4	6,3	4,5	7,4	4,8	6,5
4. Meget dårlig	1,2	1	0,7	0,9	0,4	1,1	1,6	1,3	0,7	1,1	1,8	0,7	0,7

www.fiskeridir.no har blitt oppdatert med mer tilgjengelig og brukerrettet miljøinformasjon for akvakulturanlegg. Den nye innholdssiden om miljøtilstand inneholder også et interaktivt kart som viser lokalitetstilstanden i henhold til den nyeste og godkjente B-undersøkelsen.

Det er i tillegg lagt til ny funksjonalitet i kartløsningen, med bakgrunn i den nye digitale rapporteringsløsningen for B-undersøkelsen, hvor man kan klikke inn på enkelt-lokaliteter for mer detaljert informasjon, for eksempel enkeltstasjoners plassering og tilstandsvurdering.

Vi har, som tidligere år, fokusert på å pålegge alternativ overvåkning ved de lokalitetene der B-undersøkelsen ikke egner seg som metode grunnet hard- eller blandingsbunn. Ved slike undersøkelser benyttes visuelle data i form av film eller bilder for å dokumentere bunnpåvirkningen, i motsetning til sedimentprøver.

I desember 2022 overleverte Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet et omforent forslag til metodikk for å kartlegge sårbare marine naturtyper, nøkkelområder og marine rødlistede arter, som kan ta skade av utslipp fra akvakulturanlegg, til NFD og KLD. Den foreslåtte kartleggingsmetodikken vil kunne bidra til å redusere risikoen for at sårbar natur blir ødelagt som følge av at det etableres akvakulturlokaliteter, og er basert på faglige råd fra HI. Forslaget er ment å inngå i forundersøkelsen som en del av dokumentasjonsgrunnlaget knyttet til søknader om akvakultur.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Miljøpåvirkning fra legemidler mot lakselus o.a.

Fiskeridirektoratet har også i 2024 overvåket legemiddelbruken ved akvakulturanlegg i nærheten av rekefelt og gytefelt for torsk. Tilfeller med rapportert bruk av legemidler nær rekefelt og gytefelt er fulgt opp av direktoratet. I noen få av tilfellene har det vært nødvendig å følge opp med tilsyn, men i de fleste tilfellene har mindre ressurskrevende oppfølging vært tilstrekkelig.

Tilsynene i perioden 2021–2024 viser brudd på detaljkravene i akvakulturdriftsforskriften § 15a, § 15b eller § 15c i langt færre av tilfellene, sammenlignet med tilsynene direktoratet gjennomførte i 2020.

Prosentvis finner vi brudd på de tre paragrafene i rundt to prosent av tilfellene de fire siste årene, mot over ni prosent avvik under tilsynskampanjen i 2020 (tabell 7). Selv om bruken av legemidler innenfor forbudssoner har økt markant siden 2020, er dette i all hovedsak badebehandlinger der behandlingsvannet blir transportert bort av brønnbåter og sluppet ut i områder utenfor forbudssoner. I tilsynssakene gir vi avvik på forskrift om IK-Akvakultur, fordi dette er systematiske avvik. Slike internkontroll-avvik er ikke inkludert i tabell 7.

Tabell 7: Avvik på detaljkrav for bruk og utslipp av legemidler i perioden 2020–2024.	2020	2021	2022	2023	2024 ⁴
Rapportert bruk av legemiddel ved lokaliteter innenfor forbudssoner rundt rekefelt og gytefelt	75	99	156	141	120
Avvik på krav knyttet til tømning av behandlingsvann med legemidler nær rekefelt og gytefelt ¹	7	0	3	2	2
Avvik på krav til behandlingsfrekvens og avstand til rekefelt ved bruk av kitinsyntesehemmere i fôr ²	0	2	0	0	0
Avvik på detaljkrav til bruk og utslipp av legemidler ³ , vist som prosent av rapportert bruk i forbudssoner	9,3%	2,0%	1,9%	1,4 %	1,7 %

1) Akvakulturdriftsforskriften § 15b og forskrift om transport av akvakulturdyr § 22a.

2) Akvakulturdriftsforskriften § 15a.

3) Akvakulturdriftsforskriften §§ 15a og 15b og forskrift om transport av akvakulturdyr § 22a.

4) Tilsynsaktiviteten knyttet til bademidler er ikke avsluttet og det kan derfor forekomme endringer i antall avvik for 2023.

I tillegg til å overvåke legemiddelbruk nær rekefelt og gytefelt for torsk, har direktoratet i år gjennomført en kampanje for å øke kunnskapen om hvordan legemiddelbehandlinger blir risikovurdert av virksomhetene. I kampanjeperioden er det hentet inn risikovurderinger fra 23 ulike legemiddel-avlusinger, og innholdet i disse er vurdert opp mot direktoratets to veiledere for bruk og utslipp av legemidler. Utvalget dekker behandlinger gjort med flere ulike legemidler og metoder. Tilsynskampanjen ble satt i gang for å undersøke om risikovurderinger gjennomføres for hver enkelt behandling og om vurderingene er tilstrekkelige i forhold til gjeldende krav og forventninger om miljømessig forsvarlig drift.

Vi får også jevnlig tips som gjelder mistanke om ulovlige legemiddelutslipp. De fleste tipsene får vi gjennom [tipsløsningen til Fiskeridirektoratet](#), som ivaretar brukervennlighet og personvern. Meldingene følges opp ved å kontrollere opplysningene mot informasjon i vårt tilsynsverktøy.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Nye impregneringsmidler

Fiskeridirektoratet observerer at samtidig som det har vært betydelig reduksjon i bruken av kobber som impregneringsmiddel, er det en tilsvarende økning i bruken av nye impregneringsmidler, herunder tralopyril og sink-pyrithion, hvor kunnskapen om potensielle miljøeffekter og spredning er begrenset.

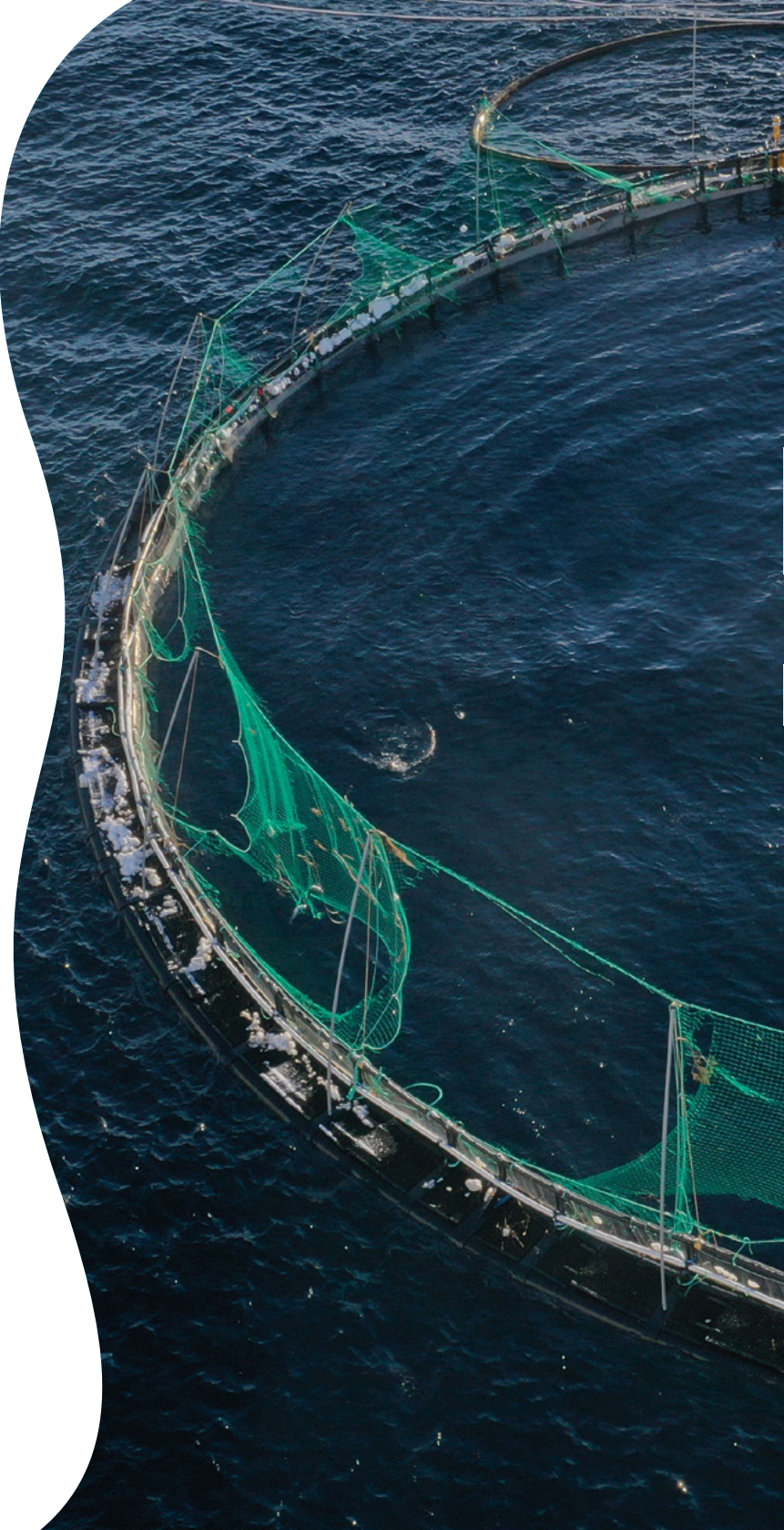
Med bakgrunn i den økte bruken og tilførsel av nye biocider fra notimpregnering til det marine miljøet, sedimentering i nærhet til akvakulturlokaliteter og potensialet for spredning i resipienter, ser vi behov for økt kunnskap om effektene av å bruke tralopyril og sink-pyrithion som virkestoff i notimpregnering. Direktoratet har sendt bestilling til HI for å dekke inn denne kunnskapsmangelen. Bestillingen inkluderer beskrivelser av kunnskapsstatus basert på nasjonale og internasjonale vitenskapelige artikler, og eventuelt egne, nyere kvalitetssikrede forsøk. Det skal vurderes typer og grad av miljørisiko, som bruken av tralopyril og sink-pyrithion, samt deres nedbrytningsprodukter, kan medføre. Resultater fra bestillingen følger vi opp i 2025.

Revidert forurensingsregelverk

KLD og NFD vedtok i februar 2024 et nytt forurensningsregelverk med bestemmelser om søknad og drift av akvakulturanlegg i sjø. Regelverket innebærer at statsforvalteren som hovedregel skal gå bort fra individuelle tillatelser etter forurensningsloven, og over til forskriftsfestede standardvilkår for forurensning fra fiskeoppdrett. Samtidig ble det innført nye minstekrav til miljødokumentasjon for akvakultursøknader, og flere nye krav om miljøovervåkning under drift, sammen med tiltakspunkt.

Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet har laget en ny nasjonal veileder for forundersøkelsen, som harmoniserer med nye krav som kom i forbindelse med det nye forurensningsregelverket for akvakultur i sjø. Undersøkelsen skal utføres i forkant av at en ny akvakulturlokalitet klareres, eller før vesentlige utvidelser ved en eksisterende lokalitet. Forundersøkelsen består av ulike miljøundersøkelser og dokumentasjon, som samlet skal gi grunnlag for å vurdere egnethet og resipienttilstand. Den vil også være en viktig referanse for senere undersøkelser og oppfølging av miljøpåvirkningen fra drift på lokaliteten.

Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet har startet et felles arbeid med å lage veiledning til det nye regelverket, og utarbeide rutiner for samordning av tilsyn, forvaltning og håndheving av reglene. I juni arrangerte de to direktoratene et webinar om det nye regelverket og kravene til miljøundersøkelser. Vi har sammen laget en egen temaside på www.fiskeridir.no om det nye forurensningsregelverket, hvor det finnes informasjon om forskriftsregulering av forurensning fra fiskeoppdrett i sjø. Her finnes det i tillegg en egen side med spørsmål og svar.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Produksjonsstyring

Fiskeridirektoratet skal som tilsynsmyndighet påse at virksomhetene har kontroll over egen beholdning og rapporterer korrekt på stående biomasse. Overskridelser av MTB kan gi konkurransefortrinn og svekke troverdigheten til både regelverket og forvaltningen.

Vi har fokusert på skjulte overskridelser av felles biomassetak for selskap eller konsern i ett eller flere produksjonsområder. Sannsynligheten for små overskridelser vurderes som høy, men kunnskapen om denne typen overskridelser er generelt lav. Vi skiller mellom ubevisst og bevisst feilrapportering, hvor sannsynligheten anses som høy for førstnevnte. Når det gjelder bevisst rapportering av feil eller manipulerte data, er dette knyttet til motivasjonen for slik rapportering.

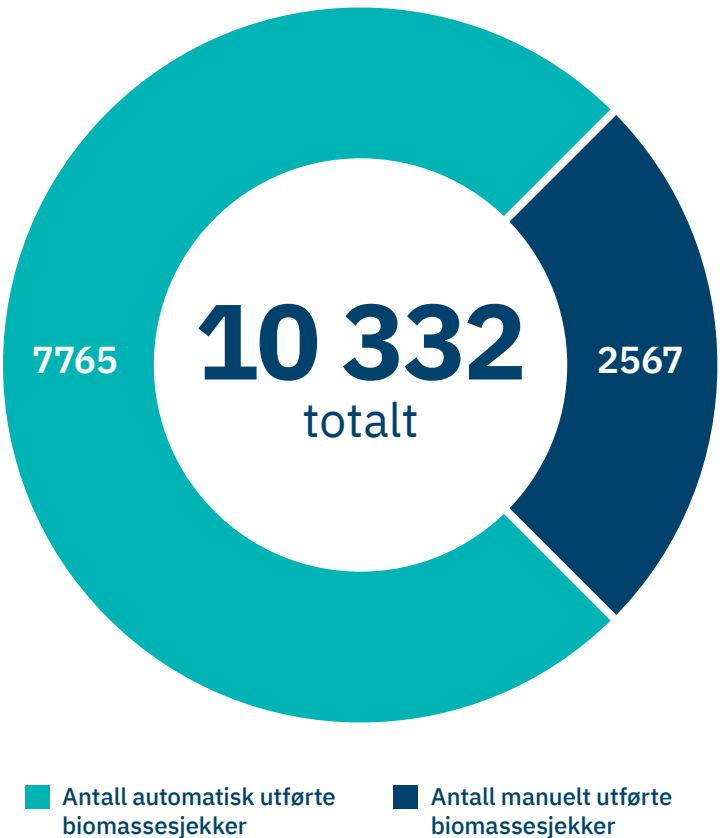
For å sikre at kravene i regelverket til biomasse blir fulgt, har vi fokusert på kontroll av biomasserapporter og MTB, og videreutvikling av kontrollsystemer og rapporteringskrav.

Resultatene viser at utilstrekkelig kontroll i innledende faser gir et dårlig utgangspunkt for tilfredsstillende kontroll i produksjonsfasen. Dette gjelder kontroll på produksjonsenhetsnivå, som er særlig viktig i forbindelse med rømmingshendelser, men også for å hindre overskridelser av tillatt kapasitet på alle nivå. Utilstrekkelige regelverkskrav, tillitsbasert rapportering, manglende avdekkingsevne hos myndighetene og manglende sanksjonering skaper både mulighetsrom, og trolig motivasjon, for næringsaktører som vil redusere kostnader, eller søker urettmessig økonomisk gevinst. Det samme gjelder slakteriene, som i utgangspunktet bør ha god kontroll på antall enkeltfisk som leveres.

Biomasserapporter og tilsyn med tillatt kapasitet

Fiskeridirektoratet har brukt betydelige ressurser på kontroll av biomasserapporter. Antall rapporter som trenger manuell kontroll har holdt seg jevnt de siste årene, og ligger på 200 stoppede rapporter i måneden.

Vi har i 2024 utarbeidet prosedyre for stikkprøvekontroll av daglig journalføring av MTB hos virksomheter som rapporterer å ligge nær biomassetaket. Dette for å gjøre det lettere å avdekke eventuelle biomasseoverskridelser. Videre har vi hatt tverretatlige prosjekter der vi har fokusert på biomasserapportering.

Figur 19: Antall manuelt og automatisk godkjente biomasserapporter.

Direktoratet har oversendt forslag til endrede rapporteringskrav til NFD. Forslaget vil blant annet ivareta en hensiktsmessig og ressurseffektiv rapportering. Vi hadde dialog med Mattilsynet og Miljødirektoratet da forslaget ble utarbeidet. Ved utvikling av en maskin-til-maskin-løsning for overføring av produksjonsdata, har det vært nødvendig å foreslå endringer i regelverket, som forbedrer datakvaliteten, og som dekker vårt informasjonsbehov når vi skal utføre tilsyns- og kontrolloppgaver etter loven. Driftsperioden for Altinn 2 varer til juni 2026. Fiskeridirektoratet starter derfor å utvikle en ny teknisk løsning for maskin-til-maskin-rapportering innenfor eksisterende hjemmelsgrunnlag.

Driftsplaner

Det blir hvert år satt av betydelige ressurser til manuell behandling av driftsplansøknader. I 2024 mottok vi rundt 930 driftsplaner til godkjenning. Fiskeridirektoratet og Mattilsynet har på bestilling fra NFD, arbeidet med forslag til ny løsning for driftsplaner, fordi dagens løsning verken er tilpasset dagens behov eller kravene til brukervennlighet. Formålet med forslaget er å forenkle næringsaktørenes og forvaltningens behandling av driftsplaner i fremtiden.

Risikovurderinger for produksjonsstyring

I år har vi vurdert risiko for manglende kontroll i alle produksjonsledd, fremfor utelukkende overskridelser av MTB. Grunnen til at vi mener risikoen er høyere enn tidligere, er at utilstrekkelig kontroll på settefiskanlegg og i brønnbåter gir et dårlig utgangspunkt for god kontroll i produksjonsfasen av matfisk. Dette gjelder både kontroll på enhetsnivå, som er særlig viktig i forbindelse med rømmingshendelser, men også kontroll av tillatt kapasitet på alle nivåer.

Reaksjoner

Bruk av reaksjoner, som tvangsmulkt, overtredelsesgebyr og anmeldelse, er virkemidler for å oppnå etterlevelse og forebygge uønskede hendelser på akvakulturområdet. Tvangsmulkt er særlig aktuelt og kan brukes i saker om opprydding, feilplassering eller drift i strid med reglene. I 2024 er det varslet tvangsmulkt ved flere anledninger for å tvinge frem at dokumentasjon blir sendt inn, og for å sikre at lokaliteter blir ryddet.

Overtredelsesgebyr er en sanksjon for brudd på regelverket og Fiskeridirektoratet har i 2024 fattet vedtak om gebyr til fire oppdrettsselskap på henholdsvis 4G, 5G, 5G og 8G (grunnbeløpet). To av sakene gjelder bruk av legemidler i strid med regelverket, én gjelder levering av undermåls smolt/risiko for rømming og den siste gjelder en rømmingshendelse. Vi har videre varslet gebyr i ytterligere fire saker i 2024.

De mest alvorlige sakene anmeldes til politiet, og vi har anmeldt ett oppdrettsselskap og ett brønnbåtrederi i 2024 for rømming av oppdrettsfisk. Vi har også fulgt opp en anmeldelse i en alvorlig rømmingssak der påtalemyndigheten i 2024 tok ut tiltale med påstand om en bot på 5,5 million. Saken er berammet for retten våren 2025.

Samarbeid med andre etater

I tillegg til samarbeid som allerede er nevnt, har Fiskeridirektoratet samarbeidet med Skatteetaten i forbindelse med innføringen av grunnrenteskatten.

Innenfor akvakultur har vi deltatt på flere samarbeidsaksjoner med A-krim. Vi har også deltatt i en aksjon sammen med Mattilsynet og internasjonale myndigheter.

Sammen med Mattilsynet, har direktoratet svart opp en bestilling knyttet til revisjon av forskrift om internkontroll for å oppfylle akvakulturlovgivningen. Bestillingen ble gitt for å følge opp anbefalingene i Riksrevisjonens rapport om myndighetenes arbeid med fiskehelse og fiskevelferd i havbruksnæringen. Rapporten peker på flere mangler knyttet til risikostyring og internkontroll i næringen. Fiskeridirektoratet og Mattilsynets svar på bestillingen har som mål å gi virksomhetene et bedre verktøy for styring og gi mer detaljerte krav til håndtering av risiko, samt legge bedre til rette for å gjennomføre mer effektive, målrettede og risikobaserte tilsyn.

NOU 2023:23 Helhetlig forvaltning av akvakultur for bærekraftig verdiskaping ble levert høsten 2023. Det ble besluttet å følge denne opp med en melding til Stortinget. Etter oppdrag fra NFD og KLD, har Fiskeridirektoratet, Mattilsynet og Miljødirektoratet levert bidrag til denne.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Havressursforvaltning

Utvikling i fiskeriene – bærekraftig høsting

Målet for havressursforvaltningen er å regulere fiske og fangst på en måte som skaper langsiktig balanse mellom høsting og beskyttelse av ressursene, og slik ivareta både næringsinteresser og miljøhensyn, og gjennom ulike tiltak sikre at regelverket blir fulgt.

Dette er konkretisert i to delmål:

- Regelverk og reguleringsmodeller som sikrer bærekraft og lønnsomhet
- Høsting av marine ressurser i samsvar med nasjonale og internasjonale reguleringer

En bærekraftig utvikling innebærer at høstingen er miljømessig, økonomisk og sosialt bærekraftig.

Fiskeridirektoratet bruker totalt 214 årsverk på havressursforvaltningen.

Miljømessig bærekraft

For fiskeriene er den miljømessige bærekraften grunnleggende. Fiskebestandene forvaltes ut fra et føre-var-prinsipp, der det for de kommersielt viktigste bestandene søkes å oppnå maksimalt langtidsutbytte. Årlig fangstmengde er basert på råd fra ICES, og i noen tilfeller HI. Ettersom norske fiskere i stor grad fisker på bestander som er delt med andre land, er den miljømessige bærekraften avhengig av at det oppnås enighet om fordelingen av totalkvoter.

Det er også viktig at fiskeriene foregår med minst mulig utslipp av klimagasser og på en måte som ikke skader det marine biomangfoldet.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

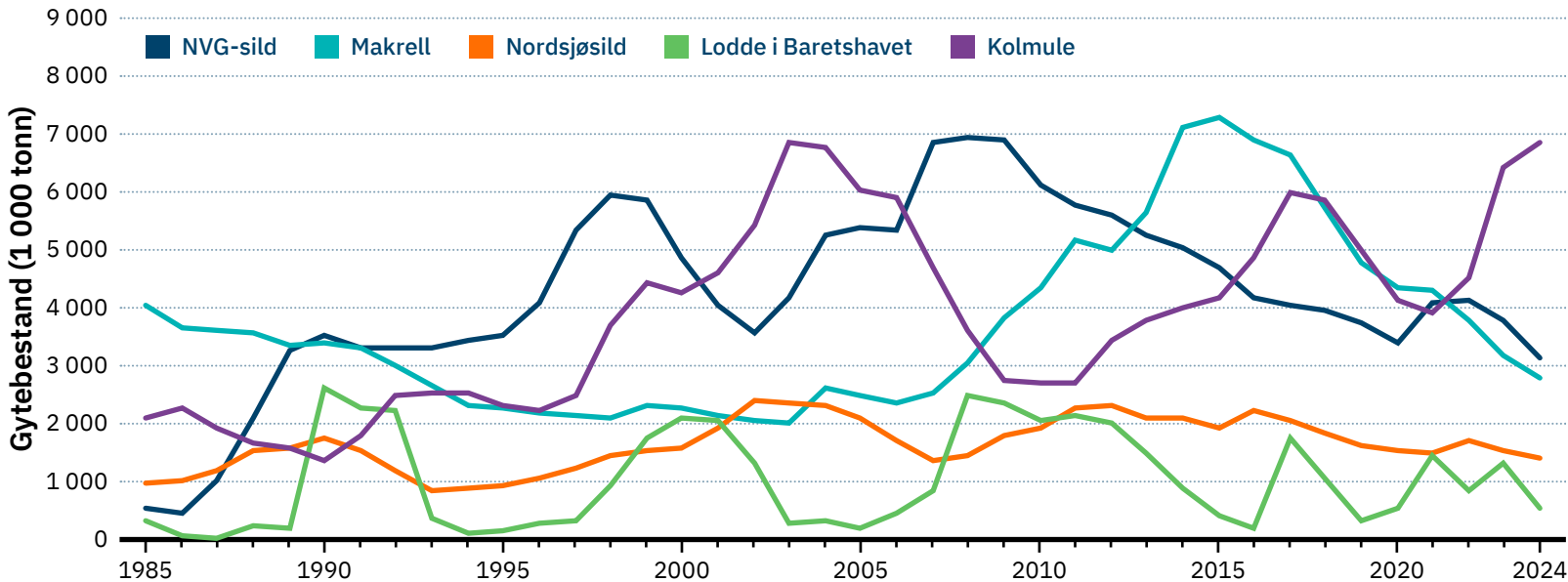
Vedlegg

Utvikling gytebestand

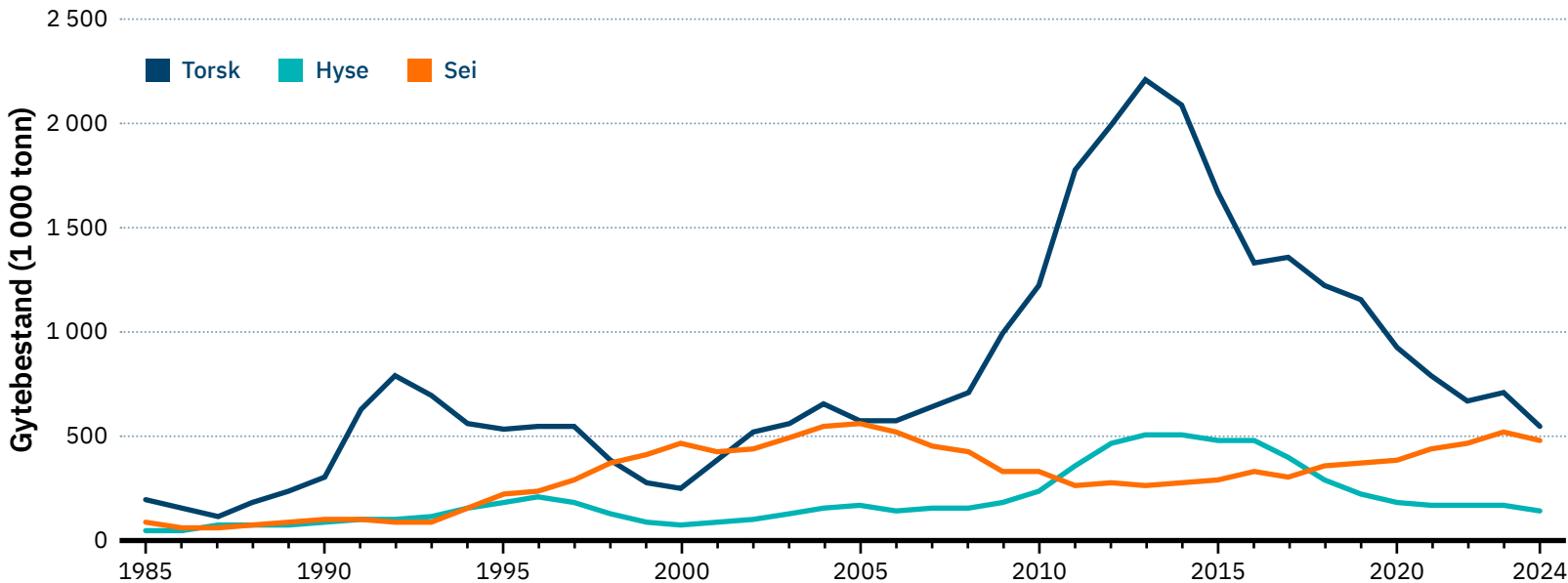
Størrelsen på en fiskebestand vil variere som følge av naturlige svingninger og påvirkning fra fiske.

Figur 20 viser utviklingen i gytebestanden for fem pelagiske fiskebestander som er viktig for norske fiskere. Alle er regulert med høstingsregler som er funnet å være i tråd med føre-var-prinsippet. For de tre viktigste bestandene, makrell, norsk vårgytende sild og kolmule, har manglende internasjonal enighet om kvotefordelingen i flere år ført til at summen av de kvotene hver nasjon/part fastsetter, ligger høyere enn det som anses som et bærekraftig uttak. Nedgangen, som vi over lang tid har sett for norsk vårgytende sild, er høyst sannsynlig en konsekvens av dette. Det samme kan sies om makrell. Begge bestandene vil samtidig være påvirket av naturlige variasjoner.

Figur 21 viser utviklingen i tre av våre viktigste bunnfiskbestander. Også disse er regulert med høstingsregler som er funnet å være i tråd med føre-var-prinsippet. Figuren viser at vårt tradisjonelt viktigste fiskeslag, torsken, som vi deler med Russland, har blitt dramatisk redusert de siste tolv årene. En av årsakene til den negative utviklingen er naturlige variasjoner, og spesielt svikt i rekrutteringen. Utviklingen må følges nøye og det kan være behov for ytterligere kvotekutt i årene som kommer.

Figur 20: Utviklingen i gytebestanden for norsk vårgytende sild, makrell, nordsjø-sild, lodde Barentshavet og kolmule, 1985–2024.

Figur 21: Utviklingen i gytebestanden for nordøstarktisk torsk, hyse og sei, 1985–2024.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

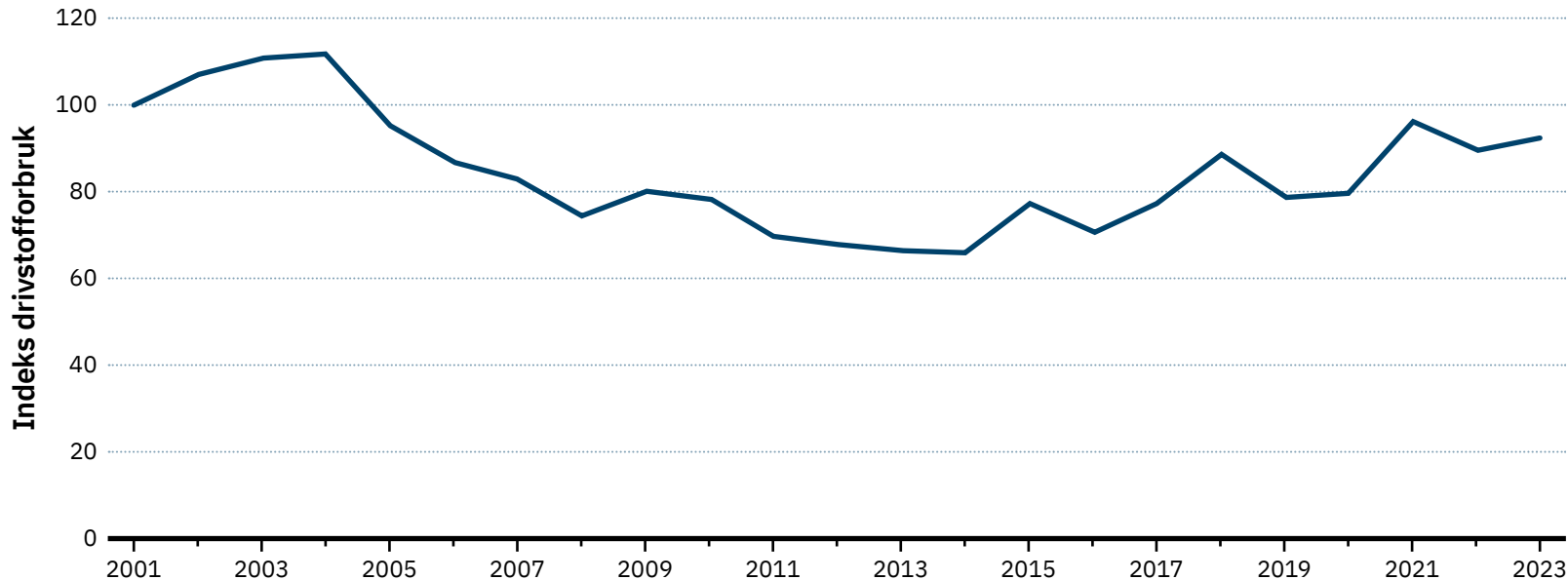
Drivstofforbruk

Gjennom lønnsomhetsundersøkelsen for fiskeflåten har vi data for drivstofforbruket til fartøy som står for cirka 90 prosent av norsk fangst. I perioden 2001–2014 var det en nedadgående trend i drivstofforbruket, men de senere årene har trenden vært en økning blant fartøyene som inngår i undersøkelsen. Fra 2022 til 2023 økte drivstofforbruket med tre prosent. Kostnadene til drivstoff avhenger av pris og forbruk, der forbruket igjen vil være avhengig av faktorer som tilgjengelighet til fisken og værforhold.

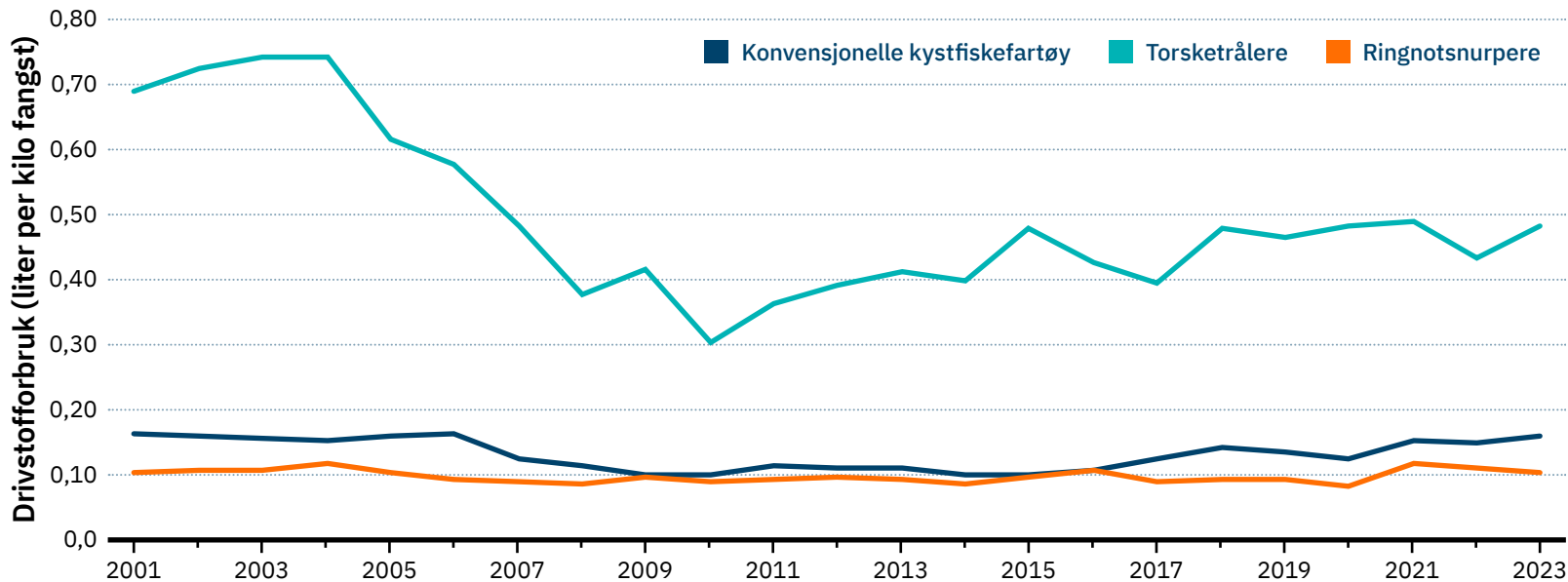
Til tross for høyere forbruk av drivstoff i 2023 er samlede kostnader til drivstoff noe lavere i 2023 sammenlignet med 2022. Prisen på diesel var noe lavere i 2023 sammenlignet med 2022 og kan forklare hvorfor samlede kostnader til drivstoff er noe lavere i 2023 til tross for økt forbruk.

Antall fartøy og teknologisk utvikling er blant faktorene som har betydning for drivstofforbruket og dermed klimagassutslippene fra de norske fiskeriene. I årene 2021 og 2022 hadde den norske fiskeflåten manglende sonetilgang til å fiske i britisk sone hvor norske fartøy tradisjonelt har fisket et betydelig kvantum, spesielt av makrell. Dette kan være med på å forklare det høye forbruket av drivstoff for disse årene. Resultatene for 2023 viser økt forbruk av drivstoff spesielt for torsketrålerne sammenlignet med 2022. Variasjon i drivstofforbruket henger mye sammen med intensiteten og deltakelsen i ulike fiskerier, noe som vil kunne variere med bestands- og kvotestørrelser.

Det er også til dels store forskjeller når det gjelder drivstofforbruk per fangstenhet ved bruk av ulike typer redskap. Dette vises i figur 23.

Figur 22: Indeks drivstofforbruk, 2001–2023.

Figur 23: Drivstofforbruk per fangstenhet for noen sentrale fartøygrupper, 2001–2023.

Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse er en utvalgsundersøkelse, og vi har dermed «bare» data som kan benyttes til å si noe om trender i næringen. Det er økt behov for gode data om forbruk av drivstoff i fiskeflåten. Hvordan slike data kan fremskaffes, er noe vi vil jobbe videre med i 2025 sammen med ulike interessenter.

Direktoratet har også begynt å vurdere om det er mulig å endre fiskerireguleringene med sikte på å senke utslippene av klimagasser.

Fiskerienes virkning på det biologiske mangfoldet

Fiskeriene påvirker de marine økosystemene på flere måter. Først og fremst gjennom uttak av den bestanden det fiskes på. Men siden enhver fiskebestand står i et økologisk forhold til andre organismer, enten disse er predatorer eller byttedyr, vil fiske på en bestand indirekte påvirke også disse. I tillegg kan fiske på én art innebære bifangst av en annen art, og om fiskeredskapet har bunnkontakt, kan det også påvirke bunnorganismer, som koraller og svamper.

Ideelt sett skulle beslutninger om kvoter for én bestand tatt hensyn til hvordan dette vil påvirke andre bestander, men det gjøres bare i forvaltningen av lodde i Barentshavet, der man tar hensyn til torskens konsum av lodde før loddekvoten fastsettes. Forvaltning basert på kunnskap om arts-interaksjoner (flerbestandsforvaltning) for øvrige bestander, ligger derfor fortsatt et stykke frem i tid. Det foregår kontinuerlig utprøving av redskap for å hindre uønsket bifangst og redusere påvirkningen på bunnhabitater. Direktoratets arbeid med dette står omtalt under prioriterte utviklingstiltak – fiskeritabellen, side 56. Vern av bunnhabitater for å ivareta biologisk mangfold vil bli en viktig oppgave i årene som kommer.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

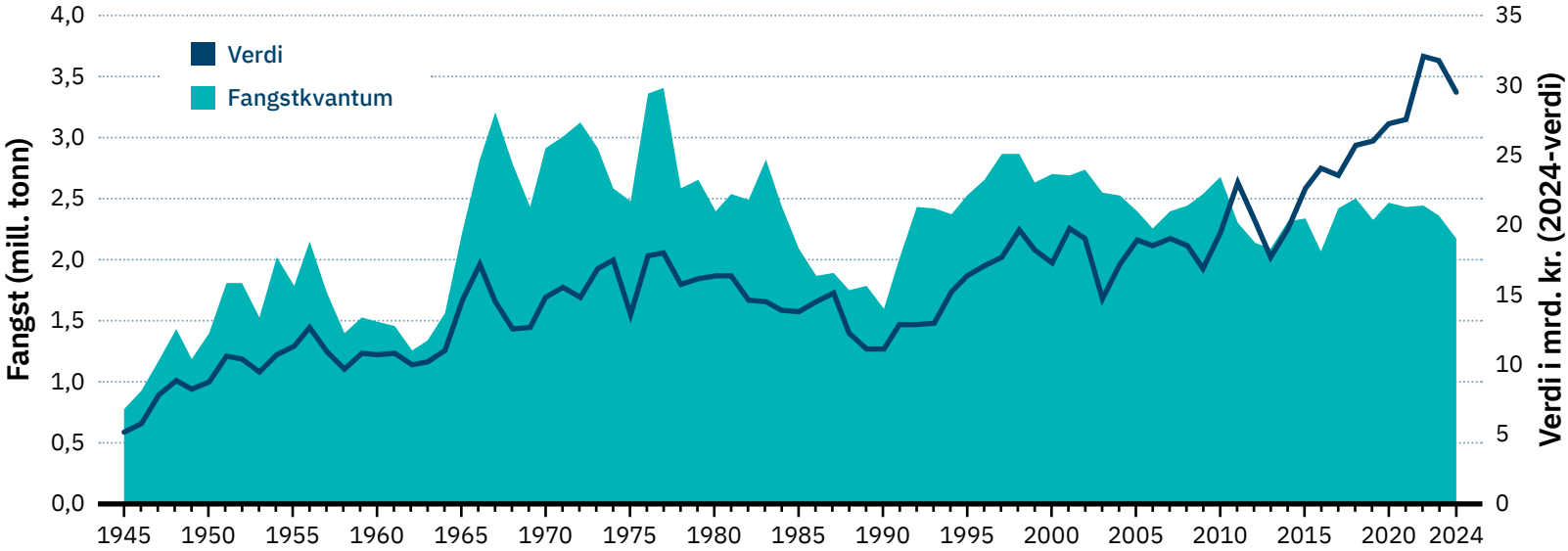
Vedlegg

Økonomisk bærekraft

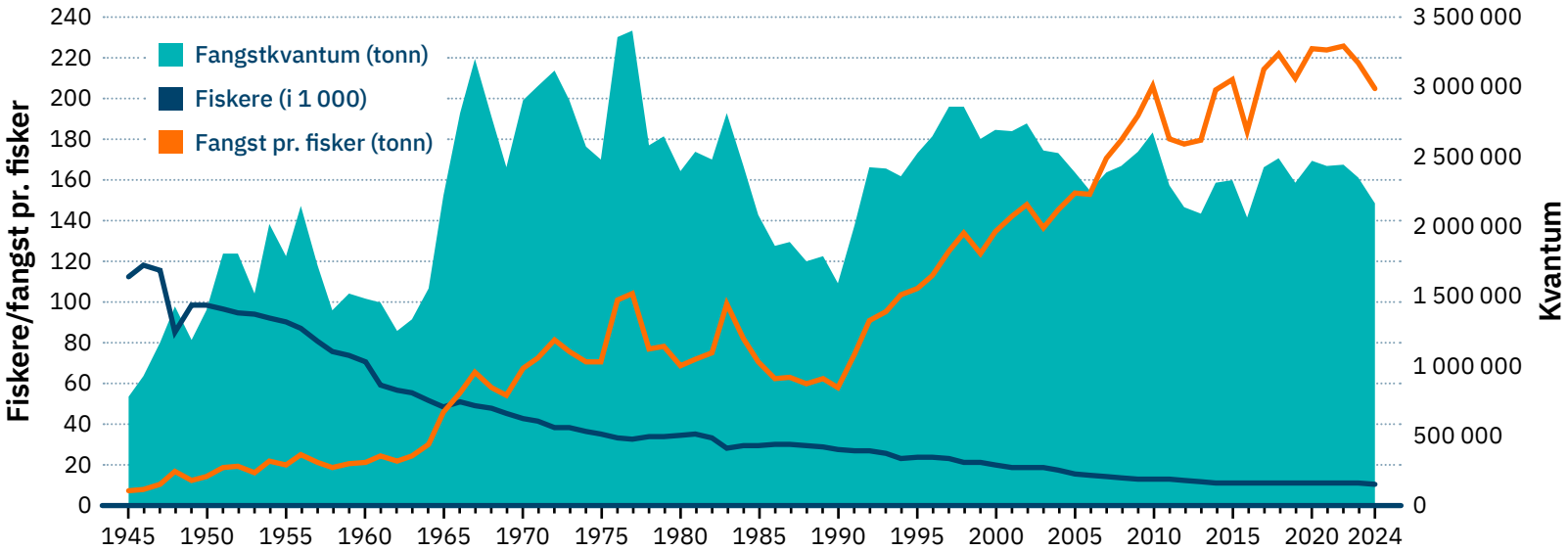
Fangst – kvantum og verdi

Foreløpige tall viser at norske fiskere landet fisk for i underkant av 30 milliarder kroner i 2024. Dette er en liten tilbakegang etter noen år med solid vekst i fangstverdien. Foreløpige tall viser at landet kvantum (uten tang og tare) er 8 prosent lavere i 2024 sammenlignet med 2023; 2,17 millioner tonn. Innen pelagisk sektor (sild, makrell, kolmule mv.) var det en økning i fangstverdien, mens situasjonen var motsatt innen torskesektoren. Det er torsk, sild, makrell, sei og hyse som er de viktigste artene for fangstverdien.

Figur 25 viser at fangsteffektiviteten har økt fra 7 tonn per fisker i 1945 til over 200 tonn i dag. I 2024 var fangst per fisker 205 tonn. Økningen er spesielt tydelig etter 1990.

Figur 24: Utviklingen i kvantum og førstehåndsverdi for de norske fiskeriene, 1945–2024. Foreløpige tall for 2024.

Figur 25: Norsk fangst 1945–2024. Fiskere og fangst. Foreløpige tall for 2024.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

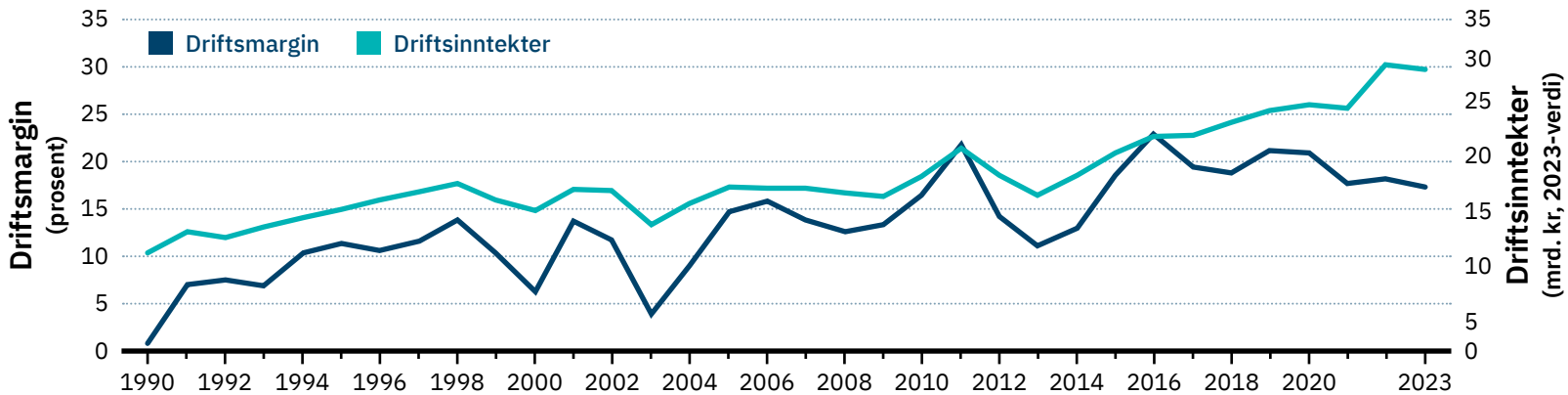
Vedlegg

Lønnsomhet

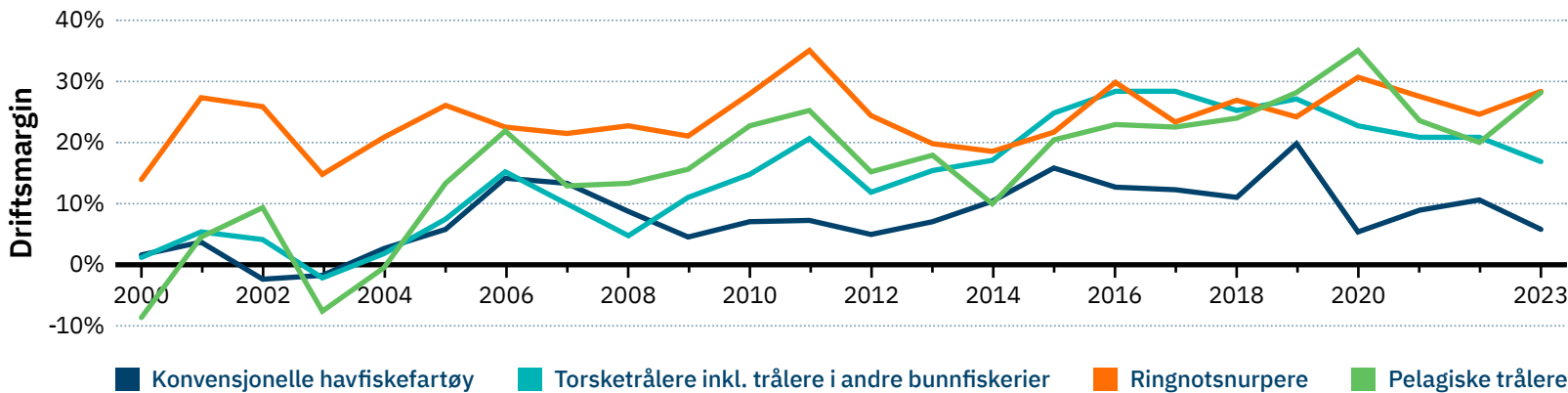
Driftsmarginen gir et inntrykk av lønnsomheten i fiskeriene ved å vise hvor mye som tjenes for hver 100 kroner solgt. Det er naturlig med variasjoner fra år til år, men figur 26 viser at fiskeflåten over tid har hatt vekst i driftsmarginen. I 2023 oppnådde fiskeflåten en driftsmargin på 17,3 prosent, mens driftsmarginen i 2022 var 18,1 prosent. Samtidig skal man være klar over at det er ganske store variasjoner i lønnsomheten mellom ulike fartøygrupper, og mellom pelagiske fiskerier og bunnfiskerier.

Figur 27 og 28 viser driftsmarginen for fiskeflåten fordelt på fartøygrupper. I 2023 var det ringnotsnurpere og pelagiske trålere, sammen med kystnotfartøy, som oppnådde høyest driftsmargin. Disse gruppene hadde også en økning i driftsmarginen fra 2022 til 2023.

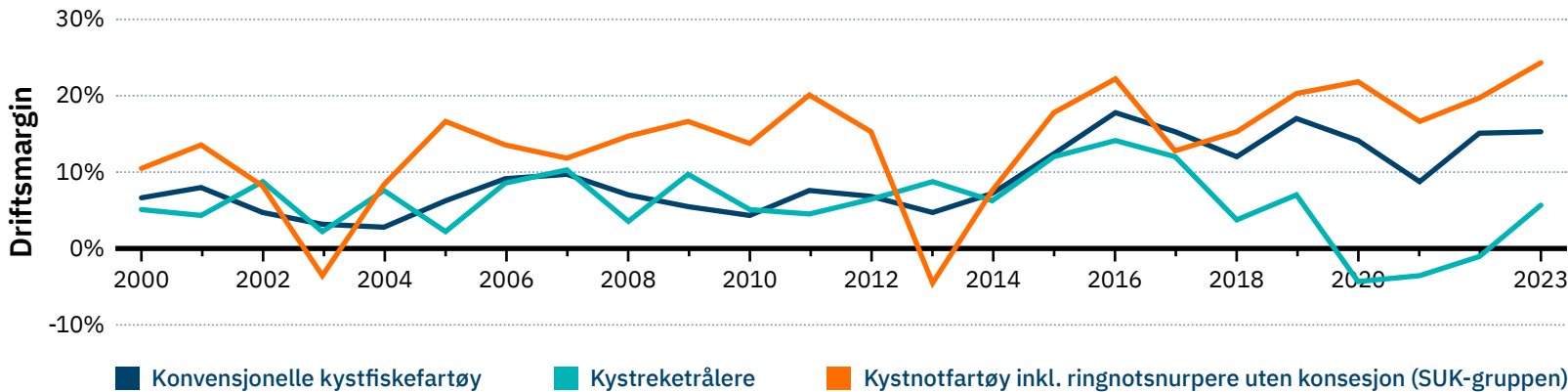
Konvensjonelle kystfiskefartøy oppnådde omtrent samme driftsmargin i 2023 som i 2022, mens konvensjonelle havfiskefartøy og torsketrålere opplevde en nedgang i driftsmarginen. Kystreketrålerne hadde igjen en positiv driftsmargin, etter noen år med negativ margin, mens havgående krabbefartøy fortsatt har negative marginer.

Figur 26: Gjennomsnittlig driftsmargin og totale driftsinntekter, 1990–2023.

Figur 27: Driftsmargin for utvalgte havfiskegrupper, 2000–2023.

Figur 28: Driftsmargin fordelt på ulike kystfiskegrupper, 2000–2023.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Sosial bærekraft

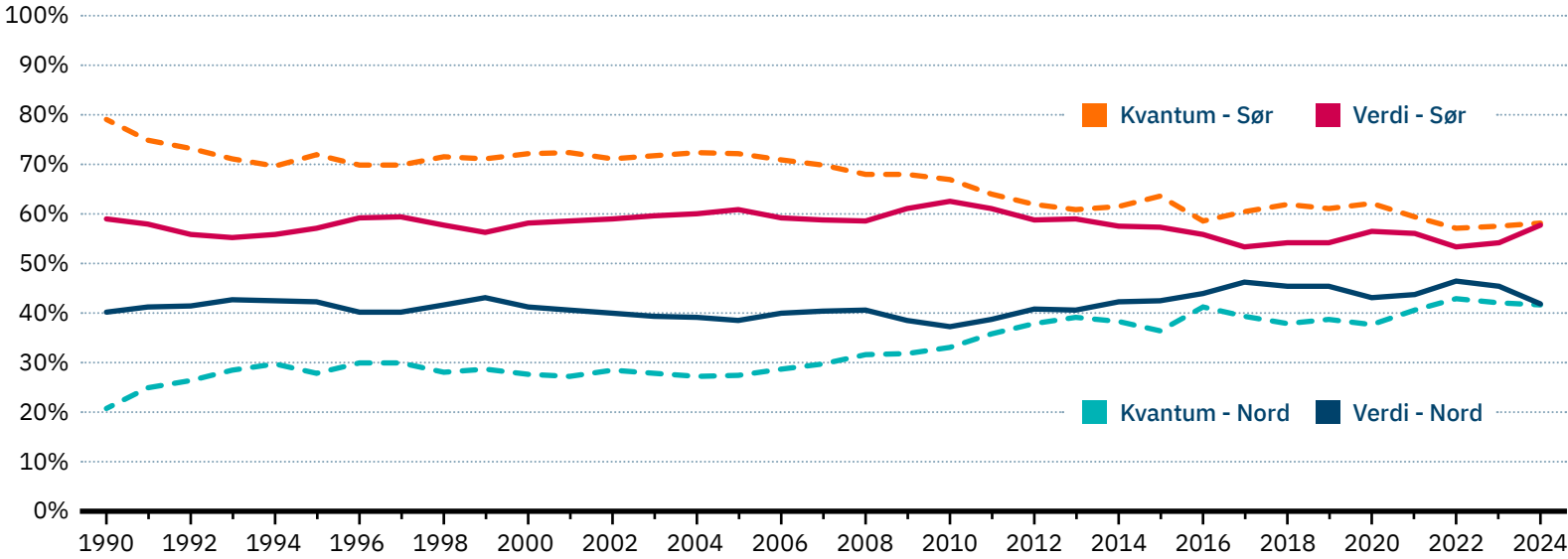
Fangst og fangstverdi – fordelt på geografi og fartøystørrelse

Fiskeriene har alltid vært en viktig inntektskilde i kyst-samfunn. Retten til å fiske og verdien av fangsten er gjenstand for diskusjon. I Norge er det havressursloven, deltakerloven og fiskesalgslagsloven som danner det rettslige grunnlaget for hvordan retten til å fiske, og verdien av fisket, skal fordeles.

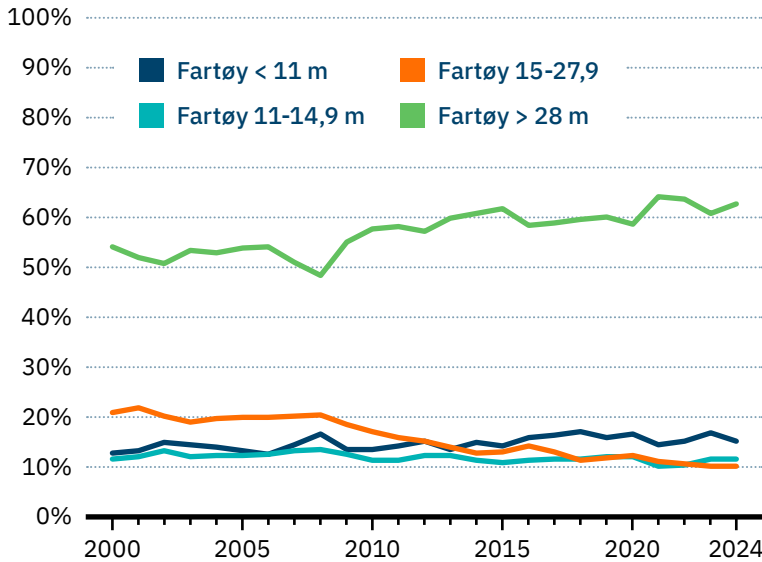
Effektiviseringen i fiskeriene har over tid ført til færre fiskere og fiskefartøy. I 2024 er 58 prosent av alle registrerte fartøy hjemmehørende i Nord-Norge (Finnmark, Troms og Nordland), mens 42 prosent er hjemmehørende i Sør-Norge (øvrige fylker). Figur 29 viser utviklingen i andelen av totalt fangstkvantum og førstehåndsverdi fordelt på fartøy hjemmehørende i nord og sør i perioden 1990–2024. Fordelingen av fangstverdien er relativt stabil, mens andelen landet kvantum for fartøy hjemmehørende i nord har økt betraktelig.

Det er et uttrykt mål å ha en variert fiskeflåte med rom for både små og store fartøy. Antall fiskefartøy er som nevnt redusert over tid. Foreløpige tall fra merkeregisteret viser at det ved utgangen av 2024 var totalt 5 441 fiskefartøy, en liten nedgang sammenlignet med forrige årsskifte.

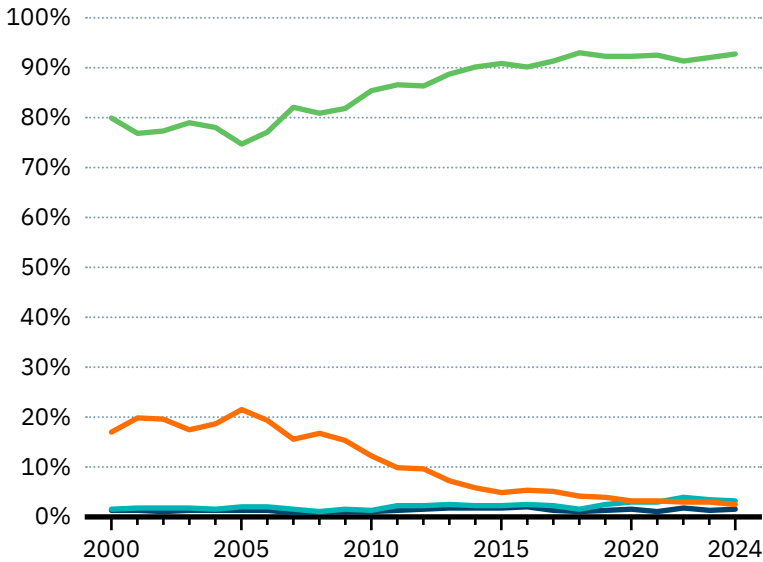
Figur 30 viser andelen av førstehåndsverdi av bunnfisk, fordelt på ulike lengdegrupper i perioden 2000–2024. Figur 31 viser tilsvarende tall for pelagisk fiskeri. I begge sektorene har det vært en utvikling der fartøy over 28 meter står for en økende andel av fangstverdien, men utviklingen er særlig stor for pelagisk sektor. For bunnfisk har fartøy under 11 meter sin andel av fangstverdien variert mellom 12 og 17 prosent i denne perioden.

Figur 29: Andel fangstkvantum og førstehåndsverdi fordelt på fartøy hjemmehørende i nord (Finnmark, Troms og Nordland) og sør (andre fylker), 1990–2024.

Figur 30: Andel av førstehåndsverdi for ulike lengdegrupper, bunnfisk, 2000–2024.

Figur 31: Andel av førstehåndsverdi for ulike lengdegrupper, pelagiske fiskeslag, 2000–2024.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

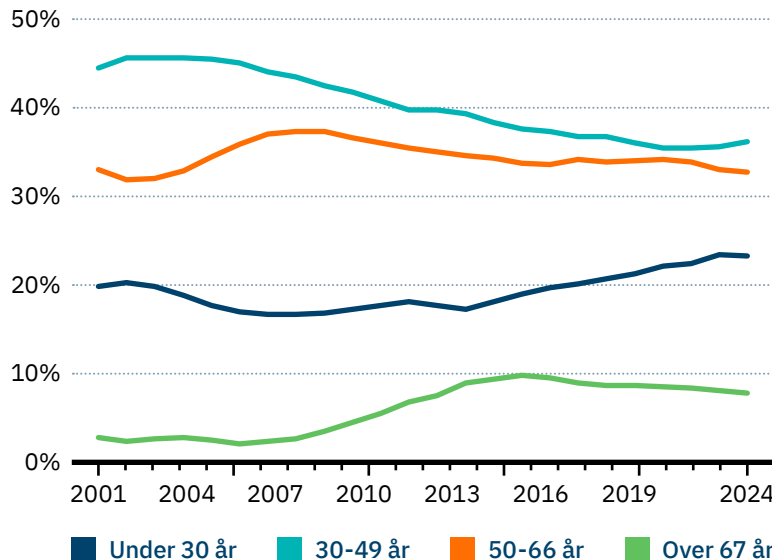
Vedlegg

I 2024 var den 15 prosent. Både for pelagisk og bunnfisk er det særlig fartøy i gruppen 15–27,9 meter sin andel av fangstverdien som er redusert de siste 20 årene.

Antall fiskere

Ved utgangen av 2024 var totalt 9 456 personer registrert med fiske som hovedyrke i fiskermanntallet, en nedgang fra 9 657 i 2023. Antall som var registrert med fiske som biyrke var 1 128 ved utgangen av 2024, mot 1 176 i 2023.

Ved utgangen av 2024 var det registrert 501 kvinner med fiske som hovedyrke. Det vil si at antallet kvinner fremdeles er lavt, men økende. I 2023 var det registrert 488 kvinner med fiske som hovedyrke.

Figur 32: Andel heltidsfiskere (begge kjønn) fordelt på aldersgrupper.

Det blir i offentligheten ofte tegnet et bilde av en næring som er preget av forgubbing. Utviklingen de siste årene viser tvert imot at det er grunn til å være optimist med tanke på rekruttering og fremtiden til fiskeryrket. Andelen unge fiskere (under 30 år) har vist en økende trend over tid og ved årskifte 2023/2024 var det registrert 2 200 fiskere under 30 år.

9 456
registrerte fiskere

< 30

2 200
unge under 30 år

501
kvinner

Regelverk og reguleringsmodeller som fremmer lønnsomhet og bærekraft

For å oppnå miljømessig, økonomisk og sosial bærekraft reguleres deltakelsen i fiskeriene, hvor mye som kan fangstes og hvordan fangstingen skal gjennomføres. Deler av regelverket og måten vi regulerer på ligger fast over tid, mens andre reguleringer må tilpasses jevnlig for å legge til rette for et bærekraftig fiske og lønnsomhet for næringsaktørene. I 2024 har vi i tillegg til å utarbeide forslag til, fastsette og følge opp årlige reguleringer av de mest sentrale fiskebestandene, jobbet mye med å forbedre og følge opp reguleringen av kystnære bestander, som kysttorsk, samt bestander vi ser økt utnyttelse av, som kveite, brosme og lange. Gjennom arbeidet med bestands- og fiskeritabellene har vi identifisert tiltak som er viktige for å sikre oppfølgingen av forvaltningsprinsippet i havressursloven, herunder tiltak for datafattige bestander og redusert påvirkning på marin natur fra fiskeriaktivitet.

Vi har svart på en rekke bestillinger og spørsmål i forbindelse med utarbeidelse og behandling av Meld. St. 7 (2023–2024) Folk, fiske og fellesskap – en kvotemelding for forutsigbarhet og rettferdig fordeling.

Deltakelse i fiskeriene

Fiskeridirektoratet tildeler tillatelser til å delta i fiskeriene, kontrollerer at vilkårene for tillatelsene blir overholdt og behandler saker for de ulike ordningene med leiefartøy, strukturering og slumpfiske. Vi behandlet 5 427 fartøy- og manntallssaker i 2024, og mange av disse er komplekse. Av disse utgjør manntallssaker, inkludert hovedrulleringen, 2 237, ervervstillatelser 1 000, leiefartøysaker 88, tildeling av tillatelser 235 og søknader om å delta i fangst av konge-krabbe 154.

I 2023 behandlet Fiskeridirektoratet, med unntak av klagesaker, samlet 5 858 saker. Det har vært 7,9 prosent nedgang i antall saker knyttet til feltet fartøy og deltaker.

Ettersom det er omfattende interesse knyttet til de ulike ordningene som regulerer deltakelsen i fisket, vil det gi stor gevinst både for næringsaktørene og forvaltningen dersom prosessene kan automatiseres i større grad enn i dag. Fiskeridirektoratet ønsker å legge til rette for dette, og det pågår for tiden arbeid med å modernisere registeret over fiskere. Forberedelser til rulleringen av manntallet i 2024 ble gjennomført innenfor fastsatt plan, og arbeidet med selve gjennomføringen ble igangsatt i oktober.

NFD bestilte 22.08.23 en gjennomgang av forskrift om manntall for fiskere og fangstmenn. Direktoratet ble bedt om å gjennomgå hele forskriften og foreslå endringer, samt komme med forslag til høringsnotat. Det er ikke fastsatt konkrete frister for oversendelsen, men arbeidet med bestillingen er igangsatt og vil fortsette i 2025.

Effektiv saksbehandling i fartøysaker hindrer unødvendige driftsavbrudd, noe som kan ha betydning for lønnsomheten i fiskeflåten. Hovedtyngden av sakene behandles innenfor den fastsatte saksbehandlingsgarantien, men saksbehandlingstiden i de travleste periodene har økt en del. Effektiviseringstiltak er iverksatt for å holde saksbehandlingstiden så lav som mulig.

Arbeidet med å utarbeide ny deltakerforskrift for 2025 er gjennomført og forslaget har vært på høring. Høringsuttalelsene er innarbeidet i forskriftsforslaget som ble oversendt NFD.

NFD har besluttet å begrense deltakelsen i fangst av snøkrabbe, med virkning fra og med 01.01.25, for å sikre lønnsomhet og gi bedre kontroll på miljøutfordringene. Gjeldende snøkrabbetillatelser er besluttet tilbakekalt fra samme virkningsdato. Direktoratet har saksbehandlet søknader om nytildeling av snøkrabbetillatelser, og flere vedtak er påklaget. I de tilfellene der vi ikke finner å kunne omgjøre vedtaket, oversendes klagen til NFD.

Fiskeridirektoratet har på bestilling fra NFD fulgt opp vedtak etter stortingsbehandlingen av Meld. St. 7 (2023–2024). Dette gjelder sammenslåingsordning for fartøy under 11 meters hjemmelslengde, der eier av to fartøy som fisker torsk, hyse og sei nord for 62°N, får tillatelse til å slå sammen kvotegrunnlaget for to fartøy, og fiske den samlede kvoten på ett fartøy. Forslag til etablering av ordningen, med mulighet for implementering, er oversendt NFD.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Uttak og utøvelse av fisket

Årlige reguleringer

Fiskeridirektoratet utarbeider forslag til, og fastsetter eller gir NFD råd om, årlige reguleringer for fiskeriene.

I arbeidet med regelverket tilstreber vi brukervennlighet og forenkling. Reguleringene skal imidlertid ivareta en rekke mål, der det å oppnå bærekraftig forvaltning av fiskeressursene, lønnsomhet og rettferdig fordeling av mulighetene til å fiske, er blant de viktigste. Klimahensyn kommer også sterkere inn som et moment fremover. Disse hensynene kan være vanskelig å balansere, og målene kan av og til stå i motstrid til hverandre.

Det ble også i 2024 gjennomført et reguleringsmøte med inviterte deltakere. Offentligheten kunne følge møtet via strømming på nett. Totalt ble det behandlet 29 reguleringer for 2025. Dessuten behandlet møtet Fiskeridirektoratets arbeid med å vurdere klimaeffekter av fiskerireguleringer, sammenslåingsordning for fartøy med hjemmelslengde under 11 meter i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N, og ekstraordinære reguleringstiltak for fartøy som fisker hvitfisk som følge av kvotenedgangen.

Det utarbeides grundige utredninger til hver sak, og vi mottar en rekke skriftlige innspill, i tillegg til kommentarer og innspill i selve møtet. Samlet sett sikrer reguleringsmøtet bred involvering av berørte parter, også samiske interesser og fritidsfiskere. Bred involvering, sammen med et godt kunnskapsgrunnlag og godt forberedte saker, gir reguleringer som har god samfunnseffekt. Vi har også tett kontakt med næringsorganisasjonene og andre interessegrupper, noe som bidrar til at reguleringene om nødvendig kan justeres i løpet av året, for eksempel for å sikre at kvotene blir utnyttet innenfor fastsatte rammer.

Direktoratet har som vanlig sendt på høring forslag til reguleringer som ikke behandles i reguleringsmøtet. Det gjelder fangst av sel i Vesterisen og Østisen, jakt på kystsel, fangst av vågehval, fangst av kongekrabbe og fangst av snøkrabbe. Første halvår hadde vi dessuten på høring forslag til regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak, som en oppfølging av at kvoteåret nå ikke lenger følger kalenderåret, men gjelder ett år fremover fra og med juli. Formålet er å tilpasse reguleringen til endret kvoterådsprosedyre fra ICES.

Tiltak for å ivareta bærekraftig forvaltning av utvalgte bestander

Etter forvaltningsprinsippet i havressursloven har myndighetene ansvar for å vurdere alle bestander, og iverksette tiltak for å sikre bærekraftig forvaltning. Fiskeridirektoratet har utarbeidet et forvaltningsverktøy som sikrer dette, og i juni gjennomførte vi et møte om økosystembasert fiskeriforvaltning. I møtet fikk deltakerne status for arbeidet, og det ble laget en plan for 2025.

Bestandstabellen er et sentralt verktøy i arbeidet med økosystembasert fiskeriforvaltning. I 2024 er det 76 bestander som er tildelt status i bestandstabellen. Av disse er 53 klassifisert i kategori A (bestander som forvaltes i tråd med forvaltningsprinsippet), 12 i kategori B (bestander der det er innført tiltak, men der det kan være behov for reviderte eller nye tiltak) og 11 i kategori C (bestander der det er særlig behov for nye forvaltnings-tiltak og/eller mer kunnskap). Se vedlegget for mer informasjon om de ulike kategoriene.

Kysttorskvern, og spørsmål om hvor kystnære fartøy av ulike størrelser skal kunne drive fiske nord for 62°N, har vært aktuelle tema gjennom flere år. Med virkning fra og med 2024:

- er minstemålet for torsk nord for 62°N økt fra 44 til 55 cm innenfor 4-milen
- innenfor fjordlinjene kan det enkelte fartøy ikke fiske etter torsk med mer enn 80 garn
- et generelt krav om kvadratmasker i fiskeposen ved fiske med snurrevad nord for 62°N
- minste tillatte maskevidde i fiskeposen i snurrevad satt til 130 mm i direktefiske etter torsk innenfor 4-milen.

I løpet av året er det gjennomført møter om styrket vern av gyteområder for kysttorsk, med utgangspunkt i HIs rapport om kartlegging av menneskelig aktivitet på utvalgte gytefelt for kysttorsk nord for 62°N. Møtene fant sted i Lakselv, Finnsnes, Bodø og Ålesund, og tok for seg de aktuelle gyteområdene i regionen. Innspillene som kom i møtene, blir en del av grunnlaget for det videre arbeidet med vernetiltak.

Som en oppfølging av arbeidet med kysttorsk, har Fiskeridirektoratet hatt på høring spørsmål om endringer i regelverket som regulerer innblanding av torsk, hyse og sei under minstemål.

I forbindelse med pilotprosjektet for regional medvirkning i forvaltningen av kystnære bestander, er det arbeidet med en sluttrapport om kunnskapsstatus og forslag til forvaltningstiltak for lokale fiskerier og bestander i Andfjorden og Vågsfjorden. Det er forventet at den snart vil kunne ferdigstilles og danne grunnlag for en høring.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

I 2023 ble det iverksatt nye tiltak for å redusere beskatningen av kveite. Det er likevel mye som tyder på at uttaket fremdeles er for stort, og i slutten av september 2024 kom HI med en bestandsvurdering og kvoteråd for bestanden i norske farvann, som tilsier at det er nødvendig med strengere regulering. Direktoratet har jobbet med å utarbeide forslag til ytterligere tiltak for å begrense fiskepresset på kveite. Forslagene vil sendes på høring med sikte på iverksettelse innen utløpet av fredningsperioden i mars 2025.

I 2023 ble fisket etter brosme og lange nord for 62°N kvoteregulert for første gang, og i 2024 ble det innført gruppekvoter. Kvotenivået har gjort det utfordrende å regulere på en hensiktsmessig måte, samtidig som fisket skal finne sted innenfor fastsatt kvoter. Kvoterådene for 2025 er på linje med nivået i 2024, noe som indikerer at brosme- og langefisket fortsatt vil være vanskelig å regulere.

Den siste oppdateringen av Norsk rødliste for arter ble offentliggjort 24.11.21. Fiskeridirektoratet har vurdert hvilke rødlistede arter det er behov for å følge ytterligere opp, og følgende rødlistede arter er prioritert for oppfølging i 2025: håkjerring, hummer, håbrann, svartskate, blålange, stillehavsøsters, ål, nebbskate og storskate.

For en rekke bestander gjøres det ikke jevnlig vurdering av bestandssituasjonen. Disse bestandene finner vi i tabell over datafattige bestander. For å sikre at vi følger opp kravene i forvaltningsprinsippet, velger vi årlig ut noen bestander som blir tilstandsvurdert. I 2025 vil blålange, ål, breiflabb, lysing, havmus, skjellbrosme og sølvorsk bli tilstandsvurdert. Basert på denne vurderingen, vil direktoratet i reguleringsmøte våren 2025, gi en anbefaling om videre oppfølging dersom tilstanden til noen av disse bestandene tilsier det.

Bestander som er prioriterte i 2025 for utvikling av forvaltningstiltak er kysttorsk, sjøkreps, flatøsters, lyr, hummer og kveite.

For å sikre at sjøkreps er bærekraftig forvaltet, har en arbeidsgruppe vurdert bestandssituasjonen og uttaket av sjøkreps. Rapporten er publisert på www.fiskeridir.no, og vil bli fulgt opp ved at sjøkreps er prioritert bestand i 2025.

Prioriterte utviklingstiltak – fiskeritabellen

Som en del av arbeidet med økosystembasert forvaltning, tar Fiskeridirektoratet initiativ til, eller deltar i, prosjekt med formål om å bidra til et mer miljømessig bærekraftig fiske.

Siste del av et prosjekt om forbedring av seleksjon i stormasket trål ble ferdigstilt med forsøk om bord i kommersiell tråler i november 2023. Prosjektet ble ledet av HI i samarbeid med UiT og SINTEF, i regi av Fiskeridirektoratet og FHF. Resultatene fra prosjektet ble presentert i en [sluttrapport](#) i 2024. Vi planlegger å sende forslag til nye redskapstekniske reguleringer for stormasket trål på høring i 2025.

Prosjektet med forsøksfiske med flytetral i fiske etter snabeluer er gjennomført av næringen i regi av Fiskeridirektoratet. Resultatet så langt er at det er åpnet for bruk av flytetral i dette fiskeriet i et gitt område i vestlige deler av Barentshavet. Dispensasjonen ble ikke videreført i 2024 på grunn av manglende interesse for forsøk langs eggakanten sør for 72°N, i periodene det var tillatt å fiske med bunntral etter uer.

Det er gjennomført seleksjonsforsøk i direktefiske etter sjøkreps med trål i Nordsjøen. Dette for å kartlegge om seleksjonspanelene, som er tillatt i Skagerrak og Kattegat, kan benyttes med tilfredsstillende seleksjon i områder som er mer arts- og fiskerike enn Skagerrak. Foreløpige resultater tyder på at det ikke er mulig å tråle etter sjøkreps med småmasket trål uten å få for mye bifangst med seleksjonspanelene som brukes i Skagerrak i dag. Resultatene vil bli presentert i en egen rapport i 2025.

Vi startet i 2023 opp et prosjekt som har som mål å redusere bunnkontakten i fiske med trål etter bunnfisk og skalldyr. Vi testet da et nytt gir for bunntral kalt «semisirkelgir». Det andre kommersielle toktet i prosjektet ble gjennomført i november 2024. Da fokuserte vi på å fortsette med det nye semisirkelgiret og gjøre forsøk med flytetral etter torsk og hyse. Resultatet fra flytetral-forsøkene ble noe mangelfulle, siden tilgangen på pelagisk fisk var begrenset. Men resultatene med det nye giret var positive, som i 2023. Prosjektet har en planlagt varighet til medio 2026.

Det har kun vært marginal aktivitet i prosjektet «fangst-begrensning i kolmuletrål» i 2024 på grunn av manglende finansiering. Det ble gjennomført et lite tokt for testing av strekksensorer montert på kolmuleposen, for å se hvilken belastning det er på posen når den kommer opp til havoverflaten full av fisk.

Det ble i 2024 gjennomført uttesting av «excluder» (seleksjonsinnretning) i industritrålfiske i regi av næringen og forskningsmiljø, med støtte fra tilskuddsordningen hos Fiskeridirektoratet. Det ble testet ut forskjellige excludere i industritrålfisket etter øyepål. Resultatene forventes å foreligge i 2025.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Det ble ikke gjennomført toktaktivitet på makrellstørje i 2024. Prosjektet er under planlegging og det forventes toktaktivitet i 2025.

Vi har gjennomført seleksjonstokt med snurrevad i Øst-Finnmark. Forskjellige tekniske innretninger har blitt testet ut og vi vil foreslå endringer i regelverket når prosjektet avsluttes i 2025.

Det er økende bruk av fisketeiner i både fritids- og yrkesfiske. Erfaring og kunnskap viser at ved tap vil slike burinnretninger være spøkelsesfeller i lang tid fremover for både fisk og skalldyr. Forsøkene med rømmingshull i fisketeiner ble avsluttet i 2024, og det foreligger tilstrekkelig grunnlag for å anbefale innføring av rømmingshull i fisketeiner.

Kvoteregisteret

Direktoratets nye kvoteregister er bygget opp som et bankkontosystem hvor størrelsen på innskuddet på konto er basert på gjeldende reguleringer. Hvem som disponerer den enkelte kvotekonto, og når konto kan disponeres, er basert på enkeltvedtak registrert i direktoratets databaser knyttet til erverv av fiskefartøy og deltakelse i ulike fiskerier.

Grunnmodellen er utviklet i nært samarbeid med Norges Sildesalgslag, med metode for korrekt behandling av kvotefleksibilitet mellom år, leiefartøyordninger og andre dispensasjonsadganger fra regelen om kvoteutnyttelse, effekt av kjøp og salg av strukturkvoter og etableringen av nye strukturkvoteprosjekt i reguleringsåret. Første versjon av kvoteregisteret med pilot for norsk vårgytende sild ble satt i produksjon og tilgjengeliggjort for fisker ved pålogging på Min side på www.fiskeridir.no og for publikum i 2020.

Vi har arbeidet videre med nødvendige tilpasninger i grunnmodellen knyttet til spesielle reguleringer i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N (ferskfiskordning, bifangstregler med mer), og andre fiskeri, i nært samarbeid med berørte salgslag. Siden våren 2022 er nødvendige reguleringsparametre og endringer i disse (refordelinger, endring i ferskfiskprosenten og liknende) blitt løpende registrert i nytt kvoteregister og tilgjengeliggjort i sanntid for salgslagene for flere regulerte bestander.

Involverte salgslag må utvikle interne applikasjoner for automatisk å analysere den enkelte seddel ved mottak, og postere fangst på korrekt operasjonell kvotekonto i direktoratets kvoteregister.

Ved årsskiftet 2024–2025 ble Fiskeridirektoratets gamle kvoteregister terminert og fullt ut erstattet av nytt kvoteregister. Salgslagenes systemer vil da benytte opplysninger fra nytt kvoteregister i kontroll av tildelte kvoter m.m. Fisker vil få presentert kvoter, fangst, restkvoter (inkludert kvotefleks) ved pålogging på Min side for alle sentrale fartøy- og maksimalkvoteregulerte fiskerier som fartøyet er tildelt i medhold av konsesjon eller deltakeradgang i lukket gruppe.

Nytt kvoteregister er klargjort for nye ordninger, som den planlagte ID-kvoteordningen i kystfisket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N for fartøy med hjemmelslengde mindre enn 11 meter, og for innføringen av kvotefleksordningen i fisket etter torsk nord for 62°N fra og med årsskiftet 2024–2025, for fartøy med tillatelse i lukkede grupper.

Fiskeridirektoratet har tidligere lagt til rette for at fisker selv kan melde på fartøy til samfiske etter torsk, hyse og sei nord for 62°N, og i kvotesamarbeidsordningen for kystfartøy i fisket etter makrell. Fra årsskiftet vil fiskere med deltakeradgang i fisket etter NVG-sild og nordsjø-sild få tilbud om å utveksle kvoter i medhold av slik kvote-samarbeidsordning.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Kunnskapsgrunnlag og internasjonalt arbeid

Tilskuddsordningen for fiskeriforskning

Fiskeridirektoratet har ansvar for forvaltningen av tilskudd til fiskeriforskning finansiert av fiskeriforskningsavgiften. Tilskuddsordningen bidrar til å samfinansiere et bredt spekter av ulike forsknings- og utviklingsprosjekt.

I 2024 hadde vi to tildelingsrunder. Ved den ordinære utlysningen fikk vi inn 17 søknader, hvorav 11 søknader ble innvilget med et samlet tilskuddsbeløp på 8 260 714 kroner. Siden det gjensto ubenyttede midler, ble det gjennomført en ekstra tildelingsrunde i 2024. Vi fikk da inn 16 søknader, hvorav 10 søknader ble innvilget med et samlet tilskuddsbeløp på 6 634 516 kroner. Totalt tilskuddsbeløp for 2024 var 14 995 220 kroner.

Som følge av at vi gjennomførte flere tildelingsrunder i 2024, fikk vi en svært stor faglig og tematisk spennvidde i prosjektene. En del prosjekt er bistand til videreføring av arbeid som har hovedfinansiering fra andre aktører. I denne sammenhengen kan følgende nevnes: kongekrabbe, alternative agnløsninger, nedbrytbare fiskeredskap, sil i kystøkosystem, høsting av raudåte og Oslofjorden. Av nye prosjektområder, er det interessant å registrere økt oppmerksomhet om forholdet mellom hval og fiskeri, samt økt kunnskap om sjøkreps.

Fiskeridirektoratet har i 2024 hatt en gjennomgang av tilskuddsordningen basert på erfaringer fra senere års tildelingsrunder. I tråd med samfunnets økte interesse for miljø, har vi gjort tilføyelser i utlysningsteksten for å målrette søknadene mot prioriterte kunnskapsområder som ivaretar ulike miljøhensyn. I tillegg lyser vi ut tilskuddsordningen tidligere i året, vi informerer aktuelle forskningsinstitusjoner direkte om ordningen og vi gjennomfører to tildelingsrunder ved behov.

Vi har opprettet en permanent side på www.fiskeridir.no med informasjon om ordningen og hvilke institusjoner og prosjekter som mottar støtte fra tilskuddsordningen.

Bistandsarbeid

Direktoratet er engasjert i bistandsarbeid gjennom bilaterale prosjekt finansiert av Norad og Nansen-programmet. I siste halvdel av 2024 har Fiskeridirektoratet gjennomført en internrevisjon av dette engasjementet, som vil bli fulgt opp i begynnelsen av 2025. I påvente av konklusjonene er engasjementet stilt i bero. Ressursbruken er dermed mindre på dette feltet enn tidligere år.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Fritids- og turistfiske

Fiskeridirektoratet har ansvar for å forvalte fritids- og turistfiske på en bærekraftig måte. Oppgaven har vokst kraftig de siste årene, ikke minst på grunn av stadig større kamp om kystsonen og offentlig oppmerksomhet om marin forsøpling. Det er ingen tegn til at oppgaven vil minke.

Det er utfordrende å nå ut til fritids- og turisfiskere med informasjon fordi det er en veldig stor og uensartet gruppe. Kunnskapen om reglene og holdningen til livet i havet bør styrkes. I arbeidet med fritids- og turistfiske bruker vi mange virkemidler: informasjonskampanjer og holdnings-skapende arbeid i nye og gamle medier, samarbeid med andre etater, brukervennlige digitale løsninger som Fritidsfiskeappen og tilpassede kontroller.

Fritidsfiske

Fiskeridirektoratet har i 2024 inngått en avtale med visningssenteret Inspiria i Sarpsborg. Senteret har tusenvis av besøkende hvert år, og vi skal i samarbeid med dem spre kunnskap og gode holdninger til livet i havet, fritidsfiske og marin forsøpling. I tillegg til spill og installasjoner på senteret, skal direktoratet bidra med informasjon på skoletokt og i undervisningsopplegg.

Vi har også installasjoner og aktiviteter på Norsk maritimt museum i Oslo, Akvariet i Bergen og Atlanterhavsparken i Ålesund. I 2025 skal oppleggene gjennomgå, og vi skal vurdere om det også finnes aktuelle samarbeidsparter lenger nord i landet.

Direktoratet har i 2024 arbeidet videre med å komme i dialog med produsenter og forhandlere av fiskeredskap, særlig teiner, med variabelt hell. Vi har oppnådd god kontakt med enkelte, mens andre er nesten umulig å nå frem til.

I 2025 skal vi forsøke nye metoder. Vi mener det vil ha god effekt hvis vi kan få store forhandlere til å ta større ansvar for redskapen de selger og informasjonen de gir.

Vi inngikk avtale om befolkningsundersøkelser med Opinion i 2024, og først ut var en undersøkelse om kunnskap og holdninger til fritidsfiske og marin forsøpling, gjennomført helt på tampen av året. Utvalget ble trukket fra Folkeregisteret og distribuert på e-post til et lands-representativt utvalg. Antallet respondenter var 1 620, noe som betyr at undersøkelsen er representativ for norske fritidsfiskere.

Resultatene viser at fire av ti nordmenn fisker i sjøen en gang i året eller oftere. Et enkelt reknestykke tilsier da at det er rundt 2,2 millioner fritidsfiskere i Norge. 96 prosent fisker med fiskestang eller annet håndholdt redskap, 24 prosent med teiner eller ruser. Kjennskapen til begrepet marin forsøpling er høy i alle aldersgrupper, men lavest blant de yngste (18–29 år). Over 50 prosent mener www.fiskeridir.no er den foretrukne informasjons-kanalen om regler og annet, nesten likt på andre og tredjeplass kommer Fritidsfiskeappen og forhandlere av fiskeutstyr. Hele undersøkelsen, med kommentarer, ligger på www.fiskeridir.no.

Fiskeridirektoratet vil bruke resultatene fra undersøkelsen som kunnskapsgrunnlag i arbeidet med å finne de mest effektive tiltakene, og i annet arbeid som omhandler fritidsfiske. Planen er å følge opp med nye undersøkelser i et gitt intervall, for å se om innførte tiltak har effekt.

Turistfiske

Turistfiske utføres av utenlandske personer på ferie i Norge. Det er anslått at antallet utenlandske turistfiskere er rundt 400 000 hvert år. Det er ikke kjent at det finnes undersøkelser som prissetter totalverdien av turistfisket, men det er allment anerkjent at turistfisket er viktig for Norge, ikke minst i distriktene.

Reglene for turistfisket og hva denne aktiviteten betyr for ressursuttaket har vært et tilbakevendende tema i flere år. Den senere tids kvotenedgang for viktige bestander har ytterligere aktualisert diskusjonen om behovet for innstramminger og en bedre forvaltning av turistfisket. Det er også utfordringer knyttet til smugling av fisk og fiskevarer ut av landet.

En brett sammensatt arbeidsgruppe med representanter fra ulike fagmiljø i Fiskeridirektoratet leverte i september 2024 en omfattende rapport med forslag til tiltak. Forslagene legger opp til endringer blant annet i reglene om utførselskvote, virksomhetsregistrering, fiskerregistrering, fangstrapportering, innføring av fiskekort og begrensninger på adgangen til innfrysing av fangst.

Rapporten vil danne grunnlaget for en høring, med planlagt iverksettelse av enkelte tiltak allerede for sesongen 2025. Andre tiltak, som for eksempel digitaliseringsprosjekter, vil eventuelt ta lenger tid å få på plass. Hele rapporten og høringen ligger på www.fiskeridir.no.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Fiskerikontroll

Fiskerikontroll er definert som summen av tiltak som sikrer etterlevelse av regelverket. Tiltakene skal bidra til at vi oppnår Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag, som gjenspeiler havressurslovens formål. Tiltakene er nedfelt i våre mål og delmål, som konkretiserer direktoratets arbeid med fiskerikontroll. Vi skal tilstrebe at tiltakene er effektive og troverdige, og at de bidrar til å utvikle fiskerinæringen og -forvaltningen.

Målsettingen for fiskerikontrollen er at høstingen av marine ressurser skal skje i samsvar med nasjonale og internasjonale reguleringer. Korrekt registrering av ressursuttaket skal bidra til like konkurransevilkår og god beslutningsstøtte i forbindelse med fastsettelsen av kvoter. Det er økende dokumentasjonskrav fra andre lands myndigheter, markedene og forbrukerne når det gjelder fiskens vei gjennom verdikjeden.

Fiskeridirektoratet kontrollerer og veileder næringsaktørene, og utsteder reaksjoner ved brudd på regelverket. Vi har omfattende kontrollsamarbeid med andre aktører, både nasjonalt og internasjonalt. Det er en felles oppfatning at det er utfordrende å nå målet om uttak av marine ressurser i samsvar med reguleringene, fordi myndighetene mangler tilgang til sentrale data i verdikjeden. Samlet gjør dette effektivt kontrollarbeid vanskelig og kan gi handlingsrom for lovbrudd.

På bakgrunn av dette bildet, fortsetter direktoratet arbeidet med å endre og forbedre fiskerikontrollen, operasjonalisert i [Handlingsplan for utvikling av fremtidens fiskerikontroll](#).

Handlingsplanen har tre hovedsatsingsområder:

- 1) digitalisering og dokumentasjon
- 2) mer effektiv fiskerikontroll
- 3) effektivt reaksjonsapparat ved regelbrudd

Fiskerinæringen er en viktig samarbeidspartner for at vi skal oppnå en vellykket implementering av handlingsplanen, for å avdekke behov og kunne forebygge. Direktoratet har i 2024 blant annet satt i gang et [prosjekt for å kartlegge fiskerinæringen](#). Målet er å få bedre innsikt i de utfordringene fiskerinæringen står ovenfor når det gjelder å følge regelverket i praksis.

Risikostyrt fiskerikontroll og tilstedeværelse

Våre tiltak skal være risikobaserte, slik at tiltakene settes inn der de har størst effekt. Å håndtere risiko innebærer å velge ett eller flere tiltak som effektivt bidrar til å redusere risikoen for manglende etterlevelse av regelverket. Ved valg av tiltak, skal den strategien som gir best effekt velges. Forebygging skal være den foretrukne strategien.

Følgende overordnede risikoområder har vært prioritert i 2024:

- brudd på deltakerlovens bestemmelser
- brudd på ilandføringsplikten
- brudd på korrekt registrering av ressursuttaket
- høsting av fisk under minstemål og uønsket bifangst

Målene er brutt ned i 16 tilhørende risikoområder (temaer) med ulik risikoscore og prioriteringsgrad.

Risikoområdene og oppfølgingen av dem gjenspeiles i gjennomførte kontroller. Herunder fullkontroller, dokumentkontroller, mottakskontroller og redskapskontroller i fritidsfiske. I SAGA fremgår det at samtlige av de 16 prioriterte temaene for 2024 har inngått, direkte eller indirekte, i begrunnelsene for gjennomføringen av kontroller. De fem som oftest er vektlagt er:

- fartøy som benytter ulovlig redskap
- fangst landes uten at seddel blir ført i henhold til landingsforskriften
- brudd på ERS-forskriften
- fangsten holdes ikke adskilt, eller merkes, i henhold til landingsforskriften
- vekter som benyttes ved landing av fisk er ikke i samsvar med gjeldende regelverk

Foreløpige funn fra kontrollene i 2024 viser at risiko-områdenes relevans står seg. Når vi ser på de fem punktene over, stemmer disse godt overens med faktisk identifiserte hjemmelsbrudd ute på kontrollene. I tillegg kommer relevante funn relatert til øvrige prioriterte risikoområder, som for eksempel høsting i ulovlige områder.

Fiskeridirektoratet prøvde i 2024 ut ny metodikk for kontroller, ved bruk av samtaler som metode. Slik henter vi kunnskap om næringens rutiner for å følge nasjonale reguleringer på kjerneområdene for ressursregistrering. I sammenheng med dette ser vi også på hvilken effekt kontrollene har, og hvordan kontrollressurser kan benyttes mer effektivt. Dette følger vi opp videre i 2025.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

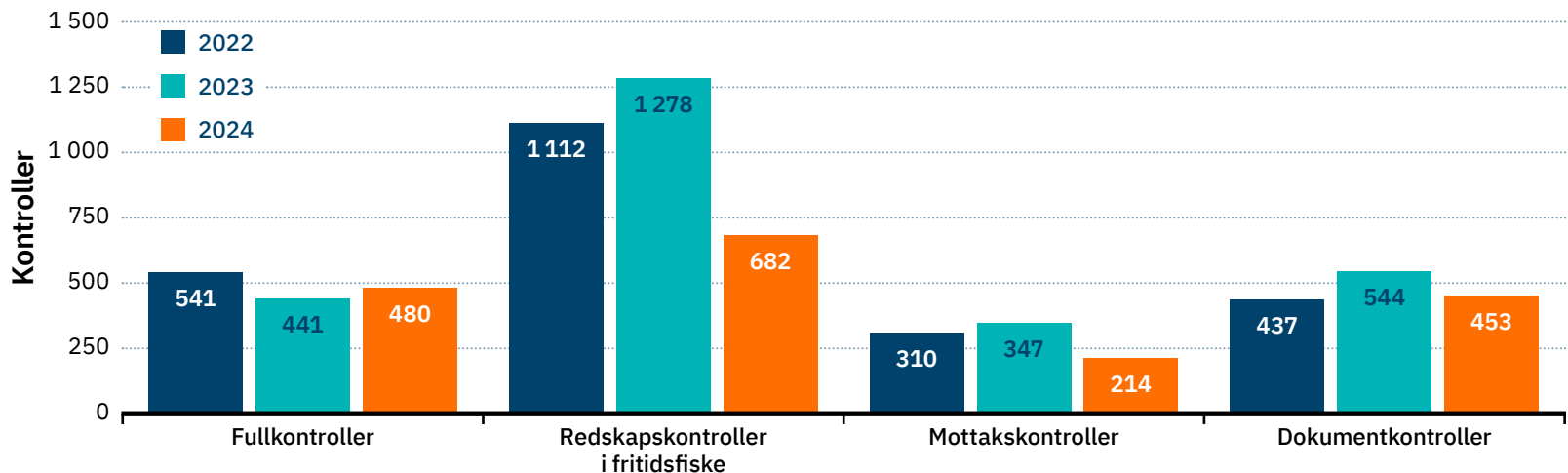
Årsregnskap

Vedlegg

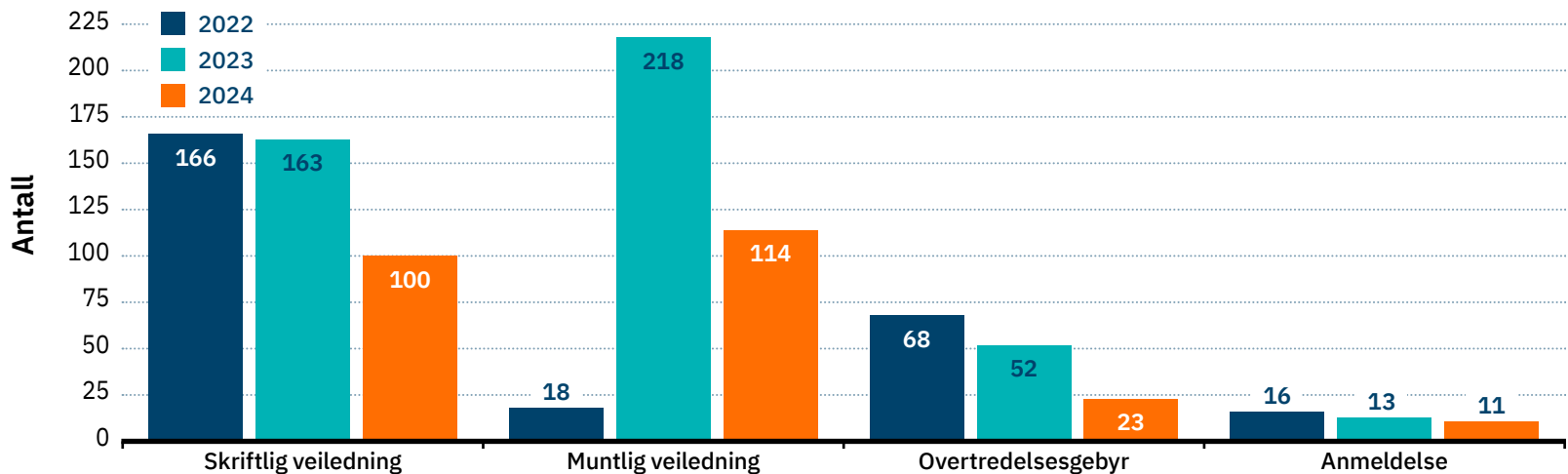
Kontrolltall

I 2024 har Fiskeridirektoratet gjennomført 1 829 kontroller av fartøy, mottaksanlegg og utøvelsen av fiske (figur 33). Statistikken tar utgangspunkt i startdato for en kontroll i tidsrommet 01.01.22–31.12.24.

Det kan være etterslep i registreringen av data etter en kontroll, blant annet fordi enkelte saker krever omfattende saksbehandling. Data er hentet fra inspeksjonsdatabasen og kontroll- og tilsynssystemet SAGA, og omfatter kontroller både på sjø og land.

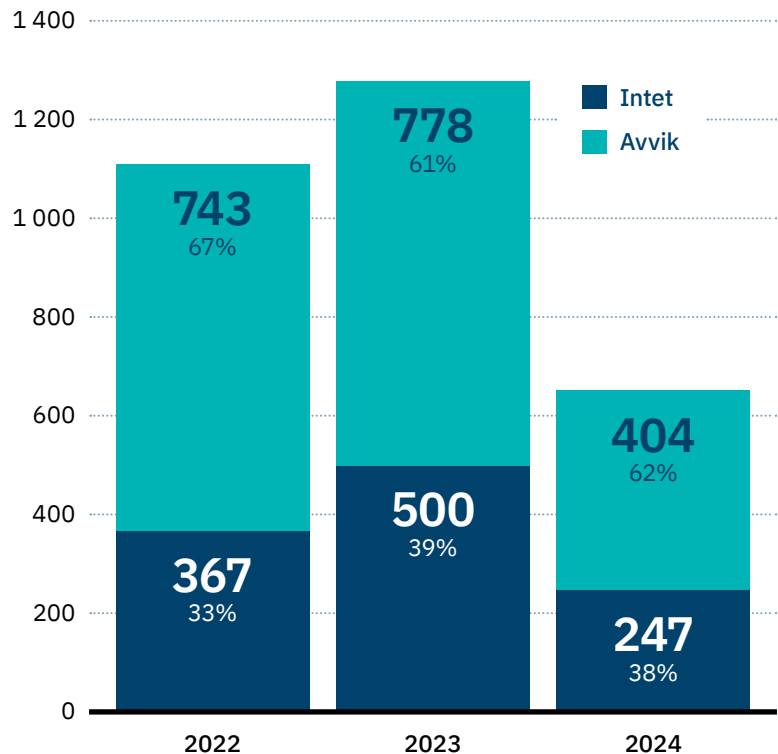

Figur 33: Alle kontroller 2022–2024.

Figur 35: Reaksjonstype for fullkontroller, mottakskontroller og dokumentkontroller i 2022–2024.*

*) Dataene er hentet fra SAGA. Tallene for 2024 er ikke endelige.

Figur 34: Funn av avvik ved redskapskontroller innen fritidsfiske.*

*) De fleste avvikene gjelder anmeldelser av teiner som bryter forskrift om utøvelse av fiske i sjøen, for eksempel feil fluktåpning, manglende råtnetråd, redskapet er ikke røktet eller mangelfull merking.

Basert på kontrollene har vi gitt muntlig veiledning, skriftlig veiledning, overtredelsesgebyr eller anmeldt forholdet, som vist i figur 35. Tallene i figuren tar utgangspunkt i tidspunktet for kontrollen, ikke tidspunktet for reaksjonen, og på grunn av saksbehandlingstiden er derfor tallene for 2024 ikke fullstendige. Alle aktuelle reaksjonsformer er ikke representert i statistikken, og for noen reaksjonsformer viser ikke tallene det komplette bildet på reaksjonsarbeidet, da Fiskeridirektoratet, i tillegg til egne kontroller, også vurderer reaksjoner i saker fra Kystvakten og salgslagene. For utfyllende beskrivelse av reaksjonsarbeidet i 2024, se side 65.

Kontroll på sjøen

Fiskeridirektoratets sjøtjeneste opererer langs hele norskekysten. Tilstedeværelsen baseres på prioriteringer fastsatt i den nasjonale strategiske risikovurderingen, operative risikovurderinger, rådgivning fra HI og tidligere erfaring. Aktiviteten til sjøtjenesten følger hovedsesongene i de kystnære fiskeriene. I vintersesongen følges torskefisket, mens i perioden fra mai til oktober har sjøtjenesten større aktivitet i Sør- og Vest-Norge. Sjøtjenesten samarbeider med Kystvakten i flere av fiskeriene.

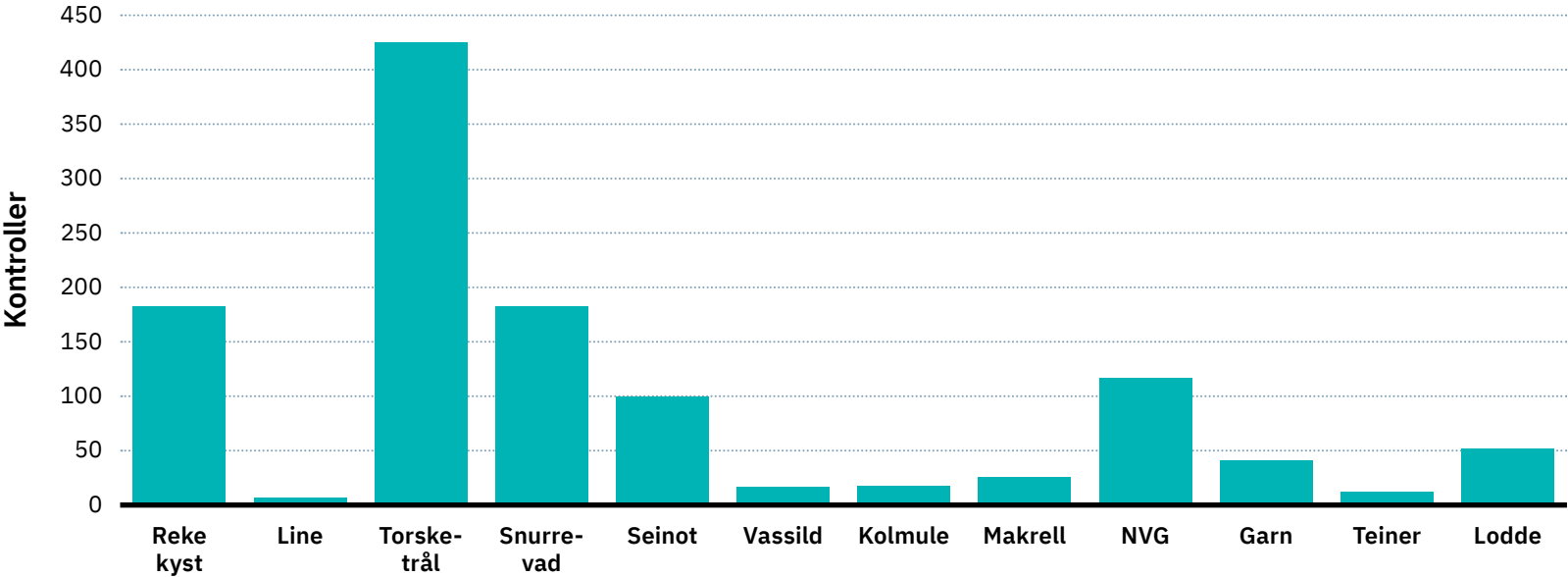
En viktig oppgave for Fiskeridirektoratet er å sikre at aktørene følger reglene om ilandføringsplikt og vern av fisk under minstemål. Derfor stenger vi fiskefelt hvor innblanding av fisk under minstemål og uønsket bifangst er for høy. Målet er å redusere risikoen for utkast av fisk. Dette er også en prioritert oppgave for Kystvakten.

Sjøtjenesten er Fiskeridirektoratets viktigste verktøy på sjøen. Vi er til stede på fiskefeltene, enten ved at vi plasserer inspektører om bord på kommersielle og innleide fiskefartøy, eller ved at vi bruker våre egne kontrollfartøy som plattform ved prøvetaking, slik at vi får grunnlag for å stenge og åpne fiskefelt. Siden 2022 har sjøtjenesten i mindre grad benyttet innleide fiskefartøy. Den geografiske fordelingen ute i havet har derfor vært noe mer begrenset enn tidligere år. Slik var det også i 2024.

Sjøtjenesten gjennomførte 44 tokt med inspektør om bord på ordinære fiskefartøy. Vi har i alt gjennomført 1 181 fangstkontroller i 2024, en vekst på litt over 23 prosent. Det er særlig innenfor rekefisket, fisket med torske-trål og sildefisket at det er mange kontroller (tabell 8).

Tabell 8: Antall fangstkontroller gjennomført av sjøtjenesten i 2024.

Fiskere/redskap	Reke kyst	Line	Torske-trål	Snurre-vad	Seinot	Vassild	Kolmule	Makrell	NVG	Garn	Teiner	Lodde
Antall	183	7	425	183	100	17	18	26	117	41	12	52

Figur 36: Antall fangstkontroller gjennomført av sjøtjenesten i 2024.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

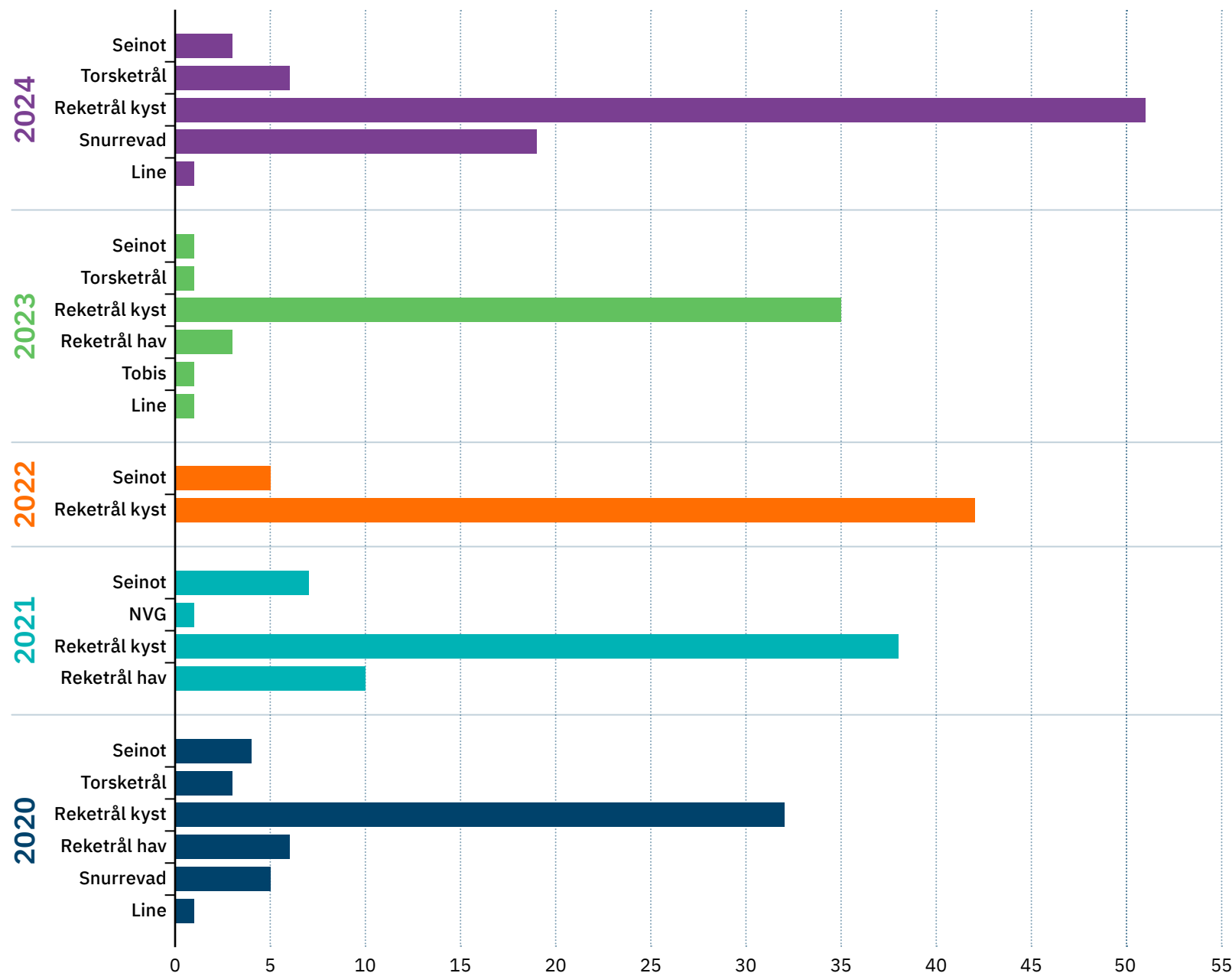
Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

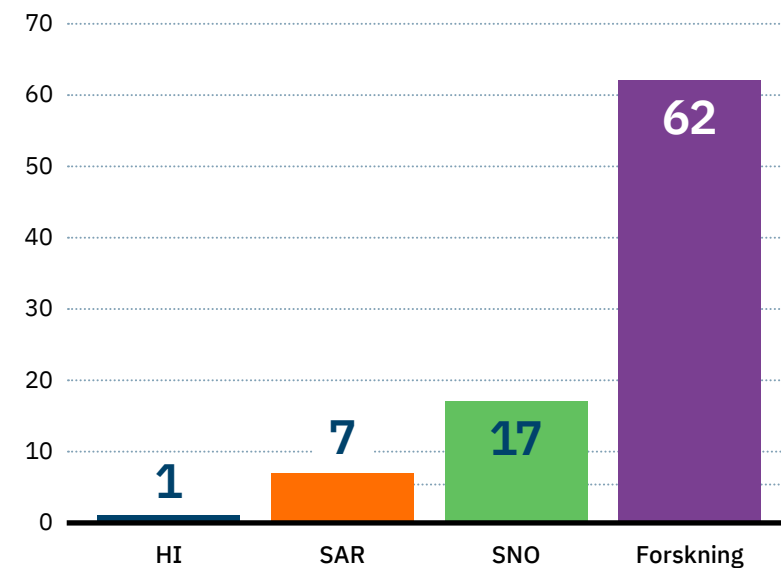
Årsregnskap

Vedlegg

Figur 37: Stenging og åpning av fiskefelt, 2020–2024.

I 2024 har vi gjennomført 80 stenginger og åpninger av fiskefelt, noe som er en økning på 44 prosent fra i fjor. Bakgrunnen for dette er særlig økt mengde torsk, hyse og sei under minstemål i fisket med torskekrål og snurrevad. Ut fra våre analyser og tilbakemeldinger fra HI var dette forventet. Vi valgte derfor å fokusere på vinterfisket med snurrevad langs kysten av Finnmark og torskekrållaktiviteten rundt Bjørnøya og i Vest-Finnmark. Det er også vekst i stenginger for rekekrål langs kysten.

Figur 38: Antall eksterne oppdrag gjennomført av sjøtjenesten i 2024.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Norsk FMC

Fiskeridirektoratet har døgnåpen forvaltning gjennom Fisheries Monitoring Centre (norsk FMC). Senteret fokuserer spesielt på veiledning og kontakt med den norske fiskeflåten, for at fiskerne skal kunne oppfylle sine rapporteringsforpliktelser til nasjonale og internasjonale myndigheter. Kontakten bidrar også til å forbedre datakvaliteten inn til direktoratet, slik at vi kan utnytte potensialet i datamengden optimalt. FMC veileder næringen i regelverket. Etter slik veiledning, blir informasjonen tilgjengelig for tilsyns- og kontrolldivisjonen, som bruker den til å profesjonalisere det operative kontrollarbeidet ved å forbedre risikostyringen.

FMC håndterte 35 000 henvendelser fra fiskere og publikum i 2024. Vi må modernisere dialogen med næringen for å opprettholde servicen som ytes og oppfølgingen av rapporteringskravene. Derfor skal direktoratet videreutvikle FMC-applikasjonen i 2025.

FMC er kontaktpunkt ved varsling om større akutte hendelser innenfor akvakultur, forurensning og sjøpattedyr, og varsler videre i direktoratet etter et etablert planverk. FMC er vårt kontaktpunkt i forbindelse med den sivil-militære beredskapen.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Reaksjoner

Det er i 2024 ilagt en rekke reaksjoner som følge av brudd på regelverket. De fleste av reaksjonene er med bakgrunn i kontroller gjennomført av Fiskeridirektoratet, men direktoratet mottar også saker fra Kystvakten og salgslagene.

Administrativ inndragning av fangst

Fiskeridirektoratet har i 2024 fattet 79 vedtak om inndragning av fangst, som er høstet eller levert i strid med fiskeriregelverket.

- 17 saker gjelder brudd på deltakerloven/deltakerforskriften og 7 av disse gjelder fiske etter kongekrabbe i kvotebelagt område uten tillatelse
- 2 saker gjelder fiske i britisk sone uten nødvendig tillatelse
- 3 saker gjelder brudd på ungdomsfiskeordningen
- 2 saker gjelder brudd på landingsforskriften og kjøring av fangst uten dispensasjon
- 13 saker gjelder brudd på høstingsforskriften/lokale reguleringer, herunder ulovlig fiske innenfor fjordlinjen, ulovlig fiske i linefelt, fiske i fredningstid og ulovlig utkast
- 42 av sakene er mottatt fra Norges Sildesalgslag og gjelder brudd på forbudet mot oppmaling av torsk, sei og hyse

Totalt er det fattet vedtak om inndragning av fangstverdi tilsvarende 18,3 millioner kroner, hvor de to sakene om fiske i britisk sone og saken om fiske innenfor fjordlinjen skiller seg ut med høy fangstverdi. To av sakene er påklaget, og disse utgjør til sammen en fangstverdi på 4,6 millioner kroner. Antall saker om inndragning i 2024 er høyt sammenlignet med perioden 2019–2023, da antall saker lå på mellom 31 og 43 per år.

Inndragning av fangst er en effektiv reaksjonsform som ikke krever skyld.

Overtredelsesgebyr

Direktoratet fattet i 2024 vedtak om overtredelsesgebyr i 53 saker.

- 13 saker gjelder brudd på rapporteringskravene (ERS-forskriften og forskrift om kystfiskeappen)
- 15 saker gjelder feilrapportering av fangst, og da hovedsakelig underrapportering
- 16 saker gjelder brudd på landingsforskriften
- 3 saker gjelder teinefiske etter kreps og hummer
- Det er også fattet vedtak om overtredelsesgebyr i 4 saker som gjelder brudd på deltakerloven, som bare unntaksvis har blitt gjort tidligere. Dette er i tråd med revidert håndhevelsesveileder og vi kan forvente at flere saker på deltakerområdet vil resultere i overtredelsesgebyr fremover.

Vi har for første gang benyttet oss av muligheten til å kreve inn overtredelsesgebyr ved motregning i fangstoppgjør via salgslagene, noe deltakerloven § 28 åpner for.

Anmeldelser

Fiskeridirektoratet har anmeldt 18 saker til politiet i 2024. Mange av sakene er grove brudd, eller brudd på bestemmelser som anses som særlig alvorlige, og hvor anmeldelse er i tråd med håndhevelsesveilederen og direktoratets praksis. Blant sakene anmeldt i 2024 er omsetning utenom salgslag, brudd på kjøperforskriften, fiske uten ervervstillatelse, neddreping/brudd på ilandføringsplikten, feilrapportering/fangst ut over kvote, ulovlig hummerfiske og brudd på røktingsplikten. I noen av sakene, som gjelder underrapportering av fangst, er det imidlertid beløpsgrensen for overtredelsesgebyr på

100 000 kroner som er hovedårsaken til at saken anmeldes heller enn å forfølges med overtredelsesgebyr. Det er nødvendig å heve grensen for overtredelsesgebyr etter havressursloven og deltakerloven.

Avkortning av kvote

Fiskeridirektoratet har fattet vedtak om avkortning av kvote i én sak i 2024 som gjelder neddreping av lodde.

Tvangsmulkt

Tvangsmulkt er brukt med god effekt i én sak om manglende losleder, og i én sak om manglende røkting av teiner hvor pålegg ble oppfylt etter varsel om tvangsmulkt.

Skriftlig veiledning

Det er gitt skriftlig veiledning i 100 saker som følge av kontroller gjennomført i 2024, og i 162 saker som gjelder kontroller gjennomført i 2023. Tallene for 2024 er ikke endelige. Skriftlig veiledning gis i saker der vi konstaterer brudd på regelverket, men det ikke er utvist skyld, eller vi vurderer at overtredelsesgebyr eller anmeldelse, i det konkrete tilfellet, ikke er den mest hensiktsmessige avgjørelsen.

Muntlig veiledning

Det er gitt muntlig veiledning i 114 saker som følge av kontroller gjennomført i 2024, og i 218 saker som gjelder kontroller gjennomført i 2023. Tallene for 2024 er ikke endelige.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Kontrollsamarbeid

Samarbeid med andre etater og aktører i fiskerinæringen bidrar til å forbedre Fiskeridirektoratets måloppnåelse og å effektivisere ressursbruken. Direktoratet bidrar på samme måte til at øvrige etater står sterkere for å løse egne samfunnsoppdrag. Formalisert samarbeid er et virkemiddel for å løse sammensatte utfordringer på tvers.

På veien mot å nå overordnede mål og delmål, er nasjonalt og internasjonalt kontrollsamarbeid avgjørende. Både etterlevelse av regelverket, utvikling av kontrolltiltak og kriminalitetsforebygging står sentralt. Ingen etater kan oppnå disse målene alene, og vi deltar derfor i samarbeid med andre offentlige etater og sjømatnæringen.

Nasjonalt

Fiskeridirektoratet samarbeider med fiskesalgs-lagene og Kystvakten på operativt og strategisk nivå. Fiskeridirektoratet og Kystvakten inngikk i januar 2024 en samarbeidsavtale. Avtalen formaliserer et langt og godt samarbeid, som har vart siden Kystvakten ble etablert i 1977. Kystvaktens rolle som rådgiver i regelverksutvikling er viktig, og samarbeidet bygger på fire pilarer: forskning, regulering, kontroll og håndhevelse. I 2024 gjennomførte Fiskeridirektoratet 111 kontroller der Kystvakten deltok, og 38 samarbeidkontroller med fiskesalgslagene.

Fiskeridirektoratet har et samarbeid med Skatteetaten og Tolletaten, kalt FST-samarbeidet.

Vi deltar også i Partsamarbeidet, som er et offentlig-privat samarbeid. Der deltar Fiskeridirektoratet, Tolletaten, Skatteetaten, Sjøfartsdirektoratet, Arbeidstilsynet, Mattilsynet, LO, Norsk Sjømannsforbund, Norges Fiskarlag, Sjømatbedriftene, Sjømat Norge, Norges Kystfiskerlag og Norsk villfisk. Samarbeidet skal sikre at regelverket blir fulgt, og skape ryddige og like konkurransevilkår for næringen.

I 2024 opprettet Fiskeridirektoratet en samarbeidsavtale med Økokrim. Avtalen danner grunnlag for arbeid i 2025 der vi fokuserer på kriminalitetsforebyggende tiltak innenfor fiskeri- og akvakulturnæringen. Et slikt samarbeid gir oss nye muligheter, i tillegg til at tiltakene som foreslås vil ha et bredt nedslagsfelt i næringene. Våre medarbeidere har deltatt i politietterforskning av organisert fiskerikriminalitet.

Direktoratet har deltatt på samarbeidskontroller med A-krimsentret rettet mot turistfiskebedrifter, og bistår med fiskerifaglig kompetanse og samarbeid til A-krimsentrene på forespørsel. Videre har vi gjennomført en samarbeidskontroll med Tolletaten i regi av FST-samarbeidet, der det foreløpige resultatet viser at næringen på landsiden tilrettelegger for kriminalitet, ved at fartøy som ikke er kvalifisert for kongekrabbekvote, kvalifiseres.

Internasjonalt

I 2024 har Fiskeridirektoratet samarbeidet med en rekke land, i ulike foraer og arbeidsgrupper. Kystvakten er en viktig samarbeidspart og deltar i flere av arbeidsgruppene sammen med Fiskeridirektoratet. Nedenfor oppsummeres flere sentrale gjennomførte og pågående tiltak. Innenfor hvert av dem beskrives også nærmere konkrete resultater som støtter opp under gevinster og opplevde effekter.

Fiskeridirektoratet har bidratt med å videreutvikle MCS (Monitoring, Control and Surveillance) i et internasjonalt og regionalt perspektiv. Gjennom deltakelsen i FAO arbeides det med å utvikle flere instrumenter, inkludert den globale havnestatskontrollen (PSMA), Global Information Exchange System (GIES), Global Record of Vessels, Refrigerated Transport Vessels and Supply Vessels, og FAOs frivillige retningslinjer for omlasting på havet.

Norge leder en arbeidsgruppe som skal legge frem et forslag til å implementere FAOs frivillige retningslinjer for omlasting på havet i NEAFCs regelverk.

Vi bidrar til å utvikle fiskerikontrollen og sikre etterlevelse av regelverket i de regionale organisasjonene for fiskeriforvaltning (RFMOer). Spesielt opp mot NEAFC og NAFO, herunder arbeidsgruppene for kontroll, henholdsvis PECMAC og STACTIC.

I 2024 har vi fortsatt arbeidet med den frittstående pelagiske kontrollavtalen og oppfølging av avtalte tiltak frem mot ikrafttredelsen i 2026 sammen med partene (EU, Storbritannia, Island, Grønland, Færøyene og Norge). En arbeidsgruppe med samme parter, har levert en rapport i 2024 om nye, potensielle, harmoniserte tiltak inn mot revisjon av kontrollavtalen. Det jobbes med mandat for å videreføre arbeidsgruppen, med blant annet den hensikt å finne beste praksis for MCS-tiltak til sjøs og på land.

Vi har fortsatt arbeidet i kontrollarbeidsgruppen for Nordsjøen (EU, Storbritannia, Norge). Arbeidsgruppen har i 2024 levert en rapport om anbefalinger av beste praksis innenfor ulike kontrollrelaterte emner for kyststatene i Nordsjøen. Det jobbes med mandat for å videreføre arbeidsgruppens samarbeid.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Vi har jobbet med oppfølgingen av den bilaterale kontrollavtalen med Storbritannia og gjennomføringen av nytt møte i «Compliance Forum». Forumet gir anledning for partene til å løse felles utfordringer på et teknisk nivå, hvor kontroll er hovedfokus.

Vi har aktivt deltatt i det internasjonale nettverket IMCS Network (International Monitoring Control and Surveillance Network) over flere år, der Fiskeridirektoratet er en del av styringskomiteen. Dette er et globalt møtested for fiskerimyndigheter, som utveksler erfaring og kompetanse om fiskerikontroll.

Vi har deltatt i bilaterale kontrollsamarbeidsmøter med danske myndigheter.

I forbindelse med Blue Justice og analyseenheten i Vardøs rolle som Blue Justice International Tracking Center, har Fiskeridirektoratet og Kystverkets felles analyseenhet levert tetthetsplott, samt oversikt over fartøyaktivitet i de økonomiske sonene til en rekke land. I løpet av 2024 har enheten deltatt i utviklingen av en sporingsplattform, som skal bidra til at landene selv kan spore aktivitet i egne økonomiske soner, og dermed kun bestille analyse-rapporter i de tilfellene hvor det avdekkes avvik.

I løpet av høsten 2024 har sporingsplattformen blitt videreutviklet, og enheten i Vardø utvikler et opplærings-program som skal avholdes neste år. Det er også under planlegging en operasjon hvor man ved bruk av andre kilder (satellittbilder o.l.) skal avdekke mulig ulovlig fiskeri-aktivitet i et lands økonomiske sone. Dette er planlagt som en felles aksjon med andre land.

Digitalisering og utvikling av fiskerikontrollen

Det har i 2024 vært fremdrift innenfor satsingsområdet digitalisering og dokumentasjon, samtidig som vi registrerer at det tar tid å utrede, gjennomføre høringer og vedta nødvendig justert regelverk.

Tiltakene strekker seg fra konkret teknologiutvikling og innovasjonsarbeid, til nettverksbygging og erfaringsdeling om muligheter, utfordringer, metoder og verktøy. Arbeidet gir Fiskeridirektoratet økt kunnskap, samtidig som vi er med på å bidra til utvikling hos våre samarbeidspartnere.

Nedenfor oppsummeres flere sentrale, gjennomførte og pågående tiltak. Innenfor hver av dem beskrives også nærmere konkrete resultater som støtter opp under gevinster og opplevde effekter.

Fangst ID- programmet

Et mål for programmet er å stimulere til utvikling og implementering av nye teknologiske løsninger, for å identifisere og dokumentere fangst om bord på fiske-fartøy så tett opp mot fangstoperasjonene som mulig. Dette for å sikre korrekt registrering av ressursuttaket, og legge til rette for transparens og videre sporbarhet gjennom verdikjeden.

I 2024 har direktoratet ledet et arbeid for å kartlegge relevant teknologi i europeisk fiskerinæring, samt bidratt til at flere aktuelle prototyper har blitt testet ut. I et pågående prosjekt, som er delfinansiert av Norges Forskningsråd, har tre prototyper for automatisert registrering av fangst blitt utviklet og plassert ut på norske fartøy. Prototypene er tilpasset ulike segmenter av hvitfiskflåten, og vil i første halvdel av 2025 bli testet ut under feltforhold, for å dokumentere systemenes nøyaktighet.

Gjennom Fangst-ID programmet er direktoratet bidrags- yter i flere internasjonale prosjekter, som er finansiert av EUs rammeprogram for forskning og innovasjon (Horisont Europa). I prosjektene jobbes det med å utvikle og teste nye teknologiske løsninger for å styrke ressurskontrollen, kartlegge bruk av ny teknologi i næringen og promotere hovedforslagene fra NOU 2019:21 for å forankre målsettingene internasjonalt og skape allianser. Vi har også de to siste årene ledet to av fire arbeidsgrupper i et prosjekt finansiert av Nordisk Ministerråd. Å utveksle erfaringer knyttet til blant annet bruk av ny teknologi, har vært sentralt, i tillegg til å promotere arbeidet i FangstID-programmet.

Rapporteringskravene og posisjonsrapportering

Utgangspunktet for innføringen av rapportering på havet for den minste flåten, er at kontrollmyndighetene ikke har effektive verktøy for å begrense eller avdekke feil- rapportering av fangst ved utøvelsen av fisket eller ved landing. I tillegg er det i dag mange flere aktører enn tidligere som er interessert i å bruke havet, noe som utfordrer utøvelsen av fiskeriene.

Kontrollmyndighetene har begrensede ressurser, og det er ofte lange avstander mellom de ulike fiskemottakene. Vi må derfor ha inspektører både til havs og på land, som har de beste forutsetninger for å kontrollere. Uten effektiv fangst-, aktivitets- og posisjonsrapportering har vi et åpent mulighetsrom for dem som ønsker å unndra seg kontroll. Med krav om slik rapportering, kan kontrollene i større grad gjøres risikobaserte og mer målrettede.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

I 2024 er alle fartøy over ti meter pålagt sporing og en form for rapportering. For fartøy mellom åtte og ti meter blir dette gjeldende fra 01.01.26. Rapporteringen vil øke vårt kunnskapsgrunnlag. Fiskeridirektoratet har jobbet med å tilrettelegge ny infrastruktur for å motta disse dataene, og det jobbes med løsninger som vil styrke norsk FMC sin kapasitet til å følge opp økningen i rapporterende fartøy.

Automatiske vekter og veiesystem

Med bakgrunn i anbefalinger fra NOU 2019:21 Fremtidens fiskerikontroll, ble innføringen av automatiske vekter og veiesystemer lagt inn som et viktig tiltak i handlingsplanen for fremtidens fiskerikontroll.

Fiskeridirektoratet har med utgangspunkt i dette, sammen med Justervesenet, levert forslag til nytt regelverk om krav til bruk av automatiske vekter og veiesystemer på norske fiskemottak. I 2024 har direktoratet fortsatt arbeidet med å følge opp og beskrive forslagene til nytt regelverk, blant annet ved å gjennomføre en ny kostnadsvurdering. Vi har deltatt på ulike møter og samlinger for å presentere foreslåtte krav, og gitt status for pågående arbeid med avklaringer og implementering av kravene. I tillegg har vi deltatt som observatør i alle de tre FHF-prosjektene, som arbeider med å utvikle automatiske veiesystemer som skal tilfredsstille kravene som er foreslått innført.

Effektiv fiskerikontroll

Det er, og har vært, et mål at en rekke av innsatsområdene og resultatmålene identifisert under dette hovedinnsatsområdet vil ivaretas og styrkes gjennom å ta ut effektene av ny organisasjonsmodell i direktoratet. Analyse, risiko-styring og kompetanseutvikling er sentrale elementer i arbeidet for en effektiv fiskerikontroll.

Fiskeridirektoratet har i 2024 laget en utredning om risikostyring, som danner grunnlaget for etableringen av en styringsmodell som skal dekke vår tilsyns- og kontrollaktivitet i 2025. Vi har også etablert et operativt samordningsforum for fiskerikontrollen, for å kontinuerlig rette tiltak mot de mest aktuelle risikoområdene og evaluere resultatene av disse. Vi har utviklet vårt risiko-verktøy for å forenkle og forbedre utvalget av objekter. I dette arbeidet har vi begynt å bygge inn risikoindikatorer i verktøyet, for at risikovurderingene kan dekke store deler av fiskeflåten.

Prosjektet med å digitalisere grunnkurs i fiskerikontroll (inspektørkurset) på DFØ Virksomhetsplattformen vil fortsette i 2025. Digitalisert fiskerikontrollmateriale blir delt med andre samarbeidende etater.

Etter organisasjonsendringen i 2022, har Fiskeridirektoratet i 2024 iverksatt tiltak for å justere organiseringen av den operative fiskerikontrollen på land. Seksjon fiskerikontroll og veiledning er besluttet inndelt i tre geografiske grupper, for å kunne organisere arbeidet mer effektivt. I desember 2024 ble det forhandlet frem en ny avtale om arbeidstid i felt. Avtalen sikrer at direktoratet kan gjennomføre sine kontroller på steder og tidspunkt hvor effekten forventes å være best.

Effektivt reaksjonsapparat

I januar 2024 ble revidert håndhevelsesveileder vedtatt og tatt i bruk av Kystvakten og Fiskeridirektoratet. Det er også etablert rutiner for årlig revisjon av veilederen. En felles veileder skal bidra til likebehandling og lik praksis over tid.

Direktoratet har i 2024 bidratt med innspill til NFD i arbeidet med å etablere hjemmel i havressursloven for at direktoratet kan beslaglegge og destruere umerket redskap. Når slik hjemmel er etablert, og den nye beslagshjemmelen blir gjeldende, vil det på sikt frigjøre kapasitet hos politiet til å følge opp mer alvorlige saker på fiskeriområdet.

På bestilling fra NFD har vi utredet og foreslått en liste over bestemmelser som skal unntas fra administrativ inndragning etter havressursloven § 54. Direktoratet vil i 2025 forestå offentlig høring av unntakslisten som skal tas inn som ny bestemmelse i forskrift om inndragning av fangst.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Statistikk og data

Offisiell statistikk

Fiskeridirektoratet er en av de største produsentene av offisiell statistikk i Norge. I den forbindelse er vi representert i Utvalget for offisiell statistikk, som ledes av SSB. Det er det nasjonale statistikkprogrammet som setter rammene for hvilke områder direktoratet skal produsere statistikk om. Gjeldende statistikkprogram omfatter perioden 2024–2027. Fiskeridirektoratet har ansvar for produksjon og publisering av norsk offisiell statistikk innen fiskeri og akvakultur.

Skriftlig dokumentasjon av retningslinjer for Fiskeridirektoratets offisielle statistikk er tilgjengeliggjort på www.fiskeridir.no.

Vi blir med jevne mellomrom evaluert av SSB og Eurostat når det gjelder vår produksjon og formidling av offisiell statistikk. Vi får tilbakemeldinger om at vi arbeider godt med den offisielle statistikken og må fortsette det gode arbeidet. Vi må bli flinkere til å kommunisere ut mot brukerne hva vi ønsker å forbedre oss på og gjøre mer dokumentasjon om metoder og liknende tilgjengelig for brukerne.

Vi har betydelige rapporteringsforpliktelser til nasjonale og internasjonale organisasjoner, blant annet til SSB, Eurostat, FAO, OECD og regionale fiskeriorganisasjoner som ICCAT, NAFO og NEAFC. I løpet av et år sender vi rundt 100 slike rapporter. Våre nettsider er hovedkanalen for formidling av data og statistikk. Dette bidrar til økt kunnskap om næringene blant publikum, journalister, forskere og beslutningstakere.

Fiskeridirektoratet deltar også på internasjonale møter i kraft av vår rolle som statistikkprodusent. I OECD deltar vi på møte i fiskerikomiteén sammen med NFD, mens vi i Eurostat representerer Norge i arbeidsgruppen for fiskeri- og akvakulturstatistikk. Norge er også leder for det nordiske statistikksam arbeidet for perioden 2023–2026. Det er da Fiskeridirektoratet som har ansvaret for samarbeidet innenfor fiskeri- og akvakulturstatistikk. I 2024 har vi arrangert et fysisk møte i Bergen, foruten digitale møter i forkant av møter i Eurostat.

Åpne data

Direktoratet formidler åpne mikrodata og følgende data er tilgjengelige:

- Akvakulturregisteret
- fartøyregisterdata
- fangstdata (seddel) koblet med fartøydata
- elektronisk fangstrapportering (ERS)
- posisjonsrapportering (VMS)
- fiskere, fartøy og fiskeritillatelser
- turistfiskedata

Åpne data kan fritt lastes ned fra www.fiskeridir.no. Vi gjør også åpne data tilgjengelig gjennom kartløsningen Yggdrasil.

Å øke dataenes tilgjengelighet gjør det mulig for allmennheten å lage egne løsninger basert på data som forvaltningen har samlet inn, samtidig som det gir mulighet til å følge med på det forvaltningen gjør. Det er også stor interesse fra journalister, som ønsker hjelp til å sammenstille data for å kunne skrive gode og kritiske artikler om norsk sjømatnæring og -forvaltning. Vi har i 2024 gjort endringer på nettsidene, blant annet med bedre søk, filtrering og landingssider, slik at publikum skal bli mer selvhjulpne og finne lettere frem. Brukertester viser mer fornøyde brukere. Arbeidet fortsetter i 2025.

Data til forskning

Fiskeridirektoratet har generelt mange forespørsler om data til forskning, i underkant av 40 i 2024. Vi har etablert egne rutiner, og data gjøres tilgjengelig for forskning i henhold til skriftlige avtaler. Mange av disse henvendelsene krever betydelig tilrettelegging fra vår side.

Det er flere ulike forskningsmiljø som tar i bruk dataene som direktoratet samler inn. Tradisjonelt har det vært rene akvakultur- og fiskerimiljø, mens det nå også er forskere innenfor miljø- og økosystemforskning som etterspør data.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Direktoratet forvalter fiskeri, akvakultur, fritidsfiske og turistfiske, og har en tydelig stemme i avgjørelser om bruken av marine areal. Vi arbeider kontinuerlig og målrettet for å være effektive og drive likebehandling. Et av satsingsområdene i virksomhetsstrategien er at vi skal være brukervennlige. Det innebærer blant annet at:

- vi forstår og involverer brukerne
- vi sikrer likebehandling
- vi bruker klart språk
- brukerperspektivet er med i utviklingen av alle digitale løsninger
- vi utvikler gode selvbetjeningsløsninger
- vi deler alle data vi kan dele

En brukerrettet forvaltning krever samarbeid mellom fagdisipliner. I direktoratet har vi utviklet oss til å bli en forvaltning der samarbeid på tvers mellom ulike fagområder er helt nødvendig og naturlig. Uavhengig av kompetanse arbeider vi alle med et felles samfunnsoppdrag, der bidrag fra mange er viktig for å oppnå et best mulig resultat for brukere og samfunn. Sammenhengende tjenester er et viktig begrep i offentlig forvaltning. Det betyr at brukeren skal oppleve for eksempel en hel søknadsprosess som logisk. Da må vi kjenne til hva brukeren gjør og har behov for. Arbeidet blir også lettere og mindre tidkrevende hvis vi har et moderne og digitaliseringsvennlig regelverk.

To eksempler er prosjektene nytt fiskerregister og akvakulturportalen, der kompetanse på blant annet juss, prosjektledelse, personvern, intern- og ekstern-kommunikasjon, brukertesting, informasjonsforvaltning og it-utvikling arbeider sammen. Slike samarbeid skal vi videreutvikle i årene som kommer.

Etter at direktoratet fikk ny funksjonsorganisering høsten 2022, har vi jobbet målrettet med å etablere felles rutiner, og harmonisere praksis for saksbehandling og fiskeri- og havbrukstilsyn, slik at vi i større grad behandler næringene likt. Vi har fortsatt en god vei å gå for å oppnå effektive arbeidsprosesser i alle ledd av direktoratet.

I 2024 har vi inngått en rammeavtale med Opinion, som skal bidra med profesjonelle brukerundersøkelser. Slik skal vi i større grad kunne si noe om innførte tiltak og forbedringsaktiviteter faktisk gjør oss til en mer effektiv og brukerrettet forvaltning. Og vi skal kunne følge utviklingen over tid, for endringsarbeid krever utholdenhet. Den første undersøkelsen som har vært ute, handler om våre aktiviteter knyttet til fritidsfiske og marin forsøpling (se side 59). I 2025 planlegger vi en undersøkelse ut mot fiskerinæringen.

Sammenhengende tjenester er et viktig begrep i offentlig forvaltning. Det betyr at brukeren skal **oppleve** for eksempel en hel søknadsprosess som **logisk**.

Klagesaksenheten

Klagesaksenheten ble opprettet ved omorganiseringen 01.11.22, og overtok med det klagesaksbehandlingen som tidligere lå til fem seksjoner ved Fiskeridirektoratets hovedkontor.

Klagesaksenheten behandler klager på vedtak etter deltakerloven, havressursloven, akvakulturloven, fiskerpensjonsloven og fiskesalgslagsloven, med tilhørende forskrifter. I tillegg behandles klager på prisrådets vedtak (nytt av 2024) etter forskrift til skatteloven, samt saker om utsatt iverksettelse av vedtak og saker om dekning av sakskostnader etter forvaltningsloven. Klagesakene oversendes klagesaksenheten etter vedtak i første instans av Fiskeridirektoratet, prisrådets sekretariat, fylkeskommunene og fiskesalgslagene.

Klagesaksenheten fokuserer særlig på effektiv klagesaksbehandling og at saksbehandlingen for klagesaker har den nødvendige og forventede kvaliteten. I tillegg er det en prioritert oppgave å gjøre klagesaksavgjørelser tilgjengelige, eksternt og internt, ved å publisere avgjørelser på www.fiskeridir.no.

NFDs midlertidige overtakelse av klagesaker

16.09.24 besluttet NFD at samtlige klagesaker oversendt av Fiskeridirektoratet som førsteinstans, midlertidig skal overtas av departementet. Bakgrunnen for beslutningen er Sivilombudets uttalelse 11.09.23. Følgende sto i brevet fra NFD:

«Departementet har på bakgrunn av Sivilombudets uttalelse og etter nærmere vurdering kommet til at Klagesaksenheten i sin nåværende form ikke bør behandle noen former for klager i saker der Fiskeridirektoratet er førsteinstans. Vi vil derfor sette i gang et arbeid med å vurdere organiseringen av klagebehandlingen innenfor Fiskeridirektoratets ansvarsområde.

Mens dette arbeidet pågår vil departementet overta Klagesaksenhetens rolle som klageinstans i alle sakstyper der Fiskeridirektoratet er førsteinstans. Dette gjøres gjeldende fra og med i dag og frem til en ny klageorganisering er på plass.

Vi ber på denne bakgrunn om at Fiskeridirektoratet oversender til departementet for klagebehandling alle klagesaker som pr. i dag ligger til behandling i Klagesaksenheten og der Fiskeridirektoratet er førsteinstans. Vi ber videre om at Fiskeridirektoratet fortløpende oversender alle klagesaker over direktoratets vedtak til departementet for behandling, etter at de er behandlet på ordinær måte av Fiskeridirektoratet som førsteinstans, jf. forvaltningsloven § 33».

I tråd med NFDs beslutning oversendte klagesaksenheten i underkant av 50 klagesaker til departementet for endelig klagebehandling. I tillegg har direktoratets øvrige seksjoner etter 16.09.24 fortløpende oversendt klagesaker direkte til NFD.

Direktoratet har per i dag ansvar for følgende klagesakstyper:

- tildeling av havbrukstillatelser – vedtak fattet av fylkeskommunene
- administrativ inndragning – vedtak fattet av fiskesalgslagene
- klagesaker innkommet Fiskeridirektoratet før omorganiseringen
- klager på prisrådets vedtak

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Behandlede klagesaker 2024
– status restanser 31.12.24

Ved opprettelsen av klagesaksenheten ble den tildelt cirka 120–130 klagesaker fra tidligere seksjoner i Fiskeridirektoratet, i all hovedsak klager på vedtak om administrativ inndragning og overtredelsesgebyr etter havressursloven, og klager på vedtak om tildeling av akvakulturtillatelse etter akvakulturloven.

Klagesaksbehandlingen i 2023 og 2024 har derfor vært et todelt prosjekt: behandle tidligere klagesaker innkommet før omorganiseringen, og fortløpende behandle nye innkomne klagesaker.

Per 31.12.24 er det tolv klagesaker til behandling innkommet før omorganiseringen.

I tillegg er det fattet en rekke vedtak knyttet til krav om erstatning, krav om dekning av sakskostnader og anmodning og utsatt iverksettelse av vedtak (oppsettende virkning).

I tillegg har klagesaksenheten til behandling en rekke søknader og krav knyttet til erstatning, dekning av sakskostnader og anmodning og utsatt iverksettelse av vedtak (oppsettende virkning).

Tabell 9: Oversikt over behandlede klagesaker i 2024.*

Saksfelt/regelverk	Antall klagesaker behandlet
Fartøy- og deltakersaker (deltakerloven mv.)	14
Manntallssaker (fiskerpensjonsloven og manntallsforskrift)	14
Administrativ inndragning og overtredelsesgebyr (havressursloven)	33
Akvakultur – tildeling og tilsyn (akvakulturloven)	10
Diverse dispensasjoner (havressursloven, landingsforskriften og ERS-forskriften)	12

*) Antall klagesaker for klagesaksenheten er vesentlig lavere for 2024 enn for 2023 i og med NFDs overtakelse av klagesaker fra 16.09.24.

Tabell 10: Oversikt over restanser per 31.12.24

Saksfelt/regelverk	Antall klagesaker ubehandlet (restanser)
Administrativ inndragning (havressursloven) – oversendt fra fiskesalgslagene og direktoratets regionkontor før omorganisering	13
Akvakulturtildeling (akvakulturloven) – oversendt av fylkeskommunene	34
Akvakulturtilsyn (akvakulturloven) – oversendt direktoratet før omorganiseringen	1

83

behandlede klagesaker

48

ubehandlede klagesaker

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

4

Styring og kontroll i virksomheten

Overordnet vurdering	74
• Virksomhetsstyring	74
• Virksomhetsstrategien	75
• Internkontroll	76
• Tillitsreformen	76
• Internrevisjon	76
Sikkerhet og beredskap	77
• Øvelse 2024	77
• Informasjonssikkerhet	77
• Personvern (GDPR)	79
Fremtidsrettede og rasjonelle IT-løsninger ..	80
• Organisering og styring av digitaliseringsoppgaver ..	80
• Informasjonsforvaltning	81
Grønn omstilling og bærekraft	82
• Miljøkrav i anskaffelser	82
• Flyreiser	82
• Drivstoff biler og fartøy	83
• Energibruk leide bygg	83
• Utfyllende rapportering av klimagassutslipp	84
• Kildesortering og resirkulering	84
Anskaffelser og samfunnsansvar	85
Styringsindikatorer og timeregistrering	85
Helse, miljø og sikkerhet	85
• Sykefravær	85
Likestilling og mangfold	86
Bemanning og rekruttering	86
• Ansettelse av personer med funksjonsnedsettelse ..	86
• Lærlinger og studenter i praksis	87
• Desentralt arbeid	87
• Kompetanseutvikling	88
Kjøp av konsulenttjenester og fremmede tjenester	90

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Styring og kontroll i virksomheten

Reglementet for økonomistyring i staten setter krav til Fiskeridirektoratets styring og kontroll. Hovedinstruks for styring av direktoratet ble fastsatt av NFD i 2014. I instruksen er det satt krav til den interne styringen. I de årlige tildelingsbrevene fra NFD gis det også føringer for styring og kontroll.

Overordnet vurdering

Virksomhetsstyring

Fiskeridirektoratet har etablert virksomhetsstyring som bidrar til at mål nås, at ressursbruken effektiviseres og at lover og regler overholdes. Vi har mål- og resultatstyring (MRS) som grunnleggende styringsprinsipp. Målene reflekteres i samfunns effekter og brukereffekter. Gjennom virksomhetsplanleggingen utvikler vi produkter og tjenester som bidrar til å oppnå målsettingene.

Fastsettelse av mål, prioritering og planlegging

Fiskeridirektoratets visjon, samfunnsoppdrag, hovedinstruks, statsbudsjettet og de årlige tildelingsbrevene fra NFD setter krav og legger rammene for direktoratets arbeid.

Med utgangspunkt i de overordnede føringene, virksomhetsstrategien, mål for omorganiseringen, den overordnede risikovurderingen og den interne arbeidsfordelingen utarbeides den årlige virksomhetsplanen, budsjetter og handlingsplaner. Direktoratets divisjoner og avdelinger utarbeider årlige årsoppdrag til sine seksjoner.

Illustrasjon 10: Mål, planlegging og prioriteringer.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Oppfølging, læring og rapportering

Ledere følges gjennom året opp på de planer og budsjettmessige rammer som er tildelt. Gjennom rapporteringen på mål og oppdrag, belyses behovet for justeringer og effekter av gjennomførte tiltak. Direktoratet vil i 2025 fokusere mer på effektvurderinger.

Virksomhetsstrategien

Fiskeridirektoratet reviderte høsten 2023 virksomhetsstrategien. Fem strategiske satsingsområder ble valgt:

- Bærekraft
- Kompetanse
- Digitalisering
- Brukervennlig
- Organisasjonsutvikling

Det er utarbeidet mål for satsingsområdene, og gjennom den løpende virksomhetsplanleggingen iverksettes aktiviteter. Strategien skal revideres for å sikre at den tar opp i seg relevante utfordringer og muligheter.

Kompetent, tydelig og tillitvekkende er direktoratets felles verdier. Verdien sier noe om hvem vi skal være, styrker vår identitet, samhandling og omdømme.

Illustrasjon 11: Virksomhetsstrategien og verdiene.

Internkontroll

Internkontrollen skal sikre at vi når målene som er satt for direktoratet, og at vi følger krav i lover og forskrifter. Internkontrollen omfatter de tiltakene vi gjør gjennom å klargjøre arbeidsfordeling, utvikle systemer og rutiner, melde og håndtere avvik og gjøre etterkontroller på etterlevelsen av regelverket.

Direktoratet har etablert en tydelig fordeling av roller, ansvar, myndighet og oppgaver på overordnet nivå. Med utgangspunkt i denne har divisjoner og avdelinger, med underliggende seksjoner, utarbeidet en formalisert arbeidsdeling i egen enhet.

Samlet vurderer vi at virksomhetens internkontroll er god, og vi arbeider for å videreutvikle denne gjennom kontinuerlig forbedring.

Tillitsreformen

Målet med tillitsreformen er mer velferd og bedre tjenester. Gjennom økt tillit innad i direktoratet vil vi gi bedre tjenester til våre brukere. Vi jobber for å bli et mer lyttende og bruker-vennlig direktorat.

Direktoratet har i 2024 jobbet systematisk med psykologisk trygghet i ledergruppene og i seksjonene. Målet er at direktoratet skal være en arbeidsplass der tillit er grunnleggende og der det er aksept for å ytre seg, stille spørsmål og gjøre feil. Dette kommer også til uttrykk gjennom virksomhetsstrategien hvor en av kjerneverdiene i direktoratet er «tillitvekkende».

Å fokusere på partssamarbeidet er en viktig del av tillitsreformen. Direktoratet har i 2024 videreført arbeidet med å forsterke partssamarbeidet.

Vi har generelt god kontakt med næringsaktørenes organisasjoner. I 2024 har vi også fått på plass en avtale og rutiner for systematiske brukerundersøkelser med Opinion.

Internrevisjon

Det ble i 2021 inngått en fireårig rammeavtale om internrevisjonstjenester med Deloitte. Fiskeridirektøren har i dialog med internrevisjonssjefen utarbeidet en plan for internrevisjonen i direktoratet. I 2024 er det gjennomført to internrevisjoner.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Sikkerhet og beredskap

Det er viktig at vi har god beredskap som sikrer at driften til direktoratet kan opprettholdes gjennom kriser, slik at næringsaktørene ikke blir skadelidende. Fiskeridirektoratets krise- og beredskapsplanverk er utarbeidet i tråd med gjeldende sikkerhetslov, og planverket revideres jevnlig i tråd med endringer i blant annet Sivilt Beredskapsplanverk. Vi gjennomfører jevnlig revisjon av klarert og autorisert personell i direktoratet. Nødvendig personell er i 2024 klarert og autorisert i henhold til roller og tilhørende tjenstlige behov.

Direktoratet er knyttet opp mot forsvarets meldingstjeneste. Direktoratet har inngått avtale, med tilhørende rutiner, for rask og tidsriktig informasjonsflyt for gradert informasjon, i tråd med gjeldende føringer. I tillegg er det etablert Nasjonalt begrenset nett i direktoratet, som gjør det mulig å motta gradert informasjon til gitt nivå.

Direktoratet deltar aktivt i arbeidet med marin sikkerhet, i arbeidet ledet av Kystverket og i møter med både statsministeren og ulike statsråder. Direktoratet avholdt på vegne av NFD i 2024 en sikkerhets- og beredskapssamling for etater underlagt departementet, og vi fikk positive tilbakemeldinger fra deltakerne.

Øvelse 2024

Øvelser er viktige for å rette oppmerksomhet mot krise- og beredskapsplanverket. Direktoratet gjennomførte i 2024 en funksjonsøvelse, hvor krisestaben håndterte en fiktiv krise så realistisk som mulig. Øvelsen var varslet på forhånd, og innbefattet testing i bruk av direktoratets kriseplanverk, inkludert tiltakskort. Videre var hensikten med øvelsen at den skulle tilføre praktisk kompetanse i krisehåndtering til faste og tiltredende medlemmer av krisestaben.

Øvelsen testet ut direktoratets evne til å håndtere en krise der våre ansatte var utsatt for press og innsideutfordringer. Øvelsen viste høy grad av kompetanse og effektivitet knyttet til vårt krise- og beredskapsplanverk, og at vi raskt satte stab og klarte å mobilisere de rette personene. Øvelsen var viktig for å skjerpe oppmerksomheten om det aktuelle temaet.

Videre ble det gjennomført en ikke varslet øvelse for å teste Sivilt beredskapsplanverk og Fiskeridirektoratets beredskapsplanverk. Øvelsen viste høy grad av kompetanse og effektivitet i iverksetting av nødvendige tiltak.

Informasjonssikkerhet

Den profesjonaliseringen som har skjedd hos både private og statlige aktører når det gjelder cyberkriminalitet, bidrar til at risikobildet er mye mer komplekst og utfordrende enn for kun få år siden.

Vi jobber derfor langs flere spor når det gjelder informasjonssikkerhet. Teknisk og praktisk sikring av egne systemer er alltid en kjerneoppgave. Videre fokuserer vi på kompetanseheving hos våre ansatte, og ikke minst er personvern og informasjonssikkerhet svært viktig deler av alle anskaffelser av it-utstyr og digitale løsninger.

Vi har løpende samarbeid med andre offentlige aktører rundt temaet informasjonssikkerhet.

Tekniske oppgraderinger

I 2024 har vi modernisert vårt lokale serverrom, og fornyet mye av den tekniske infrastrukturen ved hovedkontoret. Dette bidrar til at vi blir mer motstandsdyktige mot både cyberangrep og andre uønskede hendelser som medfører at it-systemene våre er utilgjengelige. Arbeidet skal fortsette i 2025, ved at vi skal bygge ut større redundans der det er hensiktsmessig.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Kompetanseheving

90 prosent av alle vellykkede cyberangrep starter med at noen klikker på en lenke. Våre ansatte er derfor sentrale i førstelinjeforsvaret mot cyberangrep. Et av de viktigste grepene vi gjør er å sørge for at medarbeiderne har god forståelse for risikobildet, og er i stand til å gjøre gode valg knyttet til cybersikkerhet.

Vi har fra tidligere år god erfaring med å bruke opplæringsmateriell fra NSM, og har også i 2024 markert sikkerhetsmåneden ved hjelp av NSMs kurstilbud. I oktober 2024 arrangerte vi to foredrag om informasjonssikkerhet, med innleide foredragsholdere via «foredragsdugnaden» til NSM. Det ene foredraget var tilpasset alle ansatte, og det andre foredraget var tilpasset ledere og it-personell. Totalt deltok rundt 200 ansatte på ett eller begge foredragene. Begge foredrag er gjort tilgjengelig i opptak. Vi har også informasjonssikkerhet som eget tema på samlinger for nyansatte.

Sikkerhet i sammenhengende tjenester

De fleste digitale løsninger er avhengige av flere komponenter og aktører, spesielt ved utviklingen av sammenhengende tjenester på tvers av offentlige etater og private aktører. NSM peker på at dette utnyttes av cyberkriminelle i større grad enn tidligere. Angrep i en tjenestekjede betyr at cyberkriminelle angriper et svakt ledd hos én aktør eller it-system, for deretter å komme seg videre via det svakeste leddet, for å ramme en eller flere andre aktører.

Når vi kjøper it-utstyr, digitale verktøy og lisenser ser vi at det er svært krevende å få tilstrekkelig dokumentasjon fra tilbydere på de reelle tjenestekjedene i digitale verktøy. Tilbydere har ikke nødvendigvis komplett oversikt over tjenestekjeder i varer og tjenester de tilbyr, og kunnskapen på leverandørsiden om sikkerhetskrav er også svært varierende. På bakgrunn av dette har vi i 2024 standardisert og tydeliggjort formuleringer av krav til sikkerhet og personvern i anskaffelser av digitale løsninger og it-utstyr.

Vi setter også krav til våre samarbeidspartnere om bruk av Digdirs felleskomponenter. I 2024 har vi fokusert på å få alle samarbeidspartnere over på Digdirs Maskinporten for autentisering og autorisering. Dette er et viktig grep for å øke sikkerheten i sammenhengende tjenester.

Samarbeid

Vi har rammeavtale på håndtering av cybersikkerhets-hendelser med en stor, ekstern aktør som har døgn-kontinuerlig vakt, og kan bistå teknisk og praktisk ved eventuelle hendelser. Vi har også faste, kvartalsvise møter med aktøren for gjensidige orienteringer om status og om cybersikkerhetsbildet generelt. Videre har vi etablert samarbeid med blant annet Havforskningsinstituttet i forhold til cybersikkerhet.

I 2024 har vi inngått testavtale via DFØs Cyber Risk Score-avtale for offentlig sektor. Tjenesten tilbyr en metode for å kvantifisere og vurdere en virksomhets eksponering for cybertrusler. Tjenesten gir et bilde på virksomhetens sikkerhetshygiene sett fra internett, og hjelper med å prioritere tiltak for å beskytte seg mot potensielle trusler. Vårt mål med å bruke tjenesten er å få enda bedre kunnskap om eventuelle utfordringer knyttet til sikkerhet på internett.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Verktøy og rammeverk

Vi har en risikobasert tilnærming til alle oppgaver knyttet til informasjonssikkerhet, enten det er programvareutvikling eller andre prosesser og aktiviteter.

I 2024 har Fiskeridirektoratet derfor forenklet mal for ROS-analyser av digitale løsninger. Vi har basert den nye malen på NSMs risikotrekant. Effekten av dette er at vi kan gjennomføre ROS-analyser mer effektivt. Det blir også enklere å vedlikeholde de ROS-analysene vi allerede har. Vi har etablert rammeverk for verdivurdering av digitale tjenester. Rammeverket tar utgangspunkt i NSMs anbefalinger. Verdivurderinger skal gi oss en bedre pekepinn på hvilke sikringsmekanismer de ulike digitale tjenestene trenger.

Personvern (GDPR)

Fiskeridirektoratet har gode rutiner og systemer for å fange opp, vurdere og eventuelt melde avvik på personopplysningssikkerheten til Datatilsynet. I 2024 har vi meldt fem avvik til tilsynet. Antall avvik som er meldt ligger på samme nivå som i 2023, hvor det ble meldt fire avvik. Direktoratet har mottatt melding om avslutning av sak fra Datatilsynet i alle de meldte sakene. Tilsynet legger til grunn at direktoratet har gjennomført de tiltakene som er nødvendige for å utbedre bruddet og begrense eventuelle konsekvenser for de berørte.

Utover de fem avvikene som er meldt til Datatilsynet, har direktoratet hatt ett øvrig avvik knyttet til mangelfull tilgangsstyring, men hvor risikoen har blitt vurdert som så lav at det ikke har vært behov for å melde inn avviket. Dette som følge av at det ikke har vært snakk om beskyttelsesverdige personopplysninger eller at personopplysninger har vært på avveie.

Håndteringen av hendelser og avvik har som formål å gjenopprette normal tilstand, fjerne årsaken til avviket og hindre gjentakelse. Avviksskjemaet for brudd på informasjonssikkerhet (inkludert personvern) har vært hyppigere brukt de senere årene. Økt bruk av avvikssystemet er positivt og helt nødvendig for etterlevelse av personvernregelverket. Det gir direktoratet muligheten til å lære av uønskede hendelser og redusere sannsynligheten for at hendelser skjer igjen.

Forbedring av personopplysningssikkerheten i våre systemer er et kontinuerlig arbeid. Etter at avvik er oppdaget, har direktoratet gjennomført strakstiltak, i tillegg til å endre rutiner og systemer for å redusere risikoen for at tilsvarende avvik skal skje i fremtiden.

Tabell 11: Avvik/brudd på personopplysningssikkerheten, 2024.

Dato	Kort beskrivelse av avviket	Meldt til Datatilsynet
03.05.2024	Informasjon i NAV-portal om andre medarbeidere i direktoratet enn lederes egne.	Ja
18.06.2024	Vide tilganger i kjørebok og adgangssystem	Nei
25.06.2024	Manglende sladding ved innsynsbegjæring	Ja
09.12.2024	Utsiktet deling av taushetsbelagte personopplysninger	Ja
19.12.2024	Helseopplysninger sendt til feil mottaker	Ja
20.12.2024	Dokument som inneholder taushetsbelagte opplysninger, har blitt fulltekstpublisert på eInnsyn	Ja

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Fremtidsrettede og rasjonelle IT-løsninger

Digitalisering er helt sentralt for at Fiskeridirektoratet skal kunne løse samfunnsoppdraget, og vi har derfor utviklet en digitaliseringsstrategi. Digitale løsninger ligger i bunnen for at vi kan hente, bruke og formidle data, utvikle regelverk og gode verktøy for forvaltning, behandle saker og utføre tilsyn og kontroll. Digitalisering skal også bidra til at vi fortsetter å forenkle, effektivisere og automatisere flere arbeidsprosesser.

Digitalisering er også en viktig driver for organisasjonsutvikling, spesielt bidrar det til kontinuerlig heving av den digitale kompetansen i direktoratet. Nye digitale løsninger gjør som regel at vi løser oppgaver på nye måter, og vi får nye former for samarbeid og samhandling internt og eksternt.

Samtidig krever digitaliseringen at alle ansatte tilbys kontinuerlig kompetanseheving, slik at de kan jobbe effektivt og sikkert både i it-systemer vi har utviklet selv og de vi leier eller kjøper. Høsten 2024 gjennomførte vi derfor en spørreundersøkelse om digital kompetanse hos alle våre ansatte. Vi har i første omgang fokusert på kjerneverktøyene som alle medarbeidere bruker, og vil gjennomføre digitale kurs i 1. kvartal 2025.

I 2024 har direktoratet startet arbeidet med å utforske kunstig intelligens (KI) som et verktøy for å effektivisere arbeidsprosesser, forbedre dataanalyse og utvikle bedre tjenester. Gjennom opplæring og kunnskapsinnhenting bygger vi kompetanse for å identifisere områder der KI kan gi størst nytteverdi. Dette arbeidet er viktig for å møte foringene i den nasjonale digitaliseringsstrategien og legge grunnlaget for en målrettet og ansvarlig bruk av KI i direktoratet.

Digitalisering er også en viktig driver for organisasjonsutvikling

Omfangsstyring i digitaliseringsprosjekter er krevende. Det er forventet at det dukker opp behov underveis, som ikke var tatt høyde for da prosjektet startet opp. Omgivelsene og/eller rammer og føringer for digitalisering kan også endres underveis og bidra til at omfanget i prosjektene øker.

Vi ser at prosjektusikkerheten som regel er størst i prosjekter der vi skal digitalisere komplekse regelverk med mange spesialordninger og dispensasjonsadganger. Regelverk som ikke er digitaliseringsvennlig er svært dyrt å digitalisere både i antall arbeidstimer og teknisk kompleksitet.

For bedre å håndtere omfangsstyring og prosjektusikkerhet, har vi i 2024 justert måten vi styrer digitaliseringsprosjekter på. Vi har også erstattet innleie for å få bedre kontinuitet på drift av it-systemer som er kritiske for virksomheten. I 2023 erstattet vi 10 innleide med 10 fast ansatte. I 2024 har vi erstattet ytterligere 10 innleide med fast ansatte. Det bidrar til at vi beholder mer kompetanse og kunnskap om de digitale løsningene våre hos fast ansatte.

Organisering og styring av digitaliseringsoppgaver

Fiskeridirektoratet iverksatte porteføljestyring av digitaliseringssatsinger 1. januar 2024. Ledergruppen utgjør porteføljestyret. Styret støttes av porteføljekontoret, som består av sju ansatte fra ulike områder i organisasjonen, alle med spisskompetanse på fagområder som er sentrale når man skal digitalisere.

Porteføljestyringen følger Digdirs anbefalte metodikk for å identifisere, prioritere og sette i gang prosjekter og programmer for virksomheten som helhet, samt følge opp det prosjektene skal levere.

Målet er å ha oversikt over:

- prosjekter som konkurrerer om felles ressurser
- hvilke prosjekter som velges ut for gjennomføring
- gevinster fra prosjektene

Da vi implementerte porteføljestyring januar 2024, hadde direktoratet 21 digitaliseringsprosjekter i porteføljen. I løpet av 2024 har fire prosjekter blitt avsluttet i henhold til planen, og sju nye prosjekter har startet opp etter ny modell. I tillegg har en del prosjekter gjennom året hatt overgang fra en fase til den neste, basert på beslutninger fra porteføljestyret.

Med porteføljestyring har vi innført felles prosjektmetodikk. Dette har gitt bedre oversikt over prosjektene i porteføljen, men det har også vist at det er behov for et kompetanseløft i direktoratet. Samtidig har porteføljestyringen gitt oss et mer helhetlig bilde på fordelingen av prosjekter, blant annet hvor mange prosjekter som eies av divisjoner/avdelinger.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

For å øke porteføljekontorets kunnskapsnivå, og høste erfaring fra andre virksomheters arbeid med gevinster, har kontoret hatt møter med KS og NAV. Dette har vært nyttige møter og vi vil fortsette å holde kontakten i 2025 for å utveksle erfaring og lærdom. Vi har også blitt med i digitale gevinstnettverk og har som mål å dra nytte av den kunnskapen som finnes der.

I 2024 er det gjort et viktig implementeringsarbeid for å få på plass maler og struktur, med blant annet tydeligere beslutningsflyt og tydelige rollebeskrivelser for dem som deltar i prosjekter.

Informasjonsforvaltning

Alle virksomheter har ansvar for å forvalte informasjonen de eier på en god måte. Fagområdet informasjonsforvaltning har kunnskap om hvordan vi gjør dette. Fiskeridirektoratet har arbeidet systematisk med informasjonsforvaltning siden 2020. Det handler om hvordan vi som etat kan bli bedre til å finne, bruke, forstå og dele data. I 2024 har vi arbeidet med flere oppgaver og oppnådd effekter:

Vi fikk på plass faste maler for datadelingsavtaler, som også ivaretar personvernregelverket, i 2023. Det inkluderer også prosedyre for hvordan datadelingsavtaler skal inngås, og hvem som kan inngå disse. Effekten er at vi har strømlinjeformet avtaleprosessen og har betydelig bedre kontroll på hvilke data vi deler med hvem. I 2024 ble det inngått seks datadelingsavtaler mellom Fiskeridirektoratet og eksterne.

Direktoratet har arbeidet systematisk med dataformidlingen. Resultatet er at vi i dag formidler flere API-er, datasett og datavisualiseringer på www.fiskeridir.no enn tidligere. Dette gjelder spesielt innenfor akvakultur, hvor vi blant annet har fått nye temasider for miljøtilstand. Vi leverer dermed bedre på behovene til våre databrukere.

Vi har ambisjon om å bli bedre til å bruke dataene vi samler inn. I 2024 har en prosjektgruppe arbeidet med å se på hvilke verktøy for dataanalyse vi har, hvem som bruker dem og hvordan de brukes. Gruppen har blant annet utført en undersøkelse blant våre interne databrukere. Et av funnene er at vi har cirka 260 databrukere i direktoratet, men at vi har forbedringspotensial når det gjelder hvordan direktoratet forvalter verktøyene. Gruppen har kommet med en anbefaling for veien videre, og arbeidet fortsetter i 2025.

Dataforvaltningen er styrket ved å ta i bruk en intern datakatalog. Videre har vi jobbet med å standardisere og forbedre arbeidsprosessene. Effekten er at vi har bedre kontroll på hvilke data vi har, hva dataene betyr og ikke minst at dataene er klassifisert, slik at vi vet hvem de kan deles med og hvordan dataene eventuelt må sikres.

Direktoratet har fått på plass en API-katalog på www.fiskeridir.no. I katalogen deler vi åpne data som kan brukes maskinelt av brukere utenfor Fiskeridirektoratet. Her har vi samlet alle våre åpne API-er med tilhørende dokumentasjon. Næringen og andre kan bruke API-katalogen for å få oversikt over hvilke data vi har og på en enkel måte integrere seg mot våre løsninger. Effekten er en betydelig forbedring i brukervennligheten for de som bruker API-ene.

Vi har etablert et tverrfaglig digitaliseringsteam for å realisere brukerbehov knyttet til data og analyse. Hovedformålet er å sikre effektive leveranser og fremme samarbeid på tvers av organisasjonen. Effekten er at vi enklere kan prioritere hvilke data som skal tilgjengelig-gjøres. Brukerbehov styrer prioriteringene. Vi jobber også mer effektivt enn tidligere med å få løsningene på plass.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Grønn omstilling og bærekraft

I 2024 har Fiskeridirektoratet fortsatt arbeidet med å redusere miljøavtrykket av vår egen virksomhet. Organisasjonsstrukturen i Fiskeridirektoratet med 20 kontorsteder medfører, på tross av utstrakt bruk av digitale møter, en del reiseaktivitet. Videre benytter direktoratet fellesavtale for ombruk og gjenvinning av IKT-utstyr, som også bidrar til å redusere miljøavtrykket. Kildesortering er innført på samtlige lokasjoner.

Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag peker mye i samme retning som flere av FNs bærekraftmål. En nærmere omtale av dette er gitt [innledningsvis i del 3](#).

Miljøkrav i anskaffelser

Målet med å stille miljøkrav og bruke miljø som tildelingskriterium i anskaffelser, er å redusere det samlede klimaavtrykket og miljøbelastningen.

1. januar 2024 trådte nye bestemmelser om miljøkrav i anskaffelser i kraft. Det skjerpede regelverket er implementert i direktoratets anskaffelsesrutiner. Dette har vi blant annet gjort ved å fokusere mer på bærekraft i anskaffelsesstrategien og innføre ny sjekkliste for klima og miljø i anskaffelser. Fiskeridirektoratet skal gjennom sine anskaffelser påvirke leverandørmarkedet til å tilby mer miljøvennlige løsninger. Bærekraftige anskaffelser bidrar til å sikre godt omdømme for Fiskeridirektoratet og tillit til offentlig anskaffelsesvirksomhet.

I 2024 ble miljø tatt hensyn til i 54 prosent av direktoratets anskaffelser, noe som er en økning fra tidligere år. Det er stilt miljøkrav i alle konkurranser der dette er relevant. De fleste anskaffelsene der miljø ikke har blitt tatt hensyn til, skyldes at det ikke har vært relevant for anskaffelser av for eksempel konsulenttjenester eller software og IT-lisenser.

Flyreiser

Antall flydde km økte fra 2022 til 2023, men ble redusert i 2024.

Tabell 12: Antall flydde km, 2022–2024.

Område	KM 2022	KM 2023	KM 2024
Innland	2 137 421	2 671 780	2 368 330
Europa	177 762	242 321	239 247
Interkontinental	177 932	293 916	259 317
Norden	74 328	121 264	106 450
Totalt	2 567 443	3 329 281	2 973 344

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Drivstoff biler og fartøy

Fiskeridirektoratet leaser 21 biler, og følger forskrift om utslippskrav ved anskaffelse. I 2023 rapporterte vi at 19 av 20 biler brukte diesel som drivstoff og én bil var elektrisk. I 2024 bruker 12 av 21 biler diesel som drivstoff, 4 er bensinhybrid-biler og 5 biler er nullutslippskjøretøy (elbiler). Det er planlagt utskifting av ytterligere to dieselmotorer med elbiler i løpet av 2025. Det er fortsatt utfordringer i deler av landet med tanke på lademuligheter og bruk av elbil om vinteren.

Tabellen nedenfor viser en reduksjon av utslippene av CO₂ fra 2022 til 2024, med en topp i 2023. Reduksjonen er sannsynligvis et resultat av utskiftninger av biler.

Tabell 13: Klimagassutslipp egne biler, 2022–2024.

	2022	2023	2024
Klimagassutslipp	37,78 tCO ₂ e	47,58 tCO ₂ e	31,65 tCO ₂ e

Fiskeridirektoratet disponerer tre fartøy. Disse fartøyene forbrukte 959 943 liter diesel i 2023, noe som ble redusert til 892 007 liter diesel i 2024. Klimapåvirkningen i 2023 var 2411,4 tCO₂e, redusert til 2240,78 tCO₂e i 2024. Årsaken til reduksjonen er sannsynligvis at Fiskeridirektoratet avsluttet leien av ett av fire fartøy sommeren 2024.

Tabell 14: Klimagassutslipp egendisjonerte fartøy, 2023–2024.

	2023	2024
Klimagassutslipp	2 411,4 tCO ₂ e	2 240,78 tCO ₂ e

Energibruk leide bygg

Tabellen nedenfor viser Fiskeridirektoratets energiforbruk i perioden 2021–2024. Det er kjøpt opprinnelsesgarantier for hele forbruket.

Tabell 15: Energiforbruk kWt, 2021–2024.

	2021	2022	2023	2024
Forbruk kWt	2 979 100	2 963 817	3 110 095	2 691 076

Klimapåvirkningen i 2024 var 51,13 tCO₂e, som er en reduksjon fra 59,1 tCO₂e i 2023. Strømforbruket vil variere noe fra år til år avhengig av vintertemperaturer. I 2024 har direktoratet byttet ut lysarmatur fra lysstoffrør til led-armatur ved flere av kontorene, noe som forhåpentligvis vil gi en reduksjon i energibruken i årene fremover.

I 2024 har direktoratet utarbeidet en kontorstrategi. Strategien fokuserer på energi- og arealeffektivisering, særlig nå vi inngår nye husleieavtaler.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Utfyllende rapportering av klimagassutslipp

Direktoratet gjorde i 2023 en første beregning og rapportering etter GHG-protokollen, en internasjonal standard for rapportering av klimagassutslipp. Denne er fulgt opp og supplert med tall fra 2024.

Når det gjelder andre indirekte utslipp fra innkjøp av varer og tjenester, drivstoff- og energirelaterte aktiviteter, avfall og transport, foreligger ikke tall for 2024. Den totale klimapåvirkningen er derfor høyere enn beregningen viser under scope tre.

Kildesortering og resirkulering

Kildesortering er i 2024 etablert på samtlige av direktoratets kontorer. Arbeidet startet i 2023. Ved årsskiftet 23/24 gjenstod fire kontorlokasjoner, fordi kontorene ligger i kommuner som på det tidspunktet ikke hadde etablert mottak av kildesortert avfall. Dette er nå gjennomført.

Fiskeridirektoratet er tilknyttet Fellesavtale for ombruk og gjenvinning av IKT-utstyr, som er inngått av Statens innkjøpssenter. I 2024 har Fiskeridirektoratet levert i underkant av 990 enheter til resirkulering eller gjenbruk, som er en betydelig økning fra 2023. Årsaken til en så stor økning er at avtalen trådte i kraft i 2023, og 2024 er derfor det første hele året avtalen benyttes.

Tabell 17: IKT-utstyr levert til resirkulering/gjenbruk 2023–2024.

	2023	2024
Antall leverte enheter (mobiltelefoner, PC'er, monitorer og tilbehør)	118	986
Verdi som er tilbakeført til Fiskeridirektoratet etter videresalg	Kr 18 349	Kr 124 550

Tabell 16: Direkte og indirekte klimautslipp 2023–2024.

Scope 1 – Direkte utslipp								
Kategori	Type	Mengde	Enhet	Mengde	Enhet	Utslippsfaktor	Enhet	Klimapåvirkning (tCO ₂ e)
		2023		2024				20232024
Drivstofforbruk (fartøyleie)	Diesel	959 943,10	l	892 007	l	2,512	kg CO ₂ e/l	2 411,442 240,78
Egne kjøretøy (leasingbiler)	Bil – diesel	282 965	km	171 451	km	0,168	kg CO ₂ e/km	47,5828,83
	Bil – hybrid		km	23 966	km	0,118	kg CO ₂ e/km	2,82
Sum Scope 1 (tCO ₂ e)								2 459,022 272,43
Scope 2 – Indirekte utslipp fra innkjøpt energi (lokasjonsbasert)								
Kategori	Type	Mengde	Enhet	Mengde	Enhet	Utslippsfaktor	Enhet	Klimapåvirkning (tCO ₂ e)
		2023		2024				20232024
Energiforbruk	Strøm med opprinnelses-garantier	3 110 095	kWt	2 691 077	kWt	0,019	kg CO ₂ e/kWh	59,0951,13
Sum Scope 2 (tCO ₂ e)								59,0951,13
Scope 2 – Indirekte utslipp fra innkjøpt energi (markedsbasert metode)								
Kategori	Type	Mengde	Enhet	Mengde	Enhet	Utslippsfaktor	Enhet	Klimapåvirkning (tCO ₂ e)
		2023		2024				20232024
Energiforbruk	Strøm med opprinnelses-garantier	3 110 095	kWt	2 691 077	kWt	0	kg CO ₂ e/kWh	00
Sum Scope 2 (tCO ₂ e)								00
Scope 3 – Andre indirekte utslipp								
Kategori	Type	Mengde	Enhet	Mengde	Enhet	Utslippsfaktor	Enhet	Klimapåvirkning (tCO ₂ e)
		2023		2024				20232024
Forretningsreiser	Fly – Norge	5 103	antall reiser én vei	4 332 ¹	antall reiser én vei	0,273	kg CO ₂ e/pkm	556,8472,67
	Fly – Europa	363	antall reiser én vei	376 ²	antall reiser én vei	0,170	kg CO ₂ e/pkm	92,7596,07
Sum Scope 3 (tCO ₂ e)								649,55568,74
Total Scope 1 + 2 + 3 ved lokasjonsbasert metode (tCO ₂ e)								3 167,662 892,31
Total Scope 1 + 2 + 3 ved markedsbasert metode (tCO ₂ e)								3 108,572 841,18

Note 1: Fra 2024 er det brukt antall leg innland. Endret etter anbefaling fra Miljødirektoratet. Tall for 2023 og 2024 er sammenliknbare.
Note 2: Fra 2024 er det brukt antall leg Europa (Europa+Norden). Endret etter anbefaling fra Miljødirektoratet. Tall for 2023 og 2024 er sammenliknbare.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Anskaffelser og samfunnsansvar

Fiskeridirektoratet anskaffer årlig varer og tjenester for rundt 150 millioner kroner. Dette utgjør cirka 30 prosent av det årlige driftsbudsjett. Vi har god avtaledekning på rammeavtaler, løpende avtaler og tilslutninger til felles-avtaler for staten. Anskaffelser er, og skal være, et strategisk viktig område for Fiskeridirektoratet.

I 2024 innførte vi ny anskaffelsesstrategi for perioden 2024–2030. Strategiens hovedmål er at anskaffelser skal bidra til at Fiskeridirektoratet oppfyller samfunnsoppdraget. Den gir et felles grunnlag for gjennomføring av anskaffelser, effektiv ressursbruk og sikrer at vi følger lov og forskrift på området. I den nye strategien legger vi mer vekt på å redusere klimabelastningen og miljøavtrykket og å ta sosialt ansvar.

Sosialt ansvar i anskaffelser er satt opp som et eget delmål i anskaffelsesstrategien, og skal rapporteres på i direktoratets årlige internkontroll. Gjennom anskaffelsene skal vi påvirke arbeidsforhold positivt, bidra til respekt for grunnleggende menneskerettigheter og like konkurransevilkår for næringslivet.

Gjennom den nye anskaffelsesstrategien har vi økt bevisstheten om vårt sosiale ansvar, og samfunnsansvar er tatt hensyn til i 94 prosent av anskaffelsene i 2024.

Fiskeridirektoratet stiller i alle avtaler krav til at lønns- og arbeidsvilkår er i tråd med lov, forskrift og allmengjorte, landsdekkende tariffavtaler. Det gjennomføres årlig grundige kontroller av alle tjenesteavtaler, og særlig avtaler på områder med allmenngjort tariffavtale. I forbindelse med kontrollen for 2024 er det kun avdekket mindre avvik.

Styringsindikatorer og timeregistrering

Det er fastsatt styringsindikatorer for samfunnseffekten av direktoratets arbeid. I årsrapporten presenteres et betydelig antall indikatorer og nøkkeltall som skal bidra til vurderingen av måloppnåelsen. Direktoratet fokuserer på å vurdere effekten av våre tiltak, og dette arbeidet blir videreført i 2025.

Løpende tidsregistrering av hva vi jobber med er et grunnleggende fundament for virksomhetsstyringen. Informasjon fra tidsregistreringen gir grunnlag for å prioritere ressurser til ulike oppgaver, og for å sikre en effektiv og kvalitets-sikret fastsettelse av de gebyrene og avgiftene som kreves inn. Kodeplanen for tidsregistreringen er i 2024 revidert, og registrerte timer blir forløpende kvalitetssikret hver måned av alle ledere. Det skjønnsmessige elementet i fastsettelsen av gebyrer og avgifter er betydelig redusert. Kalkylegrunnlaget for den enkelte gebyr og avgiftsordning i 2024 er publisert på www.fiskeridir.no.

Helse, miljø og sikkerhet

Revisjonen av risikovurderingene for direktoratets ulike risikoområder ble fullført i løpet av 2024, og oppfølgingen av tiltakene pågår fortløpende. Videre ble det i 2024 lagt særlig vekt på å styrke psykologisk trygghet og bygge robuste relasjoner internt i enhetene på tvers av hele virksomheten.

Sykefravær

Fiskeridirektoratets gjennomsnittlige totale sykefravær for 2024 var 5,7 prosent, mens det gjennomsnittlige legemeldte sykefraværet var 4,33 prosent. Dette er en nedgang fra 2023.

Direktoratet arbeider systematisk med sykefraværsoppfølging, både gjennom lederopplæring, oppfølging i enkeltsaker og kvartalsvis rapportering til AMU. Vi har avtale om bedriftshelsetjeneste med ekstern leverandør, som benyttes i det systematiske arbeidsmiljøarbeidet og i oppfølgingen av enkeltsaker.

Tabell 18: Prosentvis sykefravær, 2022–2024.

Sykefravær	2022	2023	2024
Totalt sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	6,13 %	6,25 %	5,70 %
Legemeld	4,35 %	4,62 %	4,33 %

Likestilling og mangfold

Ved utgangen av 2024 hadde Fiskeridirektoratet 46 prosent kvinnelige medarbeidere og 54 prosent mannlige. For å følge opp «Handlingsplanen for økt kvinneandel i marin sektor», har direktoratet som mål å øke andelen kvinnelige ledere. I 2024 hadde direktoratet 33 ansatte i lederstillinger, hvorav 42,4 prosent var kvinner og 57,6 prosent var menn.

Ved utlysning av stillinger oppfordrer vi alle kvalifiserte kandidater til å søke uavhengig av kjønn. Vi ser at rekrutteringen av kvinner til fagmiljøet er svært god og at dette kan fortsette å øke kvinneandelen i lederstillinger.

Det ble utlyst 47 stillinger i direktoratet i 2024. I samtlige kunngjøringer ble mangfolds og inkluderingsformuleringen brukt. Totalt er det 4,73 prosent som har krysset av for utenlandsk opprinnelse i søknadene. Det ble ansatt én person med innvandrerbakgrunn i direktoratet i 2024.

Når personer med innvandrerbakgrunn søker stillinger, og oppfyller kravene i utlysningen, blir minst én innkalt til intervju. Leder må alltid redegjøre for hvor mange personer med innvandrerbakgrunn som har søkt på stillingen, hvor mange av dem som er innkalt til intervju og eventuelt om noen av dem er innstilt.

For stillinger der vi kan tilrettelegge arbeidsplassen, oppfordrer vi i utlysningsteksten personer med nedsatt funksjonsevne til å søke. I 2024 er det 1,9 prosent som har oppgitt å ha nedsatt funksjonsevne i søknaden. Det ble ikke ansatt personer med oppgitt nedsatt funksjonsevne i 2023. I 2024 var det 2,63 prosent som førte opp å ha hull i CV-en. Det er ansatt 1 kandidat med hull i CV i midlertidig stilling uten forutgående utlysning.

I 2024 har direktoratet fokusert på mangfold, inkludering og likestilling blant annet ved å oppdatere Likestillingsplan for 2023–2024 til også å innbefatte mangfold og inkludering. I tillegg ble Pride og Verdensdagen for psykisk helse markert ved alle våre kontorer. Vi har også gjennomført lederopplæring med fokus på mangfold og inkludering i rekruttering.

Bemanning og rekruttering

Fiskeridirektoratet har i 2024 gjennomført 44 rekrutteringsprosesser, med et gjennomsnittlig tilfang på 34 søkere per prosess. Det er en reduksjon i antall utlysninger fra 2023, mens tilfang av søkere holder seg på samme nivå.

Vi får jevnt over et godt tilfang av søkere, og får i de fleste tilfeller rekruttert den kompetansen vi har behov for. Samtidig ser vi noen geografiske variasjoner og utfordringer på enkelte typer stillinger. For lederstillinger har vi i noen tilfeller benyttet ekstern bistand fra rekrutteringsbyrå. Vi har i 2024 tatt i bruk nytt rekrutteringssystem levert av DFØ. Vi har også i 2024 løftet kvaliteten på rekrutteringsprosessene med fokus på kvalitet i alle ledd av prosessen.

28 ansatte har fratrådt i 2024, hvorav 9 har gått av med pensjon. Tallene er lavere enn i de tre forutgående årene. Personene som er fratrådt er fordelt utover våre seksjoner og kontorsteder.

Tabell 19: Antall sluttet fordelt på alder og kjønn, 2024.

Aldersgruppe	Antall sluttet	
	Kvinner	Menn
Under 30	3	3
30-39	5	3
40-49	0	1
50-61	1	2
62+	3	7

Ansettelse av personer med funksjonsnedsettelse

Fiskeridirektoratet har fokus på inkludering og mangfold når vi rekrutterer nye ansatte. I våre utlysningstekster oppfordres personer med nedsatt funksjonsevne, minoritetsbakgrunn og/eller hull i CV-en til å søke. Ved alle våre rekrutteringer innkalles minst én kvalifisert søker innenfor disse kategoriene for de tilfellene hvor det er søkere som har angitt at de tilhører en slik kategori.

I 2024 ble det ansatt en midlertidig ansatt med hull i CV-en. Direktoratet er ikke fornøyd med dette. Vårt ambisjonsnivå er å ansette minst en søker innenfor hver av disse kategoriene. Antallet ansettelser i 2024 av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2024 sett opp mot det totale antallet ansettelser i virksomheten i 2024 var 1,66%. Gjennomsnittet for 2021 og 2022 var 1,72%.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Læringer og studenter i praksis

Fiskeridirektoratet tok inn to matroslæringer og én lærling innen IT-drift 2024. Én matroslærling sluttet etter fullført fagbrev i løpet av året, og to læringer innen IT-utvikling er fortsatt i aktiv lærlingperiode. For it-læringer er vi tilknyttet opplæringskontoret OK-stat, mens matroslærling er tilknyttet Maritim opplæring Nord. I 2025 opprettholder vi innsatsen på læringer, og da særling innen IT- og matrosfag.

Direktoratet har inngått samarbeid med Universitetet i Bergen ved Juridisk fakultet, for å tilby skrive- eller praksisplass for to studenter per semester. Høsten 2024 gjennomførte to studenter praksis i forbindelse med sine masteroppgaver. For vårsemesteret 2025 er to nye studenter tilsatt.

Med utgangspunkt i denne samarbeidsformen, er målet at det skal utvikles ytterligere samarbeidsavtaler som åpner for skrive- og praksisplasser for studenter knyttet til våre tre lederklynger i Bergen, Tromsø og Bodø. Vi mener at en smidig oppskalering gjør at direktoratet knytter seg enda tettere til både utdanningsinstitusjoner og studenter som er potensielle arbeidstakere i fremtiden.

Desentralt arbeid

Fiskeridirektoratet har med sine 20 lokasjoner gode forutsetninger for å kunne tilby de ansatte desentralt arbeid. Dette skjer i hovedsak ved at en ansatt flytter fra en av våre lokasjoner til en annen.

Etter en individuell vurdering og avtale, kan den ansatte få innvilget desentralisert arbeid. Dette gir den ansatte mulighet til å jobbe fra et annet sted enn opprinnelig avtalt kontorsted. Denne avtalen kan være enten permanent eller for en begrenset periode. I løpet av 2024 ble det inngått flere slike avtaler. Vår erfaring er at dette er et tilbud som fungerer godt dersom gitte forutsetninger er oppfylt: arbeidets art, hvilken lokasjon den ansatte flytter til, hvor «erfaren» den ansatte er og at vi har gode planer for digital og fysisk samhandling med kollegaer.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

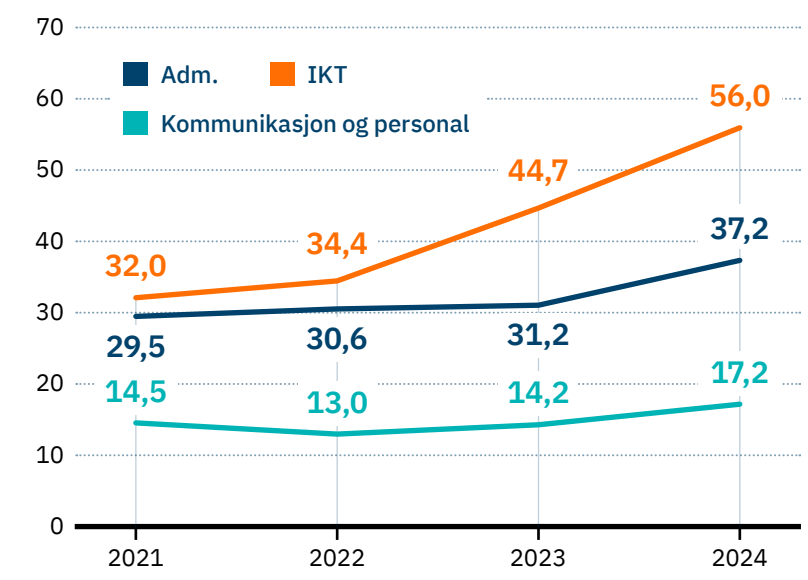
Årsregnskap

Vedlegg

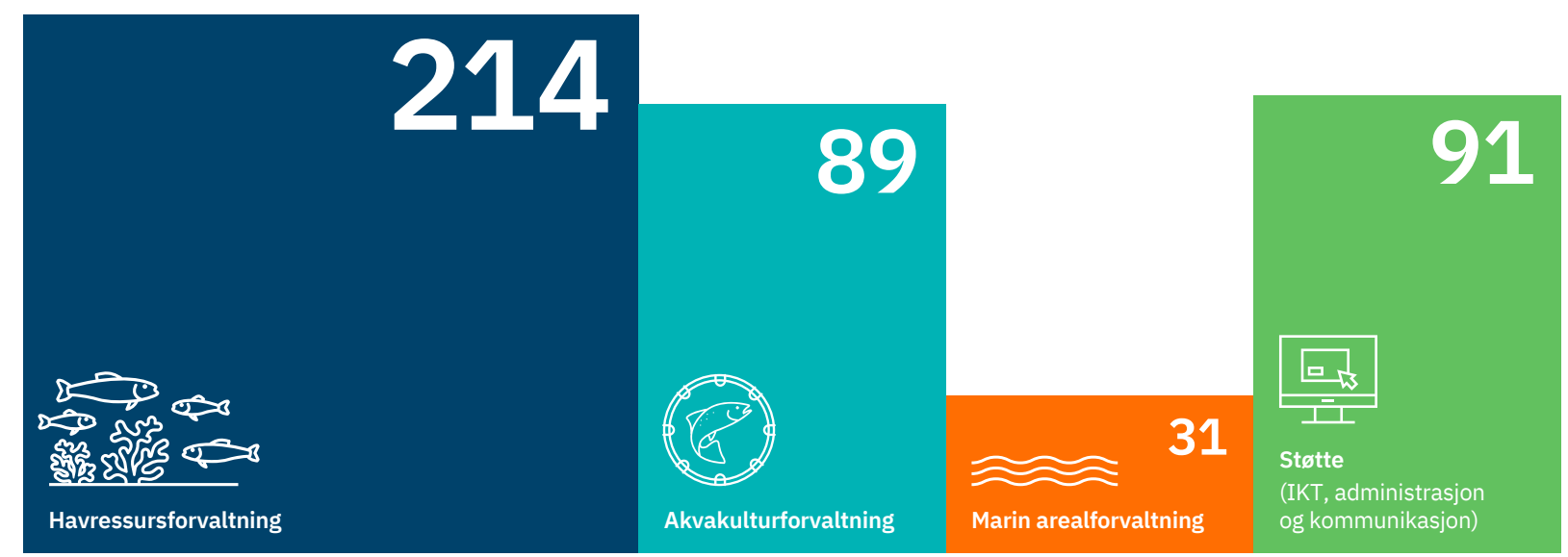
Kompetanseutvikling

Kompetanse er et av fem satsingsområder i direktoratets virksomhetsstrategi. I 2024 ble de grunnleggende modulene i DFØ HR implementert. Dette er en helhetlig HR-løsning som dekker medarbeidernes livsløp i organisasjonen og støtter virksomhetens HR-prosesser. I overgang 24/25 startet innføringen av modulene som legger til rette for kompetansestyring og læring. Vi arbeider videre med dette i 2025. Vi har også satt i gang et arbeid for å styrke direktoratets digitale kompetanse.

Antall avtalte årsverk har fra 2023 til 2024 økt. Bakgrunnen for dette er blant annet erstattet innleie med fast ansatte it-utviklere, etableringen av sekretariat for Prisrådet og oppbygning av en OU-seksjon.

Figur 39: Avtalte årsverk på administrative avdelinger, 2021–2024.

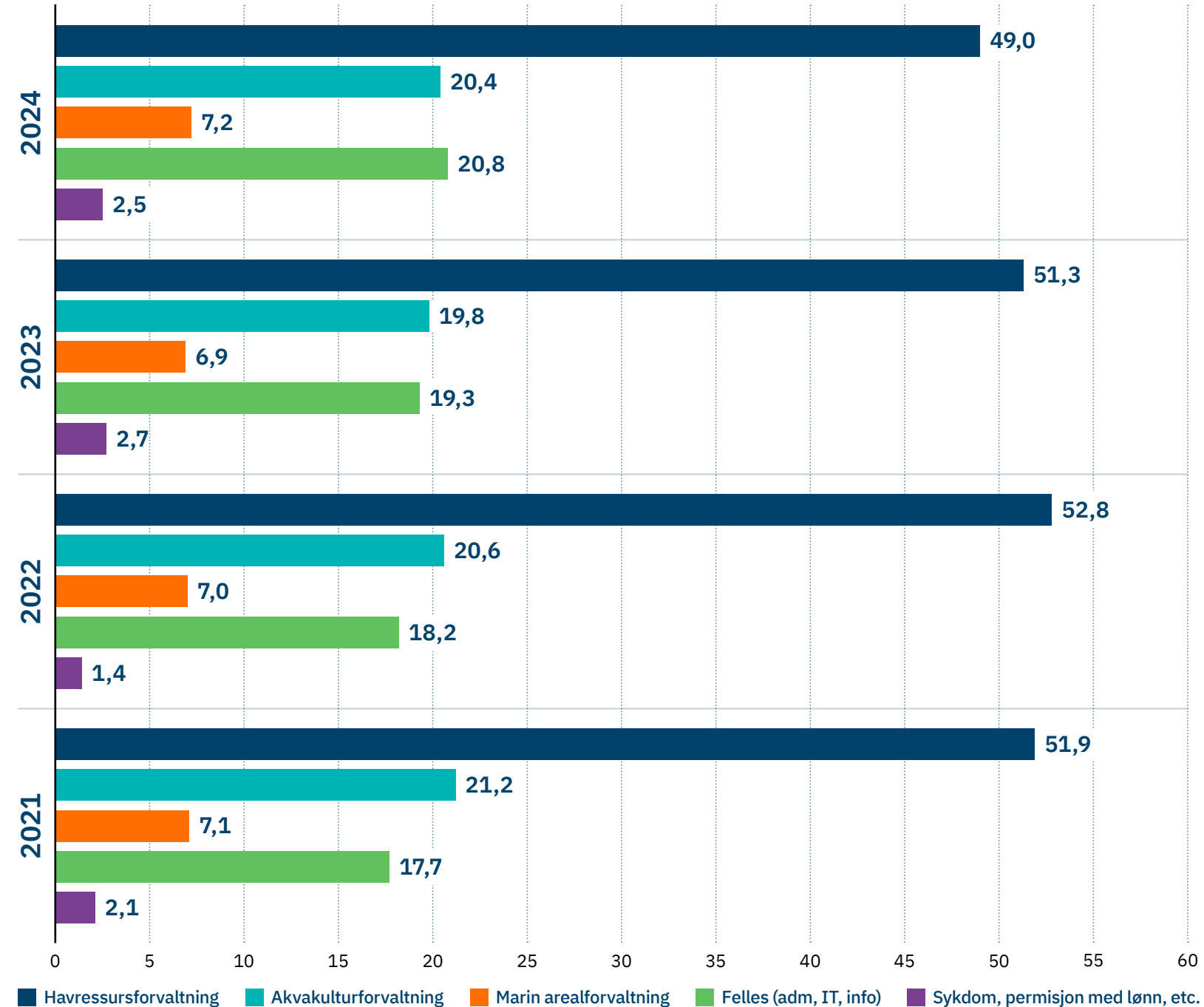
Figur 3: Fordeling av avtalte årsverk på virksomhetsområder i 2024*.

*) I tillegg kommer fravær og permisjon med lønn på 11 årsverk.

Figur 6: Antall ansatte fordelt på kjønn 2024.

Antall årsverk innen havressursforvaltningen er stabilt, men den relative andelen er redusert. Oppgaven knyttet til sekretariat for Priserådet rapporteres under virksomhetsområdet Akvakulturforvaltning og er hovedforkaringen til økningen på dette området. Erstatning av innleie med fast ansatte it-utviklere og oppbygning av en OU-seksjon har bidratt til en relativt høyere andel av årsverk innenfor fellesområdet.

Figur 40: Prosentvis fordeling av årsverk, 2021–2024.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Kjøp av konsulentttjenester og fremmede tjenester

Fiskeridirektoratet har i 2022–2024 anskaffet tjenester som i kontoplanen er kategorisert som konsulentttjenester:

Tabell 20: Konsulentttjenester

Konto	2022	2023	2024
670 Konsulentttjenester innen økonomi, revisjon og juss	1 233 076	93 163	835 763
671 Konsulentttjenester til utvikling av programvare, IKT-løsninger, mv.	51 383 382	47 392 666	44 292 443
672 Konsulentttjenester til organisasjonsutvikling, kommunikasjonsrådgivning mv.	612 537	92 143	927 801
673 Andre konsulentttjenester	16 210 645	10 244 352	12 085 985
Sum	69 439 640	57 822 324	58 141 992
Estimert antall årsverk	29	23	23
Andel av totale årsverk	6,4 %	5,2 %	5,0 %

Samlede kjøp av konsulentttjenester i 2024 ligger på nivå med 2023.

Utbetalinger til konsulentttjenester innen økonomi, revisjon og juss (670) i 2024 gjelder internrevisjon. Utbetalinger fra konto 671 gjelder kjøp av konsulentttjenester i tilknytning til pågående digitaliseringsprosjekter, herunder vel 6 mill. kr. til Priseråd for havbruk. Vi har også i 2024 erstattet innleide med fast ansatte it-utviklere. Direktoratet har ikke kjøpt konsulentttjenester til kommunikasjonsrådgivning i 2024. Utbetalingene på konto 672 er knyttet til bistand til rekruttering. Andre konsulentttjenester (673) omfatter for eksempel tjenester i forbindelse med rydding av gamle papirarkiv, auksjon og FangstID-prosjektet.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

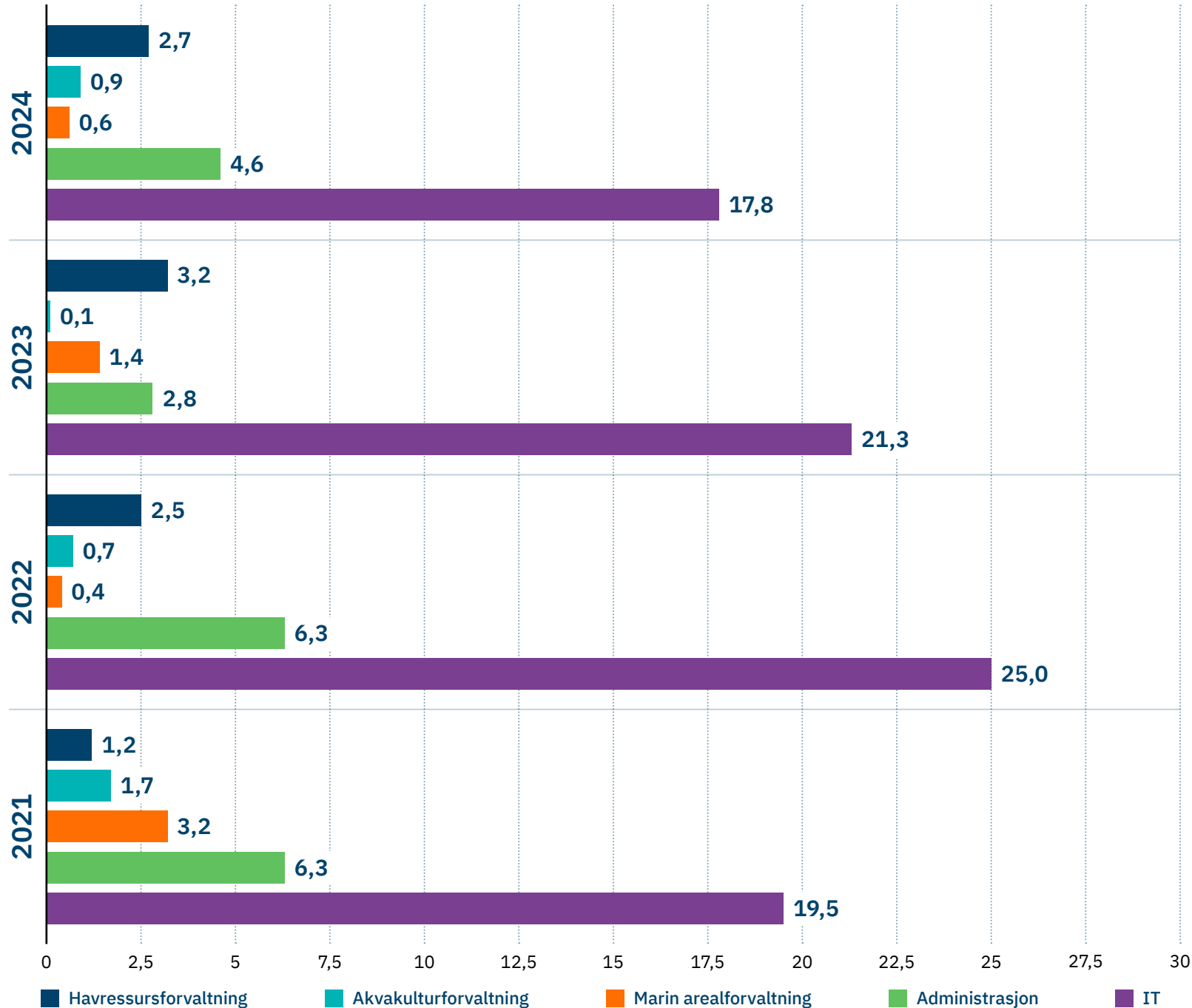
Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

I tillegg kjøper direktoratet fremmedtjenester, som for eksempel kjøp av løpende IKT-driftsoppgaver og lønns- og regnskapstjenester. Til sammen utgjør da alle kjøp av konsulenttjenester og fremmedtjenester 67,8 millioner kroner. Omregnet utgjorde dette i underkant av 27 estimerte årsverk, fordelt på avdelinger og virksomhetsområder som illustrert her.

Figur 41: Kjøp av tjenester omregnet i årsverk, 2021–2024.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Vurdering av framtidsutsikter

Fiskeridirektoratets mandat er å forvalte Norges marine ressurser på en bærekraftig og økonomisk forsvarlig måte. Vår strategi bygger på en forvaltningsmodell der miljømessige, økonomiske og sosiale hensyn balanseres for å oppnå optimal ressursutnyttelse. Fremover vil vi måtte adressere både eksisterende og nye utfordringer innen fiskeri, havbruk og marin arealforvaltning.

Særlige satsinger

Hvis vi ser hen til regjeringens ferske digitaliseringsstrategi, snakker vi om mye mer enn å digitalisere dagens tjenester og prosesser i forvaltningen. Målsettingene i strategien krever teknologisk innovasjon og digital transformasjon. Dette utfordrer de etablerte måtene å løse offentlige oppgaver på. Ifølge Digdir må vi arbeide med følgende tema:

- Brukerorientering (alltid bruker først)
- Digital teknologi (etablere nye teknologier)
- Virksomhet og ledelse (rustet for kontinuerlig endring)
- Økosystem (utfordre siloene)
- Data (=verdi)
- Innovasjon (se dagens utfordringer med nye øyne)

Et viktig stikkord for fremtiden er dokumentasjon. Hvilken kunnskap beskriver virkeligheten på riktigst måte, og hvordan dokumenterer vi at den aktiviteten vi forvalter skjer i henhold til de regler som er satt?

Bærekraft forblir et fundamentalt prinsipp i fiskeri- og akvakulturnæringen. Gjeldende lovgivning, og et historisk tett samarbeid mellom næring, forskning og forvaltning, har gitt oss en solid grunnmur for en ansvarlig forvaltning. Men utviklingen nasjonalt og internasjonalt krever at vi i større grad må knytte sammen regelverksutvikling, bærekraftshensyn og digital utvikling. I lys av dette trenger vi å legge mer kraft i samarbeid på tvers av etater og forvaltningsnivå, og vi trenger kraftig drahjelp av overordnede myndigheter. Informasjon og kunnskap må flyte friere.

Både fiskeri- og akvakulturnæringene står foran en grønn omstilling der bærekraftig produksjon, dyrevelferd og arealkonflikter er sentrale aspekt. En av de største utfordringene i havbrukssektoren er den fragmenterte forvaltningsstrukturen, der fylkeskommunale, statlige og kommunale myndigheter har overlappende jurisdiksjon. Vi ser en tilsvarende utfordring for havbruk til havs, hvor regulerende instanser som Sjøfartsdirektoratet og Sjøkeldirektoratet spiller ulike roller. For å sikre en konsistent og effektiv reguleringsprosess, må det utvikles en tydelig forvaltningsmodell for havbruk til havs.

Fiskeridirektoratet må i årene som kommer styrke kontrollen med næringene. Det innebærer at alle direktoratets fagområder må arbeide tettere sammen. Arbeidet med regelverksutvikling, kriminalitetsforebygging, strategiske planer, dataanalyser, operative tilsyn og kontroller, reaksjoner og evaluering skal henge sammen, bruke nye metoder, ha felles mål og dokumentert effekt.

Også på kontrollområdet blir samarbeid på tvers av etater, både i inn- og utland, enda viktigere enn før, og vi må derfor styrke våre relasjoner til for eksempel Kystvakten, Mattilsynet, Tolletaten og Skatteetaten, og sette konkrete mål for samarbeidet. Et samarbeid som også må ha som mål at det skal bli lettere for brukerne å forholde seg til oss, samlet.

Vårt indre liv

For å møte utfordringene beskrevet over må Fiskeridirektoratet bli enda bedre på å gjennomføre interne tilpasninger. Digital transformasjon betyr at hele forvaltningsapparatet forandrer seg i takt med digitaliseringen. I tillegg krever det grønne skiftet nye arbeidsmetoder og økt spesialisering.

Endringsledelse blir et nøkkelord. Vi har styrket vår kompetanse internt på organisasjonsutvikling, og effektene av arbeidet skal bli tydelige i årene som kommer.

Vi skal gjøre vår del for å sikre en fleksibel og effektiv forvaltning av Norges marine ressurser.

6 Årsregnskap

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Ledelseskommentar	95
Prinsippnote til årsregnskapet	96
• Oppstilling av bevilgningsrapportering	97
• Oppstilling av artskontorapporteringen	101
Regnskapsprinsipper for bruttobudsjetterte virksomheter	102
• Resultatregnskap	104
• Balanse – Eiendeler	105
• Balanse – Statens kapital og gjeld	106
• Årsverkkostnader Fiskeridirektoratet totalt	113
• Kostnadsandeler i % av driftskostnader totalt ..	113

Årsregnskap

Ledelseskommentar

Virksomhetens formål

Fiskeridirektoratet ble etablert i Bergen i 1900 og er myndighetenes rådgivende og utøvende organ innen fiskeri- og akvakulturforvaltning i Norge. Fiskeridirektoratet skal bidra til å oppfylle Nærings- og fiskeridepartementets overordnede mål, og vårt samfunnsoppdrag er formulert som følger; «Fiskeridirektoratet skal fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø.»

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra eget departement.

Fiskeridirektoratet har i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet vedtatt at Fiskeridirektoratet skal føre og rapportere sitt virksomhetsregnskap ihht. de anbefalte statlige regnskapsstandardene.

Årsregnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vesentlige forhold ved årsregnskapet

Virksomhetens kontantutbetalinger over driftsposten er tilnærmet lik årets bevilgning inkludert merinntekt. Hensyntar vi også overført beløp fra 2023, er samlet mindreforbruk på driftsposten i 2024 totalt 16,4 mill. kroner, og dette søkes overført i sin helhet til 2025.

Artskontorrapporteringen viser tilnærmet uendret netto rapporterte driftsutgifter fra 2023 til 2024. Utbetalinger til investeringer har i den samme perioden en økning på i underkant av 11 %.

Som en følge av at inntekt fra bevilgning inntektsføres i henhold til prinsippet om motsatt sammenstilling ved årets slutt, er resultatet i virksomhetsregnskapet av årets aktiviteter null. Driftsinntekter og driftskostnader i virksomhetsregnskapet har økt fra 2023 til 2024 med om lag 3 %.

Samlet sett har det vært en liten økning i driftskostnadene til direktoratet. Andre driftskostnader er redusert, men økning i lønnskostnadene i forbindelse med avsetning for årets lønnsoppgjør overgår dette. Vi er også flere antall ansatte ved utgangen av 2024 enn ved utgangen av 2023 noe som resulterer i økte lønnskostnader. Reduksjonen i andre driftskostnader skyldes flere forhold. Vi ser blant annet reduserte kostnader til leie av fartøy, da en av våre leiekontrakter utløp i juni uten at denne er fornyet eller erstattet. Det er også en betydelig nedgang i kjøp av andre fremmede tjenester, som et resultat av at direktoratet har ansatt flere faste ansatte på IT-avdelingen i stedet for å leie inn konsulenter.

I 2024 er det avholdt auksjon knyttet til vekst i havbruksnæringen, samt kapasitetsøkning i næringen til fastpris og unntaksvekst. Til sammenligning var det kun en restauksjon i fjor og dermed ser vi en betydelig økning i innkreivingsvirksomheten og andre overføringer til staten.

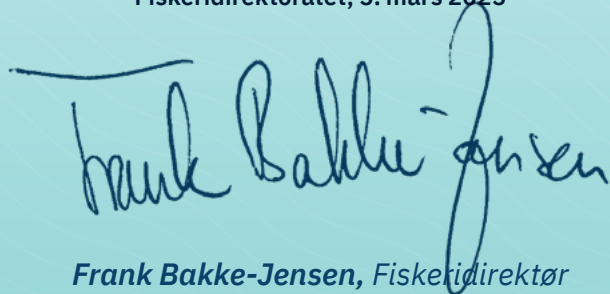
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten viser en økning, som i all hovedsak skyldes en høyere utbetaling fra Havbruksfondet sammenlignet med 2023.

Av nøkkeltallsoversikt fremgår det at antall utførte årsverk er noe økt fra 383 til 402 i 2024. Lønnskostnader som andel av totale driftskostnader har økt fra 59,9 % i 2023 til 62,1 % i 2024. Økningen i forholdet mellom lønnskostnader og totale driftskostnader skyldes både økningen i lønnskostnadene og reduksjonen i driftskostnader, som omtalt over.

Revisjonsordning

Fiskeridirektoratets regnskap revideres av Riksrevisjonen. Revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2025.

Fiskeridirektoratet, 5. mars 2025

Frank Bakke-Jensen, Fiskeridirektør

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2024 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og arts-kontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og arts-kontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsern-konto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til stats-regnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksom-heten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgnings-oppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastnings-fullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastnings-fullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorapporteringen

Oppstillingen av arts-kontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellom-værende med statskassen. Artskontorapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt til statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i arts-kontorapporteringen.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2024

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2023	Merutgift (-) og mindreutgift	Postert på avgitte belastnings- fullmakter	Avvik fra tildeling
0917	Fiskeridirektoratet	01	Driftsutgifter	A,B	533 219 000	514 854 894	18 364 106		
0917	Fiskeridirektoratet	22	Fiskeriforskning og -overvåking, kan overføres	A,B,C	190 267 000	134 212 658	56 054 342		
0917	Fiskeridirektoratet	23	Prisråd for havbruk		12 000 000	12 000 000	0		
0919	Diverse fiskeriformål	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	A,B	4 695 403 000	4 695 402 689	311		
0919	Diverse fiskeriformål	71	Tilskudd til Velferdstasjoner	A,B	2 659 000	2 659 000	0		
0919	Diverse fiskeriformål	74	Erstatninger, kan overføres	A,B,C	3 796 000	3 879 465	-83 465		
0919	Diverse fiskeriformål	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, kan overføres	A,B,C	66 386 000	28 612 913	37 773 087		
0919	Diverse fiskeriformål	76	Tilskudd til fiskeriforskning, kan overføres	A,B	16 858 000	9 065 359	7 792 641		
0900	Nærings- og fiskeridepartementet	01	Driftsutgifter	B		211 039			
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Statlig betalt merverdiavgift		0	43 019 180			
Sum utgiftsført					5 520 588 000	5 443 917 197			

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2023	Merinntekt og mindreinntekt(-)	Postert på avgitte belastnings- fullmakter	Avvik fra tildeling
3917	Fiskeridirektoratet	01	Diverse inntekter		6 153 000	3 861 438	-2 291 562	348 800	-1 942 762
3917	Fiskeridirektoratet	05	Saksbehandlingsgebyr		35 049 000	28 588 665	-6 460 335	862 185	-5 598 150
3917	Fiskeridirektoratet	13	Inntekt vederlag oppdrettskonsesjoner		6 226 492 000	6 263 042 600	36 550 600		
3917	Fiskeridirektoratet	86	Forvaltningssanksjoner		2 000 000	1 067 580	-932 420	1 063 520	131 100
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	72	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur		33 100 000	0	-33 100 000	35 280 780	2 180 780
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	73	Årsavgift merkeregisteret		3 900 000	4 680	-3 895 320	3 852 964	-42 356
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	74	Fiskeriforskningsavgift		384 200 000	419 086 808	34 886 808		
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	76	Kontrollavgift fiskeflåten		50 200 000	55 932 673	5 732 673		
5605	Renter statskassens beholdninger	83	Av alminnelige fordringer		0	2 036	2 036		
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse		0	8 190 305			
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift		0	43 727 077			
Sum inntektsført					6 741 094 000	6 823 503 861			

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						-1 379 586 664
Kapitalkontoer						
60090001	Norges Bank KK /innbetalinger					6 813 089 425
60090002	Norges Bank KK/utbetalinger					-5 434 113 651
710700	Endring i mellomværende med statskassen					610 890
Sum rapportert						0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

		2024	2023	Endring
710700	Mellomværende med statskassen	-32 887 494	-33 498 383	610 890

Note A – Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
091701	19 311 000	513 908 000	533 219 000
091722	55 767 000	134 500 000	190 267 000
091723		12 000 000	12 000 000
091960		4 695 403 000	4 695 403 000
091971		2 659 000	2 659 000
091974	1 900 000	1 896 000	3 796 000
091975	26 281 000	40 105 000	66 386 000
091976	9 158 000	7 700 000	16 858 000

Note B – Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter/ mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Kompensasjon for lønnsoppgjøret 2024*	Maks. overførbart beløp**	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten***
091701/391701		18 364 106		18 364 106	-1 942 762			16 421 344	8 538 000	33 806 500	16 421 344
091722	Kan overføres	56 054 342		56 054 342				56 054 342		275 305 000	56 054 342
091723		0		0				0		600 000	0
091960		311		311				311			0
091974	Kan overføres	-83 465		-83 465				-83 465		1 896 000	0
091975	Kan overføres	37 773 087	-25 375 000	12 398 087				12 398 087		68 905 000	12 398 087
091976	Kan overføres	7 792 641		7 792 641				7 792 641		14 250 000	7 792 641

*) Kolonnen viser lønnskompensasjon på den enkelte budsjettpost for lønnsoppgjørene 2024 slik foreslått i departementenes omgrupperingsproposisjoner og slik disse fremgår av vedlegg 4 i Prop. 36 S (2024-2025) Nysaldering av statsbudsjettet 2024. Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon.

**) Maksimalt beløp som kan overføres er lønnskompensasjon pluss 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24, fratrullet lønnskompensasjon, eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet «kan overføres». For poster uten stikkordet «kan overføres», beregnes maksimalt overførbart beløp slik: (Årets bevilgning - lønnskompensasjon) x 5% + lønnskompensasjon. Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

***) Mulig overførbart beløp er «Sum grunnlag for overføring», men maksimalt «Maks. overførbart beløp», og minimum «Kompensasjon for lønnsoppgjøret 2024». Se årlig rundskriv R-2/2025 for mer detaljert informasjon om mulig overførbart beløp.

Opplysninger om avgitte belastningsfullmakter på inntektskapitler

Kapittel og post	Merinntekt og mindreinntekt (-)	Inntektsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter (+)	Merinntekt og mindreinntekt (-) etter avgitte belastningsfullmakter
391701	-2 291 562	348 800	-1 942 762
391705	-6 460 335	862 185	-5 598 150
391786	-932 420	1 063 520	131 100
557472	-33 100 000	35 280 780	2 180 780
557473	-3 895 320	3 852 964	-42 356

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter

(gjelder for både utgiftskapitler og inntektskapitler)

Det ble bevilget midler til Fiskeridirektoratet over Nærings- og fiskeridepartementets kap. 900, post 01, for innleie av ressurser fra Fiskeridirektoratet ifm. overtakelse av klagesaker. Belastningsfullmakten er på kr 800 000 og det er brukt kr 211 039.

Stikkordet «kan overføres»

- Er knyttet til kap 0917 post 22, mindreutgift i henhold til maksimalt beløp som kan overføres vil bli søkt overført til 2025
- Er knyttet til kap 0919 post 74, 75 og 76, mindreutgift i henhold til maksimalt beløp som kan overføres vil bli søkt overført til 2025

Stikkordet «kan benyttes under»

Ikke aktuelt

Stikkordet «overslagsbevilgning»

Ikke aktuelt

Avgitte belastningsfullmakter

(utgiftsført av andre på utgiftskapitler og inntektsført av andre på inntektskapitler)

- Kap 0919 post 75 – Nærings- og fiskeridepartementet
- Kap 3917 post 01 – Registerenheten i Brønnøysund
- Kap 3917 post 05 – Skatteetaten innkreivingsregnskapet for oppdrag og særavgifter
- Kap 3917 post 86 – Skatteetaten innkreivingsregnskapet for oppdrag og særavgifter
- Kap 5574 post 72 – Skatteetaten innkreivingsregnskapet for oppdrag og særavgifter
- Kap 5574 post 73 – Skatteetaten innkreivingsregnskapet for oppdrag og særavgifter

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Ikke aktuelt

Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel

Ikke aktuelt

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Ikke aktuelt

Innsparing i regnskapsåret som følge av bruk av fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Ikke aktuelt

Romertallsvedtak

Ikke aktuelt

Mulig overførbart beløp

- Mulig overførbart beløp på kap 0917 post 01 og post 22 vil bli søkt overført med henholdsvis kr 16 421 344 og kr 56 054 342.
- Mulig overførbart beløp på kap 0919 post 75 og 76 vil bli søkt overført med henholdsvis kr 12 398 087 og kr 7 792 641.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Note C – Utbetaling per hovedformål for utvalgte poster

Kap. 917 post 22 Fiskeriforskning og -overvåkning	
Hovedformål	Beløp
Sjøtjenesten – fartøyleie fiskefartøy	7 665 000
Sjøtjenesten – leie hurtiggående fartøy (Eir+Rind+Fjordgyn)	25 178 603
Sjøtjenesten – drivstoff m.m. leide fartøy	9 483 735
Sjøtjenesten – tokt/ubekv. arb.tid/overtid/kost/andre personalkostnader	3 769 130
Sjøtjenesten – andre kostnader Sjøtjenesten	3 099 794
Ordningen med fiskeforsøk og utviklingstiltak:	
<i>Fiskeritabellen – kunnskapsgrunnlag for fiskeriforvaltning</i>	<i>6 211 886</i>
<i>Opprensking tapte redskaper</i>	<i>7 471 790</i>
Tiltaksplanen mot marin forsøpling	1 695 989
Ansatte – Sjøtjenesten, Ordningen, informasjonsinnhenting/ bearbeiding data	67 651 505
Selfangst og hvalfangst kurs og inspektører	223 392
Pingere i Vestfjorden	300 000
Utvikling/drift/vedlikehold Yggdrasil totalt	960 042
Norge Digitalt årsavgift	501 790
Sum	134 212 657

Kap. 917 post 23 Priseråd for havbruk	
Hovedformål	Beløp
Priseråd inkl. reiser, honorar og møter	1 792 121
Sekretariat for priserådet, herunder konsulenttjenester, lønnskostnader, kostnader lokaler, reisekostnader etc.	10 207 879
Sum	12 000 000

Kap. 919 post 74 Erstatninger	
Hovedformål	Beløp
Erstatning som følge av beslagleggelse av fiskefelt etter petroleumsloven § 8-2	3 879 465
Sum	3 879 465

Kap. 919 post 75 Næringstiltak i fiskeriene	
Hovedformål	Beløp
Tilskudd til føring av fisk og skalldyr	27 058 000
Tilskudd til selfangst	1 554 913
Sum	28 612 913

Note D – Innbetalt per hovedtype for utvalgte poster

Kap. 3917 post 01 Refusjoner og diverse inntekter	
Hovedformål	Beløp
Timer/reiseutgifter refundert fra HI for deltakelse i bistandsarbeid	254 517
Tilskudd fra Norges forskningsråd og EU	3 606 921
Sum	3 861 438

I tillegg er kr 348 800 bokført på denne posten av Brønnøysund, dette gjelder salg av registertilgang.

Kap. 3917 post 05 Saksbehandlingsgebyr	
Hovedformål	Beløp
Gebyr akvakultursøknader	18 724 130
Innmeld.gebyr merkeregisteret	46 785
Gebyr ervervstillatelse	9 817 750
Sum	28 588 665

I tillegg er kr 862 185 bokført på denne posten av Skatteetaten, dette gjelder innmeldingsgebyr merkeregisteret. Per 31.12. er kr 77 267 fakturert, ikke betalt.

Kap. 3917 post 86 Forvaltningssanksjoner	
Hovedformål	Beløp
Overtredelsesgebyr havbruk	1 067 580
Sum	1 067 580

I tillegg er kr 1 063 520 bokført på denne posten av Skatteetaten, dette gjelder overtredelsesgebyr fiskeri.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2024

	31.12.2024	31.12.2023
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	28 588 665	22 908 187
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	3 606 857	3 754 269
Andre innbetalinger	254 581	1 167 940
Sum innbetalinger fra drift	32 450 103	27 830 396
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	408 874 688	388 690 563
Andre utbetalinger til drift	244 153 905	258 424 292
Sum utbetalinger til drift	653 028 593	647 114 855
Netto rapporterte driftsutgifter	620 578 490	619 284 459
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Sum investerings- og finansinntekter	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	8 247 208	7 443 184
Utbetaling av finansutgifter	2 790	1 057
Sum investerings- og finansutgifter	8 249 998	7 444 240
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	8 249 998	7 444 240
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6 746 577 432	1 985 674 529
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	6 746 577 432	1 985 674 529
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	4 739 619 426	1 445 725 592
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	4 739 619 426	1 445 725 592
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	749 250	682 999
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	43 727 077	42 171 668
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	43 019 180	47 467 739
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler	-1 457 147	4 613 072
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	-1 379 586 664	91 392 834

Oversikt over mellomværende med statskassen

Eiendeler og gjeld	31.12.2024	31.12.2023
Fordringer på ansatte	79 075	105 803
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-15 684 674	-18 152 356
Skyldige offentlige avgifter	-30 621	-87 130
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse	-14 720 986	-14 219 164
Mottatte forskuddsbetalinger	-2 539 451	-1 162 291
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m.)	9 164	16 755
Sum mellomværende med statskassen	-32 887 494	-33 498 383

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Regnskapsprinsipper for bruttobudsjetterte virksomheter

– Virksomhetsregnskap avlagt i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Virksomheten resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Fra 2022 har SPK lagt om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Fra 1. januar 2022 betaler virksomheten en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er ajour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Leieavtaler

Virksomheten har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og PCer med tilhørende skjerm med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Egenutvikling av programvare

Virksomhetens egenutvikling av programvare foregår etter agil utviklingsmetode. Det er derfor vanskelig å skille mellom nyutvikling og vedlikehold, og overgangen fra utvikling til forvaltning er glidende. Etter skjønnsmessig vurdering anses det som mest hensiktsmessig å kostnadsføre utgiftene fortløpende.

Investeringer i aksjer og andeler

Virksomheten har ingen investeringer i aksjer og andeler.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Virksomheten har ingen beholdning av varer og driftsmateriell.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta

Virksomheten har ingen pengeposter i utenlandsk valuta per 31.12.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten presenteres etter samme prinsipper som de er bokført, i samsvar med SRS 10 Inntekt fra bevilgninger, tilskudd og overføringer til virksomheten, samt overføringer til og fra staten. Inntektsføring forekommer på tidspunkt for fakturering og fordring føres opp i balansen. I virksomhetsregnskapet under avsnittet for omløpsmidler er det en egen overskrift for Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer (del B, punkt IV).

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten presenteres etter samme prinsipper som de er bokført, i samsvar med SRS 10 Inntekt fra bevilgninger, tilskudd og overføringer til virksomheten, samt overføringer til og fra staten. Tilskudd kostnadsføres på det tidspunktet tilsagnsbrev mottas, med motpost skyldig tilskudd i balansen.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Resultatregnskap

	Note	31.12.2024	31.12.2023
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	635 843 830	623 337 312
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	3 606 857	3 754 269
Inntekt fra gebyrer	1	28 588 665	22 908 187
Andre driftsinntekter	1	956 306	1 005 380
Sum driftsinntekter		668 995 658	651 005 148
Driftskostnader			
Lønnskostnader	2	415 664 207	389 940 777
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	6 772 074	6 308 513
Andre driftskostnader	5	246 556 586	254 754 801
Sum driftskostnader		668 992 868	651 004 091
Driftsresultat		2 790	1 057
Finansinntekter og finanskostnader			
Finanskostnader	6	2 790	1 057
Sum finanssinntekter og finanskostnader		-2 790	-1 057
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
Sum avregninger og disponeringer		0	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	8	6 746 577 432	1 985 669 259
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet		6 746 577 432	1 985 669 259
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Tilskudd til andre	9	4 727 987 454	1 455 411 471
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		4 727 987 454	1 455 411 471
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0

Balanse

EIENDELER	Note	31.12.2024	31.12.2023
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	19 702	55 414
Sum immaterielle eiendeler		19 702	55 414
II Varige driftsmidler			
Maskiner og transportmidler	4	8 648 453	10 089 976
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	18 945 426	15 999 375
Sum varige driftsmidler		27 593 879	26 089 350
III Finansielle anleggsmidler			
Sum finansielle anleggsmidler		0	0
Sum anleggsmidler		27 613 581	26 144 765
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
Sum beholdning av varer og driftsmateriell		0	0
II Fordringer			
Kundefordringer	10	572 000	259 452
Andre fordringer	12	9 938 217	9 405 943
Sum fordringer		10 510 217	9 665 395
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		0	0
Sum omløpsmidler		10 510 217	9 665 395
Sum eiendeler drift		38 123 797	35 810 159
IV Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer			
Sum fordringer vedr. innkreivingsvirksomhet og andre overføringer		0	0
Sum eiendeler		38 123 797	35 810 159

Balanse

STATENS KAPITAL OG GJELD		Note	31.12.2024	31.12.2023
C. Statens kapital				
I Virksomhetskapskapital				
Sum virksomhetskapskapital			0	0
II Avregninger				
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	7		-100 240 909	-105 501 689
Sum avregninger			-100 240 909	-105 501 689
Sum statens kapital			-100 240 909	-105 501 689
D. Gjeld				
I Avsetning for langsiktige forpliktelser				
Sum avsetninger for langsiktige forpliktelser			0	0
II Annen langsiktig gjeld				
Sum annen langsiktig gjeld			0	0
III Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld			22 850 066	24 164 045
Skyldig skattetrekk og andre trekk			15 684 665	18 152 347
Skyldige offentlige avgifter			6 392 941	6 365 510
Avsatte feriepenger			37 776 472	34 841 656
Mottatt forskuddsbetaling	11		2 539 451	1 162 291
Annen kortsiktig gjeld	13		30 321 599	22 194 517
Sum kortsiktig gjeld			115 565 193	106 880 364
Sum gjeld			115 565 193	106 880 364
Sum statens kapital og gjeld drift			15 324 285	1 378 675
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer				
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	9		22 799 512	34 431 484
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer			22 799 512	34 431 484
Sum statens kapital og gjeld			38 123 797	35 810 159

Note 1: Driftsinntekter

	31.12.2024	31.12.2023
Inntekt fra bevilgninger*		
Inntekt fra bevilgninger	635 843 830	623 337 312
Sum inntekt fra bevilgninger	635 843 830	623 337 312
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra Norges forskningsråd	2 898 510	3 369 519
Tilskudd fra EU	708 347	384 750
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	3 606 857	3 754 269
Inntekt fra gebyrer		
Gebyrer	28 588 665	22 908 187
Sum inntekt fra gebyrer	28 588 665	22 908 187
Salgs- og leieinntekter		
Sum salgs- og leieinntekter	0	0
Andre driftsinntekter		
Andre driftsinntekter	956 306	1 005 380
Sum andre driftsinntekter	956 306	1 005 380
Sum driftsinntekter	668 995 658	651 005 148

*) Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

For informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.

Note 2: Lønnskostnader

	31.12.2024	31.12.2023
Lønn*	315 536 500	292 007 855
Feriepenger	38 710 478	36 282 108
Arbeidsgiveravgift	44 537 602	42 360 654
Pensjonskostnader**	28 298 825	31 621 674
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-15 090 863	-15 048 936
Andre ytelser	3 671 665	2 717 423
Sum lønnskostnader	415 664 207	389 940 777
Antall utførte årsverk***	402	383

*) På bakgrunn av at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november, har ikke virksomheten utbetalt resultatet av lønnsoppgjøret i 2024. Virksomheten har derfor gjort et estimat for lønnsavsetning for det sentrale lønnsoppgjøret (lokale og eventuelt sentrale tillegg) som utgjør kr 6 880 965. Lønnsavsetningen inkluderer feriepenger, og det er avsatt for arbeidsgiveravgift av lønnsavsetningen.

**) Pensjonskostnaden i 2024 er basert på et estimat for pensjonspremien beregnet av SPK, og ikke faktisk pensjonspremie. Dette skyldes at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november 2024. Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2024 10,75 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremie på artskonto 542/pensjonsgrunnlaget i 2024 rapportert til SPK). For regnskapsåret 2023 utgjorde premiesatsen 10,8 prosent.

***) Jf. personalmelding PM-2019-13: Definisjon av utførte årsverk.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Note 3: Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	178 560	178 560
Anskaffelseskost	178 560	178 560
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	123 146	123 146
Ordinære avskrivninger i året	35 712	35 712
Balanseført verdi 31.12.2024	19 702	19 702

Avskrivningssatser (levetider)	5 år / lineært
--------------------------------	----------------

Avhendelse av immaterielle eiendeler i 2024:		
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0

Note 4: Varige driftsmidler

	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	15 208 973	32 786 486	47 995 460
Tilgang i året	703 785	7 537 105	8 240 890
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	-1 642 622	-1 642 622
Anskaffelseskost	15 912 758	38 680 969	54 593 727
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	5 118 998	16 787 111	21 906 109
Ordinære avskrivninger i året	2 145 308	4 591 054	6 736 362
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	-1 642 622	-1 642 622
Balanseført verdi 31.12.2024	8 648 453	18 945 426	27 593 879

Avskrivningssatser (levetider)	3-15 år lineært	3-15 år lineært
--------------------------------	-----------------	-----------------

Avhendelse av varige driftsmidler i 2024:			
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Note 5: Andre driftskostnader

	31.12.2024	31.12.2023
Husleie	42 244 204	38 131 955
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	3 979 970	1 384 565
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	6 773 291	7 310 840
Leie maskiner, inventar og lignende*	71 496 040	77 348 198
Mindre utstyrsanskaffelser	3 107 716	2 284 472
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	75 545	184 277
Kjøp av konsulenttjenester	58 141 992	57 822 324
Kjøp av andre fremmede tjenester**	9 632 137	14 322 765
Reiser og diett	19 960 752	21 158 373
Tap og lignende	320 098	892 971
Øvrige driftskostnader	30 824 841	33 914 061
Sum andre driftskostnader	246 556 586	254 754 801

*) Reduksjon i Leie maskiner, inventar og lignende skyldes hovedsakelig reduserte kostnader for leie av fartøy. I juni 2024 gikk en leieavtale ut for et hurtiggående fartøy.

**) Reduksjon i Kjøp av andre fremmede tjenester skyldes et lavere behov for innleie av IT-konsulenter etter konvertering til egne ansatte.

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

Gjenværende varighet	Type eiendel				Sum
	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	
Varighet inntil 1 år	3 081 770	1 566 915		211 990	4 860 675
Varighet 1-5 år	8 257 069	10 384 048	8 445 034		27 086 151
Varighet over 5 år		33 260 484	23 777 134		57 037 618
Kostnadsført leiebetaling for perioden	11 338 839	45 211 448	32 222 168	211 990	88 984 444

Note 6: Finansinntekter og finanskostnader

Finansinntekter	31.12.2024	31.12.2023
Sum finansinntekter	0	0
Finanskostnader	31.12.2024	31.12.2023
Rentekostnad	940	1 057
Valutatap (disagio)	1 851	0
Sum finanskostnader	2 790	1 057

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Note 7: Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)

	31.12.2024	31.12.2023	Endring*
Avregnet med statskassen i balansen	-100 240 909	-105 501 689	5 260 781
*) Bakgrunnen for at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. I tillegg hensyntas enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut- eller innbetaling. Nedenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassen i balansen ikke er lik periodens resultat.			
Endring i avregnet med statskassen			
Konsernkontoer i Norges Bank			
- Konsernkonto utbetaling			-5 434 113 651
+ Konsernkonto innbetaling			6 813 089 425
Netto trekk konsernkonto			1 378 975 775
Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomheten drift (er gjennomstrømningsposter)			
- Innbetaling innkreivingsvirksomhet og andre overføringer			-6 746 577 432
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer			4 727 987 454
Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen			
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991)			635 843 830
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)			-44 476 327
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)			42 985 919
Andre avstemmingsposter			
Spesifikasjon av andre avstemmingsposter			0
Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto			-5 260 781
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen			0
Sum endring i avregnet med statskassen			-5 260 781

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2024 Spesifisering av bokført avregning med statskassen	31.12.2024 Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Immaterielle eiendeler	19 702		19 702
Varige driftsmidler	27 593 879		27 593 879
Sum	27 613 581	0	27 613 581
Finansielle anleggsmidler			
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	204 307	0	204 307
Kundefordringer	9 938 217	79 075	9 859 142
Andre fordringer	367 693	0	367 693
Sum	10 510 216	79 075	10 431 141
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-22 850 066	0	-22 850 066
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-15 684 665	-16 804 297	1 119 632
Skyldige offentlige avgifter	-6 392 941	-30 621	-6 362 319
Avsatte feriepenger	-37 776 472	0	-37 776 472
Mottatt forskuddsbetaling	-24 922 255	0	-24 922 255
Annen kortsiktig gjeld	0	-13 601 363	13 601 363
Mottatt forskuddsbetaling	-2 539 451	-2 539 451	0
Annen kortsiktig gjeld	-5 399 344	9 164	-5 408 508
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	-22 799 512	0	-22 799 512
Sum	-138 364 705	-32 966 569	-105 398 137
Sum	-100 240 909	-32 887 494	-67 353 415

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Note 8: Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	31.12.2024	31.12.2023
Skatter og avgifter, renteinntekter og utbytte m.m*	6 746 577 432	1 985 669 259
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	6 746 577 432	1 985 669 259

Tabellen nedenfor viser en spesifisering av hva som inngår i posten.

Renter/tilfeldige inntekter m.m.	2 036	2 363
Inntekt vederlag oppdrettskonsesjoner*	6 263 042 600	1 515 957 234
Kontrollavgift fiskeflåten	55 932 673	53 563 706
Forvaltningssanksjoner	1 067 580	1 919 047
Årsavgift merkeregisteret	4 680	2 500
Fiskeriforskningsavgift	419 086 808	414 220 244
Tilfeldige inntekter**	7 441 055	4 164
Sum	6 746 577 432	1 985 669 259

*) Det har i 2024 blitt innbetalt betydelig vederlag knyttet til vekst i havbruksnæringen og vi ser derfor en vesentlig økning sammenlignet med 2023. Det er i år gjennomført både fastprisvekst og avholdt auksjon av konsesjoner.

**) Tilfeldige inntekter omfatter i 2024 avhending av eiendom, Nordnesboder 6-8, MNOK 7,2.

Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer	31.12.2024	31.12.2023
Fordringer til pålydende	304 053	305 403
Avsatt til forventet tap(-)	-304 053	-305 403
Sum fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 9: Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskudd til andre	31.12.2024	31.12.2023
Utbetaling av tilskudd til andre*	4 727 987 454	1 455 411 471
Sum tilskudd til andre	4 727 987 454	1 455 411 471

*) I 2024 er det foretatt utbetaling til kommuner og fylkeskommuner knyttet til vekst i havbruksnæringen på 4 695 mill. kroner. Tilsvarende utbetaling i 2023 var 1 410 mill. kroner. Dette er hovedårsaken til økning av denne posten.

Tabellen nedenfor viser en spesifisering av hva som inngår i posten.

Overføring til kommunene, vederlag havbruk	4 695 402 689	1 409 600 000
Tilskudd til velferdstasjoner	2 659 000	2 553 000
Erstatninger	3 879 465	512 150
Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene	16 054 913	33 051 000
Tilskudd til fiskeriforskning	9 991 387	9 695 321
Sum	4 727 987 454	1 455 411 471

Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Per 31.12.2024 er alle mottatte utbetalingsanmodninger saksbehandlet og utbetalt.

Vi avsetter løpende for skyldig tilskudd etter hvert som det gis tilsagnsbrev. Per 31.12. er det gjort en vurdering av om de balanseførte prosjektene fortsatt representerer en gjeld for virksomheten. Nødvendige korrigeringer er gjort. Se oppstilling under over skyldig tilskudd per 31.12.

	31.12.2024	31.12.2023
Avsatt per 31.12.		
Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene	15 662 000	28 220 000
Tilskudd til fiskeriforskning	7 137 512	6 211 484
Sum	22 799 512	34 431 484

Note 10: Kundefordringer

	31.12.2024	31.12.2023
Kundefordringer til pålydende	672 000	1 117 791
Avsatt til forventet tap (-)	-100 000	-858 339
Sum kundefordringer	572 000	259 452

Note 11: Mottatt forskuddsbetaling

	31.12.2024	31.12.2023
Mottatt forskuddsbetaling (gjeld)		
Tilskudd fra Norges forskningsråd	1 521 564	153 976
Tilskudd fra EU	1 017 887	1 008 315
Sum mottatt forskuddsbetaling	2 539 451	1 162 291

I 2023 og 2024 har Fiskeridirektoratet mottatt midler i forbindelse med flere ulike prosjekter. Alle prosjekter gjelder FangstID programmet i tilknytning til direktoratets handlingsplan for framtidens fiskerikontroll. Ett prosjekt mottar midler fra Norges Forskningsråd, mens de fire siste er EU-prosjekter.

Prosjektene løper over flere år. Samtlige prosjekter mottar løpende midler a-konto, slik at det må vurderes hvor mye av mottatt tilskudd som skal tas til inntekt i tråd med prosjektenes påløpte kostnader.

Note 12: Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2024	31.12.2023
Reiseforskudd	79 075	105 038
Forskuddsbetalte leie	6 985 693	5 532 086
Andre forskuddsbetalte kostnader	1 396 659	2 473 179
Andre fordringer	1 476 789	1 295 641
Sum andre kortsiktige fordringer	9 938 217	9 405 943

Note 13: Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2024	31.12.2023
Skyldig lønn	-9 164	-16 755
Annen gjeld til ansatte	18 041 290	20 636 673
Avsetning for lønnsoppgjøret 2024*	6 880 965	0
Påløpte kostnader	5 408 508	1 574 599
Sum annen kortsiktig gjeld	30 321 599	22 194 517

*) På bakgrunn av at lønnsoppgjøret i staten for 2024 ikke var ferdigstilt før i slutten av november, har ikke virksomheten utbetalt resultatet av lønnsoppgjøret i 2024. Virksomheten har derfor gjort et estimat for lønnsavsetningen for det sentrale lønnsoppgjøret (lokale og eventuelt sentrale tillegg), jf. note 2.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Årsverkkostnader Fiskeridirektoratet totalt

Antall utførte årsverk ¹⁾	376		381		388		383		402	
	2020		2021		2022		2023		2024	
	Sum kostnad	Kostn. pr. årsv.	Sum kostnad	Kostn. pr. årsv.	Sum kostnad	Kostn. pr. årsv.	Sum kostnad	Kostn. pr. årsv.	Sum kostnad	Kostn. pr. årsv.
Driftskostnader totalt (tall i 1000 kr)	500 011	1 330	577 039	1 515	645 600	1 664	651 000	1 700	669 000	1 664
o Lønn og sos. kostn.	317 720	845	347 074	911	370 500	955	389 940	1 018	415 664	1 034
o Andre driftskostn.	178 228	474	224 798	590	269 600	695	254 800	665	246 600	613
oo – herav husleie	40 601	108	36 031	95	38 683	100	38 132	100	42 244	105
oo – herav leie fartøy mv.	53 253	142	65 754	173	79 372	205	77 348	202	71 496	178
oo – herav frememde tjenester	48 964	130	77 018	202	84 548	218	72 145	188	67 774	169
oo – herav reiser, diett	8 225	22	10 774	28	17 687	46	21 158	55	19 960	50
o Avskrivninger	4 063	11	5 167	14	5 546	14	6 309	16	6 772	17

1) Ref. PM-2019-03 Definisjon av utførte årsverk.

Kostnadsandeler i % av driftskostnader totalt

o Lønn og sos. kostn.	63,5 %	60,1 %	57,4 %	59,9 %	62,1 %
o Andre driftskostn.	35,6 %	39,0 %	41,8 %	39,1 %	36,9 %
oo – herav husleie	8,1 %	6,2 %	6,0 %	5,9 %	6,3 %
oo – herav leie fartøy mv.	10,7 %	11,4 %	12,3 %	11,9 %	10,7 %
oo – herav frememde tjenester	9,8 %	13,3 %	13,1 %	11,1 %	10,1 %
oo – herav reiser, diett	1,6 %	1,9 %	2,7 %	3,3 %	3,0 %
o Avskrivninger	0,8 %	0,9 %	0,9 %	1,0 %	1,0 %

Vedlegg

Mål og indikatorer	115
• Havressursforvaltning	115
• Akvakulturforvaltning	118
• Marin arealforvaltning	119
Vedlegg 2	119

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Mål og indikatorer

Havressursforvaltning

Verdiskaping

Effektmål 1: Utvikling i driftsmargin og totale driftsinntekter for fiskeflåten

Figur 26 side 51: Gjennomsnittlig driftsmargin og totale driftsinntekter, 1990–2023

Figur 27 side 51: Driftsmargin for utvalgte havfiskegrupper, 2000–2023

Figur 28 side 51: Driftsmargin for ulike kystfiskegrupper, 2000–2023

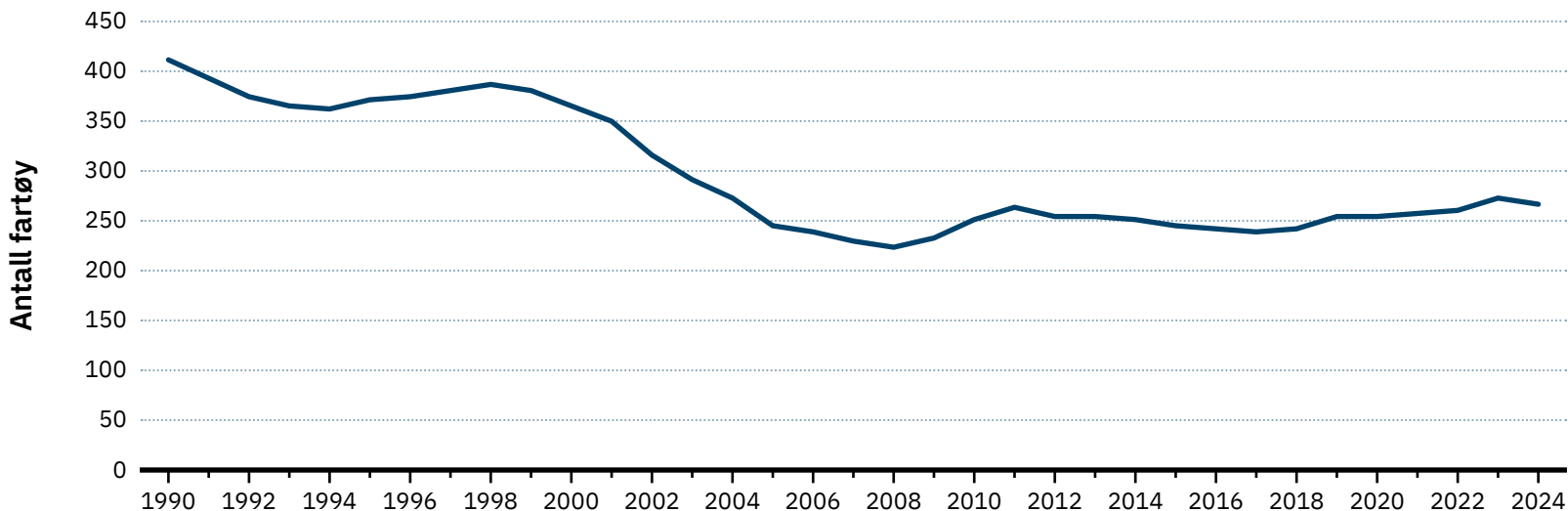
Effektmål 2: Samlet landet kvantum og førstehandsverdi norske fartøy

Figur 24 side 50: Utviklingen i kvantum og førstehandsverdi for de norske fiskeriene, 1945–2024. Foreløpige tall for 2024.

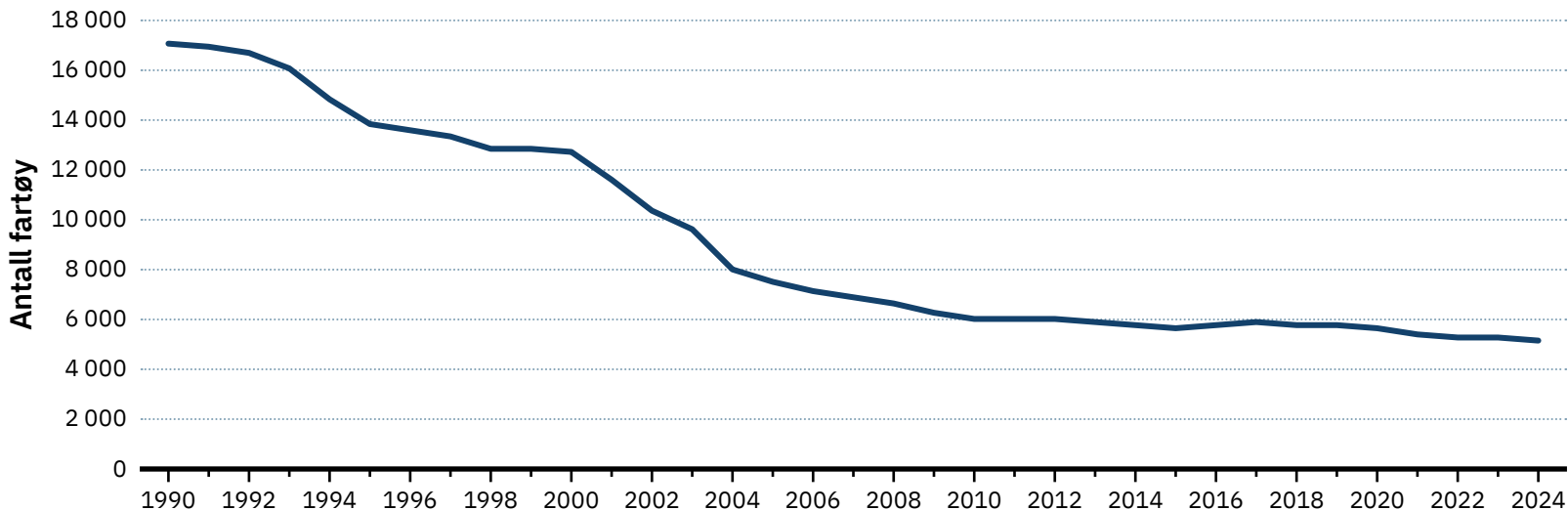
Effektmål 3: Utvikling i fangst, antall fiskere og fangst per fisker

Figur 25 side 50: Norsk fangst 1945–2024. Fiskere og fangst. Foreløpige tall for 2024.

Effektmål 4: Utvikling i totalt antall fartøy fordelt på over og under 28 meter

Figur 42: Utvikling i antall fartøy 28 meter og over, 1990–2024.

Figur 43: Utvikling i antall fartøy under 28 meter, 1990–2024.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Effektmål 5: Oversikt over utvikling i antall tillatelser (aktive/passive), utvalgte grupper

Tabell 21: Antall tillatelser (aktive/passive), utvalgte grupper 2012–2024.

Type tillatelse	Antall tillatelser												
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024 ¹⁾
Ringnot > 90 fot	80	79	79	78	78	78	77	74	74	73	72	70	69
Ringnot 70-90 fot (SUK)	17	17	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
Pelagisk trål	32	32	28	26	25	25	24	24	24	24	24	23	22
Nordsjøtrål	6	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3
Makrelltrål	23	23	19	17	17	17	17	17	17	17	17	17	16
NVG-trål	24	24	20	17	17	17	17	17	17	17	17	17	16
Makrell, kystnot	212	214	213	209	208	206	204	204	203	203	203	203	203
Makrell, garn/snøre	215	209	203	195	189	179	174	171	164	162	162	164	164
NVG-Kystnot	331	318	293	283	280	265	256	252	249	246	243	242	239
Sild sør, kystnot < 21,35 m	89	89	87	82	81	78	75	74	74	74	74	74	73
Torsketrål	38	37	37	37	37	36	36	36	36	36	35	35	35
Seitrål	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Konvensjonelle havfiskefartøy	34	28	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
Seigarn, havfiskefartøy	14	14	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
Konvensjonelle kystfiskefartøy	1 912	1 894	1 855	1 810	1 774	1 737	1 729	1 724	1 711	1 689	1 668	1 650	1 634
Seinot, nord, 13 m og over, men mindre enn 500m³ lasteromsvolum	147	141	126	117	111	103	101	97	97	97	95	94	92
Seinot, sør, 13 m og over, men mindre enn 500m³ lasteromsvolum	57	57	54	52	51	51	50	50	50	50	50	50	50
Torsk sør, konv. kystfiskefartøy	59	57	56	56	53	51	50	47	45	45	45	45	45
Reketrål sør, kyst 11 m og over	141	140	132	128	123	116	114	111	106	104	102	101	97

1) Tall for 2024 er foreløpige tall publisert 8. januar 2025

Bærekraft

Effektmål 6: Gytebestand for ulike arter

Figur 20 side 47: Utviklingen i gytebestanden for norsk-vårgytende sild, makrell, nordsjøsild, lodde Barentshavet og kolmule, 1985–2024.

Figur 21 side 47: Utviklingen i gytebestanden for nordøstarktisk torsk, hyse og sei, 1985–2024.

Effektmål 7: Status for bestander, klasse A, B og C

Se også «Tiltak for å ivareta bærekraftig forvaltning av utvalgte bestander», side 55.

I 2024 er det 76 bestander som tildeles status i Bestands-tabellen, og disse foreslås fordelt i status A, B og C.

- A)** Bestander som forvaltes i tråd med forvaltnings-prinsippet, og hvor det ikke er behov for nye tiltak. I denne kategorien inngår bestander hvor det er etablert langsiktige og bærekraftige beskatningsstrategier eller høstingsregler, bestander som Det internasjonale havforskningsrådet (ICES) vurderer til å bli høstet innenfor føre-varnivåer eller bestander hvor høstingen har svært liten eller ingen betydning og bestands-situasjonen vurderes som trygg.
- B)** Bestander hvor det er innført tiltak, men hvor bestands-situasjonen eller beskatningsnivået tilsier at det kan være behov for en revidering av tiltakene eller nye tiltak. Dette omfatter også bestander hvor kunnskapsnivået er for tynt til at en kan si noe om bestandssituasjonen eller vurdere om det er behov for nye tiltak, samt bestander som er oppført på Norsk rødliste for arter.
- C)** Bestander som det ut i fra en vurdering av bestands-situasjonen, beskatningsnivået eller betydning for økosystemet er et særlig behov for nye forvaltnings-tiltak og/eller større kunnskap. Kategorien omfatter bestander som sannsynligvis er vesentlig påvirket av menneskelig høsting, uten at det er etablert effektive forvaltningstiltak som kan regulere uttaket og redusere risikoen for overbeskatning.

Tabell 22: Status for bestander i 2024.

Klassifisering	Antall
A	53
B	12
C	11

Bestander med status B: brisling kyst, blålange, skjellbrosme, brugde, håbrann, pigghå, breiflabb, uer vanlig, ål, snøkrabbe, havert og klappmyss.

Bestander med status C: lyr, torsk kyst nord, torsk kyst sør, kveite nord, kveite sør, skater og rokker (svartskate, nebbskate og storskate), andre håer og haier (håkjerring), annen fisk (stillehavssild), hummer, sjøkreps og flatøsters.

Effektmål 8: Indeks over utslipp/drivstofforbruk

Figur 22 side 48: Indeks drivstofforbruk, 2001–2023.

Figur 23 side 48: Drivstofforbruk per fangstenhet for noen sentrale fartøygrupper, 2001–2023.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

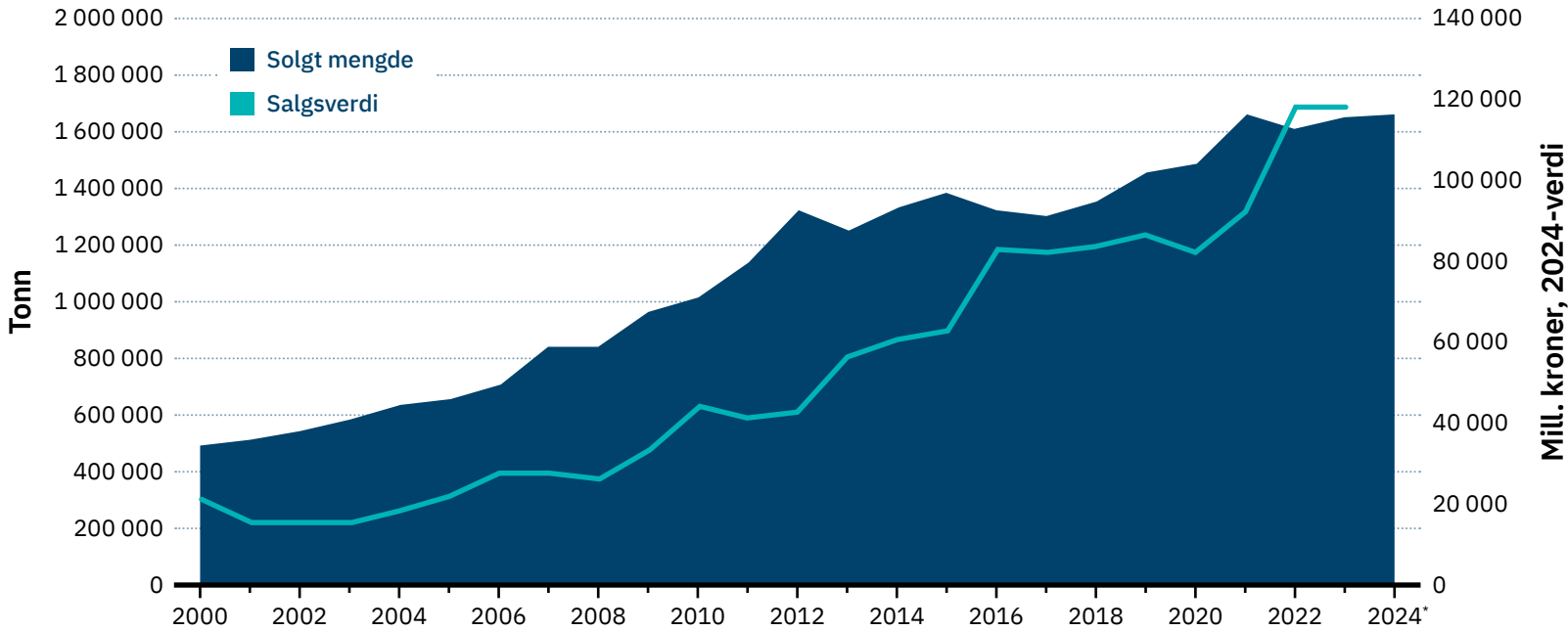
Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Effektmål 9: Total produsert mengde og førstehåndsverdi av fisk i akvakulturnæringen

Figur 44: Totalt solgt mengde og førstehåndsverdi av oppdrettsfisk 2000–2024. *) Foreløpige tall.

Effektmål 11: Utvikling i driftsmargin og produksjonskostnad per kilo

Figur 8 side 26: Gjennomsnittlig driftsmargin og gjennomsnittlig produksjonskostnad per kg laks og regnbueørret, 1989–2023.

Effektmål 12: Antall innrapporterte rømte oppdrettsfisk kategorisert på laksefisk og marin fisk

Figur 17 side 38: Rømt fisk fordelt på art 2014–2024, ifølge meldinger fra oppdrettere.

Effektmål 10: Antall tillatelser med produksjon av laks, regnbueørret og ørret, fordelt på fylke/region, og fordelt på produksjonsområder

Tabell 5 side 27: Tildelte tillatelser for laks, ørret og regnbueørret per 31.12.2024.

Figur 9 side 27: Antall tildelte tillatelser for ulike produksjonsformer, 2000–2024.

Tabell 23: Antall tillatelser med produksjon av laks, regnbueørret og ørret, fordelt på produksjonsområder.

Produksjonsområde	Tillatelser	Kapasitet (MTB)
Område 1: Svenskegrensen til Jæren	26	23 388
Område 2: Ryfylke	54	43 100
Område 3: Karmøy til Sotra	114	90 979
Område 4: Nordhordland til Stadt	137	95 661
Område 5: Stadt til Hustadvika	73	53 397
Område 6: Nordmøre og Sør-Trøndelag	176	144 526
Område 7: Nord-Trøndelag med Bindal	75	60 023
Område 8: Helgeland til Bodø	111	88 099
Område 9: Vestfjorden og Vesterålen	133	100 778
Område 10: Andøya til Senja	73	69 851
Område 11: Kvaløy til Loppa	59	61 154
Område 12: Vest-Finnmark	98	99 294
Område 13: Øst-Finnmark	16	19 095
Totalt	1 145	949 345

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Effektmål 13: Innslag av rømt oppdrettsfisk på gyteplassene

Se «Rømt oppdrettslaks i vassdrag», side 39.

Effektmål 14: Andel oppdrettslokaliteter som ligger i områder med god vannkvalitet

I Norge er det 2 283 kystvannforekomster. I Akvakultur-registeret var det 09.12.24 klarert 1 044 lokaliteter i sjø for laks, ørret og regnbueørret. 88 prosent av disse er i kystvannforekomster med god/svært god økologisk tilstand, og 12 prosent i kystvannforekomster med moderat eller dårligere økologisk tilstand. Annen akvakultur som marin fisk, blåskjell, tare og lokaliteter på land er ikke med i beregningen.

Se også «Vannforvaltning», side 22.

Effektmål 15: Status/tilstand på oppdrettslokaliteter fra innrapporterte MOM B-undersøkelser

Tabell 6 side 41: Prosentvis fordeling av lokalitetstilstand ved innrapporterte B-undersøkelser fra 2012–2024

Marin arealforvaltning

Effektmål 16: Andel innsigelser som blir tatt til følge

Se «Medvirkning i areal- og miljøprosesser», side 22.

Tabell 24: Antall plansaker Fiskeridirektoratet fremmer innsigelser i, og andel der Fiskeridirektoratets innsigelser hensyntas.

År	Antall innsigelser fremmet	UAVKLART		Hensyntatt		AVKLART		Ikke hensyntatt	
		N	%	N	%	N	%	N	%
2024	15	13	87	2	13	0	0	0	0
2023	13	9	69	3	23	1	8	0	0
2022	10	2	20	7	70	0	0	1	10

Vedlegg 2*

Tabell 25: Registreringsskjema for tilstandsrapportering – kjønn og mangfold per 31.12.2024.

		Kjønnsbalanse i antall og prosent			Kvinner lønn av menns (%)	Deltid		Midlertidig ansatt		Foreldrepermisjon		Sykefravær	
		Menn %	Kvinner %	Total (N)		Menn %	Kvinner %	Menn %	Kvinner %	Menn %	Kvinner %	Menn %	Kvinner %
Total i virksomheten	2024	54,00	46,00	461	95,90	2,30	4,90	3,40	3,60	1,10	2,70	4,50	7,13
	2023	55,96	44,04	436	95,75	2,46	3,13	4,72	2,13	1,20	3,60	4,96	7,90
Toppleidelse (eks. direktør, assisterende direktør)	2024	37,50	62,50	8	93,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,37	1,81
	2023	42,86	57,14	7	82,31	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,50	0,84
Mellomledelse (eks. avdelings direktør)	2024	64,00	36,00	25	100,20	0,00	0,00	4,00	0,00	3,50	0,00	0,57	1,79
	2023	76,00	24,00	25	98,91	0,00	0,00	46,15	20,00	1,70	7,80	1,12	3,41
Annet (eks. seniorrådgiver)	2024	53,90	46,10	428	95,60	2,47	5,27	2,03	3,81	1,10	3,20	4,89	7,48
	2023	54,95	45,05	404	95,80	2,70	3,30	1,83	1,68	5,21	8,98	5,29	7,64

*) Svarer opp vedlegg 4 i tildelingsbrevet for 2025. SSB rapport 12623 viser 449 arbeidsforhold.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Fotokreditering:

Del 1

Foto side 3: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.
Foto side 4: © Fiskeridirektoratet.
Foto side 5: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Del 2

Foto side 6: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.
Foto side 8: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.

Del 3

Foto side 14: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.
Foto side 16: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.
Foto side 23: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.
Foto side 37: © Narve Leonhardsen / Fiskeridirektoratet.
Foto side 40: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.
Foto side 43: © Narve Leonhardsen / Fiskeridirektoratet.
Foto side 45: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.
Foto side 46: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.
Foto side 49: © Fiskeridirektoratet.
Foto side 53: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.
Foto side 54: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.
Foto side 57: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.
Foto side 58: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.
Foto side 64: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.
Foto side 70: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Del 4

Foto side 73: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.
Foto side 76: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.
Foto side 78: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.
Foto side 79: © Tor Johansen.
Foto side 81: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.
Foto side 82: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.
Foto side 83: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.
Foto side 87: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.
Foto side 90: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.

Del 5

Foto side 92: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Del 6

Foto side 94: ©Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Vedlegg

Foto side 114: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Design

Miksmaster Creative as – www.miksmaster.no

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Miljø og arealforvaltning

Akvakulturforvaltning

Havressursforvaltning

Statistikk og data

En effektiv og brukerrettet forvaltning

Klagesaksenheten

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Livet i havet – vårt felles ansvar

FISKERIDIREKTORATET

www.fiskeridir.no

Riksrevisjonen

FISKERIDIREKTORATET

Org. Nr.: 971203420

Riksrevisjonens beretning

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert årsregnskapsoppstillingene for Fiskeridirektoratet for regnskapsåret 1. januar - 31. desember 2024. Årsregnskapsoppstillingene består av oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, virksomhetsregnskap og noter, herunder sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at - 1 379 586 664 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening

- oppfyller årsregnskapsoppstillingene gjeldende krav,
- gir oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2024 og kapitalposter per 31. desember 2024, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten, og
- gir oppstilling av virksomhetsregnskapet et dekkende bilde av virksomhetens resultater for 2024 og av eiendeler, gjeld og statens kapital per 31. desember 2024, i samsvar med statlige regnskapsstandarder (SRS).

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til lov, instruks og disse standardene er beskrevet nedenfor under Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen. Vi er uavhengige av virksomheten i samsvar med kravene i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 Code of Ethics utstedt av International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsrapporten. Øvrig informasjon består av ledelseskommentarer (i del VI) og annen øvrig informasjon (del I–V) i årsrapporten. Riksrevisjonens konklusjon ovenfor om årsregnskapsoppstillingene dekker ikke informasjonen i øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapsoppstillingene er det vår oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapsoppstillingene og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen av

årsregnskapsoppstillingene, eller hvorvidt den øvrige informasjonen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom den øvrige informasjonen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at den øvrige informasjonen i årsrapporten:

- er konsistent med årsregnskapsoppstillingene og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende regelverk

Ledelsens og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS). Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig intern kontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapsoppstillingene

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapsoppstillingene som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapsoppstillingene.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapsoppstillingene, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av internkontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapsoppstillingene får indikasjoner på vesentlige brudd på bevilgningsreglementet, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på bevilgningsreglementet.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapsoppstillingene, og hvorvidt årsregnskapsoppstillingene gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen. Vi informerer det overordnede departementet om funn og svakheter.

Oslo, 19. juni 2025

Etter fullmakt

Tor Digranes
ekspedisjonssjef

Lisbeth Nybøe
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt.